T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

DOKTORA TEZİ

SAĞLIK KURULUŞLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ PROBLEMLERİN ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ YÖNTEMİ İLE ANALİZİ

FATMA AYDIN YÜKSEKDAĞ

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. EMRAH ÖNDER

SAĞLIK YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
SAĞLIK YÖNETİMİ

İSTANBUL-2019

Bu çalışma, 26.11.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Sağlık Yönetimi Doktora Programı Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ

Doç. Dr.Emrah ÖNDER
İstanbul Üniversitesi
İşletme Fakültesi

Prof. Dr. İlhan Kerem ŞENEL
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Selma SÖYÜK
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Altan DOĞAN
İstanbul Üniversitesi
İşletme Fakültesi

Dr.Öğr.Üyesi Pakize YİĞİT
İstanbul Medipol Üniversitesi
Tıp Fakültesi

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün safhalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığı beyan ederim.

Fatma AYDIN YÜKSEKDAĞ

İTHAF

Oğlum Ahmet Mekin YÜKSEKDAĞ' a ithaf ediyorum.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın tamamlanmasında büyük emeği geçen, özellikle çalışmanın analiz kısmında rehberlik eden ve desteğini hiçbir zaman esirgemeyen saygıdeğer Danışmanım Sayın Doç. Dr. Emrah ÖNDER'e,

Doktora tez izleme jürimde olan, uygulamada kullandığım ikinci soru formunun oluşturulmasında ve çalışmanın geneliyle ilgili fikirleriyle destek veren değerli hocam Doç. Dr. Selma SÖYÜK'e,

Doktora tez izleme jürimde olan, özellikle çalışmanın gereç ve yöntem bölümüne önemli katkılar sağlayan ve güler yüzüyle hep destek olan değerli hocam Dr. Öğretim Üyesi Pakize YİĞİT'e,

Çalışmaya önemli görüşleriyle destek veren, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Sağlık Yönetimi Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. İlhan Kerem ŞENEL'e,

Çalışmaya, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı bilgi birikimiyle ve tecrübeleriyle değer katan kıymetli hocam Doç. Dr. Altan DOĞAN'a,

Kamu sağlık kuruluşlarında veri toplama ve verileri yorumlama sürecinde katkıları olan, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü İş Güvenliği Eğitmeni ve B Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı Sayın Mehmet UĞUR'a,

Maddi ve manevi desteğini esirgemeyen babam Ahmet AYDIN, annem Nefiye AYDIN ve eşim İlker Emre YÜKSEKDAĞ'a,

Teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI ..... İİ
BEYAN ..... İİİ
İTHAF ..... İV
TEŞEKKÜR V
İÇİNDEKİLER ..... Vİ
TABLOLAR LİSTESİ ..... İX
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... Xİİİ
SEMBOLLER / KISALTMALAR LİSTESİ ..... XVİ
ÖZET ..... XVİİİ
ABSTRACT ..... XİX
1. GİRİŞ VE AMAÇ 1
2. GENEL BİLGİLER 4
2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı 4
2.1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı 4
2.1.2. Güvenlik Kültürü ve Güvenlik İklimi 5
2.1.3. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel İlkeleri 8
2.1.4. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi 10
2.1.4.1. Dünyada İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi 10
2.1.4.2. Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi 12
2.2. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Kavramları 14
2.2.1. İş Kazası Kavramı 14
2.2.2. Meslek Hastalığı Kavramı 15
2.2.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri 17
2.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına Karşı Alınması Gereken Önlemler 20
2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Mevzuat 25
2.3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Uluslararası Mevzuat 25
2.3.2. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Mevzuat 27
2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Yasal Yükümlülükler 28
2.5. İş Sağlığıve Güvenliği Konusunda Başarılı Ülke Örnekleri 34
2.6. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği 38
2.6.1. Sağlık Kuruluşlarının Özellikleri 38

2.6.2. Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Özellikleri 42
2.6.3. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi 43
2.6.4. Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Karşılaşabilecekleri Riskler 45
2.6.4.1. Biyolojik Riskler 46
2.6.4.2. Kimyasal Riskler 47
2.6.4.3. Ergonomik Riskler 49
2.6.4.4. Fiziksel Riskler 50
2.6.4.5. Psiko-sosyal Riskler 52
2.6.5. Sağlık Kuruluşlarında İş Kazaları 57
2.6.6. Sağlık Kuruluşlarında Meslek Hastalıkları 59
2.6.7. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Yapılması Gerekenler 61
2.6.8. Türkiye'de Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının Değerlendirildiği Çalışmalar 66
2.7. Çok Kriterli Karar Verme ve Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi 67
2.7.1. AHS Yönteminin Tanımı 70
2.7.2. AHS Yönteminde Kullanılan Skala 70
2.7.3. AHS Yönteminin Çözüm Aşamaları 71
2.7.4. AHS Yönteminin Matematik Altyapısı 72
2.7.5. Hiyerarşik Yapının Oluşturulması 73
2.7.6. AHS Yönteminde Karar Matrisinin Oluşturulması 74
2.7.7. AHS Yönteminde Tutarlılık 76
2.7.8. AHS Yönteminde Aksiyomlar 77
2.7.9. Analitik Hiyerarşi Süreci Yönteminde Grup Kararı Verilmesi 78
2.7.10. Analitik Hiyerarşi Süreci Yönteminin Faydaları ve Yönteme Getirilen Eleştiriler 79
3. GEREÇ VE YÖNTEM 81
3.1. Araştırmanın Amacı 81
3.2. Araştırmanın Önemi ve Literatüre Katkısı 81
3.3. Araştırma Soruları 82
3.4. Araştırmanın Yöntemi 83
3.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi 84
3.6. Veri Toplama Aracı 84

3.7. Araştırmanın Modeli 85
3.8. Araştırmanın Kısıtları 87
3.9. Araştırmanın Etik Yönü 88
3.10. Verilerin Analizi 88
4. BULGULAR 90
4.1. Araştırmaya Katılanlara İlişkin Tanımlayıcı Veriler 90
4.2. Genel Bulgular 93
4.3. Özel Sektör- Kamu Ayrımına Göre Elde Edilen Bulgular 101
4.4. Cinsiyete Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular 106
4.5. Yaşa Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular 112
4.6. Kıdeme Göre Yapılan Analizden Elde Edilen Bulgular 118
4.7. Eğitim Düzeyine Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular 123
4.8. Meslek Ayrımına Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular 134
4.9. Çalışılan Bölüme Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular.....151
4.10. Çalışılan Bölümün Niteliğine Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular 187
5. TARTIŞMA 206
KAYNAKLAR 222
HAM VERİLER 249
FORMLAR.....414
ETİK KURUL KARARI.....426
ÖZGEÇMİŞ 428

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2-1: Meslek hastalıklarının tanıları, Türkiye, 2017 17
Tablo 2-2: İş kazası ve meslek hastalıkları bakımından sosyal koruma 24
Tablo 2-3: Hizmet işletmeleri ile imalat işletmeleri arasındaki farklılıklar 38
Tablo 2-4: Sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazası sayısı ve toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesi 44
Tablo 2-5: Yeni oluşan ve artan psikososyal tehlikeler 53
Tablo 2-6: Sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine (gün) göre iş kazası geçiren (4/a) sigortalı sayısı 58
Tablo 2-7: Sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine (gün) göre meslek hastalığına yakalanan sigortalı sayısı 61
Tablo 2-8: Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının değerlendirildiği çalışmalar 66
Tablo 2-9: AHS yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliğinin değerlendirildiği çalışmalar 69
Tablo 2-10: Karşılaştırmalarda kullanılan önem dereceleri 71
Tablo 2-11: Karşılaştırma anketi örneği 75
Tablo 2-12: Karşılaştırma matrisi örneği 75
Tablo 2-13: Rassal indeks değerleri 77
Tablo 2-14: Simülasyonlardan türetilen rassal indeks değerleri 77
Tablo 4-1: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 1 91
Tablo 4-2: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 2 92
Tablo 4-3: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 3 93
Tablo 4-4: Ana kriterlerin AHS analizi ile saptanan ağırlıkları ve ana kriterlere ait parametreler 93
Tablo 4-5: Alt kriterlerin lokal ve global ağırlıkları ile λmak, TI, RTI, TO değerleri ... 98
Tablo 4-6: İş risklerine maruz kalabilme durumunun AHS ile analizi 100
Tablo 4-7: İş kazalarının nedenlerinin AHS ile analizi 101
Tablo 4-8: Özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar için en önemli İSG problemleri 101

Tablo 4-9: Özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar için en az önemli İSG problemleri 103
Tablo 4-10: Kamu ve özel sağlık kuruluşları için en önemli 4 problem ve global ağırlıkları 104
Tablo 4-11: Özel ve kamu sağlık çalışanları açısından iş risklerinin değerlendirilmesi 105
Tablo 4-12: Özel ve kamu sağlık çalışanları açısından iş kazası nedenlerinin değerlendirilmesi 106
Tablo 4-13: Kadın ve erkek çalışanlar için en önemli 4 problem ve global ağırlıkları 110
Tablo 4-14: Yaşa göre iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en önemli iki problem 112
Tablo 4-15: Yaş ayrımına göre iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en az önemli iki problem 114
Tablo 4-16: Kıdeme göre, İSG ile alakalı en önemli iki problem 118
Tablo 4-17: Kıdeme göre, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en az önemli iki problem 120
Tablo 4-18: Eğitim düzeyine göre, ana faktörlerin analizi 124
Tablo 4-19: Yönetsel problemlerin eğitim düzeyine göre analizi 125
Tablo 4-20: Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin eğitim düzeyine göre analizi 126
Tablo 4-21: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi 127
Tablo 4-22: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi 128
Tablo 4-23: Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin eğitim düzeyine göre analizi 129
Tablo 4-24: İş risklerinin eğitim düzeyine göre analizi 133
Tablo 4-25: İş kazası nedenlerinin eğitim düzeyine göre analizi 133
Tablo 4-26: Mesleğe göre, en önemli iki ana kriter 134
Tablo 4-27: Mesleğe göre, en az önemli iki ana kriter 135
Tablo 4-28: Mesleğe göre, en önemli iki yönetsel problem 136
Tablo 4-29: Mesleğe göre, en az önemli iki yönetsel problem 137
Tablo 4-30: Mesleğe göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması problemlerinden en önemli iki alt kriter 138
Tablo 4-31: Mesleğe göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması probleminin en az önemli iki alt kriteri 139

Tablo 4-32: Mesleğe göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri 140
Tablo 4-33: Mesleğe göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri 141
Tablo 4-34: Mesleğe göre, eğitim uygulamaları ile ilgili en önemli iki problem..... 142
Tablo 4-35: Mesleğe göre, eğitim uygulamaları ile ilgili en az önemli iki problem 143
Tablo 4-36: Mesleğe göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri 144
Tablo 4-37: Mesleğe göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri..... 145
Tablo 4-38: İş risklerinin meslek ayrımına göre analizi 150
Tablo 4-39: İş kazalarının nedenlerinin meslek ayrımına göre analizi..... 151
Tablo 4-40: Bölüme göre, en önemli iki ana faktör..... 152
Tablo 4-41: Bölüme göre, en az önemli iki ana faktör 153
Tablo 4-42: Bölüme göre, yönetsel problemlerden en önemli iki alt kriter 155
Tablo 4-43: Bölüme göre, yönetsel problemlerden en az önemli iki alt kriter..... 156
Tablo 4-44: Bölüme göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması probleminin en önemli iki alt kriteri 158
Tablo 4-45: Bölüme göre, çalışanların İSG kurallarına göre çalışmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri..... 160
Tablo 4-46: Bölüme göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri 162
Tablo 4-47: Bölüme göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri 164
Tablo 4-48: Bölüme göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en önemli iki alt kriter..... 166
Tablo 4-49: Bölüme göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en az önemli iki alt kriter..... 167
Tablo 4-50: Bölüme göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri 169
Tablo 4-51: Bölüme göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri..... 171
Tablo 4-52: İş risklerinin bölüm bazında analizi 184

Tablo 4-53: İş kazası nedenlerinin bölüm bazında analizi 186
Tablo 4-54: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en önemli iki ana faktör..... 188
Tablo 4-55: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en az önemli iki ana faktör 189
Tablo 4-56: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en önemli iki yönetsel problem 190
Tablo 4-57: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en az önemli iki yönetsel problem..... 191
Tablo 4-58: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların İSG kurallarına uymaması probleminin en önemli iki alt kriteri 192
Tablo 4-59: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların İSG kurallarına uymaması probleminin en az önemli iki alt kriteri 193
Tablo 4-60: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri 194
Tablo 4-61: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri..... 195
Tablo 4-62: Çalışılan bölümün niteliğine göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin en önemli iki alt kriteri..... 196
Tablo 4-63: Çalışılan bölümün niteliğine göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin en az önemli iki alt kriteri 197
Tablo 4-64: Çalışılan bölümün niteliğine göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri..... 198
Tablo 4-65: Çalışılan bölümün niteliğine göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri 199
Tablo 4-66: İş risklerinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi 204
Tablo 4-67: İş kazası nedenlerinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi 205
Tablo 5-1: Kıdeme göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni 213
Tablo 5-2: Mesleğe göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni 214
Tablo 5-3: Bölüme göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni 215

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2-1: Heinrich'in domino modeli. 18
Şekil 2-2: PUKÖ döngüsü 65
Şekil 2-3: Genel karar verme süreci 67
Şekil 2-4: AHS yöntemindeki hiyerarşik yapı 74
Şekil 3-1: Çalışmadaki birinci soru formuna ait analitik hiyerarşi modeli 86
Şekil 3-2: Çalışmadaki ikinci soru formuna ait analitik hiyerarşi modeli 87
Şekil 4-1:Ana kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 94
Şekil 4-2: Yönetsel problemler ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 94
Şekil 4-3: Çalışanların İSG kurallarına uymaması problemi ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 95
Şekil 4-4: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması problemi ile ilgili alt kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 96
Şekil 4-5: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 96
Şekil 4-6: Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması problemi ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları 97
Şekil 4-7: Ana faktörlerin cinsiyet ayrımına göre analizi 106
Şekil 4-8: Yönetsel problemlerin cinsiyete göre analizi 107
Şekil 4-9: Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi 108
Şekil 4-10: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi 109
Şekil 4-11: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi 109
Şekil 4-12: Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin cinsiyete göre analizi 110
Şekil 4-13: İş risklerinin cinsiyet ayrımına göre analizi 111
Şekil 4-14: İş kazası nedenlerinin cinsiyete göre analizi 112
Şekil 4-15: 18-25 yaş grubu için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 116
Şekil 4-16: 26-35 yaş grubu için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 116

Şekil 4-17: 35 yaş üstü için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 117
Şekil 4-18: 3 Yıldan az kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 121
Şekil 4-19: 3-10 yıl kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 122
Şekil 4-20: 10 yıldan fazla kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem 122
Şekil 4-21: İlköğretim mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter 130
Şekil 4-22: Lise mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter 131
Şekil 4-23: Ön lisans mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter 131
Şekil 4-24: Lisans mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter 132
Şekil 4-25: Lisans üstü mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter ... 132
Şekil 4-26: Doktorlara göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 146
Şekil 4-27: Ebe ve hemşirelere göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 146
Şekil 4-28: Anestezi teknikerlerine göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter147
Şekil 4-29: Fizyoterapistlere göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 147
Şekil 4-30: Hasta kayıt görevlilerine göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 148
Şekil 4-31: Laborantlara göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 148
Şekil 4-32: Temizlik personeline göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter .. 149
Şekil 4-33: Büro çalışanlarına göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter 149
Şekil 4-34: Acil servis çalışanları için en önemli 5 alt kriter 173
Şekil 4-35: Ameliyathane çalışanları için en önemli 5 alt kriter 173
Şekil 4-36: İdari işlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 174
Şekil 4-37: Hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 174
Şekil 4-38: Çocuk sağlığı ve hastalıkları bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 175
Şekil 4-39: Çocuk cerrahisi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 175
Şekil 4-40: Dahiliye bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 176
Şekil 4-41: Dermatoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 176
Şekil 4-42: Kadın hastalıkları ve doğum bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 177

Şekil 4-43: Yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 177
Şekil 4-44: Genel cerrahi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 178
Şekil 4-45: Fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 179
Şekil 4-46: Nöroloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 179
Şekil 4-47: Hematoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 180
Şekil 4-48: Kulak burun boğaz bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 180
Şekil 4-49: Kalp ve damar cerrahisi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter. 181
Şekil 4-50: Laboratuvarda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 182
Şekil 4-51: Ortopedi ve travmatoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 182
Şekil 4-52: Organ nakli bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 183
Şekil 4-53: Temizlik işlerinde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 184
Şekil 4-54: Erişkin yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 200
Şekil 4-55:Yeni doğan yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 201
Şekil 4-56: Genel hizmetlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 201
Şekil 4-57: İdari işlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 202
Şekil 4-58: Kliniklerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 202
Şekil 4-59: Polikliniklerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter 203

SEMBOLLER / KISALTMALAR LİSTESİ

AAS: Analitik Ağ Süreci

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

AHS: Analitik Hiyerarşi Süreci

EU-OSHA: Avrupa İş Sağlığı ve İş Güvenliği Ajansı

FTR: Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon

HBV: Hepatit B Virüsü

HCV: Hepatit C Virüsü

HİGÖ: Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Ölçeği

HSC: Sağlık ve Güvenlik Komisyonu (İngiltere)

HSE: Sağlık ve Güvenlik Kurumu (İngiltere)

IAEA: The International Atomic Energy Authority

ILO: Uluslar arası Çalışma Örgütü

INC: International Council of Nurses

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliği

KBB: Kulak, Burun, Boğaz

KVC: Kalp ve Damar Cerrahisi

MAUT: Çok Nitelikli Karar Verme

NIOSH: İş Sağlığı ve Güvenliği Ulusal Enstitüsü

OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development

OSAHRC: İş Sağhğı ve Güvenliği Denetim Kurulu

OSGB: Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi

OSHA: İş Sağlığı ve Güvenliği İdaresi (ABD)

RTI: Rassal Tutarlılık İndeksi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TI: Tutarlılık İndeksi

TO: Tutarlılık Oranı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

VZA: Veri Zarflama Analizi

WHO: Dünya Sağlık Örgütü

ÖZET

AYDIN YÜKSEKDAĞ, F. (2019). Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Problemlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Analizi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sağlık Yönetimi ABD. Doktora Tezi. İstanbul.

Çalışmada, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemler analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışmanın amacı; sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasını, sağlık kuruluşlarında çalışanların bakış açısı ile belirlemektir. Bunun yanı sıra, analitik hiyerarşi süreci yönteminin sağlık alanında etkin olarak kullanılabildiğini göstermek de amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı genel mevzuatı kapsayan ve sağlık çalışanları ile ilgili spesifik sorulardan oluşan iki ayrı soru formu hazırlanmıştır. Ülke genelinde sağlık çalışanı sayısının en yoğun olduğu İstanbul ilindeki kamu hastaneleri ve özel hastanelerde çalışan toplam 403 kişinin görüşlerine başvurulmuştur. Yapılan genel değerlendirmelerde, sağlık çalışanlarının en önemli gördükleri problemlerin yönetim ve çalışanlar arasındaki iş birliği ve iletişimle ilgili olduğu saptanmıştır. Önem derecesi en düşük problemin ise; "Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri." olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra, en önemli iş riskinin psikososyal riskler, önem derecesi en düşük iş riskinin ise ergonomik riskler olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. En önemli iş kazası nedeni insani faktörler olarak görülürken, önem derecesi en düşük iş kazası nedenleri makine-malzemeye bağlı nedenler ve ortama- çevreye bağlı nedenler olarak görülmüştür. Ayrıca, bu analizler kamu ve özel sektör ayrımına ve demografik verilere göre de derinleştirilmiştir. Kamuda ve özel sektörde çalışanların farklı değerlendirmeler yaptığı görülmüştür. Yine, cinsiyete, yaşa, eğitim düzeyine, mesleğe, kıdeme, çalışılan bölüme ve bölümün niteliğine göre de değerlendirmelerin farklılık arz ettiği tespit edilmiştir. Çok tehlikeli sınıfta yer alan sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunun, çalışanın, çalıştığı kurumun ve bölümün özelliklerine göre ele alınması gerektiği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı ve güvenliği, sağlık kuruluşları, analitik hiyerarşi süreci, problemler, riskler.

ABSTRACT

AYDIN YÜKSEKDAĞ, F. (2019). Analysis of Occupational Health and Safety Problems in Health Organizations by Analytic Hierarchy Process Method. Istanbul University – Cerrahpasa Institute of Graduate Education, Health Management. PhD Thesis. Istanbul.

In this study, problems related to occupational health and safety in health institutions were analyzed by analytic hierarchy process. The purpose of this study is to determine the priority of occupational health and safety problems in health institutions from the perspective of employees in health institutions. It is also aimed to show that analytic hierarchy process method can be used effectively in the field of health. In this context, two separate questionnaires were prepared which consisted of general questions about occupational health and safety and specific questions related to health workers. A total of 403 people working in public hospitals and private hospitals in Istanbul, where the highest number of health care workers across the country, were consulted. In the general evaluations, it was found that the most important problems of health workers were related to the communication and cooperation between management and employees. The least important issue is the fact that the employees do not immediately inform the management when their colleagues encounter a threat. Besides, it was found that the most important risk of work was psychosocial risks, the lowest important risk of work was ergonomic risks. The most important cause of work accidents was seen as human factors. The reasons for the environment due to the reasons related to the machine and the material and the environment-related causes were seen as the least cause of work accidents. In addition, these analyzes were deepened according to public and private sector and demographic data. It has been observed that the public and private sector employees have different evaluations. Still, it was determined that the evaluations differed according to gender, age, education level, occupation, seniority, department worked and the quality of the department. It is understood that occupational health and safety issues should be handled according to the characteristics of the employee, the institution and department in which they work.

Key Words: Occupational health and safety, health organizations, analytic hierarchy process, problems, risks.

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Küreselleşme nedeniyle iş yerlerinin yapısı, çalışma şekli ve iş sağlığı ve güvenliği sürekli bir değişim içerisindedir. Geçtiğimiz yüzyılda iş sağlığı ve güvenliğinin iyileştirilmesinde büyük atılımlar yapılmasına rağmen, her yıl dünya çapında sadece ölümcül olmayan mesleki yaralanma sayısı 317 milyondur ve her on beş saniyede bir, 151 çalışan işle alakalı kaza geçirmektedir. Etkin bir şekilde işlemeyen iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları, bireyler, işverenler ve toplum üzerinde önemli bir ekonomik yük oluşturmaktadır. Uluslararası Sosyal Güvenlik Derneği, ölümcül işyeri kazalarıyla ilişkili maliyetlerin, her yıl dünya gayri safi yurtiçi hasılasının (GSYİH) yaklaşık yüzde 4'üne eşit olduğunu belirtmektedir (Abdalla ve ark. 2017).

Sağlık kuruluşları, iş sağlığı ve güvenliği konusunda çok tehlikeli sınıfta sayılan iş yerleridir. Sağlık kuruluşlarında çalışanlar, kimyasal, biyolojik, fiziksel ve ergonomik risklerle karşı karşıyadır. Yapılan işin niteliğinden kaynaklanan bu somut risklerin yanı sıra, yoğun iş temposu, vardiyalı çalışma ve iş stresi gibi psikososyal riskler de iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelmesinde etkili olmaktadır. Bu nedenle, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği hususunda karşılaşılan problemler irdelenmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.

Bu araştırmanın temel amacı; sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasını ve karşılaşılabilecek en önemli iş riski ile en önemli iş kazası nedenini, sağlık kuruluşlarında çalışanların bakış açısı ile, Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemini kullanarak belirlemektir. Demografik veriler baz alınarak yapılan analizlerle, farklı özellikteki çalışanlar için iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasının belirlenmesi ve farklı bölümlerde veya farklı nitelikte birimlerde çalışanlar için de iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasının belirlenmesi çalışmanın diğer amacıdır. Ayrıca, Analitik Hiyerarşi Süreci yönteminin sağlık alanında etkin bir yöntem olarak kullanılabildiğini göstermek de amaçlanmıştır.

Bu bağlamda, çalışmanın genel bilgiler bölümünde, iş sağlığı ve güvenliği kavramı ve bu kavramla doğrudan ilişkili olan güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi kavramları açıklanmış, iş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkeleri ve tarihsel gelişimi anlatılmıştır. İş kazası ve meslek hastalığı kavramları da tanımlanarak, nedenlerine ve alınması gereken önlemlere değinilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı ulusal ve

uluslararası mevzuata değinilmiş, yasal yükümlülükler anlatılmış ve başarılı ülke örneklerindeki uygulamalara yer verilmiştir. Yine bu bölümde, sağlık kuruluşlarının ve sağlık kuruluşlarında çalışanların özelliklerinden bahsedilmiş, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği hususunun önemi ve karşılaşılabilecek riskler anlatılmıştır. Bu bölümde, sağlık kuruluşlarında iş kazaları ve meslek hastalıklarından bahsedilerek, bu konuda yapılması gerekenler de anlatılmıştır.

Çalışmanın genel bilgiler bölümünde analitik hiyerarşi süreci yöntemi de detaylı olarak anlatılmıştır. Bu yöntem, çok kriterli karar verme tekniklerinden biridir ve yöntemi, Thomas L. Saaty, 1970'li yıllarda Wharton School of Business'ta geliştirmiştir. Yöntemde, bütün kriterler ile ilgili nispi önem derecelerinin saptanmasında, karar vericilerin görüşleri gerekmektedir. Karar vericiler tarafından kriterler ve alt kriterler Saaty'nin 1-9 skalası kullanılarak hazırlanmış soru formları doldurularak karşılaştırılmakta ve tüm kriterler değerlendirilerek, karar alternatiflerinin öncelik sırasına ulaşılmaktadır (Önder ve Önder 2015 p. 21).

Analitik hiyerarşi süreci yöntemi, pazarlama, ekonomi, sağlık, enerji politikaları, planlama, proje seçimi, kaynak tesisleri, eğitim, muhasebe, mühendislik, mimarlık, turizm alanlarında ve karmaşık, çevresel karar analizlerini yapmakta kullanılabilen bir yöntemdir (Akpınar Külekçi ve Bulut 2012).

Sağlık konusunda çok kriterli karar verme tekniklerinin kullanımı ile ilgili yapılan literatür incelemelerinde; bu alanda yapılan çalışmalarda daha çok; sağlık kuruluşu ve tıbbi atık yeri belirlemek, hizmet kalitesini analiz etmek, risk değerlendirmesi yapmak ve buna benzer konuların irdelendiği görülmüştür (Ağaç ve Baki 2016). Yine, sağlık hizmetlerinde karar verme problemlerinin analitik hiyerarşi süreci (AHS) yöntemi ile çözüldüğü örnekler incelendiğinde; söz konusu çalışmaların konularının; tanı, hasta katılımı, tedavi, organ nakli, proje ve teknoloji değerlendirme ve seçimi, insan kaynakları planlaması, sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi ve politikaları hakkında olduğu saptanmıştır (Liberatoreve Nydick 2008).

Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) yöntemi, sağlık alanında çok etkin bir yöntem olarak kullanılabilmektedir. Sağlık yönetimi alanında önemli hususlardan biri olan iş sağlığı ve güvenliği konusuyla ilgili olarak ise AHS yöntemi kullanılarak yapılan bir çalışma olmadığından, sağlık kuruluşlarında yaşanabilecek iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin AHS yöntemi ile değerlendirilmesine gerek duyulmuştur. Böylece, sağlık

alanında alışılmış konuların dışında da AHS yönteminin etkin bir şekilde kullanılabileceği de görülecektir.

Ayrıca, bu çalışmada, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlere çalışanların bakış açısı görülmüş ve bu problemlerin öncelik sırası belirlenmiş, genel değerlendirmenin yanı sıra kamu ve özel sektördeki farklılıklar ortaya koyulmuş, demografik verilere, çalışılan bölüme ve çalışılan bölümün özelliklerine göre elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmada kullanılan soru formları oldukça geniş kapsamlı olduğundan, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı pek çok detaya da dikkat çekilmiştir.

Çalışmanın tartışma bölümünde, sağlık kuruluşlarındaki iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerin, analitik hiyerarşi süreci yöntemiyle yapılan sıralamaya göre öncelikli olanları belirtilmiş, çalışma sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile alakalı literatürde yer alan diğer çalışmalarla kıyaslanmış ve elde edilen bulgulardan yola çıkarak önerilerde bulunulmuştur.

2. GENEL BİLGİLER

Bu bölümde; iş sağlığı ve güvenliği kavramı, iş kazası ve meslek hastalığı kavramları, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat ve yasal yükümlülükler, iş sağlığı ve güvenliği konusunda başarılı ülke örnekleri, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği, çok kriterli karar verme ve analitik hiyerarşi süreci yöntemi açıklanmaktadır.

2.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Kavramı

İş sağlığı ve güvenliği kavramı; iş sağlığı ve güvenliği tanımı, güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi, iş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkeleri ve iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişimi alt başlıkları ile ele alınmıştır.

2.1.1. İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 1951'de, "Bütün mesleklerde çalışanların bedensel, ruhsal ve sosyal yönden iyilik hallerinin en üst düzeyde tutulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi çalışmaları." şeklinde yapmış olduğu iş sağlığı tanımı, 1995 yılında, "Çalışanların sağlığını ve çalışma kapasitesini koruma ve geliştirme, çalışma ortamını ve yapılan işi geliştirme ve işyerinde sağlık ve güvenliği destekleyen yönde iş organizasyonu ve çalışma kültürünü geliştirme." şeklinde güncellenmiştir.

İş sağlığı ve güvenliğini; çalışanın sağlık ve emniyetinin işyeri sınırları içerisinde ve iş dolayısı ile ortaya çıkan risklere karşı korunması olarak, dar anlamda tanımlamak mümkündür. Geniş anlamda ise; çevrenin korunması, beslenme ve ulaşım emniyeti, sağlıklı bir konutta yaşama hakkı, sosyal güvenlik, ilk yardım ve kentleşme gibi konular da bu kavramın içerisinde düşünülmektedir (Tengilimoğlu ve ark. 2015 p. 337).

İş hayatının vazgeçilmez bir unsuru olan iş sağlığı; işin ve çalışanın iyi olma halinin sürekliliğinin sağlanması esasına dayanır. İş güvenliği ise; çalışanın geçimini temin etmek amacıyla yaptığı iş sırasında, karşılaştığı tehlikelerin yok edilmesini ifade eder. Birinci kuşak haklardan olan yaşama hakkının muhafazası bakımından elzem olan sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı, verimlilik, kalite, sürdürülebilirlik ve çalışma barışının sağlanması açısından da zaruridir. Yalnızca işverenler ve çalışanlar açısından değil, toplum düzeyinde sağlık ve güvenliğin hayat boyu devamlılığının temin edilmesi ise, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü ifade eder (Dündar Aravacık 2014).

İş güvenliğinde hedef; çalışanın sağlığını tehdit eden, riske atan, milli ekonomiyi zarara uğratan iş kazası ve meslek hastalığı olaylarını önlemek ve işçinin sağlığını muhafaza etmektir. İş sağlığı ve güvenliğinin temini ile;

- İşçileri korumak,
- Üretimin güvenliğini muhafaza etmek,
- İş yerinin güvenliğini temin etmek,
- Ekolojik çevreye verilen zararı minimize etmek, mümkün olabilir (Ceylan 2011).

İş sağlığı ve güvenliğinin üretim etkinliği ve verimlilikle olan ilişkisini de şu şekilde özetlemek mümkündür (Sadullah 2015 p. 476):

- İş güvenliğini sağlamak için kullanılan metodlar, yapılan harcamalar üretime engel olmaz ve verimliliği azaltmaz.
- İş kazaları ve meslek hastalıkları azaldıkça maliyetler de azalır.
- Maksimum verim için iş kazaları ve meslek hastalıklarının minimum düzeyde gerçekleşmesi gerekir.
- Üretim etkinliğini temin etmede, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik çalışmalar vazgeçilmez bir unsurdur.
- Maliyetler açısından, iş sağlığı ve güvenliğine dair harcamaların optimal düzeyde tutulması önemlidir.

2.1.2. Güvenlik Kültürü ve Güvenlik İklimi

Güvenlik kültürü ilk olarak, 1986'da Çernobil Nükleer Santrali'nde gerçekleşen felaket hakkında, 1987 yılında OECD Nükleer Ajansı Raporunda yer alan bir kavramdır. Bu rapor; örgütsel hataların ve çalışanların kurallara uymamalarının, söz konusu olayın yaşanmasında oynadığı rolden bahsetmektedir. IAEA, (International Atomic Energy Authority) 1991 yılında güvenlik kültürü tanımını; "Kurumun sağlık ve güvenlik programlarının yeterliliğine, tarzına ve uygulamadaki ısrarına karar veren birey ve grupların değer, tutum, yetkinlik ve davranış örüntülerinin bir ürünüdür." şeklinde yapmıştır. İngiliz Endüstri Konfederasyonunun güvenlik kültürü tanımı ise; "Risk, kaza ve hastalıklar hakkında bir organizasyonun bütün üyeleri tarafından paylaşılan inançlar ve fikirler." şeklindedir (Çakmak ve Tatlı 2017).

Pek çok araştırmacı, bir organizasyonda iyi bir güvenlik kültürü oluşturan faktörleri tanımlamaya çalışmıştır. Bununla birlikte, güvenlik kültürü için geniş çapta kabul edilmiş bir tanım ve yapı yoktur. Güvenlik kültürü, bir kurumda güvenlikle ilgili güvenlik yönetimi uygulamalarını ve davranışlarını yansıtan öğrenilmiş davranışlar olarak tanımlanabilir. Bu kavram, tüm örgütsel üyeler tarafından günlük olarak İSG'nin iyileştirilmesine yönelik yürütülen gözlemlenebilir çabaları veya uygulamaları yansıtmaktadır (Ghahramanı 2017).

Birçok uluslararası kuruluş, önleyici bir İSG kültürünün gelişimini kuvvetli bir şekilde desteklemektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) göre; İSG yönetimi için kilit bir unsur, güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamına saygı gösterilmesi ve işverenlerin ve çalışanların bu ortamın oluşturulmasına aktif olarak katılmalarının sağlandığı, işletme içinde bir önleme kültürünü teşvik etmektir. Her şeyden önce, politikalar, çalışma ortamında doğabilecek tehlikeleri en aza indirgemek için tüm makul ve uygulanabilir önlemleri alarak, kazaları ve yaralanmaları önlemeyi amaçlamalıdır. Ticari olarak hassas bilgileri ifşa etmemek şartıyla, çalışanların veya temsilcilerinin bu tür konularda işçi örgütlerine danışmaları için izin verilmelidir. Ayrıca, yönetim anlaşması ile dışarıdan teknik danışmanlar getirebilirler. Çalışanlar, yakın ve ciddi bir tehlike arzettiğine inandıkları durumları derhal amirlerine bildirmelidir. Son olarak, ILO'ya göre, her işçinin, işverenin hayatı ve sağlığa yakın ve ciddi bir tehlikeyi ortadan kaldırmak için gerekli iyileştirici önlemleri almasına kadar, işi sürdürmemesi hakkı vardır (Zwetsloot ve Steijger 2013).

Muniz ve arkadaşlarına göre; yöneticiler, iş sağlığı ve güvenliğine bağlılıklarını, işçilerin çalışma şartları ile devamlı ilgilenerek ve bizzat İSG aktivitelerine katılarak belirgin bir şekilde hissettirmelidir. Muniz ve arkadaşları, çalışmalarında; yeterli bir güvenlik yönetim sistemi ile birlikte var olan bir güvenlik kültürünün, genellikle yönetsel performans gerektiren aşağıdaki şartların varlığına dayandırmışlardır (Arpat 2018 p. 293):

- Organizasyonun bu konudaki prensiplerini ve değerlerini yansıtan bir güvenlik politikasının olması,
- Çalışanların, güvenlik uygulamalarına katılımının sağlanması için motive edilmeleri,

- Çalışanlara sürekli eğitim verilmesi ve bu sayede işlerin en sağlıklı ve güvenli biçimde yapılmasının temin edilmesi,
- Çalışanlara karşılaşabilecekleri riskler ve bunlardan korunma yöntemleri ile ilgili bilgi verilmesi.

Güvenlik iklimi ile alakalı literatürde pek çok tanımlama yapılmasına rağmen, bu kavramın genel kabul görmüş bir tanımı yoktur. Bu kavramı ilk kez kullanan Zohar, güvenlik iklimini; "Örgütsel iklimin bir alt boyutu olarak çalışanların işyerlerindeki çalışma ortamları hakkında paylaştıkları temel algıların bir özetidir." şeklinde tanımlamıştır. Bu konu ile ilgili yapılan çalışmaların sayısı arttıkça tanımların sayısı da artmıştır. Dedobbeleer ve Beland'a göre güvenlik iklimi iki ana etmene bağlıdır. Bu etmenlerden ilki; yöneticilerin güvenlik konusuna olan bağlılığı, diğeri ise; işçilerin güvenlikle alakalı proses ve işlemlere katılımıdır. Griffin ve Neal de çalışmalarında güvenlik ikliminin iki ana boyutu olduğunu belirtmiştir. Bunlardan ilki, işyerindeki güvenlikle alakalı politikalar, prosedürler ve ödüllerin algılanış şekli, ikincisi ise, bunların ötesinde işçilerin çalışma ortamlarında güvenliği ne kadar önemsediği ile alakalı temel algılarıdır. Tüzüner ve Özarslan, güvenlik iklimi kavramının; işçilerin, örgütsel güvenlik performansına ve olası sistem hatalarının erken tespit edilmesine verilen ehemmiyete ne ölçüde inandıkları, olduğunu belirtmektedir. Wiegman ve arkadaşları ise çalışmalarında; güvenlik iklimi ile alakalı literatürde bulunan çalışmaların ortak noktalarının; güvenlik ikliminin, genellikle işçilerin muayyen bir andaki güvenlik algıları olarak tanımlanması ve algılara odaklanması nedeniyle psikolojik bir olgu olması, çevresel ve durumsal koşullara göre farklı zamanlarda değişiklik gösterebilmesi, olduğunu belirtmişlerdir (Türen ve ark. 2014).

Güvenlik kültürü ve güvenlik iklimi kavramları, tanımlanma şekli açısından benzese de, yapılan tanımlara bakıldığında; güvenlik kültürü, çalışma ortamında güvenlik şartları ile alakalı, uzun vadeli olarak, örgüt kültürünün bir parçası haline gelmiş davranış, tutum ve algılar bütününden oluşan geniş bir kavramdır. Güvenlik iklimi ise, işyeri güvenliği ile alakalı mevcut durumun, örgüt tarafından daha kısa zaman diliminde algılanma şeklidir. Bu nedenle, güvenlik iklimi, güvenlik kültürünün bir alt unsuru olarak kabul edilmektedir (Çakmak ve Tatlı 2017).

İş sağlığı ve güvenliği kültürü, iş sağlığı ve güvenliğinin temininde çalışana tehlikeye sebep olabilecek risklerin ortadan kaldırıldığı güvenli ve sağlıklı bir işyeri

ortamının sunulması için, oldukça önemlidir. Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği kültürü, sadece işveren ve işçiye değil, eğitim sistemi aracılığıyla, küçük yaşlardan itibaren toplumun tüm bireylerine aktarılması gereken bir olgudur (Öçal ve Çiçek 2017).

2.1.3. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Temel İlkeleri

İş sağlığının boyutlarını da ortaya koyan, iş sağlığı ve güvenliğinin temel ilkelerinden ilki; iş sağlığı ve güvenliğinde ana görevin koruyucu hizmetler olmasıdır. Yürürlükte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu da, koruyucu hizmetlerden tüm çalışanların faydalanmasını temin etmek ve uygulamalarda devamlı iyileştirme felsefesinin benisenmesi amacıyla hayata geçirilmiştir (Yılmaz 2013).

İkinci temel ilke; iş ile işin sağlık yönünün birbirinden ayrılamaz oluşudur. Günlük üretim planları ve üretimle ilgili dayatmalar, sanılanın tersine uzun vadede, üretimde aksamaya ve verimlilikte azalmaya sebep olurlar. Bu sebeple, iş ile işin sağlık yönünü birbirinden ayırmamak gereklidir. Çalışma ortamı sağlıklı ve güvenli ise verimlilik ve kalite sağlanacaktır (Fişek 2005).

İş sağlığı ve güvenliği, tüm faaliyet kollarında çalışanların sağlığı ile alakalıdır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 2. maddesinde; "Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve iş yerlerine, bu iş yerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dahil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır." hükmü yer almaktadır (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012).

İş kazaları ve meslek hastalıkları önlenebilir nitelikte olgulardır. Dolayısıyla, iş kazası ve meslek hastalığının meydana gelmesi, gereken tedbirlerin alınmadığının göstergesidir (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2004).

İş sağlığı ve güvenliğinde, devamlı savunma halinde olunamaz. Çalışanın sağlığının korunmasının yanı sıra, geliştirilmesi de hedeflenmektedir. Böylece, hem çalışanlara hem de çalışanların ailelerine insan onuruna yakışan bir çalışma ve yaşama ortamı sağlanmış olacaktır (Korkut ve Tetik 2013).

Çalışan ve ailesinin sağlığı doğrudan bağlantılıdır. Kaza geçiren veya meslek hastalığına maruz kalan çalışanın aile içindeki konumu, ailenin olaydan etkilenme boyutunu belirlemektedir. Özellikle aile reisi konumundaki çalışanın kaza sonucu hayatını kaybetmesi, ailesi üzerinde çok daha olumsuz ve ciddi bir etki meydana getirecektir. Zira, iş kazasında hayatını kaybeden çalışanın ailesi, üzüntü ve acının yanında gelir kaybı ile karşı karşıya kalmaktadır. İş kazası veya meslek hastalığı

sebebiyle ölen çalışan sosyal güvenlikten mahrum ise, ailesi herhangi bir yardım da alamamaktadır (Demirbilek ve Pazarlıoğlu 2007).

İş sağlığı ve güvenliği, çok bilimli (multi-disipliner) bir husus olup mühendislik, tıp ve sosyal bilimler ile alakalıdır. Mühendislik bilimlerinin iş sağlığı ve güvenliğine dolaylı ve doğrudan katkıları bulunmaktadır. Dolaylı katkılara; yangına karşı tedbirler, basınçlı kapların, elektrik sisteminin, kaldırma-iletme araçlarının (vinç vs.) periyodik kontrolleri örnek olarak verilebilir. Doğrudan katkılara ise; işyeri ortamına yönelik toplu önlemler (yaş çalışma, ayırma, havalandırma vb.), ortam ölçümleri örnek olarak verilebilir. Tıp bilimlerinin tek tek uzmanlık dallarıyla alakalı olduğu gibi, halk sağlığı ile yakın alakası vardır. İş sağlığı hususu, halk sağlığının bir alt koluyken, çok özel şartları nedeniyle, ayrı bir bilim dalına dönüşmüştür. Sosyal bilimler açısından ise, eğitimden hukuka, işletme bilim dallarından sosyal güvenliğe, psikolojiden, sosyoloji ve sosyal antropolojiye kadar bir çok bilim dalı, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalıdır (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2004).

Ulusal iş sağlığı ve güvenliği sisteminin kurulmasının gerekliliği, bir diğer ilkedir. Bu sistem, koruyucu bir sağlık ve güvenlik kültürü meydana getirmek ve devam ettirmek için gereken bütün mekanizmaları ve ögeleri kapsamalıdır. Ulusal sistemin muhafaza edilmesi, aşamalı olarak geliştirilmesi ve süreli olarak incelenmesi gerekmektedir. Ayrıca, bu sistemde oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği politikaları, totaliter bir şekilde hem ulusal hem iş yeri bazında tatbik edilmeli ve ilgili tüm taraflara etkili bir şekilde bildirilmelidir (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017).

İş sağlığı ve güvenliğinin diğer temel ilkeleri ise şu şekilde sayılabilir (Gökpınar 2004):

- Ekip halinde yürütülecek bir hizmettir. Çok bilimli yönünden dolayı, farklı alanlarda uzmanlardan oluşan bir ekiple, eş zamanlı olarak, bu hizmetin yürütülmesi gerekmektedir.
- İş yeri, kamu kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları iş sağlığı ve güvenliğinin temini ve geliştirilmesi için iş birliği halinde olmak zorundadır.
- Yaşama ve çalışma şartları birbirinden ayrılmayacağı gibi, çalışılan ve çalışılmayan (grev, işsizlik vb.) zamanlar da birbirinden ayrılmaz.
- İş sağlığı ve güvenliğinin en önemli konularından biri, iş yeri hekimi bulundurmaktır.

- Konunun ekonomik yönü, hizmet planlayıcılarından sunucularına kadar herkesi etkilemektedir.
- Kişisel gayretle ve tek bir işyerinde "mükemmeli yaratma" hayali ile beklenen sonuca ulaşılamaz.
- Bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesi, iş sağlığı ve güvenliği konusunun da devamlı olarak revize edilmesini gerektirmekte, bu da sürekli eğitimi mecburi kılmaktadır. Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği konusunda, araştırma, tarama ve istatistik çalışmalarının oldukça önemli bir yeri vardır.
- Çalışanların sağlığını korumak ve geliştirmek konusunda, devletin, işverenin ve çalışanların ayrı ayrı sorumlulukları olmakla birlikte, temel yükümlülük işverene aittir.
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin başarılı olması için, bu hizmetlerden faydalananların bu hizmetleri sahiplenmesi gerekmektedir.

2.1.4. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

Bu bölümde, hem dünyada hem de Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişiminden bahsedilmiştir.

2.1.4.1. Dünyada İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

Çalışanların iş nedeniyle karşılaştıkları sağlık problemlerine yönelik sorunlara değinen ilk kişi, Antik Mısır'da M.Ö. 2600'lü yıllarda yaşamış olan, hekim ve rahiplik de yapan mimar ve mühendis İmhotep'tir. M.Ö. 2000'lerde, Babil döneminde ise, tarihin bilinen ilk kanunlarından olan Hammurabi Kanunlarında, iş sağlığı ve güvenliğinin temellerinin atıldığı ve işverenin işin olumsuz neticelerinden sorumlu tutulduğu ilk hükümlerin bulunduğu bilinmektedir. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı bilinen ilk yazılı kaynakların ise; Antik Yunanlı düşünür Heredot'a kadar uzandığı bilinmektedir. Ayrıca, Hipokrat da işçilerin çalışma esnasında zarar görebileceklerine ilişkin bazı değerlendirmelerde bulunmuştur. Hipokrat'ın çalışmalarını geliştiren Nicander, işçilerin sağlık ve güvenlik problemlerinin saptanması ve tanımlanmasının yanı sıra koruyucu tedbirlerin alınması gerektiğini de vurgulamıştır. Plini ise, çalışma ortamında var olan tehlikeli tozlardan korunabilmek için işçilerin başlarına torba geçirmeleri gerektiğini belirtmiştir (Çiçek ve Öçal 2016).

19. yüzyıldan itibaren sanayi devriminin sebep olduğu kötü çalışma koşullarının iyileştirilmesi için, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı kanunların hazırlanması ve sorumluların cezalandırılması hususunda çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Çeşitli sigorta kurumları on dokuzuncu yüzyılda kurulmuş ve iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası uygulamaya geçirilmiştir. Dünyadaki iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi için yapılan çalışmalarda sendikaların katkıları olduğu gibi, 1919 yılında faaliyete geçen "Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)" de önemli çalışmalar yapmıştır. ILO, 1946 yılında Birleşmiş Milletler ile imzaladığı anlaşma ile bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir (Çetindağ 2010 pp. 111- 112).

Sömürgeciliğin sona ermesi ile sosyal devlet anlayışı ön plana çıkmış ve işçi hakları da kazanılmaya başlanmıştır. Özellikle 1960'lı yıllardan sonra, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili çalışmalar da hızla artmıştır. 1970'li yıllarda iş sağlığı ve güvenliği konusunu temel alan yasal düzenlemelerle birlikte, ürün güvenliği ve zararlı maddelerin kullanılmamasının yanı sıra, endüstriyel süreçlerin ve binaların tasarım ve kullanım güvenliği gibi hususlar da iş sağlığı ve güvenliği kavramı içinde değerlendirilmeye başlanmıştır (Tüzüner ve Özaslan 2011).

Avrupa Birliği, 1957'de Avrupa Ekonomik Topluluğunu kuran Roma Antlaşmasından beri iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı temel kuralları belirlemiştir ve bu kurallar Avrupa Topluluğu için kilit eylem alanı olmuştur. Her ülkenin kendi ulusal mevzuatı olmakla birlikte, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk ortak ve kapsamlı mevzuat çalışması 1989 yılında Framework Direktifi'nin (89/391/EEC) yayımlanmasıyla yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, bu alanda 65 özel direktif daha yayımlanarak, belirli tehlikeler/ yönler hakkında daha ayrıntılı ve kesin hükümler verilmiştir. 1995'te Avrupa İş Sağlığı ve Güvenliği Ajansı (EU-OSHA), farkındalık yaratma, iyi uygulamaların keşfedilmesi, yeni ve ortaya çıkan riskleri tahmin etmek için bilimsel araştırmalar ve istatistiklerin analizine odaklanarak, çalışma hayatını iyileştirmeyi amaçlamıştır (Gagliardi ve ark. 2012).

2002 yılında Avrupa genelinde iş kalitesini arttırmak için, "İşte ve Toplumda Değişime Uyum Kapsamında Yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejisi (2002-2006)" yayımlanmıştır. Bu doğrultuda, şeffaflık, bilgi ve deneyim paylaşımının olmasına ve iş sağlığı ve güvenliği alanındaki bütün aktörlerin sürece dahil edilmesine karar verilmiştir. Komisyon, çalışma hayatında gerçekleşen değişiklikler sebebiyle; özellikle hizmet

sektöründe psikolojik sağlık sorunlarının arttığını değerlendirmiştir. Bu strateji sayesinde, bu dönemde üye ülkelerin iş sağlığı ve güvenliği hususundaki hassasiyeti artmış ve iş kazası oranları önemli ölçüde azalmıştır. Buna rağmen, sosyal aktörler tarafından, programdaki ifadelerin genel kalması ve yeterince uygulamaya dönük tavsiye olmaması nedeniyle tenkit edilmiştir (Koçak ve Koray 2018).

Avrupa Komisyonu tarafından, 21 Şubat 2007 tarihinde yayımlanan "İşte Kalite ve Verimliliğin Geliştirilmesi: Topluluğun 2007-2012 İSG Stratejisi" başlıklı Eylem Programı'nda, iş kazalarının % 25 oranında azaltılması, temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için ise;

- Avrupa Birliği mevzuatının uygulanmasını temin etmek,
- Küçük ve orta ölçekli işletmelere, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uyum sağlamaları için kuvvetli bir şekilde destek olmak,
- Yasal yönergeleri işyerlerinde değişen şartlara adapte etmek, daha basit ve anlaşılır hale getirmek,
- Ulusal politikaların gelişimine destek olmak,
- Yeni risklerin tanımlanmasında ve değerlendirilmesinde kullanılan prosedürleri hazırlamak,
- Ulusal düzeyde iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına destek olmak,

başlıca araçlar olarak belirlenmiştir (Baloğlu 2015a).

2.1.4.2. Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

Ülkemizde de sanayileşmenin gelişmesiyle birlikte, iş sağlığı ve güvenliği hususunda yasal, teknik ve tıbbi çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan ilki, Madeni Hümayun Nazırı Dilaver Paşa'nın hazırladığı Nizamname'dir. Dilaver Paşa, kömür havzasında incelemeler yaptıktan sonra, Ereğli Kömür Madeni Kumpanyası'nın deneyimlerinden de faydalanarak, 8 Mayıs 1867'de 100 maddeden oluşan bir nizamname hazırlamıştır. Maadin Nizamnamesi 1869 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu Nizamnamenin 61. maddesi ile ocaklarda zorunlu çalışma mükellefiyeti kalkmış, 64. maddesi ile iş kazalarına karşı alınması gereken tedbirler belirlenmiş, 66. madde ile de maden mültezimlerine madenlerde hekim ve ilaç bulundurma yükümlülüğü getirilmiş, ayrıca kaza olması halinde ödenecek tazminatın tutarı saptanmıştır (Kaştan 2016 p. 12).

Büyük Millet Meclisi Hükümeti döneminde (1921–1923), Zonguldak Ereğli Kömür bölgesinde çalışan çok sayıda işçinin çalışma şartlarının oldukça ağır olmasından dolayı, bu bölgede uygulanması için iki kanun çıkarılmıştır. Bu kanunlardan ilki; 28.04.1921 tarih ve 114 sayılı "Zonguldak ve Ereğli Havza–i Fahmiyesinde Mevcut Kömür Tozlarının Amele Menafi–i Umumiyesine Olarak Füruhtuna Dair Kanun", ikincisi ise; 10.09.1921 tarih ve 151 sayılı "Ereğli Havza–i Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun"dur. Nispeten ilkel ve kapsamı da dar olsa da, 151 sayılı Kanunun, ülkemizde ilk sosyal sigortayı tesis ettiği söylenmektedir. Çünkü bu kanun, çalışanların ve işverenlerin mecburi katılımıyla ihtiyat ve yardımlaşma sandıkları kurulmasını ve işverenlerin belirli durumlarda işçilere mecburi sağlık yardımı yapmasını hüküm altına almıştır (Şenocak 2010).

Daha sonraki yıllarda, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı muhtelif hükümler içeren ve günümüzdeki düzenlemelerin temelini oluşturan, Hafta Tatili Hakkında Kanun (1924), Türk Ceza Kanunu (1926), Umumi Hıfzıssıhha Kanunu (1930), Belediye Kanunu (1930) ve benzeri mevzuat yayımlanmıştır. Yapılan bu çalışmalar, iş hayatını düzenlemeyi hedeflese de, endüstriyel gelişmelerin gerisinde kalmış ve İş Kanunu gereksinimi doğmuştur. Bu bağlamda, 1936 yılında 3008 sayılı İş Kanunu yayımlanmış ve 148 maddeden ibaret olan bu kanun 31 yıl yürürlükte kalmıştır. Bu Kanunla beraber, iş güvenliği ile sosyal güvenlik hakkında yeni bir bakış açısı ortaya çıkmasına rağmen, İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması sebebiyle, 1945 yılında Çalışma Bakanlığının kurulmasına kadar konuyla alakalı bir gelişme olmamıştır. 1967 yılında 931 sayılı ikinci İş Kanunu yayımlanmış, ancak Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edildiği için yalnızca otuz dokuz ay yürürlükte kalmıştır. 1971 yılında, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı ayrıntılı hükümlere yer verilen, 1475 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanuna bazı kanunlarla ilaveler ve değişiklikler yapılmış ve 1475 sayılı Kanun 32 yıl yürürlükte kalmıştır. 4857 sayılı İş Kanunu ise 22 Mayıs 2003 tarihinde kabul edilmiş olup, bu kanunda iş sağlığı ve güvenliğine dair on üç maddeden oluşan ayrı bir bölüme yer verilmiştir. Bu nedenle, bu Kanun, iş sağlığı ve güvenliği alanında atılan önemli bir adım olmuştur (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2016 p. 7-9).

Ülkemizin ihtiyaçlarının yanı sıra, Avrupa Birliği'ne aday ülke olmamız ve uluslararası alanda verdiğimiz taahhütler paralelinde ve bütün sosyal tarafların da fikri alınarak hazırlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 30 Haziran 2012

tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile, mevzuat çalışmalarında kuralcı bakış açısından çok koruyucu, önleyici ve iyileştirici bir mantalite ilke olarak kabul edilmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, ülkemizin iş sağlığı ve güvenliği hususunda çağdaş ülkelerle aynı seviyeye gelmesi bakımından elzem bir adım, bir dönüm noktası olmuştur (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2016).

2.2. İş Kazası ve Meslek Hastalığı Kavramları

Bu bölümde; iş kazası ve meslek hastalığı kavramlarına, iş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenlerine ve iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı alınması gereken önlemlere alt başlıklar halinde yer verilmiştir.

2.2.1. İş Kazası Kavramı

İş kazası, genel bir tanımlama ile, esas olarak işçilerin yaptığı işle alakalı olarak, işin yapılması esnasında gerçekleşen olaydır. ILO, iş kazasının tanımını; "Belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan, önceden planlanmamış beklenmedik bir olay" şeklinde yapmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) iş kazası tanımı ise; "Belirli bir zarara veya yaralanmaya neden olan, beklenmeyen ve önceden planlanamayan, üretimin bir süre durmasına yol açan olay" şeklindedir (Durdu 2014 p. 69).

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ise iş kazasının tanımı şu şekilde yapılmıştır (Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 2006):

"İş kazası;

a) Sigortalının iş yerinde bulunduğu sırada,

b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle veya görevi nedeniyle, sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş veya çalışma konusu nedeniyle, iş yeri dışında,

c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak iş yeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

d) Emziren kadın sigortalının, çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında,

meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hale getiren olaydır."

Olayın iş kazası sayılması için, zaman ve mekan açısından, mezkur kanunda belirtilen şartların her birinin tek başına gerçekleşmesini kanun koyucu yeterli görmüştür. Bu sebeple, bu şartlar sayma yöntemiyle ve birbirlerinden bağımsız olarak düzenlenmiştir. Burada, özellikle vurgulanması gereken iki nokta vardır. Bunlardan ilki; sayma yöntemiyle belirtilen koşulların her biri tek başına, diğer koşullara bağlı olmaksızın, olayın iş kazası olduğunun saptanması için yeterlidir. İkinci nokta ise; bu koşulların açıkça ortaya koyduğu haller dışında, hiçbir hal ve koşulda olayın iş kazası olduğu iddia edilemeyecektir (Yılmaz 2017).

İş kazası kavramının tanımından hareketle, iş kazasının unsurlarını saymak mümkündür. İş kazasının ilk unsuru sigortalı olmaktır. Ancak bu, çalışanın Sosyal Güvenlik Kurumuna bildiriminin yapılmaması halinde, iş kazası sigortasından yararlanamayacağı anlamına gelmemektedir. İş kazasının ikinci unsuru ise; kaza geçirmektir. Kazanın unsurları ise; dıştan gelen bir etken, istenilmeyen bir olay ve olayın ani olmasıdır. İş kazasının üçüncü unsuru; uygun illiyet bağının varlığıdır. Yani, çalışanın yaptığı işle, kaza olayı arasında bağlantı olmalı ve kaza olayı ile uğranılan zarar arasında da bağlantı olmalıdır. İş kazasının dördüncü ve son unsuru ise; sigortalının bedenen veya ruhen bir zarara uğramasıdır (Tuncay ve Ekmekçi 2008 pp. 292-301).

2.2.2. Meslek Hastalığı Kavramı

Meslek hastalığı; "Sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2013 p. 7)."

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından bir hastalığın, meslek hastalığı olarak kabul edilebilmesi için aynı anda gerçekleşmesi zorunlu olan unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar şu şekildedir (Doğan 2016 p. 621):

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda belirtilen sigortalılardan, meslek hastalığı sigortasından yararlanabileceklerden olmak.
- Hastalık veya engelli olma halinin yürütülen işin neticesinde ortaya çıkması.
- Sigortalının bedenen ve ruhen bir zarara uğraması.

- Hastalığın, Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği'nde bulunması.
- Hastalığın doktor raporu ile saptanması.

İş sağlığı, son zamanlarda mesleki hastalıkların ve farklı sektörlerdeki sağlık sorunlarının yol açtığı büyük kayıp ve acıların giderek arttığı gerçeğinden yola çıkarak, çok daha öncelikli bir konu haline gelmiştir. Ölümcül hastalıkların, işle ilgili tüm ölümlerin yaklaşık yüzde 85'ini oluşturduğu tahmin edilse bile, ülkelerin yarısından çoğu meslek hastalıkları için resmi istatistik vermemektedir. Bu nedenle, bunlar ölümcül kazalarla karşılaştırıldığında büyük ölçüde görünmez kalmaktadır. Dahası, mesleki hastalıkların doğası hızla değişmektedir, çünkü yeni teknolojiler ve küresel sosyal değişimler mevcut sağlık risklerini arttırmakta ve yenilerini yaratmaktadır (ILO 2014 p. 12).

Öte yandan, meslek hastalıkları, ya tedavi edilebilir değildir ya da uzun süreli ve zor bir tedaviyi gerektirmektedir. Ancak, bu hastalıkların çoğunun önlenmesi mümkündür. Bu hastalıkların önlenmesi ise, bunların yaygınlığı hakkında doğru bilgi gerektirmektedir. Bununla birlikte, farkındalık eksikliği, teşhis sorunları ve bu hastalıklara yeterince önem verilmemesi nedeniyle, bazı meslek hastalıklarıyla ilgili istatistiksel ve temel bilgiler mevcut değildir. Mesleki hastalıklarla ilgili verilerin raporlanması ve sistematik olarak toplanması konusunda birçok sınırlama bulunmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelmek, mesleki hastalık kayıtlarını geliştirebilmek için etkili bir çözüm olacaktır (Davoodi ve ark. 2017).

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının planlanması için ilk ve en önemli adım, her ülkenin iktisadi kaynakları ve insan gücüne göre kendi meslek hastalıkları kayıt ve bildirim sistemini geliştirmesidir. Bu sistemin önceliği, iş yeri ortamının elverişli hale getirilmesi ve çalışanların sağlığının muhafaza edilmesidir. İdeal bir sürveyans sisteminin olması halinde, çalışanların sağlık gözetimi ve çalışma ortamı için toplanan verinin eşleştirilmesi ve birlikte değerlendirilmesi ile meslek hastalıkları tanısı için gereken neden-sonuç ilişkisi şartı oluşur ve aynı zamanda koruyucu tedbirlerin alınması için veri kaynağı sağlanmış olur (Coşkun Beyan ve Demiral 2016).

Ülkemizdeki meslek hastalıkları istatistiklerinden elde edilen, meslek hastalıklarının tanısına göre sayısı ve toplam meslek hastalıkları içindeki yüzdesi Tablo 2.1'de gösterilmiştir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2017).

Tablo 2-1: Meslek hastalıklarının tanıları, Türkiye, 2017

Meslek hastalığı	Sayı	Yüzde
Solunum yolu hastalıkları	236	34,2
Sinir sistemi hastalıkları	24	3,5
İşitme kaybı	32	4,6
Kas iskelet sistemi rahatsızlıkları	47	6,8
Deri hastalıkları	12	1,7
Diğer hastalıklar	3	0,4
Meslek hastalıkları listesinde bulunmayanlar	164	23,7
Sigorta bitiminden sonra teşhis edilenler	173	25,0
Toplam	**691**	**100,0**

Kaynak: SGK (2017). *İstatistik Yıllıkları*. Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu. Erişim 09/06/2019, **http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari**.

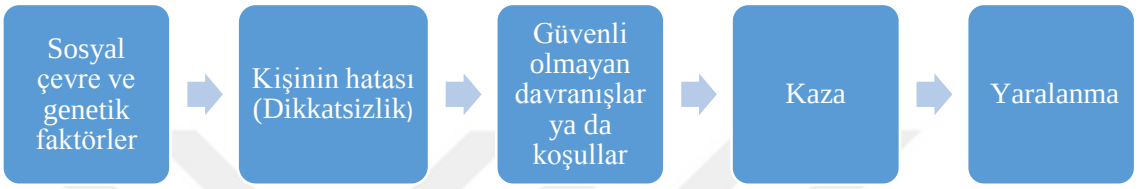
Tablo 2.1 incelendiğinde, ülkemizde 2017 yılı itibariyle en sık karşılaşılan meslek hastalıklarının, solunum sistemi hastalıkları olduğu görülmektedir. Ülkemizdeki meslek hastalıklarının %25'i ise sigorta bitiminden sonra teşhis edilmektedir. 2017 yılı itibariyle sadece 691 meslek hastalığı tespitinin yapılmış olması, ülkemizde etkili bir sürveyans sisteminin olmadığını düşündürmektedir.

2.2.3. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarının Nedenleri

İş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenleri; insana bağlı nedenler, fizik ve mekanik çevre koşullarından kaynaklanan nedenler (makinalardan kaynaklanan nedenler, çevresel nedenler, üretim organizasyonuna bağlı nedenler) ve beklenmedik olaylar olarak üçe ayrılabilir (Camkurt 2013 p. 72).

İnsana bağlı nedenler; insanların fiziksel, kişisel ve psikolojik özelliklerinden kaynaklanır. Kişisel özellikler; kişinin cinsiyeti, yaşı, medeni durumu, işyerindeki konumu, iş tecrübesi, eğitim seviyesi ve alışkanlıklarıdır. Fizyolojik özellikler; fiziksel yetersizlikler, uykusuzluk, yorgunluk ve monotonluktur. Psikolojik özellikler ise; zeka, kaza eğilimi, duygusal vaziyet (üzgün, mutlu veya heyecanlı olmak gibi), stres, motivasyon, iş tatmini ve psikolojik rahatsızlıklardır (Camkurt 2013 p. 73).

Heinrich'in domino teorisi de dahil olmak üzere kazaların nedenlerini araştırmak için çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Heinrich'in 1931'de yaptığı çalışma ve domino modelinin sunumundan sonra, kazanın meydana gelmesinde en kritik rolü insanın oynadığı fikri ortaya atılmıştır. Bu araştırmaya göre, kazaların %88'i güvensiz eylemlerle, %10'u güvensiz koşullarla ve %2'si öngörülemeyen faktörlerle ilişkili bulunmuştur. Heinrich'in domino modeli Şekil 2.1'de gösterilmiştir (Barkhordari ve ark. 2019).

Şekil 2-1: Heinrich'in domino modeli.

Kaynak: Barkhordari, A., Malmir, B. ve Malakoutikhah, M. (2019). An Analysis of Individual and Social Factors Affecting Occupational Accidents. *Safety and Health at Work*, 2019; **10**: 205-212.

Şekil 2.1'de; yaralanma ile sonuçlanan olayın, sosyal çevre ve genetik faktörlerden başlayan, kişinin dikkatsizliği, sonrasında güvenli olmayan davranışları ya da güvenli olmayan koşulların etkisiyle kazaya uğrama şeklinde gerçekleşen bir süreç sonucu oluştuğu görülmektedir.

Yaşın iş kazası ve meslek hastalıklarına olan etkisi üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde; genel yaklaşımın, yaşın ilerlemesi ve deneyimin artmasıyla birlikte, risk alma eyleminin azalması, bilinç düzeyinin ve farkındalığın artması ile kazaya uğrama durumunun azalması şeklinde olduğu görülmektedir (Türen ve Gökmen 2014 p. 108).

Cinsiyetin iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilişkisinin incelendiği araştırmaların çoğunda, kadınların daha az iş kazası ve meslek hastalığına maruz kaldığı saptanmıştır. Bunun nedeninin, kadınların çalışırken daha temkinli olması ve ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmıyor olması olduğu belirtilmiştir (Dursun 2017). Bununla birlikte, sağlık kuruluşlarında, özellikle hemşirelik mesleğinde, istatistik olarak daha çok kadınların çalıştığı dikkate alındığında, sağlık kuruluşları için bu çalışmadaki genelleme geçerli olmayacaktır.

Medeni durum ile iş kazaları ve meslek hastalıkları arasındaki ilişkiyi inceleyen bazı çalışmalar; medeni durumun iş kazaları ve meslek hastalıklarına maruz kalma olasılığını etkilemediğini göstermektedir (Budakoğlu ve ark. 2007; Garg ve ark. 2012). Bu çalışmadan yola çıkarak, evli bir çalışanla bekar bir çalışanın iş kazası ve meslek hastalığına maruz kalma olasılığının aynı olduğunu söylemek mümkündür.

Yine yapılan araştırmalar, mavi yakalılar olarak nitelendirilen vasıfsız işçilerin, beyaz yakalılar olarak nitelendirilen usta, ustabaşı, müdür, şef gibi çalışanlara kıyasla daha sık kazaya uğradıklarını göstermektedir (Camkurt 2013 p. 84). Bu sonuçların, vasıfsız işçilerin, özellikle ağır ve tehlikeli işlerde, faaliyet konusu işi bizzat yürütmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

2014 yılına ait iş kazaları istatistikleri analiz edildiğinde, iş kazası neticesinde ölen çalışanların % 22'sinin üç ay- bir yıl arası mesleki deneyimi olduğu ve beş yıldan çok deneyimi olan çalışanlarda ölüm oranının daha az olduğu görülmektedir (Üçüncü 2015). Bu çalışmanın bulgularından yola çıkarak, iş deneyimi arttıkça iş kazası ve meslek hastalıklarına maruz kalma olasılığının azaldığını söylemek mümkündür.

Yapılan bazı çalışmalarda, çalışanın eğitim düzeyi arttıkça iş kazasına uğrama ihtimalinin azaldığı, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alanların bu eğitimi almayanlara göre daha az iş kazası geçirdiği ve iş başı eğitimi alanların bu eğitimi almayanlara göre daha az iş kazasına maruz kaldığı saptanmıştır (Tatma ve Özdemir 2016). Bu çalışma, eğitim düzeyi ile, iş kazası ve meslek hastalığına maruz kalma ihtimali arasında negatif bir korelasyon olduğunu göstermektedir.

Yine bir sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunun ikinci sınıfında verilen iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin, öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği hususundaki bilgi ve farkındalıklarına etkisinin incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada; iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin, öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği hususundaki bilgi birikimlerini arttırdığı ve tutumlarını olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (Reşitoğlu ve ark. 2018).

Birçok çalışma, iş kazalarının tehlikeli çalışma koşullarına, iş stresine ve yüksek fiziksel ve zihinsel iş yüküne bağlı olduğunu doğrulamıştır (Alali ve ark. 2017). İş yükü, çalışanların işlerini yaparken acele etmesine ve daha dikkatsiz davranmalarına neden olabilmektedir. Ayrıca, iş yükü, fiziksel ve mental yorgunluğa da sebep olacağından, kaza olasılığını artıracaktır.

İş kazalarının büyük kısmının güvenli olmayan hareketlerden kaynaklandığının genel kabul görmüş bir tez olduğu göz önünde bulundurulduğunda, davranışsal güvenliğin elzem bir yöntem olduğu söylenebilmektedir. Davranışsal güvenlik; insanların hareketlerinin psikolojik etmenlerinin sistematik şekilde incelenmesidir. Ancak, tek başına bu yöntemle tüm iş kazaları ve meslek hastalıklarına engel olmak mümkün olmayacaktır. Söz konusu yöntemi, diğer iş sağlığı ve güvenliği tedbirleriyle birlikte uygulamak gerekmektedir (Esin 2007).

İşçinin birden fazla işte çalışması da iş kazalarının meydana gelmesine neden olabilmektedir. Çalışanlar, bazen esas işleri ile eş zamanlı olarak ya da esas işlerine alternatif olarak mevsimlik işlerde çalışmaktadırlar. Bazen de ayrı işlerde iki ardışık vardiya ile tam veya yarı zamanlı çalışmaktadırlar. Hafta sonları ek bir işte çalışmak da birden fazla işte çalışmanın bir örneğidir. Birden fazla işte çalışmak, uyku eksikliği, ekstra çalışma saatlerine bağlı yorgunluk ve farklı iş ortamlarından kaynaklanan ek fiziksel ve zihinsel stresi beraberinde getirmektedir (Alali ve ark. 2017).

Fizik ve mekanik çevre koşullarının da iş kazaları ve meslek hastalıklarını büyük ölçüde etkilediği bilinmektedir. Öncelikle, işyerinin büyüklüğü ve işyerindeki çalışma düzeni, iş kazası ve meslek hastalıklarına yakalanma ihtimalini etkilemektedir. İşyerindeki ergonomik yapı ve çalışma sistemi de iş kazaları ve meslek hastalıkları üzerinde etkisi olan fizik ve mekanik çevre koşullarındandır. Şöyle ki; çalışan-makine uyumsuzluğu, günlük çalışma süresinin yapılan işin koşullarına göre belirlenen süreden daha uzun olması, dinlenme sürelerinin yine yapılan işin koşullarına göre belirlenen süreden daha kısa olması, yıllık izinlerin uygun şekilde kullandırılmaması, vardiyalı çalışma, çalışma hızı ve kapasitesinin üstünde üretimin hedeflenmesi iş kazalarına sebep olabilmektedir. İşyerindeki ısı, gürültü, nem, toz, vibrasyon ve havalandırma şartları da iş kazaları ve meslek hastalıklarını etkileyen çevre unsurlarıdır (Camkurt 2007 p. 105).

Beklenmedik olaylar ise; doğal afetler ve tabiat olaylarıdır. İş kazası, kasırga, yıldırım çarpması, sel, deprem gibi doğa olaylarının veya genel grev ve savaş gibi beşeri ya da sosyal olayların neticesinde gerçekleşmişse, kaçınılmazlık ilkesi sebebiyle işverenin sorumluluğu da söz konusu olmayacaktır (Civan 2015).

2.2.4. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına Karşı Alınması Gereken Önlemler

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) göre, her sene tahminen 2,3 milyon çalışan iş kazaları ve meslek hastalıkları yüzünden ölmektedir. Bunun sonucunda ortaya çıkan

toplam ekonomik kayıp ise oldukça fazladır. Gelişmekte olan ülkelerde iş gücünün büyük bir çoğunluğu, sağlık, sosyal ve ekonomik durumunu kötüleştiren tehlikeli iş ortamında yaşamakta ve çalışmaktadır (Tezera ve ark. 2017). Bu nedenle, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı önlemler alınmalıdır.

ILO, iş kazalarının sadece %2'sinin engellenmesi mümkün olmayan kazalar olduğunu, %98'inin ise genel olarak korunulması mümkün olan kazalar olduğunu belirlemiştir. İş kazaları, çalışanların güvenli olmayan hareketleriyle güvenli olmayan fiziki şartların belirli bir risk değerine ulaşması neticesinde meydana gelmektedir. Bu nedenle, iş güvenliğini geliştirmek için yapılan çalışmalarda, risk değerlendirmesi yapmanın yanı sıra, her iki durum önemle incelenmeli ve hızla tedbir alınmalıdır. Güvenli ve yeterli fiziki şartlar temin edildikten sonra, üretimde yüksek verimliliği sağlayabilmek için, çalışanların güvenli olmayan hareketlerinin ve dolayısıyla kaza yatkınlıklarının sebepleri kesinlikle araştırılmalıdır (Karamık ve Şeker 2015 p. 580).

Uluslararası Çalışma Örgütü, iş sağlığı ve güvenliği hususunda genel olarak iki tamamlayıcı strateji belirlemiştir. Bu stratejilerden ilki; ulusal bir sağlık ve güvenlik kültürünün meydana getirilmesi ve yaygınlaştırılması, diğeri ise; iş sağlığı ve güvenliği yönetiminde sistem yaklaşımının kabullenilmesidir. ILO, iş sağlığı ve güvenliği bilincinin geliştirilmesi, konu ile alakalı mevzuatın yeniden gözden geçirilip düzeltilmesi, teknik yardım, iş sağlığı ve güvenliği bilgisinin gelişimi ve dağıtımı ve iş sağlığı ve güvenliği hususunda uluslararası işbirliğini içeren faaliyetleri önermektedir. ILO'nun yaptığı araştırmalara dayanarak geliştirdiği İSG stratejisinde beş unsur vardır. Bunlardan ilki; sistematik düşüncedir. İkinci unsur; sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı istemek, temel bir haktır. Üçüncü unsur; İSG çalışanların haklarını koruma ile alakalı hususlardandır. Dördüncü unsur; hükümet, işveren ve işçi örgütleri veya temsilcileri arasında etkileşimin olduğu, diğer bir deyişle üçlü yapının var olduğu, ulusal İSG politikasının oluşturulması ve hayata geçirilmesidir. Son unsur; uluslararası yapılar ve kuruluşlar ile yakın ilişkilerin kurulmasıdır (İşler 2014).

İş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı alınacak önlemlerin üç boyutu vardır. Öncelikle devletin yasal düzenlemeler yapması, bu düzenlemelerin uygulanmasını sağlamak üzere denetimler yapması ve yasaya aykırı davranışta bulunanlar hakkında idari ve cezai müeyyideler uygulaması gerekmektedir. İkinci olarak işverenler, mevcut yasal düzenlemelere uymalı ve işyerinde yapılan işin koşullarına göre gerekli tüm tedbirleri

almalıdır. Üçüncü olarak da çalışanlar, yasal düzenlemelerle kendisine düşen yükümlülükleri yerine getirmelidir (Songur ve Songur 2018).

Uluslararası Çalışma Örgütü müktesebatında bahsi geçen üçlü yapı, uluslararası veya ulusal düzeyde olabileceği gibi, bölge, sektör veya işyeri düzeyinde de olabilir. Üçlü yapı, sosyal tarafların ilgili hususlarda etkin bir şekilde bir arada yer almasını temin eder. Söz konusu tarafların genel ve çatışan görüşlerini gelişmiş bir yaklaşımla uzlaştırır. Üçlü yapıda politik, ekonomik ve sosyal konularla alakalı kavramlar dengelenebilir. Bu yapı sayesinde, tarafların gereksinimine göre ortak noktalar bulunarak üç tarafın da kabul edebileceği kanunlar, politikalar veya çözümler üretilebilir. Üçlü yapının etkin olması için, her bir sosyal tarafın temsili ve işveren ve işçi örgütlerinin bağımsız olması gerekir. Her bir sosyal taraf, kendi hedefleri doğrultusunda, hükümet otoritesinden etkilenmeksizin faaliyet göstermelidir. Etkin üçlü yapı ve sosyal diyalog sayesinde daha az çatışma, daha büyük endüstriyel barış, daha iyi motivasyon, daha fazla üretim, daha iyi bir işçi koruması temin edilebilir. Başarılı bir işçi koruma stratejisi olan üçlü yapı ile iş denetimi müdahalesine daha az ihtiyaç duyulur (Subaşı 2018).

İşverenin çalışanı koruma borcu, başka bir deyişle iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri alma yükümlülüğü, kendisiyle bağımlılık ilişkisi içinde çalışan kişinin, işyerinde veya işverenin yönetiminde olan başka bir yerde çalışması nedeniyle sağlığının, iş güvenliğinin ve kişilik haklarının muhafazasını gerektiren bir yükümlülüktür. İşçinin sadakat borcunun karşılığı olan işverenin işçiyi koruma borcu, geniş kapsamlıdır. Bu nedenle işverenin yükümlülüğü, iş ilişkisi dahilinde çalışanların fiziksel, psikolojik ve sosyal iyilik hallerini maksimum seviyeye çıkartmayı da kapsamaktadır. İş hukukunda, işverenin çalışanı koruması her şeyden evvel Anayasal bir mükellefiyettir (Kaya 2014).

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında yöneticilerin de önemli görevleri bulunmaktadır. İş kazası ve meslek hastalıklarının önlenmesi, iş sağlığı ve güvenliği unsurlarının etkin ve etkili bir biçimde yönetilmesi ile doğrudan ilişkilidir. İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında esas sorumluluk, işverenin vekili olan yöneticilerindir. Sorumluluk aşağıdan yukarıya doğru dağılır. Yani, kişisel olarak alt kademe yöneticilerden üst kademe yöneticilere ve en sonunda işverene kadar sorumluluk hareket eder. Genel olarak iş sağlığı ve güvenliği, bir işyerinde örgüt yapısı içinde olan herkesle alakalıdır (Tan ve Çalışkan 2018).

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını yönetmek için, performans ölçümü yapmak ve takip etmek gereklidir. İş sağlığı ve güvenliği performansını ölçmek amacıyla, iş kazası sıklığı, iş kazası ağırlık oranı, işten kaynaklanan hastalık gün kaybı sıklığı, ramak kala bildirim sayıları ve ortalama kişi başına gün kaybı sıklığı gibi veriler kullanılmaktadır. Özellikle, geçmişte iş sağlığı ve güvenliği performansı yeterli olmayan ve iyileştirme çalışmalarına başlayan işyerlerinde bu veriler takip edilmelidir (Özdemir ve Topçuoğlu 2009 p. 33).

İş kazası sıklığı; belirli bir çalışma süresi diliminde, yaşanan iş kazası sayısının, aynı dönemde referans grupta bulunan çalışanların çalışma saatlerinin toplamına bölünmesiyle elde edilen değerin 1.000.000 katsayısı ile çarpılmasıyla hesaplanır. 1.000.000 katsayısının kullanılması, genel karşılaştırma yöntemi olarak, her 1.000.000 çalışma saati başına yaşanan iş kazası sayısının dikkate alınmasından kaynaklanmaktadır. Kaza sıklık oranı; $\frac{\text{Toplam Kaza Sayısı x 1.000.000}}{\text{Toplam Çalışma Saati}}$ formülü ile hesaplanmaktadır. Kaza ağırlık oranı ise; belirli bir çalışma süresi diliminde, meydana gelen iş kazalarından dolayı toplam kayıp gün sayısının, aynı dönem içerisinde referans grupta yer alan çalışanların çalışma saatlerinin toplamına bölünmesiyle elde edilen değerin 1.000 katsayısı ile çarpılmasıyla hesaplanır. 1.000 sayısı, her 1.000 gün çalışmada kaç kayıp gün olduğunu göstermek için kullanılmaktadır. Kaza ağırlık oranı, $\frac{\text{Kayıp İş Günü x1000}}{\text{Toplam Çalışma Saati}}$ şeklinde formüle edilebilir (Gözlemen 2011).

İş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesi ve sonrasında meydana gelebilecek zararların telafisi bakımından "sosyal koruma" kavramı önem arzetmektedir. Sosyal koruma; kişileri, hayatın karşılarına çıkardığı bir taraftan gelir azaltan, diğer taraftan gider arttıran sosyal riskler karşısında muhafaza eden sistemler bütünü şeklinde tanımlanabilir. İş kazası ve meslek hastalıkları bakımından sosyal korumanın iki boyutu, Tablo 2.2'de gösterilmiştir. Bunlardan ilki, iş kazası ve meslek hastalıkları risklerini ortadan kaldırmak için yapılan iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ve denetimlerdir. İkincisi ise, iş kazası ve meslek hastalığı sonrası yaşanan gelir kayıpları ve gider artışlarının telafi edilmesidir (Karadeniz 2012).

Tablo 2-2: İş kazası ve meslek hastalıkları bakımından sosyal koruma

İş Kazası/Meslek Hastalığı Öncesi	İş Kazası/Meslek Hastalığı Sonrası
Mesleki Risklerin Yok Edilmesi	Ortaya Çıkan Zararın Tazmini
İSG Uygulamaları	Sosyal Sigortalar ve Sosyal Yardım Sistemi-Özel Sigortalar, Evrensel Programlar - İşverenin Sorumluluğu
İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı risklerin saptanması.	Çalışanın ve/veya ailesinin gelir kaybının telafisi (geçici iş göremezlik ödeneği, sürekli iş göremezlik geliri, ölüm geliri)
Risklerin yok edilmesi amacıyla tedbirlerin alınması (çalışana mesleki riskler hususunda bilgi verilmesi, eğitim, kişisel koruyucu malzeme temini, uyarı levhaları, makinelerin bakımı vb.).	Sağlık giderlerinin ödenmesi (muayene, tetkik, tedavi, ortez protez takılması vb.)
İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı denetim sisteminin geliştirilmesi.	Rehabilitasyon

Kaynak: Karadeniz, O. (2012). Dünya'da ve Türkiye'de İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları ve Sosyal Koruma Yetersizliği, *Çalışma ve Toplum*, 2012/**3**. Erişim 09/09/2018. http://calismatoplum.org/sayi34/oguz%20karadeniz.pdf.

Tablo 2.2'de, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı düzenlemelerin, mesleki risklerin saptanması ve yok edilmesini, işyerine özgü iş sağlığı ve güvenliği denetim sisteminin oluşturulması ve işletilmesine ilişkin tedbirleri kapsadığı görülmektedir. Mesleki risk meydana geldikten sonra, başka bir deyişle, iş kazası ve meslek hastalığı gerçekleştikten sonra, yaşanan gelir kayıpları ve gider artışları ise, genellikle sosyal sigorta ve sosyal yardım programları ile telafi edilmektedir. Sosyal sigorta ve sosyal yardım sistemi tarafından gelir kayıpları ve gider artışlarının karşılanamadığı durumlarda, söz konusu kayıplar, özel sigortalar ve evrensel programlar çerçevesinde işveren tarafından da giderilebilmektedir (Karadeniz 2012).

Ayrıca, sendikalar da çalışanın haklarının korunması açısından, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmelidirler. Sendikaların denetimi, devletin denetiminden daha hızlı olacağından, tehlikelerin ortadan kaldırılmasında zaman kazandıracaktır. Sendikalar Yasası gereğince sendikaların üyelerine vereceği eğitimlerin de, iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesine katkısı olacaktır (Umdu 2009 p. 104).

Tüm bunların yanı sıra, işyerlerinin, dünya klasmanında üretim hedefine ulaşmak arzusuyla, dünya klasmanında iş sağlığı ve güvenliği seviyesinde iş sağlığı ve güvenliği

uygulamalarını gerçekleştirme çabası olmalıdır. Dünya klasmanında üretimi; ilk kez Hayes ve Wheelwright, "Eş zamanlı mühendislik, yalın üretim ve kaliteden oluşan en iyi uygulamaları kapsayan rekabetçi bir strateji." olarak tanımlamıştır. Dünya klasmanında üretim denetimlerinde birinci önceliği olan dünya klasmanında İSG ise; iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının devamlı iyileştirme yoluyla optimizasyonunun sağlanması olarak tanımlanmıştır. İş yerleri, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında en iyi ve kusursuz olmak için, İSG programı, İSG liderliği, güvenlik kültürü ve yüksek performansa odaklanarak, doğru ve etkin bir şekilde bu uygulamaları tasarlamalıdır (Tepekule ve Gümüşoğlu 2017).

İş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı alınacak önlemlerden biri de davranışsal odaklı güvenlik yaklaşımının benimsenmesidir. Bu yaklaşımda; çalışanlar, kendi iş arkadaşlarının hareketlerini gözlemlemekte ve işle alakalı en yaygın yaralanma ve hastalıklara sebep olan güvensiz hareketleri tanımlamaktadırlar. Bu gözlemlere göre proaktif yaklaşımlar ve müdahaleler gerçekleşmektedir. Davranışsal odaklı güvenlik yaklaşımı, sürekliliği olan, dört aşamalı bir gelişme sürecidir. Birinci aşama; tanımlama, ikinci aşama; gözlemleme, üçüncü aşama; müdahale etme ve son aşama ise; test etme ve izlemedir (Coşkun Beyan ve Turşucu 2017 pp. 322, 323).

2.3. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Mevzuat

Bu bölümde, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hem uluslararası hem de ulusal mevzuat bilgilerine alt başlıklar halinde yer verilecektir.

2.3.1. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Uluslararası Mevzuat

Uluslararası mevzuatta iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemeler mevcuttur. Bunlardan ilki İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'dir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A(III) sayılı Kararıyla ilan edilen bu beyannamenin 23. maddesinin birinci fıkrasında; "Herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletli ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır." hükmüne yer verilmiştir. Beyannamenin 24. maddesinde ise; "Herkesin dinlenmeye, eğlenmeye, özellikle çalışma süresinin makul ölçüde sınırlandırılmasına ve belirli dönemlerde ücretli izne çıkmaya hakkı vardır." hükmü yer almaktadır (İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 1949).

İkinci uluslararası mevzuat; Avrupa Birliği tarafından yayımlanan, 12 Haziran 1989 tarih ve 89/391/EEC sayılı konsey direktifidir. Bu direktifle, çalışanların sağlık ve güvenliklerini iyileştirmeye dair tedbirler alınması amaçlanmıştır. Ayrıca, bu direktife ilaveten 65 direktif daha yayımlanmıştır. AB ilerleme raporlarında da, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı konulara yer verilmiştir (Zengin 2015 pp. 599, 601, 611, 615).

İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı onaylanan ILO sözleşmeleri de bulunmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı, Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu'nun daveti üzerine, 3 Haziran 1981 tarihinde Cenevre'de yaptığı 67. oturumda "155 No'lu İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme"yi kabul etmiştir. Söz konusu sözleşme, 13.01.2004 tarihli ve 25345 sayılı resmi gazetede yayımlanmıştır (ILO Türkiye'nin onayladığı ILO sözleşmeleri 2004). Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi üyeleri ve diğer tüm tarafların katkılarıyla hazırlanan, Avrupa Sosyal Şartına uyumun da sağlanması için bütün çalışanları kapsayan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na, "155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme", 7 Haziran 2004 tarihli ve 5039 sayılı Kanunla onaylanan "161 sayılı İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin Sözleşme" ve 29 Mayıs 2013 tarihli ve 6485 sayılı Kanunla onaylanan "187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi" ile kabul edilen hükümler de yansıtılmıştır (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2014). Bu sözleşmelerin yanı sıra, "167 sayılı İnşaat İşlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi" ve "176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi"nin de içinde olduğu Türkiye tarafından onaylanan toplam 59 sözleşme mevcuttur (ILO Türkiye'nin onayladığı ILO sözleşmeleri 1988, 1995).

İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı diğer bir uluslararası mevzuat ise Alma Ata Bildirgesi'dir. 1978'de Alma Ata Bildirgesi'nin yayımlanmasından sonra, nüfus sağlığını yakalamak ve sürdürmek için, teşvik, önleme, tedavi ve rehabilitasyon, sağlık stratejileri olarak kabul edilmiştir. Sağlığın teşviki ve geliştirilmesi; insanların biyolojik sağlığını iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Önleme; prevalansı azaltmak amacıyla uzun vadede risk faktörlerini hedefleyerek, hastalıkları, yaralanmaları ve diğer sağlık durumlarının ortaya çıkmasını azaltmayı amaçlamaktadır. Tedavi stratejisi, hastalık durumlarını gidermeyi veya kontrol altına almayı, böylece insanların kapasiteleri üzerindeki etkilerini ortadan kaldırmayı ya da en aza indirmeyi hedeflemektedir. Son olarak rehabilitasyon; kişilerin hastalıklar, yaralanmalar ve diğer sağlık koşullarıyla ilişkili işlevlerini, bireyin çalışma

ve sosyal hayatındaki konumu ve sosyal çevre ile etkileşimi bağlamında, iyileştirmeyi amaçlamaktadır (Stucki ve ark. 2017).

2.3.2. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ulusal Mevzuat

İş sağlığı ve güvenliği konusunda ulusal mevzuatta yapılmış düzenlemeler de bulunmaktadır. 1971 yılında çıkarılan 1475 sayılı İş Kanunu'nda iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı hükümler bulunmaktaydı. Söz konusu kanun, Avrupa Birliği uyum sürecinde yeniden gözden geçirilmiş ve 22.05.2003 tarihinde bu kanunun yerine 4857 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle, 4857 sayılı İş Kanunu'nun iş sağlığı ve güvenliğine dair hükümleri yürürlükten kalkmıştır.

6331 sayılı Kanun ile; iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin temin edilmesi ve var olan sağlık ve güvenlik koşullarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların yetki, vazife, sorumluluk, hak ve mükellefiyetlerini düzenlemek amaçlanmıştır (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012).

Sağlık çalışanlarının çalışma koşullarını da ilgilendiren yönetmelikler de ulusal mevzuatımızda bulunmaktadır. 06.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik ile; üniversite, kamu ve özel sektör ikinci ve üçüncü basamak sağlık kurumlarında, hasta ve çalışan güvenliği için güvenli bir ortam ve güvenli hizmet sunumunun temin edilmesine, hizmet sunumunda kalitenin geliştirilmesine, sağlık kurumunda hasta ve çalışanlar için muhtemel risklerin saptanmasına, bu risklerin ortadan kaldırılması amacıyla uygun metod ve tekniklerin belirlenmesine ve hizmet içi eğitimler ile güvenli çalışma ortamının ve güvenli hizmet sunumunun devamlılığının temin edilmesine dair usul ve esasları düzenlemek amaçlanmıştır (Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik 2011).

İş yerlerinde olan, kullanılan veya herhangi bir şekilde işlem gören kimyasal maddelerin etkilerinin sebep olduğu mevcut veya ortaya çıkması olası risklerden çalışanların sağlığını muhafaza etmek ve güvenli bir çalışma ortamı temin etmek için asgari koşulları belirlemek maksadıyla, "Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır (Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik 2013).

Çalışanların kanserojen veya mutajen maddelere maruz kalmasından doğabilecek sağlık ve güvenlik risklerinden muhafazaları için bu maddelere maruziyetin önüne geçilmesi ve sınır değerler de dâhil, asgari zorunlulukların tespit edilmesi maksadıyla, "Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır (Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik 2013).

Elle taşıma işlerinin neden olabileceği sağlık ve güvenlik risklerinden, özellikle bel ve sırt incinmelerinden, çalışanların muhafazasını temin etmek için asgari zorunlulukları tespit etmek maksadıyla, Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği yayımlanmıştır (Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği, T.C. Resmi Gazete 2013).

Çalışanların iş yerlerindeki biyolojik etkenlere maruziyetlerinden kaynaklanan/ kaynaklanabilecek sağlık ve güvenlik risklerinin ortadan kaldırılması ve bu risklerden muhafazasına dair asgari hükümleri düzenlemek maksadıyla da, "Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır (Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik 2013).

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı sayılanların ve bakmakla mükellef oldukları veya hak sahibi çocuklarının çalışma gücü veya meslekte kazanma gücü kayıp oranlarının belirlenmesine dair usul ve esasları tanzim etmek amacıyla, "Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği" yayımlanmıştır (Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği 2008).

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliğinin 1 numaralı ekinde bulunan İşyeri Tehlike Sınıfları Listesinde; işyerlerinin iş sağlığı ve güvenliği bakımından bulunduğu tehlike sınıfları belirtilmiştir. Bu listeye göre, hastane hizmetleri "çok tehlikeli" sınıfta yer almaktadır (İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği 2012).

2.4. İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Yasal Yükümlülükler

6331 sayılı Kanun gereğince; işverenler, çalışanları içinden iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirmek zorundadır. Çalışanları içinde belirlenen niteliklerde personel olmaması durumunda, işveren, bu hizmetin tamamını veya bir bölümünü ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet almak

suretiyle yerine getirebilmektedir. Ancak, belirlenen özelliklerin ve gerekli belgenin bulunması durumunda, çalışan sayısı ve tehlike sınıfı dikkate alınmak suretiyle, bu hizmeti kendisi yerine getirebilmektedir (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012).

Ortak sağlık ve güvenlik birimi (OSGB); 6331 sayılı Kanun'la getirilen yükümlülükleri yerine getirmekte zorlanan iş yerlerinin, iş sağlığı ve güvenliği gereksinimlerini karşılamak için kurulan ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlardır. En basit tanımıyla OSGB; bir işçinin bile çalıştığı her türlü iş yerine, iş sağlığı ve güvenliği hususunda eleman sağlayan ya da bu konuda hizmet veren kuruluşlardır (Orhan ve ark. 2017 p. 216).

7033 sayılı Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile; 6331 sayılı Kanun'da bulunan "iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri" ve "iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi" başlıklı maddelerin yürürlüğe girişi çalışan sayısı elliden az olan ve az tehlikeli sınıfta bulunan iş yerleri ile kamu kurumlarında 1 Temmuz 2017'den 1 Temmuz 2020'ye ertelenmiştir (Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 2017).

İşverenin, yönetim ya da iş yerinde emir ve talimat verme hakkının sınırlarını, çalışanları gözetme borcu belirlemektedir. İşverenin gözetim borcunun içerisine, çalışanların fiziki varlıkları, kişilikleri ve manevi değerlerinin tamamı girmektedir. Üretim sürecinde çalışanlara ait bu değerlerin zarara uğramayacağı bir iş ortamı oluşturmak zorunda olan işveren, bu şartların sağlanmamasından da sorumludur (Özveri 2018 p. 760).

Ayrıca, işverenler, mesleki risklerin önüne geçilmesi, bilgi ve eğitim verilmesi dahil tüm önlemlerin alınması, organizasyonun yapılması, gereken araç ve gereçlerin temin edilmesi, sağlık ve güvenlik önlemlerinin değişen koşullara uyumlu hale getirilmesi ve var olan durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmak zorundadırlar. Bu çalışmalarla birlikte, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine riayet edilip edilmediğini izlemeli, denetlemeli ve uygun olmayan durumların düzeltilmesini temin etmelidirler (Özdemir 2014 p. 95).

İşverenlerin, iş sağlığı ve güvenliği açısından risk değerlendirmesi yapma veya yaptırma mükellefiyetleri vardır. Risk değerlendirmesi; çalışma ortamında mevcut olan

ya da dışarıdan gelme ihtimali olan tehlikelerin saptanması, bu tehlikelerin riske dönüşmesine neden olan etkenler ile tehlikelerin sebep olduğu risklerin değerlendirilerek derecelendirilmesi ve kontrol önlemlerinin belirlenmesi maksadıyla yapılması gereken işlerdir. Risk değerlendirmesinde temel hedef, çalışanların sağlığının muhafaza edilmesi ve güvenliklerinin temin edilmesidir. Risk değerlendirme süreci ise; tehlikeleri yok etmek ve böylece çalışanların iş yeri veya iş riskleri ile karşılaşmalarına engel olmak, risk saptanan hallerde gereken tedbirleri hemen almak ve ramak kala olaylar yaşansa dahi her an var olan risklerin bir kazaya sebep olabileceği ihtimalini unutmamak olarak ifade edilebilir (Akpınar ve Çakmakkaya 2014).

Risk değerlendirmesi; tehlike sınıfına göre, çok tehlikeli iş yerlerinde en fazla iki, tehlikeli iş yerlerinde en fazla dört ve az tehlikeli iş yerlerinde ise en fazla altı yılda bir yenilenmek zorundadır. Bazı hallerde, ortaya çıkma ihtimali olan yeni risklerin, iş yerinin bir bölümünü veya tamamını etkilemesi durumu dikkate alınarak, risk değerlendirmesi kısmen veya tamamen yenilenir. Bu haller;

"a) Binalarda değişiklik yapılması veya iş yerinin taşınması.

b) İş yerinde kullanılan teknoloji, madde ve ekipmanlarda değişiklik yapılması.

c) Üretim tekniğinde değişiklikler olması.

ç) İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay gerçekleşmesi.

d) Çalışma ortamına ilişkin sınır değerlere dair mevzuat değişikliği olması.

e) Çalışma ortamı değerlendirmesi ve sağlık gözetim neticelerine göre gerek duyulması.

f) İş yeri dışından kaynaklanan ve iş yerini etkileme olasılığı olan yeni bir tehlikenin ortaya çıkması (İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği 2012)."

İş yerinde çalışanlara, çalışan temsilcilerine ve başka iş yerlerinden çalışmak için gelenlere ve bunların işverenlerine; iş yerinde ortaya çıkabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile düzeltici ve önleyici önlemler hakkında bilgi verilmelidir (İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği 2012).

İşveren, iş yerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçlarına göre, çalışma ortamındaki risklerin bertaraf edilemediği veya toplu korumaya ilişkin yöntemler veya

işin organizasyonunda kullanılan tedbir, metod veya süreçlerle yeteri kadar azaltılamadığı hallerde, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği'nde belirtilen şekilde sağlık ve güvenlik işaretlerini bulundurmalıdır ve uygun yerlerde kullanılmasını temin etmelidir (Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği 2013).

Bütün iş yerleri için dizayn veya kuruluş aşamasından itibaren, acil durumların saptanması ve olumsuz etkilerini engelleyici ve sınırlandırıcı önlemlerin alınması, görev verilecek kişilerin belirlenmesi, acil durum müdahale ve tahliye stratejilerinin oluşturulması, belgeleme, uygulama ve acil durum planının revize edilmesi safhaları takip edilerek, acil durum planı hazırlanmalıdır (İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik 2013).

Çalışanlara dönem dönem farklı içerikte eğitimler verilmesi, değişen ve yeni ortaya çıkan risklere uygun şekilde revize edilmesi ve gerektiği takdirde belirli aralıklarla tekrar edilmesi gerekmektedir. İşe ilk kez başlarken, iş yerinde farklı bir bölüme geçildiğinde, yeni ekipman, prosedür veya sürece geçiş yapıldığında yeni şartlara daha kolay adapte olunması için iş ve iş yeri ile alakalı yeni bilgileri aktarmak amacıyla uyum eğitimi ve işbaşı eğitimi verilmelidir. İşbaşı eğitiminde; işin baştan sona kadar nasıl, ne şekilde yapıldığı, dikkat edilmesi gereken hususların neler olduğu uygulamalı olarak anlatılır. Çalışanların mesleki ve iş güvenliği bilgilerindeki noksanlıkları gidermek ve meslekteki niteliklerini geliştirmek maksadıyla ek eğitim düzenlenebilir. Ayrıca, çalışanların mesleki ve iş güvenliği seviyelerini yükseltmek ve meslekte eskimişliği gidermek için ileri eğitim de verilebilir. Bu eğitimlerde kullanılan dil, işçiler tarafından rahatlıkla anlaşılabilir olmalıdır (Kılkış ve Demir 2012).

Çalışanlara verilen eğitimler; genel konular, sağlık konuları ve teknik konuları içermelidir. Genel konular; iş hukuku ile alakalı bilgiler, çalışanların yasal hak ve yükümlülükleri, iş yeri düzeni ve temizliği ile iş kazası ve meslek hastalığından kaynaklanan yasal sonuçlardır. Sağlıkla ilgili konular; meslek hastalıklarının nedenleri, hastalıktan korunma ilkeleri ve korunma yöntemlerinin tatbiki, biyolojik ve psikilojik risk unsurları ile ilk yardımdır. Teknik konular ise; İSG genel kuralları, güvenlik kültürü, fiziksel, kimyasal ve ergonomik risk faktörleri, patlama, parlama, yangın ve yangından korunma, elle kaldırma ve taşıma, ekranlı araçlarla çalışma, iş ekipmanlarının güvenli kullanımı, elektrik tehlikeleri, riskleri ve tedbirleri, iş kazalarının nedenleri ve korunma

prensipleri ile yöntemlerinin uygulanması, kişisel koruyucu donanım kullanımı, sağlık ve güvenlik işaretleri, tahliye ve kurtarmadır (Terzioğlu 2014).

İşverenler, çalışanı görevlendirirken, bu kişinin sağlık ve güvenlik bakımından işe uygun olup olmadığını dikkate almalıdır. Ayrıca, bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gereken tedbirleri almalıdır (Akıllı ve Aydoğdu 2013).

Çalışanlara ve çalışan temsilcilerine, iş yerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin hedef ve usulleri hakkında ve toplanan verilerin kullanılması konusunda bilgi verilmelidir (İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği 2012).

İşverenlerin diğer bir yükümlülüğü de, meydana gelen iş kazaları ve meslek hastalıklarını Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmektir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca, en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde iş kazalarının SGK'ya bildirilmesi gerekmektedir. Meslek hastalıklarının da öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde "iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi" ile SGK'ya bildirilmesi zaruridir. Bu mükellefiyeti yerine getirmeyen veya yazılı olarak tebliğ edilen konuları bilerek eksik ya da yanlış bildiren işverenlere, SGK, yapılan masraflar ile ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri için rücu etmektedir. Ayrıca, işverenler iş kazasını, herhangi bir şekil şartı olmaksızın, kazanın gerçekleştiği yerin yetkili kolluk kuvveti olan polis ya da jandarmaya derhal bildirmekle mükelleftir. İşverenler, iş yerinde gerçekleşen tüm iş kazalarını ve meslek hastalıklarını kaydetmek, kazadan sonra gereken incelemeleri yapmak ve meydana gelen kazaların raporlarını düzenlemek zorundadır. İşverenler tarafından iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla alakalı istatistiki bilgilerin ve kazalara yol açan unsurların kaydının tutulması, iş yerinde yapılacak olan risk değerlendirme çalışmaları ve alınması gereken önlemlerin yerinde ve doğru şekilde belirlenebilmesi bakımından önem arz etmektedir (Durmaz ve Okumuş 2014 pp. 35, 36).

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının daha etkin olması için bazı kurumsal düzenlemeler de getirilmiştir. Bunlardan ilki çalışan temsilciliğidir. Çalışan temsilcisi; iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı çalışmalara dahil olma, bu çalışmaları takip etme, önlem alınmasını talep etme, teklifler getirme gibi hususlarda çalışanları temsil etme yetkisi olan çalışan kişidir. Ülkemizde, iş kazalarının meydana gelmesine, çoğunlukla işletme yönetiminin riskleri önemsiz görmesi neden olmaktadır. Çalışanların karşılaştıkları riskleri bildirecekleri ve işverenle çalışanlar

arasında köprü vazifesi görecek olan çalışan temsilcilerinin, bu konuda bazı görevleri vardır. Çalışan temsilcilerinin başlıca görevleri, işverene tavsiyelerde bulunma, çalışanların şikayet, istek ve önerilerini dinleme, iş sağlığı ve güvenliği kurullarına katılma ve iş yerini denetleyen yetkililere yardımcı olmadır. Ayrıca, işverenler, bazı hususlarda çalışan temsilcilerinin görüşlerini almak zorundadırlar (Orhan ve Uysal 2019 pp. 11-12).

Diğer bir kurumsal düzenleme iş sağlığı ve güvenliği kuruludur. Elli ve daha fazla çalışanı olan ve altı aydan uzun süren devamlı işlerin yapıldığı iş yerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı çalışmalar yapılması amacıyla kurul oluşturmakla ve kanun ve diğer mevzuata uygun şekilde bu kurulun aldığı kararları uygulamakla yükümlüdür. İş sağlığı ve güvenliği kurullarının etkin olduğunu söyleyebilmek için; iş yerlerinde iş kazalarının azalmasında önemli katkısının olması, üst yönetimin çalışmalarına destek vermesi, çalışanların katılımına imkan tanıması, eğitim faaliyetlerine önem vermesi ve problemlerin çözümünde aktif rol oynaması gerekmektedir. Bu şartların yanı sıra, kurulların başarılı olması için gerekli olan diğer standartlar da şu şekilde sayılabilir (Alper ve Demir 2007 pp. 4, 10, 11):

- Kurulun, iş yerindeki doğru ve eşit temsili sağlayabilmesi için yeterli sayıda üyeye sahip olması,
- Kurul toplantılarının düzenli şekilde yapılıp, neticelerinin iş yerinde zamanında duyurulması,
- Kurul toplantıları sonunda gerekli tutanak ve raporların düzenlenmesi,
- Kurulun önerilerinin üst yönetim tarafından uygulanması,
- Kurulun, iş yerindeki sağlık ve güvenlik denetimlerine katkısının olması,
- Çalışanların kurula güvenmesi.

Kurumsal düzenlemelerden biri de iş yeri sağlık ve güvenlik birimidir. İş yeri sağlık ve güvenlik birimi; iş yerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek için kurulan, gerekli donanım ve personelin olduğu yapıdır. Diğer kurumsal düzenleme ise; ulusal iş sağlığı ve güvenliği konseyidir. Ulusal iş sağlığı ve güvenliği konseyi; ülke genelinde iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı politika ve stratejilerin ortaya konulması için öneriler sunmak için oluşturulmuştur (Korkmaz ve Avsallı 2012).

Çalışanların da iş sağlığı ve güvenliği konusunda bazı yükümlülükleri bulunmaktadır. Çalışanlar, iş yerindeki cihaz, araç, gereç, makine, bina ve tesislerde sağlık ve güvenlik açısından ciddi ve yakın bir tehlike ile karşı karşıya geldiklerinde ve koruma önlemlerinde bir noksanlık gördüklerinde, işveren veya çalışan temsilcisini derhal haberdar etmekle mükelleftir. Ayrıca, çalışanlar, iş yerindeki cihaz, araç, gereç, makine, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını ve bunların güvenlik donanımlarını kurallara göre kullanmak, güvenlik donanımlarını keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemekle yükümlüdür. Çalışanların, işverenlerin verdiği kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmaları ve muhafaza etmeleri de gerekmektedir (Baloğlu 2015b).

Çalışanlar, aldıkları iş sağlığı ve güvenliği eğitimi ve işverenin bu hususta yönergeleri paralelinde, kendilerinin ve davranışlarından veya yaptıkları işten etkilenen çalışma arkadaşlarının sağlık ve güvenliklerini tehlikeye atmamakla mükelleftir (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012).

Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine katılmalı, eğitimlerde kazandığı bilgileri çalışma esnasında uygulamalı ve bu hususta yönergelere uymalıdırlar (Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 2013).

İş sağlığı ve güvenliği hususunda devletin genel yükümlülüğü ise; işverenin iş sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüğünün denetimidir. Devlet denetimindeki esas mesuliyet ve ana görev, iş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı kanunen korunan menfaatlere dönük tehlikelerin önlenmesidir. Devletin, denetim görevinin kanuni dayanağı; devletin denetim vasıtasıyla temel bir anayasal yükümlülüğünü yerine getirmiş olma zorunluluğudur. Devletin yükümlüğü olarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması; yasal düzenlemelerin yapılması ve denetimler yaparak, gerekiyorsa cezaların uygulanması şeklinde gerçekleşmektedir. Devletin yükümlülüğüne ilişkin bu anayasal temel sebebiyle, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, tamamen işverene veya çalışana bırakılamaz (Erol 2015 p. 132).

2.5. İş Sağlığıve Güvenliği Konusunda Başarılı Ülke Örnekleri

İş sağlığı ve güvenliği konusundaki faaliyetlerin başarılı olması için, yakın zamanda birleştirici ve bütün sistemi yeniden düzenleyen yasalar çıkaran ülkelerden ikisi İngiltere ve ABD'dir. Yapılan yeni düzenlemelerle; iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı

faaliyetleri aynı çatı altında biraraya getirmek veya farklı tanımların koordinasyonunu sağlamak amaçlanmaktadır (Alper 2012 p. 97).

Sanayi devrimiyle beraber ortaya çıkan ağır çalışma koşulları, çalışanların daha sık kaza geçirmelerine sebep olmuştur. Rekabet baskısının da artmasıyla, işverenler iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini göz ardı etmişlerdir. Çalışma şartlarının uygun olmaması, iş kazalarının artması ve iş kazaları sonucunda ölüm olaylarının meydana gelmesi bazı kararların alınmasını zorunlu kılmıştır. Alınan bu kararlar doğrultusunda atılan adımlar sayesinde, sanayi devriminin başladığı İngiltere bugün, iş sağlığı ve güvenliği hususuna en çok önem veren ülkelerin başında yer almaktadır (Çoban ve Kartal 2016 p. 216).

İngiltere'de, iş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışan en önemli kurumlar arasında Sağlık ve Güvenlik Kurumu (HSE) yer almaktadır. HSE, 1974 tarihli Sağlık ve Güvenlik Kanunu'nun ve alakalı yönetmeliklerin işyerlerinde yürütülmesinden sorumludur. Kurum bünyesinde; yöneticiler, müfettişler, avukatlar, bilim adamları, teknoloji ve tıp uzmanları gibi farklı alanlardan birçok çalışan bir arada yer almaktadır. Kurumdaki her birimin, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının uygulanması açısından, benzer yetkileri ve sorumlulukları bulunmaktadır. Kurum üyeleri, Sağlık ve Güvenlik Kurumu'nda politika, strateji ve destek departmanlarında Sağlık ve Güvenlik Komisyonu' na (HSC) öneriler getirmek maksadıyla birlikte çalışırlar. Sağlık ve Güvenlik Kurumu; "Saha Çalışmaları Müdürlüğü (Field Operations Directorate), İş Sağlığı ve Güvenliği Laboratuvarı, Tehlike Tesisleri Müdürlüğü (Hazardous Installations Directorate), Teftiş ve Nükleer Güvenlik Müdürlüğü (Nuclear Safety Directorate)" departmanlarından oluşur. Kurumun teftiş departmanı, Sağlık ve Güvenlik Kurumu Müfettişleri ve Sağlık ve Güvenlik Kurumuna bağlı olan yerel yönetim müfettişlerinden oluşur. Kurumdaki müfettişlerin çoğunluğu, Saha Operasyon Müdürlüğü'nde görev yapar. Müfettişlerin temel vazifesi, mevzuatın uygunluğunun incelenmesi ve denetimdir (Olcay ve Parlak 2016).

İşyerlerinde Sağlık ve Güvenlik Kanunu hükümleri uygulanmaya başladıktan sonra, HSE, her sektör için sosyal paydaşların da katılımını sağlayarak birtakım sektörel danışma gruplarının meydana getirilmesini sağlamış ve böylece sektörel ilgi artmıştır. Bu gruplar, kendi sektörlerindeki iş sağlığı ve güvenliği problemlerini analiz etmişler ve iş sağlığı ve güvenliğinin ehemmiyetini vurgulayarak ve yapılacakların öncelik sırasını belirleyip, sektör hedeflerini geliştirerek önemli katkılar sağlamışlardır (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2015 p. 27-28).

İngiltere'deki iş sağlığı ve güvenliği sisteminde, ilk olarak işyerlerinde sağlık gözetimi gereksiniminin saptanması gerekmektedir. Sağlık gözetimi gereksinimi; işyerinde yapılan risk değerlendirmesi sonuçlarına, yasal yükümlülüklere (sağlık gözetimi gerektiren mevzuat) ve bütün çalışanlara genel sağlık kontrolü yapılması gibi, kuruluşların sağlık politikalarına göre belirlenmektedir. Sağlık gözetimi gereksinimi belirlendikten sonra, işyerine has bir sağlık gözetim programı oluşturulmalı ve bu program oluşturulurken iş sağlığı doktorları ve iş sağlığı hemşireleri gibi uzmanlardan yardım alınmalıdır. Sağlık gözetim programının oluşum safhasında, iş sağlığı doktorları ve iş sağlığı hemşireleri gibi uzman kişiler tarafından, çalışanların ve temsilcilerinin bilinçli hale getirilmesi ve sisteme müdahil edilmesi de programın başarılı olmasının ön koşullarındandır. Sağlık gözetimi programı, sonuçların analiz edilmesi, gerekmesi halinde resmi kurumlara bilgi verilmesi, kayıtların saklanması gibi bir çok konuyu da kapsamaktadır (Kınlı 2014).

ABD'de ise, standartlar belirleyerek ve uygulayarak ve uygulamalı eğitim, sosyal yardım, eğitim ve uyum yardımı temin ederek, çalışan erkekler ve kadınlar için güvenli ve sağlıklı koşulları sağlamak amacıyla 1970 yılında "İş Sağlığı ve Güvenliği İdaresi (OSHA)" kurulmuştur. OSHA yasası kapsamında, işverenler işçileri için güvenli ve sağlıklı bir işyeri sağlamaktan sorumludur (Occupational Safety and Health Administration 2016).

OSHA, kısa bir süre önce ekonomi, işyerleri, güvenlik ve sağlık sorunlarının değişimini dikkate alarak, 30 yıl önce yayımladığı Güvenlik ve Sağlık Programları Kılavuzunu güncellemiştir. Yeni "Önerilen Uygulamalar" çok çeşitli paydaşlar tarafından iyi karşılanmıştır ve çok çeşitli küçük ve orta ölçekli iş ortamlarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Önerilen Uygulamalar, başarılı bir program oluşturan yedi temel unsur etrafında inşa edilen bir güvenlik ve sağlık programını uygulamak için adım adım bir yaklaşım sunmaktadır. Güvenlik ve sağlık programlarının temel amacı; işyeri yaralanmaları, hastalıklar ve ölümlerin yanı sıra bu olayların işçiler, aileleri ve işverenler için neden olabileceği manevi ve mali sıkıntıları önlemektir (Occupational Safety and Health Administration, Erişim 2018).

ABD'de işverenler, iş sağlığı ve güvenliği alanında koruyucu ve önleyici tedbirleri almakla yükümlüdür. İSG hizmetleri, İSG uzmanları aracılığıyla sağlanmaktadır. Uzmanlar, OSHA bünyesinde merkez hükümete ya da eyalet ve yerel yönetimlere bağlı olarak çalışabilecekleri gibi, işverenle anlaşarak kendi hesabına da

çalışabilirler. İşverenler, İSG hizmetleri veren profesyonel danışmanlık kuruluşlarından da bu hizmeti alabilirler (Orhan ve ark. 2017).

Ayrıca, ABD'de iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı, Çalışma Bakanlığına bağlı olarak kurulan, "İş Sağlığı ve Güvenliği Ulusal Enstitüsü (NIOSH)" ve Sağlık ve Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulan "İş Sağlığı ve Güvenliği Denetim Kurulu (OSAHRC)" bulunmaktadır. OSAHRC, bu konudaki davalara bakmaya yetkili, bağımsız bir mahkemedir. NIOSH ise, İSG konusunda standartlar oluşturmak için OSHA'ya yardımcı olacak önerilerde bulunmaktadır. OSHA ve NIOSH, mevzuatın uygulanması hususunda işbirliği halinde eğitimler düzenlemektedir (Alper 2012 p. 90).

ABD' de işyeri teftişlerinde, çalışan sayısına bakılmaksızın, işyerinde yapılan işin tehlike boyutuna göre öncelik sırası belirlenmektedir. Önlem alınmadığı takdirde ölümlere, ciddi ve kalıcı yaralanmalara sebep olacak hallerin olduğu, hemen tehlike arz eden işyerleri öncelik açısından ilk sıradadır. Beş veya beşten fazla çalışanın öldüğü kazaların meydana geldiği işyerleri ikinci sıradadır. Bu tür kazalar, sekiz saat içinde OSHA'ya rapor edilmelidir. Üçüncü sırada işçi şikâyetleri bulunmaktadır ve her işçinin OSHA'dan denetim talep etme hakkı bulunmaktadır. Bu hak işçiye, kendini ani tehlike altında hissetmesi veya OSHA standartlarının ihlal edildiğini düşünmesi halinde verilmiştir. Ayrıca, problem yaşanan belli başlı sektörleri ve tehlike türlerini hedefleyen özel denetim programları ile yüksek riskte olan sektörleri hedefleyen ve rastgele yapılan programlanmış denetimler de yapılmaktadır (Alaşar Yıldırım ve Kuruoğlu 2013).

Çoban ve Kartal (2016) yaptıkları çalışmada; iş kazaları sonucu 2013 yılında ABD'de 4.405 kişinin, Türkiye'de ise 1.235 kişinin hayatını kaybettiğini, milli geliri Türkiye'nin yaklaşık 20 katı olan ABD'de işçi ölümlerinin Türkiye'den sadece 3,5 kat fazla olduğunu tespit etmişlerdir. İngiltere'de ise 2013 yılında iş kazaları sonucu 133 kişinin hayatını kaybettiğini, aynı yıl itibariyle İngiltere'nin GSYH tutarının 2.678 milyar dolar olduğunu, bu rakamın Türkiye'nin GSYH tutarının 3 katından fazla olduğunu belirtmişlerdir. (Çoban ve Kartal 2016 pp. 210, 215, 216) Bu verilere gore; Türkiye'deki ölümlü iş kazası sayısı, İngiltere'deki ölümlü iş kazası sayısından 9 kattan daha fazladır. Bu oranlar, iş sağlığı ve güvenliği alanında örnek gösterilen bu iki ülkenin oldukça gerisinde olduğumuzu göstermektedir.

2.6. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği

Bu bölümde; sağlık kuruluşlarının ve sağlık kuruluşlarında çalışanların özellikleri, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliğinin önemi, sağlık kuruluşlarında çalışanların karşılaşabilecekleri riskler, sağlık kuruluşlarında iş kazaları ve meslek hastalıkları ile iş sağlığı ve güvenliği konusunda yapılması gerekenler alt başlıklar altında açıklanmıştır.

2.6.1. Sağlık Kuruluşlarının Özellikleri

Sağlık kuruluşları, hizmet sektöründeki kuruluşlardan olduğundan, sağlık kuruluşlarının genel özelliklerini daha iyi anlayabilmek için öncelikle hizmet işletmelerinin genel özelliklerine değinmek faydalı olacaktır. Hizmet işletmeleri ile imalat (yapım) işletmeleri arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Tablo 2.3'te bu farklılıklar verilmiştir (Kavuncubaşı 2013 p. 33-42).

Tablo 2-3: Hizmet işletmeleri ile imalat işletmeleri arasındaki farklılıklar

Hizmet İşletmeleri	İmalat İşletmeleri
1. Eş zamanlı üretim ve tüketim	1. Üretilen malların stoklanması
2. Müşteriye göre hizmet	2. Standart çıktı
3. Müşteri katılımı	3. Müşterinin etkileyemeyeceği üretim tarzı
4. Soyut çıktı	4. Somut çıktı
5. Emek yoğun	5. Sermaye yoğun

Kaynak: Kavuncubaşı, Ş. (2013). Hastane Organizasyonu. İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.), *Hastane Yönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Tablo 2.3'te hizmet işletmeleri ile imalat işletmelerinin genel özelliklerine yer verilmiştir. Bu genel özelliklere bakıldığında aradaki farklılıklar da açıkça görülmektedir. Özetle, hizmet işletmelerinin, soyut çıktının söz konusu olduğu, emek yoğun ve müşterinin katılımıyla üretimin gerçekleştiği işletmeler olduğu söylenebilir.

Hizmet işletmelerine; oteller, hastaneler, eğitim kurumları ve hukuk büroları örnek olarak verilebilir. İmalat işletmelerine ise; boya fabrikaları, maden işletmeleri, otomobil fabrikaları örnek gösterilebilir. Bir de hem hizmet hem de yapım işletmelerinin

özelliklerini taşıyan işletmeler vardır ki, bunlara da; restoranlar, bankalar ve emlak işletmeleri örnek teşkil etmektedir (Kavuncubaşı 2013 p. 40).

Hastaneler, karmaşık yapıda açık- dinamik organizasyonlardır. Hastaneye etki eden hastane çevresi dışında çok faktör ve kurumun bulunması bunun ilk sebebidir. Kamu kuruluşları, sigorta şirketleri ve mesleki örgütlenmeler hastanelerin dış çevresini oluşturmaktadır ve her biri hastanelere önemli ölçüde etki etmektedirler. Hastanelerin yapısını karmaşık kılan bir diğer sebep; çok sayıda çeşitli hastalığa maruz kalan hastanın hastaneye gelişindeki düzensizliktir. Hastanelerdeki karmaşıklığın başka bir sebebi de kullanılan teknolojinin karmaşık olmasıdır (Söyük 2018 pp. 37-38).

Hastaneleri diğer hizmet işletmelerinden ayıran bir özelliği vardır ki; bu da hizmet işletmelerinin genellikle emek yoğun olmasına karşılık, hastanelerin sermaye yoğun olmasıdır. Hastanelerin bir diğer özelliği de, sağlık hizmetleri üretiminin stoklanamayışıdır. Bu hizmetlerin, üretildiği anda tüketilmesi zorunludur. Hastaneler hizmet verme süresi bakımından da farklıdır. Çünkü hastanelerde 24 saat hizmet verilmektedir. Hastaneler matriks yapıda faaliyet gösteren organizasyonlardır. Bu nedenle, fonksiyonel yönetici ve proje yöneticisi olmak üzere iki tip yönetici vardır. Tıbbi hizmetlerin sorumlusu olan başhekim, hemşirelik hizmetlerinin sorumlusu olan tıbbi bakım hizmetleri müdürü birer fonksiyonel yöneticidir. Tıbbi hizmetler, hizmet esasına göre kendi içinde, hariciye, dahiliye, kbb şeklinde gruplara ayrılmaktadır ve bu ayrım proje organizasyonuna esas oluşturmaktadır (Tengilimoğlu 2015 pp. 186, 190).

Hastaneler hizmet türüne göre, genel, eğitim ve özel dal hastaneleri olmak üzere üç sınıfa ayrılır. Genel hastaneler; her tür acil vaka ile yaş ve cins ayrımı yapmaksızın, bünyesinde var olan uzmanlık dalları ile alakalı hastaların kabul edildiği ve yatarak veya ayaktan hasta tedavi ve muayenelerinin yapıldığı yataklı kurumlardır. Eğitim hastaneleri, eğitim ve araştırma yapılan ve sağlık profesyonellerinin yetiştirildiği hastanelerdir. Özel dal hastaneleri ise; spesifik hastaların ya da hastalıkların tedavisinin yapıldığı hastanelerdir (Söyük 2018 pp. 45, 47).

Sağlık kuruluşları, mülkiyet türüne göre; devlete doğrudan bağlı hastaneler, devlete dolaylı bağlı hastaneler ve özel hastaneler olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Devlete doğrudan bağlı hastaneler; Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerdir. Devlete dolaylı bağlı hastaneler; belediye ve üniversite hastaneleridir. Özel hastaneler ise girişimcilerin kar amacı ile kurup işlettikleri hastanelerdir (Tengilimoğlu ve ark. 2015 p. 193).

Kamu sağlık kuruluşları kendi içinde üç basamağa ayrılmaktadır. “Birinci basamak sağlık kuruluşları; Sağlık Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık kuruluşları, kamu idareleri bünyesindeki kurum hekimlikleri, 112 acil sağlık hizmeti birimi, üniversitelerin medikososyal birimleri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin birinci basamak sağlık üniteleri, belediyelere ait polikliniklerdir. İkinci basamak sağlık kurumları; eğitim ve araştırma hastanesi olmayan devlet hastaneleri ve dal hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, entegre ilçe devlet hastaneleri, Sağlık Bakanlığına bağlı ağız ve diş sağlığı merkezleri, belediyelere ait hastaneler ile kamu kurumlarına ait tıp merkezleri ve dal merkezleri, İstanbul Valiliği Darülaceze Müessesesi Müdürlüğü Hastanesidir. Üçüncü basamak sağlık kurumları ise; Sağlık Bakanlığına bağlı eğitim ve araştırma hastaneleri ve özel dal eğitim ve araştırma hastaneleri ile bu hastanelere bağlı semt poliklinikleri, üniversite hastaneleri ile bu hastanelere bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezleri, enstitüler ve semt poliklinikleri, üniversitelerin diş hekimliği fakülteleridir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2010 değ. 2017).”

Özel sağlık kurum ve kuruluşları ise, Sağlık Uygulama Tebliğinde iki basamağa ayrılmıştır. Birinci basamak sağlık kuruluşları; “10/3/2005 tarihli ve 25751 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik kapsamında hizmet veren merkez veya birimler, iş yeri hekimlikleri, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik kapsamında açılan özel poliklinikler, Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik kapsamında açılan ağız ve diş sağlığı hizmeti veren özel sağlık kuruluşlarıdır.” İkinci basamak özel sağlık kurumları ise; “Özel Hastaneler Yönetmeliğine göre ruhsat almış hastaneler, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik kapsamında açılan tıp merkezleri ile Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik’in geçici ikinci maddesine göre çalışmalarına devam eden tıp merkezleri ve dal merkezleridir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2010 değ. 2017).”

Yatarak tedavi edilen hastaların ortalama yatış süresine göre hastaneler; akut bakım hastaneleri ve kronik bakım hastaneleri olmak üzere iki gruba ayrılabilir. Akut bakım hastaneleri, genel olarak 30 günden daha kısa süre hastaneye yatmayı gerektiren hastalıkların tedavisi ile ilgilenmekteyken, kronik bakım hastaneleri uzun dönemli (30 günden fazla) yatış gerektiren tedavi hizmetleri vermektedir (Kavuncubaşı 2013 p. 34).

Büyüklüklerine göre ise hastaneler genellikle yatak sayısına göre gruplandırılır. Bu ölçüte göre hastaneler; "25, 50, 100, 200, 400, 600, 800 ve üstü yatak kapasiteli hastaneler" olarak gruplandırılmaktadır. Hastaneler, eğitim verme durumu bakımından ise; eğitim hastaneleri ve eğitim amaçlı olmayan hastaneler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Eğitim hastanelerinin, sağlık hizmeti sunmanın yanı sıra sağlık profesyonelleri yetiştirmek gibi de bir misyonu vardır (Tengilimoğlu ve ark. 2015 pp. 193, 195).

Akreditasyon durumuna göre hastaneler; akredite edilen ve edilmeyen olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Sağlık kuruluşlarının akreditasyonu, tıbbi uygulamalardaki çeşitliliği azaltmak, uygun olmayan bakımı ortadan kaldırmak ve maliyetlerin artmasını önlemek gibi faydaları amaçlayan ulusal standartlar oluşturmaktır (Güdük ve Kılıç 2017).

Sağlık Bakanlığı bölge merkezli sağlık yapılanmasına göre; yataklı sağlık tesislerinin hizmet sunum rollerini belirleyerek, bu tesisleri, "A-I, A-II, B, C, D ve E (I, II ve III) grubu" olarak sınıflandırmıştır (Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2010).

Sağlık kuruluşları için yapılan bu sınıflandırmalara ilave olarak bir de şehir hastaneleri vardır. Türkiye'de kamu-özel ortaklığı yöntemi ile inşa edilen hastanelere "şehir hastanesi" adı verilmektedir. Kamu özel ortaklığı, devletin bir özel şirket grubuyla uzun vadeli sözleşme ilişkisi kurması temeline dayanan bir hizmet ve yatırım modelidir. Bu modelde hastane özel şirketler tarafından inşa edilerek devlete uzun süreliğine (25 yıl) kiraya verilmekte, devlet de hem şirketlere kira ödemekte hem de "çekirdek hizmet" dışındaki hizmetleri bu şirketlere devretmektedir (Pala 2018 p. 7).

Bunların yanı sıra, sağlık kuruluşlarının faaliyet konusu olan hizmetlerin de kendine has özellikleri vardır. İlk olarak, sağlık hizmetlerinin talebi ve arzında belirsizlik söz konusudur. Talebin belirsiz olması; kişilerin belirli bir gelecekte sağlık statülerini bilmemeleri ve ne tür sağlık hizmetine gereksinim duyacağını tahmin edememelerinden kaynaklanmaktadır. Arzın belirsiz olması ise; hastaların ihtiyacının ve ne tür ve ne kadar sağlık hizmetine gereksinim duyulduğunun sağlık kuruluşlarınca belirlenmesinden kaynaklanmaktadır (Çelik 2013).

Sağlık hizmetlerinin bir diğer özelliği, bu hizmetlerin acil oluşu, diğer bir deyişle ertelenemeyişidir. Ayrıca, sağlık hizmetlerinde uzmanlaşma düzeyi yüksektir. Sağlık hizmetlerinin ileri seviyede uzmanlık bilgisi gerektirmesi, bu hususta taraflar arasında

bilgi eşitsizliğine neden olmakta ve hizmet alan kişileri hizmet sunanlara bağımlı hale getirmektedir. Sağlık hizmetlerinin diğer bir özelliği de; hizmet soyut olduğundan çıktının ölçülememesidir (Ateş 2011 pp. 3-4).

Sağlık hizmetleri, genellikle bütün hizmetler arasında en soyut olanıdır. Tüketicinin hizmeti satın almadan önce deneme olasılığı olmadığı gibi, hizmeti tükettikten sonra dahi, tüketici genellikle hizmet hakkında değerlendirme yapamaz. Bu sebeple, hasta- doktor ilişkisi tamamen güven unsuru içinde kurulur. Sağlık hizmetleri ekip çalışmasını gerektirdiğinden, farklı alanlarda ihtisas yapmış uzman, yarı uzman ve uzman olmayan kişilerin doğru zamanda ve gereksinime yönelik koordinasyonu, özel bilgi ve beceri gerektirmektedir. Ayrıca, sağlık hizmetleri yüksek maliyetli hizmetlerdir. Gerek uzmanlaşmış insan kaynakları, gerekse bina, araç- gereç ve tıbbi malzemeler yüksek maliyetlidir ve kıt kaynaklardır. Bunların yanı sıra sağlık sektörü, diğer sektörlere göre çok hızlı değişip gelişmektedir ve diğer sektörlerle işbirliği yapmak gerekmektedir (Tengilimoğlu 2016 pp. 58-59).

2.6.2. Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Özellikleri

Uluslararası Çalışma Örgütüne göre sağlık alanında çalışanlar 5 gruba ayrılmaktadır: Birinci grupta doktorlar, ikinci grupta eczacı, diş hekimi, psikolog, biyolog, fizyoterapist, diyetisyen gibi yüksek tahsilli kişilerin olduğu diğer uzmanlaşmış meslekler, üçüncü grupta, ebe, hemşire ve sağlık memurları, dördüncü grupta ameliyathane ve anestezi teknisyeni, radyoloji teknisyeni, odyoloji teknisyeni, diş teknisyeni, EKG, EEG teknisyeni gibi teknik elemanlar ve son olarak beşinci grupta, temizlik görevlileri, sekreter, şoför gibi eğitim ve formasyonu açısından sağlık personeli olmayan, ancak sağlık kuruluşlarında çalışan kişiler yer almaktadır (Saygun 2012 p. 373).

İş sağlığı ve güvenliği konusu ile doğrudan ilişkili olan demografik unsurlar ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, sağlık kuruluşlarında çalışanların yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi özellikleri hakkında bazı genellemeler yapmak mümkündür. Yaş faktörüne bakıldığında, sağlık sektöründe, çocuk hariç, her yaştan personel bulunmaktadır. Cinsiyet açısından konu değerlendirildiğinde ise, sağlık sektöründe çalışanların, bilhassa ebe ve hemşirelerin, çoğunlukla kadın olduğu görülmektedir. Eğitim düzeyi açısından bakıldığında ise; sağlık sektöründe çalışanların çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu söylemek mümkündür (Öztürk ve ark. 2012; Dayan ve Öngel 2016; Kararer ve Özmen 2016).

Ülkemizde sağlık kuruluşlarında çalışanlar için iş yükü oldukça büyüktür. TÜİK verilerine göre 2017 yılı itibariyle hekim başına düşen hasta sayısı 539, hekim başına düşen hasta müracaat sayısı ise 4.793'tür (Türkiye İstatistik Kurumu 2017). Her 1000 kişiye düşen sağlık çalışanı sayısı da, iş yükünün boyutunu ortaya koyan bir diğer veridir. OECD verilerine göre; 2015 yılında Türkiye'de 1.000 kişiye 1,8 doktor ve 2 hemşire düşmektedir. Diğer OECD ülkeleri ile kıyaslandığında, Türkiye, bin kişiye düşen doktor bakımından sondan dördüncü, hemşire bakımından ise sondan altıncı sırada yer almaktadır (OECD 2017 pp. 151, 161). Sağlık Bakanlığının 2017 istatistiklerine bakıldığında da, 100.000 kişiye 186 hekim, 272 hemşire ve ebe düştüğü görülmektedir. Bu sayılar doktorlar için İstanbul ilinde 204, hemşire ve ebeler için ise 222'dir (Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü 2018).

2.6.3. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği'nin 1 numaralı ekinde bulunan İşyeri Tehlike Sınıfları Listesine göre de; hastane hizmetleri "çok tehlikeli" sınıfta bulunmaktadır (İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği 2012).

Diğer endüstrilere kıyasla sağlık hizmetleri endüstrisinde, birçok ülkede iş kazaları, yaralanmalar ve hastalıkların oranları önemli ölçüde daha yüksektir. Örneğin 2011 yılında ABD'de, hastanelerde, 100 işçi başına 6,8 yaralanma ve hastalık bildirilirken, imalat sanayinde ve inşaat sektöründe, sırasıyla, 100 işçi başına 4,3 ve 3,9 yaralanma ve hastalık bildirilmiştir (Tei-Tominaga ve Nakanishi 2018).

Ülkemizde iş kolu bazında meydana gelen iş kazalarının, toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesine bakıldığında ise; 2017 yılı itibariyle %9,72 ile bina inşaatı birinci sırada yer almaktadır. Bina inşaatı iş kolu gibi çok tehlikeli sınıfta bulunan sağlık kuruluşlarında ise söz konusu oran %1,95'tir. Ülkemizde, 2013- 2017 yılları arasında sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazası sayısı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun yayımladığı istatistik yıllıklarından toplam iş kazası sayısına oranlanarak hesaplanan toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesi Tablo 2.4'te gösterilmiştir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2013- 2017).

Tablo 2-4: Sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazası sayısı ve toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesi

Yıl	İş kazası sayısı	Yüzde
2013	1.130	0,59
2014	2.006	0,90
2015	2.939	1,22
2016	4.460	1,56
2017	7.020	1,95

Kaynak: SGK (2013- 2017). *İstatistik Yıllıkları*. Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu. Erişim 09/06/2019, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari.

Tablo 2.4 incelendiğinde; çok tehlikeli sınıfta bulunan sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazalarının toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesinin oldukça düşük olduğu görülmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumunun yayımladığı istatistik yıllıkları incelendiğinde, sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazalarının toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesinin, konaklama gibi az tehlikeli sınıfta bulunan bir faaliyet grubunun bile gerisinde olmasının, bu istatistiklere kamu sağlık kuruluşlarındaki kazaların dahil edilmeyişi ve kayıt tutmakla alakalı eksikliklerin olmasının neden olduğu düşünülmektedir. Zira, örneğin 2017 yılında konaklama faaliyet grubunda meydana gelen iş kazalarının toplam iş kazaları içerisindeki yüzdesi 2,19'dur.

Çok tehlikeli sınıfta bulunan tüm işletmelerde çalışanlar için olduğu gibi, sağlık sektöründe çalışanlar için de iş sağlığı ve güvenliği büyük önem arz etmektedir. Sağlık kuruluşlarında çalışanların, inşaat veya maden iş yerlerinde çalışanlar gibi iş yeri tehlikelerinden korunmaya ihtiyaçları vardır. İşleri hasta ve yaralılara bakmak olduğu için sağlık çalışanlarının çoğu zaman yaralanmalara veya hastalıklara karşı bağışıklığı olduğu düşünülmektedir. Hatta hastalar için kendi iyiliklerini feda etmeleri bile beklenmektedir. Aslında, sağlık çalışanlarının sağlığını korumak, kaliteli hasta bakımına ve sağlık sisteminin güçlendirilmesine katkıda bulunmayı sağlayacaktır (Dünya Sağlık Örgütü Erişim 24.06.2019).

Bunun yanı sıra, iş yerinde meydana gelebilecek bir kaza ya da oluşabilecek bir meslek hastalığı, hem çalışanlar için hem de çalışanların aileleri için ekonomik, fiziksel ve psikolojik zararlara neden olacaktır (Manyele ve ark. 2008).

Ayrıca, yapılan çalışmalarda, iş güvenliği ile çalışan memnuniyeti arasında da doğru yönlü bir ilişki olduğu belirtilmektedir. Sağlıksız ve güvensiz çalışma ortamının, sağlık hizmetlerinde çalışanların fiziksel ve psikolojik sağlığını ve güvenliğini bozduğu ve iş doyumunu olumsuz yönde etkilediği tespit edilmiştir (Yalçınöz Baysal ve ark. 2019).

Yalnızca çalışanlar için değil, aynı zamanda işletmeler ve devlet için de iş sağlığı ve güvenliği önemlidir. İşletmeler için, Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen kaza ve hastalık sigortası primleri, tıbbi müdahale ve hastane masrafları, ilaç bedelleri, malzeme giderleri ve işverenin kusurlu bulunması halinde sigortalıya ödenen tazminat gibi doğrudan maliyetler bulunmaktadır. Ayrıca, kaza geçiren işçinin ve yakın arkadaşlarının çalışamaması nedeniyle ve kaza geçirene ilk yardım yapılması, kazanın incenlemesi, yaralanan işçinin işinin yeniden düzene konması, yasal işlemler gibi uğraşlardan dolayı geçen zaman yüzünden iş gücü kayıpları söz konusu olacaktır. Bu proseste hizmette aksama da meydana gelecektir. Hizmetin aksaması da bir şöhret kaybına neden olacaktır. Devlet için ise, kazanın incelenmesi ve bilirkişiliğe başvurulması gibi yapılacak işlemlerden kaynaklanan bir maliyet ortaya çıkacaktır (Sadullah 2015 pp. 476-477).

Kaynak tahsisi bakımından da iş sağlığı ve güvenliği çok önemli bir konudur. Ekonomik kaynakların bir bölümü iş sağlığı ve güvenliği organizasyonu ve eğitimine ayrılabiliyorsa, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatının uygulanması neticesinde üretimdeki verimlilik ve artan değişim ekonomik büyümeyi ve gelişmeyi hızlandıracaktır. İş kazaları sonucu oluşan zararları hafifletmenin maliyetinin, iş kazalarını önleme maliyetlerinden daha yüksek olduğu kabul edildiğinden iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin önemi artmıştır (Ulutasdemir ve ark. 2015).

2.6.4. Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Karşılaşabilecekleri Riskler

Çalışanların sağlığı ile ilgili düzenlemelerdeki ilerlemelere rağmen, iş ile ilgili hastalıklar ve sağlık sorunları hala artmaktadır (Prestes ve ark. 2016). Sağlık kuruluşlarında çalışanlar, iş yerlerinde en temel hakları olan yaşam ve sağlık haklarını zarara uğratacak pek çok riskle karşılaşmaktadırlar. Bu riskler; biyolojik, kimyasal, ergonomik, fiziksel ve psiko- sosyal risklerdir (Meydanlıoğlu 2013 p. 193).

2.6.4.1. Biyolojik Riskler

Sağlık kuruluşları, bakteriyel, viral, protozoon ve fungal hastalıkların bulaşması ve yayılması açısından oldukça riskli çalışma ortamlarıdır. Bu nedenle, sağlık çalışanları da yaptıkları iş nedeniyle pek çok enfeksiyon etkenine maruz kalmaktadır. Özellikle yoğun bakım, ameliyathane, acil servis ve laboratuvarlarda çalışanlar vücut sıvıları, kan gibi enfekte hasta materyallerine temas etmektedirler. Bu nedenle, bu departmanlarda çalışanlar kan yoluyla bulaşan hastalık etkenleriyle daha sık karşılaşmaktadırlar (Özer ve ark. 2010).

Hastanelerde enfeksiyonların; temas yoluyla, solunum yoluyla ve kan yolu ile bulaştığı söylenebilir. Temas yoluyla enfeksiyon bulaşması; direkt ve indirekt yolla gerçekleşmektedir. İndirekt temasta; önceden hastanın bulaşıcı materyali ile kontamine olmuş bir alet veya enfekte materyalin bulaştığı yüzeyler aracı olmaktadır. Solunum yoluyla enfeksiyon bulaşması; damlacık enfeksiyonu veya havadan bulaşma şeklinde meydana gelmektedir. Kan, kan ürünleri ve kanlı vücut sıvılarının doğrudan teması veya kesici- delici aletlerle yaralanma nedeniyle en az yirmi değişik enfeksiyon etkeni sağlık çalışanlarına bulaşabilmektedir (Tarım 2013 p. 558).

Kesici alet yaralanması, içi boş bir iğne veya keskin bir aletle (bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, iğneler, lansetler, neşterler ve görevlerin yerine getirilmesi sırasında kullanılan kirli camlar) kan veya diğer potansiyel enfeksiyöz malzemenin vücuda parenteral girişi olarak tanımlanır. Kesici alet yaralanmalarından kaynaklanan temel risk, kan yoluyla bulaşan virüsler gibi enfeksiyonlara maruz kalma olasılığıdır. Bu, bir hastadan kan veya bir vücut sıvısı bulaşan kesici bir alet vasıtasıyla yaralanmanın gerçekleşmesi halinde ortaya çıkabilir. En çok endişe duyulan kan kaynaklı virüsler; "hepatit B (HBV), hepatit C (HCV) ve HIV"dir (Garus-Pakowska ve ark. 2018 p.2).

Sağlık çalışanlarının, hepatit B (HBV) veya hepatit C (HCV) gibi kan yoluyla bulaşan hastalıklara yakalanma riski yüksektir. Yapılan çalışmalarda, bir iğne batması yaralanması ile patojenlerin sağlık çalışanlarına bulaşma riskinin, HBV için %6 ila %30, HCV için %3 ila %10 arasında olduğu, tahmin edilmektedir. HCV için, mesleki maruziyetteki ortalama bir serokonversiyon oranı ise %1,8 olarak tahmin edilmiştir. İğne batması yaralanması hepatit serokonversiyonu biraz seyrek olmakla birlikte, maruz kalmanın olası sonuçlarıyla ilgili endişe ve tedavi masrafları ciddi düzeydedir. Bu

alandaki aşılama ile önleme ve artan bilgi birikimi, sağlık personeli arasında viral hepatitin yüksek prevalansına karşı güvenli bir strateji olmaktadır (Joukar ve ark. 2017).

Sağlık çalışanlarının gizli tüberküloz enfeksiyonu riskinin ve aktif tüberkülozlu hastalardan bulaşan aktif tüberküloz enfeksiyonu riskinin de yüksek olduğu bilinmektedir (Uden ve ark. 2017). Sağlık çalışanları grip, kızamık, kızamıkçık ve boğmaca gibi aşı ile önlebilen hastalıklara da maruz kalabilir ve bu hastalıklar sağlık çalışanlarına bulaşabilirler (Ko ve ark. 2017). Malarya, HIV/AIDS, brusella, sifiliz, difteri ve herpes de özellikle iğne batması ile etkilenebilecek patojenlerdendir. Sarı humma, malarya, lepra, veba gibi tropikal hastalıklar ile şarbon gibi hayvanlardan bulaşan hastalıklar da muhtelif alt iş kollarında görev yapan sağlık calışanları için risk unusurudur (Aslan 2013).

Sağlık çalışanlarının, çalışma ortamında eldiven, maske, gözlük gibi kişisel koruyucu ekipmanları kullanması gerekmektedir. Aynı zamanda, el hijyeni de enfeksiyonların önlenmesinde en önemli faktörlerdendir. Basit bir eylem olmasına rağmen, sağlık çalışanlarının el yıkama konusundaki uyum eksikliği dünya çapında var olan bir problemdir. Hepatit B enfeksiyonu, bağışıklama ile %95 oranında önlenebileceği halde, dünyanın bazı bölgelerinde sağlık çalışanlarında üç doz aşılanma oranının %20'nin altında olduğu bildirilmektedir (Kurt ve ark. 2015 p. 39).

Mesleki kan maruziyetlerinin rapor edilmesi, konu ile ilgili farkındalığı artırabilir ve bireylerin biyolojik riskler ile doğru şekilde başa çıkmalarını sağlayabilir. Mesleki kan maruziyetlerini önlemek ve raporlamasını teşvik etmek için hastaneler, yeni çalışanlar için oryantasyon eğitimi ve tüm çalışanlar için yıllık sürekli eğitim vermelidir. Ayrıca, hastanelerin iş sağlığı ve güvenliği departmanı, yüksek biyolojik risk bulunan bölümler için ek eğitim düzenlemelidir (Lee ve ark. 2017).

2.6.4.2. Kimyasal Riskler

Sağlık kuruluşlarında çalışanların sağlığını tehdit eden başlıca kimyasal ajanlar; sitotoksik, anestezik ve sterilizasyonda kullanılan maddelerdir. Ayrıca, hastane ortamında var olan civa ve diğer ağır metallerin, plastiklerin ve bazı ilaç ve farmasötiklerin de insan sağlığını olumsuz etkilediği bilinmektedir (Türk Tabipleri Birliği 2008 pp. 11-13).

Sağlık kuruluşlarında özellikle ameliyathaneler çok sayıda kimyasal ajanın kullanıldığı bölümlerdir. Bu kimyasal ajanlar içinde; deterjan, sabun, sterilizasyon için kullanılan maddeler, lateks alerjisi, radyosyon, cerrahi duman, atık gazlar, lazer, ağır

metaller, civa, plastikler ve sitotoksik maddeler en önemli olanlarıdır (Eti Aslan ve Kan Öntürk 2011).

Laborant, biyolog, doktor gibi laboratuvar çalışanları aşındırıcı, oksitleyici, zehirli, yanıcı ve parlayıcı olan tehlikeli kimyasallarla çalışırlar. Bu kimyasallara, solunum yolu, deri/mukoza yolu ve ağız yolu ile maruz kalabilirler. Aşındırıcı kimyasallar temas edildiğinde göz ve deride tahriş oluşturabilir, uzun süreli temaslarda ciddi doku hasarına ve solunum yolu rahatsızlıklarına sebep olabilir. Oksitleyici kimyasallar, yanıcı ve parlayıcı kimyasalların varlığında yangın/patlama oluşturabilir, indirgeyici maddelerle şiddetli reaksiyon verebilir, temas edildiğinde deri ve gözde yanığa sebep olabilir. Zehirli kimyasallar ölümcül veya kalıcı hasara neden olabilir, deri veya gözde yanık oluşturabilir. Yanıcı ve parlayıcı olanlar, yangın tehlikesi oluşturur, çok düşük ısılarda yanabilir, havada kendiliğinden alev alabilir veya su ile temas sonucu yanıcı gazlar oluşturur (Akarsu ve Güzel 2016 p. 14).

Kimyasal ajanlardan formaldehit; çoğunlukla patoloji laboratuvarına biyopsi materyali gönderilirken tespit, kimyasal strerilizasyon ve dezenfeksiyon için kullanılmaktadır ve toksik ve kansorejendir. Ksilol ise, düşük dozlarda bulantıya, baş ağrısına ve koordinasyon kaybına neden olduğu gibi, uzun süreli etki ile santral sinir sistemi depresyonuna ve dermatite de neden olmaktadır. Yüksek seviye dezenfektan olarak kullanılan glutaraldehit ise; temas halinde akut veya kronik deri irritasyonu, dermatit, muköz membran irritasyonu (burun, göz, ağız) veya pulmoner belirtilere neden olabilmektedir. Kokusuz, renksiz, havadan biraz daha ağır, patlayıcı ve yanıcı, toksik bir gaz olan etilen oksit ise; kansorejen ve çevreye zararlıdır (Say 2013 pp. 536-537).

Diş hekimliğinde karşılaşılan kimyasal riskler ise; ilaçlar, dişle ilgili olarak kullanılan malzemeler, eldivenler, dezenfektan gibi dişçilik ekipmanlarıdır. Bu kimyasal riskler, alerjilere, toksik reaksiyonlara, aşırı hassasiyete ve kimyasal yaralanmalara neden olabilmektedir (Vodanović ve ark. 2016).

Kimya- biyo kimya laboratuvarlarında kimyasal maddeler sadece belirlenen alanlarda saklanmalı, zeminde ya da yüksek yerlerde ve koridorlarda saklanmamalıdır. Ayrıca bu maddeler, dolaplar içinde saklanmalı ve bölmelerle ayrım yapılmalıdır. Maddeler uygun sınıflandırma ile ayrılmalıdır. Son kullanım tarihleri kontrol edilmeli ve ihtiyaç kadar madde saklanmalıdır. Kimyasalların saklandığı buzdolaplarına yiyecek konulmamalıdır (Göktaş 2013 p. 593).

2.6.4.3. Ergonomik Riskler

Ergonomi, insanların fiziksel özelliklerini, kapasitelerini ve toleranslarını dikkate alarak, çalışma ortamındaki bütün faktörlerin etkisi ile meydana gelebilecek organik ve psiko-sosyal streslere karşı, sistem verimliliği ve insan-makine-çevre uyumunun temel kurallarını oluşturmaya çalışan çok disiplinli bir araştırma geliştirme aracıdır. Ergonomi, iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemenin yanı sıra, temelde çalışanların psikolojik ve fiziksel iyilik durumunun korunması ve geliştirilmesi için, çalışma şartları ve ortamının iyileştirilmesi, çalışanla uyumlu hale getirilmesi ve bu sayede hem çalışanın sağlık, güvenlik ve refahının sağlanması hem de performansının arttırılmasını amaçlamaktadır (Çetinkaya ve Baykent 2017 p. 16).

Çalışan ve çalışma ortamı ne kadar uyumlu olursa, çalışanların güvenliği ve verimlilik de o kadar iyi olur. Çalışanın fiziksel kapasitesi ile işin fiziki koşulları tutarsız olduğunda meslek hastalıkları meydana gelebilir. Özellikle hemşireler, kas-iskelet sistemi problemleri yaşama olasılığı açısından, ağır sanayi işçilerinin ve ağır araç sürücülerinin ardından üçüncü sırada yer almaktadır (Ulutasdemir ve ark. 2015).

Kas-iskelet sistemi hastalıkları, Dünya Sağlık Örgütü tarafından "lokomotor aparatının (kas, tendon, iskelet, kıkırdak, bağ ve sinirlerin) sağlık sorunları" olarak tanımlanmaktadır. Kas-iskelet sistemi hastalıkları, büyük bir halk sağlığı problemidir ve dünya genelinde bir engellilik nedeni olmaya devam etmektedir. Kas-iskelet sistemi hastalıkları prevalansı yaşla birlikte artmaktadır ve yaşlanan işgücü dikkate alındığında sürdürülebilir istihdam için de sorun teşkil etmektedir (Seeberg ve ark. 2019).

Sağlık çalışanlarının en sık karşılaştığı ergonomik problemlerden olan kas-iskelet sistemi problemlerine, çalışma ortamı veya yapılan iş neden olabilmektedir. Yüksek basamaklar, zemindeki düzensizlikler, ıslak zemin gibi ortamla ilgili etkenler, kayma, çarpma, burkulma, düşme gibi kazalara neden olmaktadır (Parlar 2008 p. 551).

Tıbbi nakliye çalışanları, diğer sağlık çalışanlarına kıyasla, ergonomik risklere daha sık maruz kalmaktadır. Bunun yanı sıra tıbbi nakliye çalışanlarının, aşırı strese maruz kalmaları nedeniyle, psikososyal risklere de nispi olarak daha sık maruz kaldığı tespit edilmiştir (Navarro Moya ve ark. 2017).

Avustralya'da hemşireler üzerine yapılan bir araştırmada ise, hastanede meydana gelen tüm yaralanmaların %34,3'ünün hastaların taşınması ile alakalı olduğu saptanmıştır. Yine İngiltere'de yapılan bir araştırmada, hemşirelerin sırt ağrılarına neden

olan risk faktörlerinin genellikle hastaların mobilize edilmesi, taşınması, bazen de yere yığılan hastaların tutulup yukarı çekilmesi ile alakalı olduğu ortaya koyulmuştur (Devebakan 2019).

Diş hekimliği mesleği de bazı özel iskelet bozukluklarına neden olabilir. Diş hekimleri, yüksek dikkat ve konsantrasyon gereksinimi ve uzun süre tek bir pozisyonda olma gibi iş özellikleri nedeniyle kas-iskelet sistemi bozukluklarına eğilimlidirler. Hastaların küçük ve sınırlı bir bölgesinde (ağız) çalıştıkları için, çoğu zaman uygunsuz, asimetrik ve statik pozisyonları benimsemeleri gerekir. Bu çalışma karakteristiği, diş hekiminin günlük yaşamında ağrı, spazmlar, eklem sertliği, titreme ve rahatsızlıklara yol açabilir ve uzun süreli etkiler bırakabilir (Jafari ve Kooshali 2018).

2.6.4.4. Fiziksel Riskler

Fiziksel riskler; kötü aydınlatma, sıcaklık, gürültü, radyasyon, elektrik, kaygan zeminler, havalandırma, toz gibi faktörlerden kaynaklanan risklerdir. Çalışma ortamlarında ergonomik olmayan bu fiziksel koşulların varlığı, psikolojik ve fiziksel rahatsızlıkların ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir. Yaşanan bu rahatsızlıklar, çalışma hayatındaki problemlerin ortaya çıkardığı stres sebebiyle artabilmektedir. Bu durum, iş verimliliğinin azalmasına ve çalışanların sağlık problemleri yaşamasına neden olabilmektedir (Özçelik Kaynak ve Uluğtekin 2018 p. 319).

Sağlık kuruluşlarında yapılan iş ve işlemlerin çoğunluğu görseldir ve dikkat gerektirir. Aydınlatma, bu işlerin yapılmasını kolaylaştıran bir unsurdur. Sağlık kuruluşlarında aydınlatmanın standartlara uygun olması önemlidir. Çünkü standartlara uygun aydınlatma, tehlikelerin görünürlüğünü artırır, çalışanların motivasyonlarını yükseltir ve dolayısıyla kendilerini iyi ve daha az yorgun hissetmelerini sağlar. Kötü aydınlatma ve parlamalar ise gözlerde ağrı, yaşarma, kaşıntı, görme keskinliğinde düşme ve baş ağrısı gibi rahatsızlıklara neden olabilir (Akarsu ve Güzel 2016 p. 6).

İş sağlığı, özellikle işyerlerinde yüksek sıcaklık maruziyetlerinden etkilenir. Sıcak ortamlarda orta veya ağır iş yoğunluğu olan işlerde çalışan insanlar, yüksek çevre sıcaklığına ve iç ısı üretimine maruz kalma nedeniyle özellikle risk altındadır. Sağlığın korunması için bu ısı açığa çıkartılmalıdır ve yüksek sıcaklıklarda ve yüksek hava neminde bunu sağlamak zor veya imkansızdır. Bu nedenle, bir dizi klinik sağlık etkileri ortaya çıkabilir ve ısıya bağlı fiziksel bitkinlik, iş kapasitesinde ve işgücü verimliliğinde

önemli ekonomik kayıplara neden olabilecek bir azalmaya yol açar (Kjellstrom ve ark. 2017).

Hastanelerde gürültü kirliliği de ciddi bir sağlık tehlikesi olarak kabul edilmektedir. Florence Nightingale; gereksiz gürültünün, hastaya ya da sağlıklı bireye uygulanabilecek bakımın en acımasız istismarı olduğunu belirtmiştir. Hastanelerde gürültü kirliliği, uyku döngüsü, kardiyovasküler tepki, ağrı yönetimi, yara iyileşmesi ve hastadaki diğer yanıtları etkileyebilir. Gürültülü ortamda çalışmanın, personelin stres düzeyini değiştirdiği, iş performansını etkilediği, yüksek ses seviyelerinde işitme kaybına neden olduğu, sıkıntı verdiği ve tükenmişlik oranını arttırdığı görülmektedir. Bu nedenle, hastanelerde gürültü kirliliği, sadece rahatsızlık olarak değil, ciddi bir sağlık tehlikesi olarak kabul edilmektedir (Khaiwal ve ark. 2016).

Genel olarak, gürültünün insan sağlığı üzerindeki etkileri; fiziksel, fizyolojik, performans ve psikolojik olmak üzere dört temel gruba ayrılır. Bu etkiler aşağıda açıklanmıştır (Akgün ve Akgün 2016 p. 585):

1. Fiziksel etkiler: Geçici veya sürekli duyma bozuklukları,
2. Fizyolojik etkiler: Kan basıncında artma, dolaşım bozuklukları, solunumda hızlanma, terleme ve baş ağrısı, ani refleksler, yorgunluk, uyku bozuklukları,
3. Performans etkileri: İş veriminin azalması, konsantrasyon bozukluğu, işe olan dikkatin azalması, karşılıklı anlaşma olanaklarının kısıtlanması ve hareketlerin engellenmesi, dinlenmenin engellenmesi,
4. Psikolojik Etkileri: Davranış bozuklukları, rahatsızlık ve sıkılma hissi, öfkelenme, sinirlilik, merak, alınganlık, geç yatma ve uykusuzluk.

İyonlaştırıcı radyasyon uygulaması, son yıllarda çeşitli yararlı amaçlar için dünyada yaygınlaşmaktadır. Özellikle tıp alanında, teşhis ve tedavi uygulamalarını içeren tıbbi radyolojik görüntüleme işlemlerine yönelik talep artmıştır, çünkü tıbbi teşhisin %30-%50'si X-ray görüntüleme raporlarına dayanmaktadır. Bu nedenle, tıbbi uygulamada hastaların ve radyoloji çalışanlarının iyonize radyasyona maruz kalmaları kaçınılmazdır ve sağlık hizmetlerini geliştirmek için radyasyon kullanılması, hastaları ve radyoloji çalışanlarını iyonize radyasyonun potansiyel tehlikelerine maruz bırakmaktadır (Alavi ve ark. 2017).

Radyasyondan korunmak için üç temel ilkeye riayet etmek gereklidir (Camuşcu 2013 p. 588):

1. Gerekçelendirme: Net fayda sağlamayan radyasyon uygulamalarına izin verilmemelidir.

2. Optimizasyon: Tüm uygulamalarda olabilecek en düşük dozun alınması sağlanmalıdır.

3. Doz sınırlaması: Yönetmeliklerin müsaade ettiği doz sınırlarının aşılmaması için gerekli önlemler alınmalı ve alınan dozlar dozimetri takibi ile izlenmelidir.

Bu ilkeler doğrultusunda, radyasyonla çalışanları korumak için; doğrudan radyasyona maruziyet engellenmeli, koruyucu giysi, gözlük, eldiven, paravan ve apronlar kullanılmalı, dozimetreler ile alınan radyasyon dozları takip edilmeli ve kullanılan ekipmanların periyodik bakım ve kalibrasyonları yapılmalıdır (Camuşcu 2013 p. 588).

Hava geçirgenliği olmayan binaların kullanımı gittikçe yaygınlaşmaktadır. Bu tip binalarda çalışmak ya da yaşama alanı olarak kullanmak bazı problemlere sebep olmaktadır ve buna hasta bina sendromu denilmektedir. Bu binalarda çalışanlar, gözde kaşıntı veya kızarıklık, boğaz kuruluğu, nezle, burun tıkanıklığı, halsizlik, ciltte iritasyon, yorgunluk, hatta nefes darlığı gibi şikayetlerde bulunmaktadırlar. Günümüzde yapılan binaların genellikle pencereleri açılamadığı için, bu sendromla sıklıkla karşılaşılması kaçınılmazdır (Altınöz 2017).

Binalardaki havalandırma sistemleri, ortamdaki ısı ve nem değerlerini sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Çalışanların ve hastaların hastane ortamındaki havalandırma sistemlerinden olumsuz etkilenmemesi gerekmektedir ve oluşabilecek enfeksiyonların önlenmesinde havalandırma sistemleri oldukça önemlidir. Zira, hastane ortamında havadan bulaşma tehlikesi bulunan hastalıklar mevcuttur. Bu nedenle, havalandırma sistemlerinde biyolojik ve fiziksel özelliklerine göre mikroorganizmalar için önlemler alınmalıdır (Yelekçi ve Ayberk 2018).

2.6.4.5. Psiko-sosyal Riskler

Yeni oluşan ve artan tehlike ve riskleri öngörebilmek amacıyla, Avrupa İş Sağlığı ve İş Güvenliği Ajansının (EU-OSHA) oluşturduğu, AB üyesi 13 ülke ile, ABD ve ILO'dan konuda uzman kişilerden oluşan çalışma grubunun yaptığı analizin neticesinde

beş ana grupta on temel yeni tehlike tespit edilmiştir. Bu tehlikeler, Tablo 2.5'te gösterilmektedir (Vatansever 2014).

Tablo 2-5: Yeni oluşan ve artan psikososyal tehlikeler

Tehlike Alanları	En Önemli Görülen Tehlikeler
1. Yeni nesil iş akitleri ve iş güvencesinin olmaması	a) Değişken iş gücü piyasasından kaynaklanan güvencesiz iş akitleri b) Küreselleşme dolayısıyla çalışanların kırılganlaşması c) Yeni nesil iş akitleri d) İş güvencesinin olmamasıhissi e) Yalın üretim ve dış kaynak kullanımı
2. İşgücünün yaşlanması	İşgücünün yaşlanması
3. İş yoğunluğunun artması	a) Uzun mesai saatleri b) İşin yoğunluğunun artması
4. İşin duygusal yükünün ağır olması	
5. İş ve iş dışı yaşam dengesinin olmaması	

Kaynak: Vatansever, Ç. (2014). Risk Değerlendirme'de Yeni Bir Boyut: Psikososyal Tehlike ve Riskler, *Çalışma ve Toplum*, 2014/1 (**40**): 117-138.

Tablo 2.5'te, iş dünyasındaki değişikliklerin sebep olduğu tehlikeler görülmektedir. Bu tehlikeler, sağlık kuruluşlarında çalışanların maruz kaldığı psikososyal risklerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Doktorlar, hemşireler, temizlik personeli ve hatta teknik servis çalışanları da dahil, sağlık kuruluşlarında çalışanların tamamı psikososyal risk faktörlerine maruz kalabilir. Katı hiyerarşik yapı, zaman baskısı, ödül sisteminin yetersizliği, yetkin olmayan kişilerin önderliği, doğru bilgi eksikliği, idari personele yeterince destek verilmemesi, gece çalışması, vardiyalı çalışma, düzensiz çalışma saatleri gibi işle alakalı yüklenmeler, mobbing, şiddet ve ayrımcılık, sosyal çatışma, çalışma organizasyonlarının ideal olmayışı karşılaşılan psikososyal riskler arasındadır (Dayan ve Öngel 2016 p. 481).

Mobbing, ilk defa 1990 yılında Leymann tarafından; "İş yaşamında bir ya da daha fazla kişiye yönelik sistematik olan düşmanca ve etik dışı iletişim kurma yoluyla psikolojik terör." şeklinde tanımlanmıştır. Mobbing, korkutma, yıldırma, ayrımcılık, ihmal, istismar (sömürü), bencillik, eziyet (işkence), şiddet-baskı-saldırganlık, hakaret ve

küfür, iş ilişkilerine politika karıştırma, görev ve yetkinin kötüye kullanımı, bedensel ve cinsel taciz, dedikodu, dogmatik davranışlar gibi etik olmayan davranışlar şeklinde karşılaşılan, örgüt işleyişini bozan ve verimliliği olumsuz etkileyen bir durumdur (Yılmaz ve Söyük 2017).

Mobbinge uğrayan çalışanlarda, tacizin boyutu veya mağdurun kişisel özellikleri gibi değişken koşullara bağlı olarak; depresyon, uykusuzluk, iştahsızlık, endişe, sıkıntı, ağlama krizleri, hareketsizlik, alınganlık, unutkanlık, suskunluk, hemen sinirlenme, daha önce sevdiği şeylerden zevk alamama, yaşama arzusunun kaybı gibi bazı davranış ve düşünce değişiklikleri meydana gelebilir. Mobbing sürecinin ilk safhasındaki etkiler genellikle; uyku bozuklukları, sık ve sebepsiz ağlama, aniden öfkelenme ve odaklanma zorluğudur. İkinci safhada, ilk safhadaki belirtilere mide şikâyetleri, yüksek tansiyon, depresyon, işe gitmek istememe veya geç kalma gibi belirtiler de eklenir. Üçüncü safhada ise depresyonun şiddeti artar, endişe ve panik atak durumu ortaya çıkar. Son olarak, mobbing sürecinin aynı şekilde devam etmesi, kazaların meydana gelmesi ve intihar eğilimi gibi çok daha ağır neticeleri meydana getirebilir (Yuvalı 2015).

2011-2016 döneminde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çağrı merkezi olan Alo 170'e yapılan mobbing şikayetleri, kamu kurumları içerisinde en çok hastanelerden gelmiş, özel sektörde ise en çok şikayet sanayi kuruluşlarından gelmiş ve hastaneler dördüncü sırada yer almıştır (https://www.evrensel.net/haber/331025/6-yilda-32-bin-262-kisi-mobbinge-ugradi, 2017).

Yıldırım (2009)'ın ülkemizdeki hemşireler üzerinde yaptığı araştırmanın sonucunda; hemşireler tarafından mobbing davranışları olarak, sırası ile en çok başkasını küçümseme davranışı, daha sonra sorumlu olunmadığı işlerden suçlanmak ve son olarak sürekli kontrol etme davranışı belirtilmiştir. Bu davranışlara karşı tepkiler ise genellikle yorgunluk, stres daha sonra da aşırı yeme isteği ya da iştahsızlık ve baş ağrısı gibi fiziksel bozukluklar olarak belirlenmiştir (Gökdere Çinar ve ark. 2016 p.92).

Sağlık kuruluşlarında çalışanların artan bir iş yükü vardır ve bu da sıklıkla duygusal tükenme belirtileri ile sonuçlanmaktadır. Zira bu kişiler, stres seviyelerini artıran, yüksek personel devir hızı, personel sıkıntısı, ağır iş yükü, vardiyalı çalışma ve geceleri çalışma gibi sorunlar ile baş etmek zorundadırlar. Hastane personelinde daha yüksek bir stres potansiyeli, iş gereği daha duygusal ve ahlaki faaliyetlerde

bulunmalarından ve yüksek düzeyde sorumluluk taşımalarından kaynaklanabilmektedir (Büssing ve ark. 2017).

Sağlık kuruluşlarında çalışanlarda "merhamet yorgunluğu" görülebilmektedir. Bu kavram; travmatik durumlar yaşayan kişilere yardım etme sürecinin negatif etkisi olarak tanımlanmaktadır. Yani, merhamet yorgunluğu, bakım hizmeti veren kişinin, empati kurma ve başkalarına bakım hizmeti verme arzusu ile beceri ve enerjisinde düşmeye sebep olan fiziksel, sosyal, duygusal ve ruhsal tükenme halidir. Ülkemizde bu hususla alakalı çok çalışma olmamakla beraber, sağlık çalışanlarında, özellikle hemşirelerde, merhamet yorgunluğunun yaygın olarak görüldüğünü ortaya koyan yurt dışı çalışmaları mevcuttur. Ayrıca, bu durum, travmaya uğramış insanlara yardım eden mesleklerin neredeyse yarısında risk olarak kabul edilmektedir (Arsal Yıldırım ve Gerdan 2017 p. 43).

Tükenmişlik, sağlık çalışanları gibi insanlarla yüz yüze çalışan meslek gruplarında görülen bir durumdur ve duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve düşük mesleki verimlilik ile sonuçlanmaktadır. Tükenmişliğin, doktorlarda diğer çalışanlara göre daha yaygın olarak görüldüğü saptanmıştır. Yapılan son çalışmaların bulguları; tükenmişliğin, profesyonelliğe negatif bir etkisi olduğunu, tıbbi hata riskini yükselttiğini, bakım kalitesini düşürdüğünü, erken emekliliği teşvik ettiğini ve hasta memnuniyetini de azalttığını göstermektedir (Kosan ve ark. 2018).

Mesleki stres; iş çevresinden kaynaklanan ve işyerindeki kişiler arası ilişkilerin kalitesini, koşulları, yönetimi, organizasyonun yönlerini içeren bir kavramdır. Bu özelliklerden yola çıkarak, mesleki stresin polisemik bir terim olduğu düşünülse de, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), bu kavramı, işçinin vücudunda sağlığa zararlı potansiyele sahip bir tezahür kümesi olarak tanımlamaktadır. İşyerinde sürekli stres, metabolik sendrom, uyku bozuklukları, diyabet, hipertansiyon, psikosomatik hastalıklar, tükenmişlik sendromu, depresyon, psikoaktif madde kullanımı, verimlilikte düşüş, devamsızlık, iş tatminsizliği ve işte düşük yaşam kalitesi gibi işçinin zihinsel ve fiziksel sağlığı için zararlı sonuçlar doğurabilir (Ribeiro ve ark. 2018).

Mesleki stres, işçinin, işle ilgili yapılması gerekenlerle başa çıkamaması durumunda ortaya çıkar. Stres, Avrupa'da en sık bildirilen mesleki sağlık sorunudur. Avrupalı işçilerin yaklaşık dörtte biri, çalışma sürelerinin tamamı veya çoğu için mesleki stres yaşadıklarını söylemektedir (Björk ve ark. 2018).

Mesleki stresin yarattığı sonuçlar yalnızca bireysel boyutta değil, aynı zamanda örgütsel boyutta da görülmektedir. Stresten kaynaklanan bireysel problemler, doğrudan ve dolaylı yollarla çalışanın çevresini ve örgütü de etkilemektedir. Çalışanda görülen psikolojik, fiziksel ve davranışsal problemler, çalışanlar vasıtasıyla örgüt kültürünü, örgütsel iklimi ve örgüt çevresini de etkilemektedir. Bu örgütsel sonuçlardan bazıları; devamsızlık, işe yabancılaşma, işgücü devir oranı artışı, iş kazaları, üretim hata oranı artışı, iletişim problemleri ve mobbingtir (Yavuz ve Doğan 2019 p. 45).

Çeşitli araştırmalar, iş kaynaklı stresin hemşireler arasında diğer sağlık çalışanlarına göre daha yaygın olduğunu ve hemşireliğin zor bir meslek olduğunu vurgulamaktadır. Uluslararası Hemşire Konseyi (ICN), hastanelerde çalışan hemşirelerin en önemli stres faktörlerini aşağıdaki gibi belirlemiştir (Ulutaşdemir ve ark. 2015):

- Sağlık hizmeti sunulan kişilerden bazılarının ölmek üzere olması.
- Hemşirelerin, yöneticileri ile ve diğer iş arkadaşlarıyla ilişkileri.
- Hastaların ve hasta yakınlarının duygusal ihtiyaçları ile baş etmekte zorlanmak.
- Personel desteğinin yetersiz olması.
- İş yoğunluğu.
- Tedavi planı ile alakalı belirsizlik.

Malezya'da hemşireler üzerinde yapılan bir çalışmada, duygusal sıkıntı ile işle ilgili kas- iskelet sistemi bozuklukları arasında ilişki olduğu saptanmıştır. Çalışmanın sonuçları, stres ve kaygının işle ilgili kas- iskelet sistemi bozuklukları riskini yaklaşık iki kat artırdığını göstermiştir. Yine çalışmada, işle ilgili kas- iskelet sistemi bozuklukları riskini azaltmaya yönelik önleyici stratejiler oluşturmak amacıyla, mesleki ve meslek dışı duygusal sıkıntı kaynaklarını araştırmanın ve tanımlamanın gerektiği önerisinde bulunulmuştur (Amin 2018).

Sağlık hizmetlerinde şiddete maruz kalma da ayrı bir sorundur. Şiddet riskinin fazla olduğu işyerlerinde, çalışanlar, hizmet vermekte oldukları kişilerle (müşteriler, hastalar vb.), çalışma arkadaşlarıyla, astlarıyla ve üstleriyle devamlı bir etkileşim halindedirler. Bu yoğun etkileşim ve iletişim, iş ortamında şiddet gibi istenmeyen durumların meydana gelmesine sebep olabilmektedir. Avrupa Komisyonu, işyerinde şiddeti; "Çalışanın, işiyle alakalı durumlarda, açık veya üstü örtülü (gizli) şekilde,

suistimalini, tehdit edilmesini veya saldırıya uğramasını içeren, sağlık ve güvenliğini tehdit eden durumlara maruz kalmasıdır.” şeklinde tanımlamaktadır (Özdemir ve ark. 2018 p. 33).

Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) göre, işyerinde şiddet maruziyeti bakımından sağlık kuruluşlarında çalışanlar ikinci sırada bulunmaktadır. Sağlık personeli, iş arkadaşlarından gelen saldırganlığın yanı sıra, hasta saldırganlığına da belirgin şekilde maruz kalmaktadır (Kowalczuk ve Krajewska-Kułak 2017).

Hastalardan şiddet görme riski; hastane çalışanları arasında, en fazla hemşireler, ruh sağlığı uzmanları ve güvenlik personeli için söz konusudur. Hastaların hem fiziksel hem de fiziksel olmayan şiddeti, iş sağlığı ve güvenliği ve hasta bakımının kalitesi için olumsuz etkilere sahiptir. Ancak, hastanelerin işyerinde şiddeti azaltma çabaları, şiddet olaylarının gözetiminin standardize edilememesinden ve bu tür bir şiddetin neden ortaya çıktığı bilgisinden yoksun kalınmasından dolayı, yetersiz kalmaktadır (Arnetz ve ark. 2015).

2.6.5. Sağlık Kuruluşlarında İş Kazaları

Sağlık kuruluşlarında çalışanların en sık karşılaştıkları iş kazalarından biri yaralanmalardır. Yaralanmaya neden olan tıbbi işlemler ise; kan örneği alma, subkutanöz enjeksiyon, ameliyat sonrası aletlerin temizlenmesi, tıbbi atık olan iğnelerin kaba yerleştirilmesi, intramüsküler enjeksiyon, insülin uygulaması, kan şekeri ölçümü, intravenöz kanülasyon ve cerrahi sırasındaki yardımcı faaliyetlerdir. En sık meydana gelen iğne yaralanmaları; hipodermik iğneler, cerrahi sütür iğneleri, kalem (insülin) iğneleri, kanül iğneleri, kelebek iğneleri ve kan alma iğnelerinden kaynaklanmaktadır. Bıçak, stilet, kanül ve cerrahi bıçaksa, daha düşük bir oranda yaralanmaya sebep olmaktadır (Garus-Pakowska ve ark. 2016).

Sağlık çalışanlarında kesici alet yaralanması hala küresel bir sorundur ve HIV, hepatit B ve hepatit C virüsleri gibi 20 kan kaynaklı patojenin mesleki bulaşma riski bulunmaktadır. Buna rağmen, iğneden yaralanma risklerinin büyüklüğü ve onunla ilgili uygulamalar, özellikle gelişmekte olan ülkelerde sağlık çalışanları arasında iyi anlaşılmamıştır (Joukar ve ark. 2018).

Sıklıkla görülen diğer bir kaza da, başta ambulans ekipmanları ve ilk yardımın yapıldığı yerlerde bulunan, taşınmaz nesnelerle çarpışmadır. Bu çarpışmalar; kontüzyona,

kesime ve bedensel yaralanmalara (sıkışmalara, kırıklara) neden olmaktadır (Garus-Pakowska 2017 p. 2).

Sağlık kuruluşlarında şiddete maruziyetten kaynaklanan iş kazaları da meydana gelebilmektedir. Şiddet olayları, sağlık çalışanlarında uzun vadeli olumsuz etkiler bırakmaktadır. Bunlar; iş kaybı, moral düşüklüğü, memnuniyetsizlik, anksiyete, iş tatmininde azalma, yaşamını tehdit edecek boyutta yaralanma, öfke, huzursuzluk, uyku problemleri, kabus, stres bozukluğu, bitkinlik, kronik ağrılar, sürekli baş ağrıları, spazm, hayal kırıklığı, kendine güvensizlik, depresyon, korku, sigara, alkol kullanımı, intihar, özgüvende azalma, fiziksel yaralanma, kendini suçlama, mesleğe saygının azalması, çaresizlik vetükenmişlik duygusu, sosyal ilişkilerde bozulma, cinsel sorunlar ve işi bırakma düşüncesidir (Büyükbayram ve Okçay 2013 p. 51).

Ülkemizde, 2013- 2017 yılları arasında sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine göre iş kazası geçiren (5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4. maddesinin a bendinde belirtilen) sigortalı sayısı Tablo 2.6'da gösterilmiştir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2013- 2017).

Tablo 2-6: Sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine (gün) göre iş kazası geçiren (4/a) sigortalı sayısı

Yıl	Erkek	Kadın	Toplam
2013	443	687	1.130
2014	724	1.282	2.006
2015	946	1.993	2.939
2016	1.502	2.958	4.460
2017	2.340	4.680	7.020

Kaynak: SGK (2013- 2017). *İstatistik Yıllıkları*. Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu. Erişim 09/06/2019, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari.

Tablo 2.6 incelendiğinde, sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazası sayısının 5 yıl içerisinde 6 kattan fazla arttığı görülmektedir. 2012 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun yürürlüğe girmesiyle beraber iş sağlığı ve güvenliği konusunda önemli ilerlemeler olmasına karşın, iş kazası sayısında meydana gelen artış, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunda problemler olduğunu düşündürmektedir.

2.6.6. Sağlık Kuruluşlarında Meslek Hastalıkları

Çalışanlarda görülen hastalığın meslekten kaynaklandığının kesin kanıtları olmaması halinde hukuki problemlerin yaşanmaması için meslek hastalıkları listesi yapılmıştır. Ülkemizdeki meslek hastalıkları listesi şu şekildedir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2008):

- Kimyasal maddelerin neden olduğu meslek hastalıkları: Bu tip meslek hastalıkları, solventler, metaller, tarım ilaçları, gazlar- buharlarla oluşabilirler.
- Mesleki deri hastalıkları: Başlıcaları; irritan veya allerjik kontakt dermatit ile deri kanserleridir.
- Mesleki solunum sistemi hastalıkları: Başlıcaları; pnömokonyozlar (asbestoz, silikoz, antrokoz vb.) astma, kronik bronşit, amfizemdir.
- Mesleki bulaşıcı hastalıklar: En önemlileri; viral hepatitler, şarbon, brusella, tüberküloz, tetanoz, kuduz ve AIDS'tir.
- Fiziksel etkenlerin neden olduğu meslek hastalıkları: En sık görülen fiziksel etkenler; gürültü, ısı, vibrasyon, basınç ve ışınlardır.

Kas iskelet sistemi ağrısı ve kas-iskelet sistemi yaralanmaları, özellikle bel ağrısı, sağlık çalışanları açısından büyük problem olmaktadır. Özellikle hasta transferi yaparken, sırt ağrılarına ve uzun vadede hastalıklara maruz kalınabilmektedir. Kaldırma ve taşıma tekniklerinde eğitim ve öğretim temelli klasik ergonomik müdahalelerin sırt ağrısının önlenmesinde etkili olduğu kanıtlanmamasına rağmen, çalışanları motive ettiği için nispi olarak iyi bir çözüm oluşturabilir (Jakobsen 2016).

Kas iskelet bozukluklarından sonra en sık görülen meslek hastalığı, deri hastalıklarıdır. Bilhassa diş hekimleri, günlük işlerinde farklı kimyasal maddeler, ilaçlar ve diğer tahriş edici maddeler kullanırlar. İşle ilişkili dermatozların çoğu (% 95'in üzerinde) kontakt dermatitin alt tipleridir. Kontakt dermatitinin temel nedeni, tahriş edici maddeler ve/ veya alerjenlerin cilt ile temasıdır. Lateks alerjisi özellikle sağlık çalışanları, doktorlar, hemşireler, ebeler, laboratuvar teknisyenleri ve diş hekimlerinde alerjik reaksiyonların önemli bir nedeni olarak ortaya çıkmıştır. Lateks alerjisinin tezahürleri, dermatolojik ve solunum semptomları ve en şiddetli formunda anafilaksi içerir (Vodanovic 2016).

Yapılan araştırmalarda, sağlık kuruluşlarında insan sağlığına zarar veren buhar, toz, sıvı, gaz şeklinde 299 farklı kimyasal bileşenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Sağlık çalışanları, dezenfektanlar, deterjanlar, anestetik gazlar, kimyasal sterilize ajanlar, sterilizanlar ve ilaçlar gibi kimyasal tehlike ve risklerle sıklıkla karşılaşmaktadırlar. Bu kimyasal tehlikelere maruziyet, akut ve kronik sağlık problemlerine neden olmaktadır. Gereken tedbirler alınmadığı takdirde, sağlığa zararlı bu kimyasal maddeler, özellikle laboratuvar ve ameliyathanelerde daha fazla risk oluşturmaktadır. Kimyasal ajanlar ile cildin temas etmesi ya da bu ajanların inhalasyonu yoluyla çalışanlar bu etkenlere maruz kalmaktadır. Kimyasal risklerin etkisi ise, kimyasalların özelliklerine, maruziyet süresine, maddenin yoğunluğuna ve maruz kalma şekline bağlıdır (Akgün 2015).

Özellikle ameliyathanelerde çalışanlarda, antioksidan savunma mekanizmasında gerileme ve lenfosit sayısında azalma görülebilmektedir. Yapılan bir çalışmada, anestezi personelinin çocuklarında daha fazla konjenital anomali olduğu saptanmıştır ki, bu oldukça çarpıcı bir tespittir. Oldukça ciddi bu tür risklerin meydana gelme sıklığı ve yaygınlığı hakkında ise, meslek hastalıklarının genelinde olduğu gibi, yeterli veri bulunmamaktadır (İlhan 2006).

Hemşirelerin depresyon, anksiyete ve yorgunluk gibi psikolojik ve fizyolojik sorunlardan muzdarip olma olasılığı yüksektir. Hemşireler, düzensiz ve üç vardiyada (sabah, akşam ve gece) çalışırlar ve hastalarla daha fazla temas halinde oldukları için, diğer mesleklerdeki insanlarla karşılaştırıldığında daha fazla psikolojik gerilime maruz kalırlar. Amerikan Hemşireler İş Sağlığı Derneği, sıkıntıya bağlı hastalıkların yaygınlığı açısından en sık karşılaşılan ilk dört meslek arasında hemşireliğin yer aldığını belirtmiş ve sıklıkla gerilime maruz kalma açısından da sağlık hizmetleri ile ilgili mesleklerin birinci sırada olduğunu belirtmiştir (Zare ve ark. 2018).

2013- 2017 yılları arasında sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine göre meslek hastalığına yakalanan (5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4. maddesinin a bendinde belirtilen) sigortalı sayıları Tablo 2.7'de gösterilmiştir (Sosyal Güvenlik Kurumu 2013- 2017).

Tablo 2-7: Sağlık kuruluşlarında iş göremezlik sürelerine (gün) göre meslek hastalığına yakalanan sigortalı sayısı

Yıl	Erkek	Kadın	Toplam
2013	1	0	1
2014	0	1	1
2015	1	1	2
2016	3	0	3
2017	2	0	2

Kaynak: SGK (2013- 2017). *İstatistik Yıllıkları*. Ankara: Sosyal Güvenlik Kurumu. Erişim 09/06/2019, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari.

Sağlık hizmetleri, meslek hastalıkları bakımından yüksek riskli iş kollarından olmasına karşın, Tablo 2.7'deki verilere bakıldığında, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan meslek hastalıkları bildirimlerinin çok az olduğu görülmektedir. Buradan, birçok ülke gibi ülkemizde de, meslek hastalıkları ile ilgili kayıtların sağlıklı bir şekilde tutulmadığı anlaşılmaktadır.

2.6.7. Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Yapılması Gerekenler

İş sağlığı ve güvenliğine dair etkili programların ve politikaların oluşturulması ve uygulanması için, bu konuda yeterince bilgilendirme ve farkındalık yaratma büyük önem taşımaktadır. Bunun için, iş yerindeki tehlikeler ve tehlikeli maddelerle alakalı doğru bilgilerin elde edilmesi, işyerlerinin gözetimi, etkili politikaların geliştirilmesi, programlara uyulup uyulmadığının takip edilmesi ve iyi örneklerden faydalanılması zorunludur (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi 2017).

Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili düzenlemelerin uygulamaya geçirilip, bu uygulamaların sürekliliğinin sağlanması gerekmektedir. Bu süreklilik, sağlık hizmetlerinin kalitesinin sağlanması bakımından da önemlidir. İş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri ile ilgili hemşireler açısından yapılmış araştırma sonuçları, söz konusu uygulamaların çalışanların karşılaşabileceği sağlık problemlerini ve işlerine olan devamsızlıklarını azalttığını, kişisel koruyucuların kullanımını arttırdığını, uzun vadede bakım harcamalarını düşürdüğünü göstermektedir. İş sağlığı ve güvenliği düzenlemeleri, çalışanların kendilerine olan güvenlerinin artmasına ve işlerine karşı daha istekli olmalarına katkı sağlayacaktır (Bayer ve Günal 2018).

Çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı gerekli eğitimlerin ve uygun talimatların verilmemesi, çalışanların bilgilendirilmemesi ve çalışma izni gereken hallerde bu izin olmaksızın çalışılmasından kaynaklanan tehlikeler belirlenmelidir (Akpınar ve Çakmakkaya 2014).

İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almalarını sağlamalıdır. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, yeni teknoloji uygulanması veya iş ekipmanının değişmesi durumunda verilmelidir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni riskler dikkate alınarak güncellenmeli, gerektiği zaman ve periyodik olarak tekrar edilmelidir (İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012).

Kişisel koruyucu donanım, sağlık çalışanlarının güvenliklerini sağlamada çok önemli bir etken olup, çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru şekilde kullanmakla, korumakla, uygun yerlerde ve uygun şekilde muhafaza etmekle yükümlüdür. Sağlık alanında en çok kullanılan kişisel koruyucular ise eldiven, önlük, maske, gözlükler ve siperliklerdir. Sağlık çalışanları, hem kendilerini hem de bakım verdikleri hastaları korumak için uyguladıkları işlemlere göre bu malzemelerin bir veya birkaçını birlikte kullanmak durumundadır (Benli ve ark. 2016).

Hastanelerin fiziksel alt yapıları, tıbbi cihaz ve malzemeler, çalışanlar ve hastalar açısından evrensel ve ulusal standartlara uygun olmalıdır. Hastane enfeksiyon oranları analiz edilip, enfeksiyon hızları düşürülmeye çalışılmalıdır. Sağlık kuruluşlarında çalışanların enfeksiyonlardan korunması için her türlü tedbir alınmalı, gereken aşılar yapılmalı, maruziyet kazaları kaydedilmeli ve bu kayıtlar saklanmalıdır (Bodur 2013. p. 622).

Hastane ortamı, hastane personeli tarafından solunabilecek ve yaralanmaya veya hastalığa neden olabilecek çok sayıda tehlike (örneğin, bakteriler, virüsler ve kimyasallar) barındırmaktadır. Hastane organizasyonu, iş ortamında çalışanların karşılaştığı bu tehlikelere ilişkin riski ortadan kaldırmak ya da en aza indirmek için çeşitli kontrol stratejilerine sahip olmalıdır. Bu amaç, riski azaltmak için tehlikelerin ortadan kaldırılmasını veya izole edilmesini ve/ veya özel havalandırma (örn., izolasyon odaları veya laboratuvar davlumbazları) kullanılmasını, idari kontrollerin uygulanması (örn., maruziyetlerin kapsamı veya süresinin en aza indirilmesi veya maruz kalan çalışan sayısının azaltılması) ve etkili çalışma uygulamalarını (örn., aşılama ve eğitim verme, el

ve solunum hijyeni izleme) ve riski azaltmak için solunum cihazları ve diğer kişisel koruyucu ekipmanlar sağlamayı gerektirir. Her tesis, kurumlarında kullanılan bu önleme ve kontrol yöntemlerini ele alan politikalar ve prosedürler geliştirmekle kalmayıp, aynı zamanda tüm çalışanlar için iş sağlığı konusunda etkin bir güvenlik ortamını da desteklemelidir (Peterson ve ark. 2016).

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında mesleki hijyenin önemli bir yeri vardır. Mesleki hijyen, yalnızca işyeri temizliğini ifade eden bir kavram değildir. Mesleki hijyen, çalışma ortamındaki kabul edilebilir tehlike sınırını saptamak ve çalışanların sağlıklı bir yaşam sürdürmesi için kullanılan bir sistem setidir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda yer alan hükümlerde de mesleki hijyenin önemi ve gerekliliğine dair açıklamalar yer almaktadır (Bal ve Ede 2018).

Hastanelerde, eczane, laboratuvarlar, görüntüleme üniteleri, depolar gibi birçok bölümde tehlikeli maddeler bulunmaktadır. Bu malzemelerin;

- Bulunduğu bölümler ve güvenli çalışma için ortamda uyulması gereken kurallar,
- Tehlike kaynakları, tehlikeli malzemenin özellikleri ve tehlikeye maruz kalma şekilleri,
- Kullanılacak koruyucu malzeme çeşitleri, bu malzemelerin kullanılma yöntemleri,
- Çalışma alanlarının, tehlikeli madde dikkate alınarak, yangın, elektrik, su gibi açılardan tekrar sorgulanması,
- Çalışma alanı ile ilgili kurallar,
- Ortam temizliği ve dezenfeksiyon için koşullar,
- Çalışanın kendini koruması dahil, alınacak eğitimler,
- Tehlike anında ilkyardım,
- Tehlikeli malzemenin depolanma şartları ve oluşacak atıkların imha şekli,

gibi hususlar konunun uzmanları ile beraber belirlenmeli ve dökümante edilmelidir (Odacıoğlu 2013 p. 182).

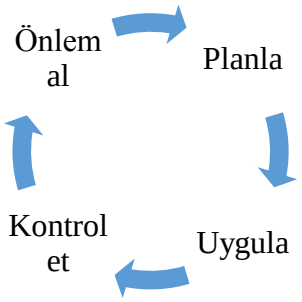
Sağlık kuruluşlarında çalışanlar sağlık ve güvenliklerinden her ne kadar öncelikle kendileri sorumlu olsalar da, sağlık kuruluşları da iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının

tam olarak yürütülmesinden sorumludurlar. Bu doğrultuda, işveren ya da işveren vekillerinin;

- Yapılan işin niteliği göz önünde bulundurularak, çalışanların sağlığı ve güvenliği üzerinde olumsuz etkisi olabilecek risk ve tehlikeleri tanımlaması,
- Bu risk ve tehlikelerin, çalışanların sağlığına ve performanslarına yapacağı etkiyi dikkate alması,
- Bu risk ve tehlikelerin ortadan kaldırılması amacıyla, örgüt içinde gereken iş süreçlerini ve alınması gereken tedbirleri belirlemesi gerekmektedir (Solmaz ve Solmaz 2017).

Bu bağlamda; çalışan güvenliği ekibi oluşturulmalı ve faaliyetlerin planlanması yolu ile çalışma ortamında güvenlik kültürü sağlanmalıdır. Çalışanların, işe başlarken ve düzenli aralıklarla sağlık kontrolleri yapılmalıdır. İş kazalarının izlenmesi için bir sistem olmalı ve raporlama yapılmalıdır. Olası iş kazalarına karşı koruyucu ve önleyici önlemler alınmalıdır. Çalışanlara ait veriler kayıt altında tutulmalı ve izlenmelidir. Çalışanları muhtemel tehlike ve risklerden korumak için, riskli alan ve gruplar saptanmalıdır. "çalışan güvenliği programı" oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Ayrıca, zamanında düzeltici- önleyici faaliyetler planlanarak, ilgililerle iletişime geçilmeli ve gerekiyorsa eğitimler planlanmalıdır (Söyük 2017 pp. 243-244).

İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi, işyerlerinde sağlık ve güvenlik yükümlülüklerinin etkin olarak yerine getirilmesi için geliştirilmelidir. Bu yönetim sistemi sayesinde, iş kazalarının önlenmesi ve işverenlerin iş güvenliği ile ilgili yasal yükümlülükleri yerine getirmesi kolaylaşacaktır. Bu yönetim sistemiyle, iş güvenliği uygulamalarının, teknolojik gelişmelere uyumu sağlanacak, ayrıca iş kazalarının sebepleri saptanarak, yeniden meydana gelmesini önleyici sistemler kurulabilecektir. İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemi modeli; "planla- uygula- kontrol et- önlem al (PUKÖ)" metodolojisi üzerine kurulmuştur. Bu döngü Şekil 2.2' de gösterilmiştir (Serin ve Çuhadar 2015).

Şekil 2-2: PUKÖ döngüsü

Kaynak: Serin, G. ve Çuhadar, M. T. (2015). İş Güvenliği ve Sağlığı Yönetim Sistemi. *SDU Teknik Bilimler Dergisi*, Cilt: **5**, Sayı:2, Sayfa: 44-59.

Şekil 2.2'de "Planla" safhası ile, İSG uygulamalarını iyileştirmek için gerekli değişimin planlanması, "Uygula" safhası ile, planın uygulanması, "Kontrol et" safhası ile, muhtemel sapmaların hesaplanması, değişimin etkilerinin analiz edilmesi ve yorumlanması, "Önlem al" safhası ile ise, değerlendirmelere ve verilere göre önlem alınması kastedilmektedir (Serin ve Çuhadar 2015).

İşletmelerde iyi bir iş sağlığı ve güvenliği kültürünün oluşmasına engel olan en önemli etken eksik iletişimdir. Genel kanının aksine, bilgilendirme iletişim değildir. İletişim, ancak çift yönlü olduğu zaman anlamlıdır. İletişim panolarına asılan duyuruların hiç okunmaması, iletişim yerine koyulan bilgilendirme çabalarının boşuna olduğunu göstermektedir. İlan panoları, memorandumlar, intranet duyuruları, kişisel ilişkiler, hatta eğitim çalışmaları bile gerektiği gibi yapılandırılmadığı takdirde çift yönlü iletişim sağlanamamaktadır. İşyerinde güvenlik kültürünün oluşması için; yönetimin meydana getirdiği politika ve mesajlar çalışanlarla paylaşılmalı, davranış odaklı güvenlik ve çalışanların konuyu benimsemeleri eğitimler vasıtasıyla sağlanmalı ve fiiliyatta da çalışan güvenliğinin her şeyden önce geldiği gösterilmelidir (Şerifoğlu ve Sungur 2007).

İşverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusuna önem vermesi, çalışanların işverene olan güvenini ve işle ilgili motivasyonunu artıracaktır. Çalışanların İSG kurallarına uymaları ve faaliyetlere katılmaları da etkili bir risk yönetimi için şarttır. İşverenlerin sağlıklı bir risk iletişimi ile çalışanların sürece katılımını artırmaları gerekmektedir. Bu uygulamaların sürekliliği sağlanırsa, işletmelerde arzulanan iş güvenliği kültürü oluşacaktır (Birgören ve Yılmaz 2015 p. 5).

2.6.8. Türkiye'de Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının Değerlendirildiği Çalışmalar

Ülkemizdeki sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının değerlendirildiği çalışmalar, yayımlandığı yıl, araştımanın hangi sektörde yapıldığı, katılımcı sayısı ve kullanılan ölçek bilgileri ile Tablo 2.8'de gösterilmiştir.

Tablo 2-8: Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının değerlendirildiği çalışmalar

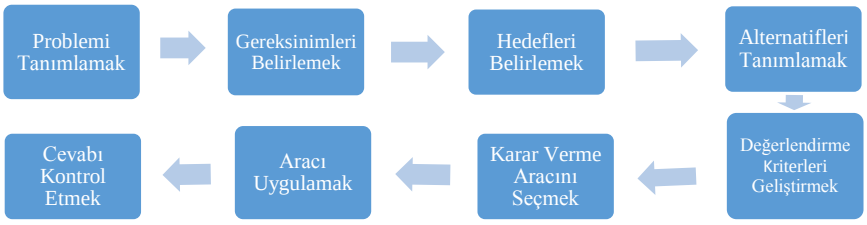
Yazar	Yıl	Sektör	Katılımcı Sayısı	Kullanılan Ölçek
Öztürk ve ark.	2012	Kamu	1.025	Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Ölçeği (HİGÖ)
Dayan ve Öngel	2016	Özel	343	HİGÖ
Karaer ve Özmen	2106	Kamu	137	HİGÖ
Yelekçi ve Ayberk	2018	Özel	145	1. Yönetimin Yaklaşımı 2. İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler
Burunkaya ve ark.	2017	Kamu	521	HİGÖ ve Çalışanların İSG Uygulamalrından Memnuniyeti ile 6331 sayılı Kanun Hakkında Bilgi Düzeylerinin Araştırılması
Devebakan	2019	Üniversite Hastaneleri	299	HİGÖ
Bayer ve Günal	2018	Üniversite Hastaneleri	320	İş Güvenliği Ölçeği (Williamsom vd. 1997)
Akarsu	2017	Kamu	22	Çalışanların Öncelikli Gördüğü Tehlikeler (Akarsu)
Çelikkalp ve ark.	2016	Kamu ve Özel	162	HİGÖ
Benli ve ark.	2016	Kamu	532	1. Kişisel Koruyucu Donanım Kullanımı 2. İSG Eğitimleri 3. Çalışanların Uğradıkları İş Kazaları
Karabiber ve ark.	2018	Üniversite Hastaneleri	209	HİGÖ
Bayılmış ve Taş	2015	Kamu	148	1. Çalışanların İSG'ye Bakışları 2. Çalışanların İş Kazası ve Meslek Hastalıklarına Bakışları 3. 6331 sayılı Kanun Hakkında Bilgi Düzeyleri
Ocak	2019	Üniversite Hastanesi	250	1. İş Kazası Riskleri 2. İş Kazası Ölçeği 3. Koruyucu Kullanma Sıklığı Ölçeği 4. Koruyucu Kullanma Ölçeği
Çelik	2016	Özel	187	İş Güvenliği Kültürü Ölçeği
Şahin	2019	Kamu	127	İş Güvenliği Ölçeği

Tablo 2.8'de yer alan çalışmalar incelendiğinde; bu çalışmaların çoğunluğunda "Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Ölçeği"nin uygulandığı görülmüştür. Söz konusu ölçek; "mesleki hastalıklar ve şikayetler, sağlık taraması ve kayıt sistemi, kazalar ve zehirlenmeler, yönetsel destek ve yaklaşımlar, malzeme, araç ve gereç denetimi, koruyucu önlemler, kurallar ve fiziksel ortam uygunluğu" başlıklarında 7 bölümden oluşmaktadır. İçerik olarak bu çalışmada kullanılan soru formuyla benzer tarafları olsa da, bu çalışmada kullanılan soru formu 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre hazırlanmış çok daha kapsamlı bir ölçekten uyarlanmıştır. Ayrıca, sağlık kuruluşlarına özgü sorulardan oluşan bir soru formu daha kullanılmıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu yönüyle literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir.

2.7. Çok Kriterli Karar Verme ve Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi

Çok kriterli karar verme, mevcut alternatiflerin değerlendirilmesinde birden fazla ve bazen çelişen kriterleri değerlendirmeye yardımcı olabilecek bir yöntemdir. Her kriter ayrı ayrı puanlanır ve önemine göre, alternatifin genel performansını yansıtan bileşik puana önceden belirlenmiş bir ağırlıkla katkıda bulunur. Çok kriterli karar verme, sağlık hizmetlerinde karar alma, ilaçların fayda risk değerlendirmesi, formüler listeleme, satın alma veya geri ödeme kararları gibi bilgileri vermek için yaygın olarak kullanılmaktadır (Abdullah ve ark. 2019).

Genel olarak, karar verme sürecinde sekiz adım izlenmektedir. Amaca ulaşmak için, problem türüne uyan karar verme yöntemini seçmek, karar verme sürecindeki ilk adımdır. En iyi yöntemi seçmek için, farklı sorun türlerine göre karşılaştırma yapmak ve artıları ile eksilerini vurgulamak gerekir. Bu şekilde başlayan süreci oluşturan sekiz adım Şekil 2.3'te sunulmuştur (Sabaei ve ark. 2015).

Şekil 2-3: Genel karar verme süreci

Kaynak: Sabaei, D., Erkoyuncu, J. ve Roy. R. (2015). A Review of Multi- Criteria Decision Making Methods for Enhanced Maintenance Delivery. *Procedia CIRP*, **37** (2015) 30-35.

Şekil 2.3'te gösterilen genel karar verme sürecinin ikinci adımında ise; bir kararın gereksinimleri, uzman kararlarına veya diğer teknik kısıtlamalara göre tanımlanmalıdır. Üçüncü adımda; hedefler açıklığa kavuşturulmalı ve en önemlisi hedefler kesin olarak belirlenmelidir. Dördüncü adımda alternatifleri tanımladıktan sonra, beşinci adımda değerlendirme kriterleri geliştirilir. Bu kriterler alternatifler arasında ayrım yapmaya ve karar vericinin tercihlerine göre en uygun olanı seçmeye yardımcı olur. Karar verme süreci için bir sonraki adım, kriterleri tanımlamayı ve değerlendirmeyi içermektedir (Sabaei ve ark. 2015).

Çok kriterli karar verme yöntemleri, seçim, derecelendirme, sınıflandırma ve tanımlama yapmak için kullanılmaktadır. Seçenekler arasında seçim yapmak için kullanılan yöntemler; Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS), Analitik Ağ Süreci (AAS), Çok Nitelikli Karar Verme (MAUT), UTA, MACBETH, PROMETHEE, ELECTRE I, TOPSIS, Amaç Programlama ve Veri Zarflama Analizi'dir (VZA). Derecelendirme yapmak için kullanılan yöntemler; AHS, AAS, MAUT, UTA, MACBETH, PROMETHEE, ELECTRE III ve TOPSIS'dir. Sınıflandırma yapmak için kullanılan yöntemler; AHSSort, UTADIS, FlowSort, ELECTRE-Tri'dir. Tanımlama yapılmak istendiğinde tavsiye edilen yöntemler ise; GAIA ve FS-Gaia'dır (Uludağ ve Doğan 2016).

Çalışmada analitik hiyerarşi süreci (AHS) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemi; Thomas L. Saaty, 1970'li yıllarda Wharton School of Business'ta geliştirmiştir ve bu yöntem karmaşık çok kriterli karar verme problemlerinin çözümü için kullanılmaktadır. Yöntemde, tüm kriterler ile alakalı nispi önem derecelerinin saptanmasında karar vericilerin görüşlerine gereksinim duyulmaktadır. Bu yöntemde, karar vericiler kriterleri ve alt kriterleri Saaty'nin 1-9 skalası kullanılarak hazırlanmış soru formlarını doldurarak karşılaştırmakta ve tüm kriterler değerlendirilerek, karar alternatiflerinin öncelik sırasının elde edilmesi sağlanmaktadır (Önder ve Önder 2015 p. 21).

Analitik hiyerarşi süreci yöntemi ilk olarak pazarlama sektöründe kullanılmıştır. Sağlık sektöründe ise ilk kez 1989'da Dolan ve arkadaşları AHS yöntemini uygulamıştır. Bununla birlikte AHS yöntemi sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalarda nadiren kullanılan bir yöntemdir (Schmidt ve ark. 2016).

Analitik hiyerarşi sürecinin, karar vermek için kullanıldığı bazı önemli örnekler bulunmaktadır. Örneğin, 2001'de, Türkiye'de depremden zarar gören Adapazarı şehri için en iyi yerleşme yerini belirlemek için kullanılmıştır. Yine British Airways, 1998

yılında tüm uçak filosu için eğlence sistemi satıcısını seçmek için bu yöntemi kullanmıştır. Bir şirketin, 1987 yılında Kuzey Atlantik'teki petrol sondajı yapmak için en iyi platform tipini seçmesi de bir başka örnek olarak gösterilebilir. Bu örnekte; bir platformun inşaat maliyetinin 3 milyar dolar civarında olduğu, ancak yıkım maliyetinin daha da önemli bir faktör olduğu saptanmıştır (Saaty 2008a p. 96).

AHS yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliğinin değerlendirildiği çalışmalar ise Tablo 2.9'da verilmiştir.

Tablo 2-9: AHS yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliğinin değerlendirildiği çalışmalar

Yazar	Yıl	Sektör	Katılımcı Sayısı	Yöntem
Tepe	2016	İmalat	3	AHS ve Bulanık AHS
Yılmaz, Şenol	2017	İmalat	3	Bulanık-AHS, Bulanık TOPSIS
Ersoy	2013	Maden	Belirtilmemiş.	AHS
Badri et al.	2012	Tüm sektörler	Belirtilmemiş.	AHS (Risk değerlendirmesi)
Kim et al.	2018	Tüm sektörler	30	AHS (Zemindeki kayganlık derecesinin incelenmesi)
Chen et al.	2018	Endüstri	6	ER ve AHS
Rasouli et al.	2018	İlaç	130	AHS
Fatemi et al.	2017	Endüstri	35	Bulanık Delphi- Bulanık AHS
Asghari et al.	2017	Maden	30	Delphi ve Bulanık AHP-TOPSIS

Tablo 2.9'da da görüldüğü üzere; literatürde AHS yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, spesifik olarak sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliğinin AHS yöntemi ile incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın bu yönüyle, literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2.7.1. AHS Yönteminin Tanımı

AHS, karmaşık bir karar problemini farklı hiyerarşik seviyelere ayırmaktadır. Her ölçüt ve alternatif için ağırlık, çift karşılaştırmalarda değerlendirilmekte ve öncelikler, özvektör yöntemi ile hesaplanmaktadır. Yöntem, her karar durumu için en iyi seçeneği değerlendirmek ve her katılımcının görüşünü doğru bir şekilde yansıtmak için temel oluşturmaktadır (Schmidt ve ark. 2015).

AHS yöntemi, sağlık alanında en sık kullanılan çok kriterli karar verme yöntemidir. Bu yöntem, karar vericinin hiyerarşik bir yapı oluşturmasına ve karar kriterleri ile alternatifleri arasındaki dengeyi değerlendirmesine imkân verir ve böylece iyileştirilmiş klinik ve yönetim kararlarını vermeyi kolaylaştırır (Diaz-Ledezma ve ark 2014).

AHS, çok esnek bir yöntemdir. Bir kararın öznel ve nesnel yönlerini yakalamaya yardımcı olur ve bu yönteme uyacak şekilde sayısız yazılım geliştirilmiştir (Adunlin ve ark. 2015).

AHS, planlama yapmak, karar alternatifleri üretmek, öncelikleri belirlemek, en uygun planları veya politikaları seçmek, kaynak dağılımını belirlemek, ihtiyaçları belirlemek, sonuç tahmini veya risk değerlendirmesi yürütmek, sistem tasarımlarını uygulamak, performans değerlendirmeleri yürütmek, sistemleri dengelemek, optimizasyona ulaşmak ve fikir ayrılığı olan kararları çözmek için uygun bir yöntemdir (Liao ve Qiu 2016).

2.7.2. AHS Yönteminde Kullanılan Skala

AHS yönteminde yapılan karşılaştırmada sıklıkla Saaty'nin 1-9 skalası kullanılmaktadır. Bu skaladaki önem dereceleri ve önem derecelerinin açıklamaları Tablo 2.10'da gösterilmiştir (Triantaphyllou ve Mann 1995).

Tablo 2-10: Karşılaştırmalarda kullanılan önem dereceleri

Önem Derecesi	Tanım	Açıklama
1	Eşit önem	İki kriterin önem derecesi eşittir.
3	Biri diğerine karşı zayıf önemli	Deneyim ve yargılara göre bir kriter diğerinden biraz daha önemlidir.
5	Güçlü önem	Bir kriter diğerine göre güçlü derecede önemlidir.
7	Çok kuvvetli önem	Bir kriter kuvvetle tercih edilir ve onun üstünlüğü uygulamada gösterilir.
9	Mutlak önem	Kriterlerden biri diğerine göre mutlak derecede önemlidir.
2, 4, 6, 8	Ara değerler	İki kriter arasındaki tercihte, yukarıda açıklamalarda bulunulan derecelerin ara değerleridir.

Kaynak: Triantaphyllou, E. ve Mann, S.H. (1995). Using The Analytic Hierarchy Process For Decision Making In Engineering Applications: Some Challenges. *Inter'l Journal of Industrial Engineering: Applications and Practice*, Vol. **2**, No. 1, 1995, p, 3. Erişim 26/12/2017. http://bit.csc.lsu.edu/trianta/Journal_PAPERS1/AHPapls1.pdf.

Tablo 2.10'da da görüldüğü üzere, bu skalaya göre alt limit 1, üst limit 9'dur ve ardışık ölçek değerleri arasında bir birim fark bulunmaktadır. İkili karşılaştırmalar için mevcut değerler kümesinin üyeleri ise şunlardır: {9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9}. Bu sayılar, çift karşılaştırmalar için olan değerlerin {9-1} ve {1-1/9} arasındaki iki aralıkta gruplanabileceğini göstermektedir (Triantaphyllou 2000 p. 26).

Kriterlerin karşılaştırılmasında geçişkenlik olmayacağı ve tercihlerin ağırlıklarının doğrusal olarak bütün kriterler için değişmeyeceği varsayımı ile n kriterli bir çiftli karşılaştırmalar matrisi (Anxn) oluşturulurken, $\frac{n(n-1)}{2}$ karşılaştırma yapmak gerekmektedir (Özdemir ve Özveri 2004).

2.7.3. AHS Yönteminin Çözüm Aşamaları

AHS yöntemi genel olarak üç temel aşamadan oluşur. Birinci aşamada; karar problemi parçalara ayrılır ve alt problemlerin hiyerarşisi yapılandırılır. İkinci aşamada; veriler toplanır ve özelliklerin ikili karşılaştırması yoluyla ölçülür. Son olarak ise; her seviyedeki faktörlerin veya öğelerin öncelik ağırlıkları hesaplanır (Alharthi ve ark. 2015).

AHS yöntemi kullanılarak karar problemi çözülürken izlenecek adımlar ise şu şekildedir (Babalola 2015):

1. Problemin tanımlanması ve amacın belirlenmesi.
2. Kriterlerin tanımlanması ve hiyerarşik yapının oluşturulması.
3. Göreceli ağırlıkların hesaplanması.
    a. Kriterlerin ikili karşılaştırması
    b. Göreceli ağırlıkların hesaplanması
    c. İkili karşılaştırma sonuçlarının tutarlılıklarının değerlendirilmesi.
4. Seçeneklerin tercih sırasının belirlenmesi/ alternatiflerin karşılaştırılması.

Üçüncü adımda yapılan işlemleri daha açık anlatmak gerekirse; oluşturulan matrisin sütun değerleri toplanır ve her bir matris değerinin kendi sütun değerler toplamına oranlanması ile elde edilen sonuçlara göre yeni bir matris oluşturulur. Bölümler sonucu oluşturulan matrisin satır toplamları alınır ve bu sütun vektör şeklindedir. Daha sonra bu sütun vektörün değerleri faktör sayısına bölünerek yüzdesel değerler elde edilir. Bulunan bu sonuçlar her faktörün önem ağırlıklarının yüzdesel olarak ifadesidir (Yıldırım ve Akkaynak 2018).

2.7.4. AHS Yönteminin Matematik Altyapısı

AHS yönteminde, kriterlerin ikili karşılaştırmalarının sonucunda bir matris oluşturulmaktadır ve bu matris, özvektör metodu ile ağırlıkları hesaplamak için kullanılır. Buna ek olarak, katılımcıların cevaplarının rastgele olup olmadığını incelemek için, tutarlılık oranı, matristen hesaplanabilir (Schmidt ve ark. 2016).

İkili karşılaştırmalardan elde edilen sonuçlardan çiftli karşılaştırma matrisi A oluşturulur.

$$A=\begin{bmatrix} 1 & a1,2 & a1,3 & \dots & \dots & a1,M \\ a2,1 & 1 & a2,3 & \dots & \dots & a2,M \\ a3,1 & a3,2 & 1 & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ aM,1 & aM,2 & \dots & \dots & \dots & 1 \end{bmatrix}$$

İkili karşılaştırma matrisi M×M matrisidir. Matrisi oluşturmak için $\frac{M(M-1)}{2}$ soru gerekmektedir. İkili karşılaştırma matrisini oluşturduktan sonra, her bir elemanın göreli

ağırlığını elde etmek için her hücre değerini, Sj ile temsil edilen, karşılık gelen sütunun toplamıyla bölerek yapılandırılmış bir normalizasyon işlemi gerekir. Son olarak, hücre değerinin ağırlığı veya görece önemi, ait olduğu satır boyunca hücre değerlerinin ortalaması alınarak elde edilir (Munoz ve ark. 2014).

Tüm öncelikler matrisi ise; bu ortalamalar ile başlangıçtaki karşılaştırma matrisi çarpılarak hesaplanır. λ_{max}'ı hesaplamak içinse; elde edilen matris elemanları ortalamalara bölünerek, bu değerlerin ortalaması alınır (Önder ve Önder 2015 p. 41). Öznel algıların tutarlılığını ve nispi ağırlıkların doğruluğunu kontrol etmek için "tutarlılık indeksi (TI) ve tutarlılık oranı (TO)" olmak üzere iki katsayı kullanılmaktadır. Tutarlılık indeksi, $TI = \frac{(\lambda_{max}-n)}{(n-1)}$ fomülü ile hesaplanmaktadır. Burada λmaks en büyük özdeğerdir ve n toplam kriter sayısıdır. TI değerinin 0,1'i aşmaması halinde, sonucun güvenilir olduğu söylenebilir (Durmuş ve Tayyar 2017).

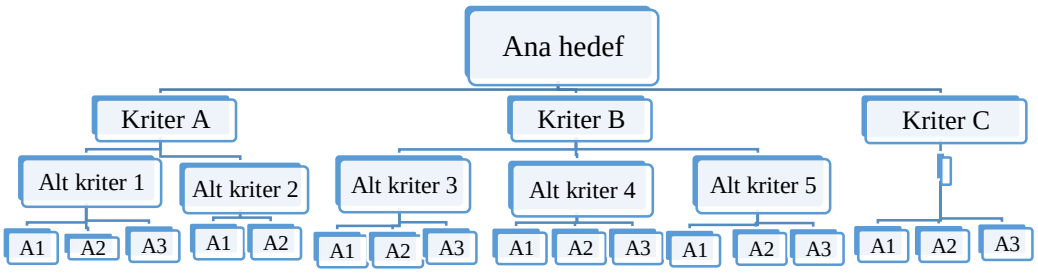
Tutarlılık oranını ise; $TO = \frac{TI}{RTI}$ formülü ile hesaplanır. RTI, rassal tutarlılık indeksini temsil etmektedir. 1/9, 1/8,…, 1,…, 8, 9 skalasını kullanarak rastgele oluşturulmuş karşılıklı matrislerin büyük bir örneğinden elde edilmiştir. Bu değerler, "AHS Yönteminde Tutarlılık" başlığı altında, Tablo 2.13'te gösterilmiştir. Güvenilir bir sonuç için TO, 0,1 değerinin altında olmalıdır ve 0,2, tolere edilebilen maksimum seviyedir (Tzeng ve Huang 2011 pp. 18-19).

2.7.5. Hiyerarşik Yapının Oluşturulması

Analitik hiyerarşi süreci yönteminde, hiyerarşik yapının oluşturulması önemli bir aşamadır. İlk önce amaç belirlenmelidir, daha sonra amaca uygun kriterler ortaya konularak, bu kriterlere bağlı alt kriterler şekillendirilmelidir. Böylece, karar vericinin ulaşmak istediği amaç doğrultusunda, mevcut problem tanımlanmış olmaktadır. Bu işlem, karar verme probleminin daha kolay anlaşılmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak hiyerarşik bir yapıda ayrıştırmadır. Hiyerarşik yapının kurulmasında, problemin karmaşıklığı, kriter sayısı ve detaylandırılma seviyesi önemli rol oynamaktadır (Özgüven 2011 p. 281).

Hiyerarşik yapıda birinci seviye; analizin genel hedefini, ikinci seviye; dikkate alınması gereken alternatifleri temsil etmektedir. Üçüncü seviye ise; alternatiflerin değerlendirilmesi için kriterleri ve alt kriterleri (A1, A2, A3 olarak adlandırılmıştır.)

temsil etmektedir. AHS yöntemindeki hiyerarşik yapının bir örneği Şekil 2.4'te gösterilmiştir (Moretti ve ark. 2017).

Şekil 2-4: AHS yöntemindeki hiyerarşik yapı

Kaynak: Moretti, L., Mascio, P.D. ve Bellagamba, S. (2017). Environmental, Human Health and Socio-Economic Effects of Cement Powders: The Multicriteria Analysis as Decisional Methodology, *International Journal of Environment Research and Public Health*, **14**, 645.

Hiyerarşik yapı oluşturulurken karar hedefi hiyerarşinin en üstünde yer almalıdır. Karar hedefinin altındaki hiyerarşinin düzeyi genel hedefleri içermelidir. Genel hedeflerin altında, daha alt düzeyde daha spesifik hedefler konulmalıdır. Hiyerarşinin belirli bir seviyesindeki genel hedefler ve daha spesifik hedefler karşılaştırılabilir olmalıdır (Maruthur ve ark. 2013).

2.7.6. AHS Yönteminde Karar Matrisinin Oluşturulması

Karar matrisinin oluşturulması, bir örnek üzerinden açıklanabilir. A, B ve C olarak adlandırılan üç alternatifin olduğu bilgisayar sistemlerinden en iyisi seçilmeye çalışılan bir karar problemi olduğu varsayımından hareket edilecektir. Ayrıca, karar kriterlerinden birinin donanım genişletilebilirliği (diğer bir deyişle, yazıcılara, yeni belleğe, vb. gibi diğer ilgili çevresel aygıtları sisteme bağlama esnekliği) olduğu da varsayılacaktır. Sistem A'nın sistem B'den çok daha iyi olduğu ve donanım genişletilebilirlik kriteriyle ilgili olarak C sisteminin en az istenen olduğu kabul edilecektir. Üç alternatif yapılandırma, bu kriter açısından incelendiğinde, karşılaştırma anketinin Tablo 2.11'de, karar matrisinin ise Tablo 2.12'de gösterildiği gibi olduğu varsayılacaktır (Triantaphyllou ve Mann 1995).

Tablo 2-11: Karşılaştırma anketi örneği

A	9	8	7	6	**5**	4	3	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	**B**
A	9	8	**7**	6	5	4	3	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	**C**
B	9	8	7	6	5	4	**3**	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	**C**

Kaynak: Triantaphyllou, E. ve Mann, S.H. (1995). Using The Analytic Hierarchy Process For Decision Making In Engineering Applications: SomeChallenges, *Inter'l Journal of Industrial Engineering: Applications and Practice*, Vol. **2**, No. 1, 1995, p, 3. Erişim 26/12/2017. http://bit.csc.lsu.edu/trianta/Journal_PAPERS1/AHPapls1.pdf.

Tablo 2.11'deki anket örneği incelendiğinde; karar vericinin, sistem A'nın sistem B'ye göre güçlü önem derecesine sahip olduğunu, sistem C'ye göre ise çok kuvvetli önem dercesine sahip olduğunu değerlendirdiği görülmektedir. Sistem B ile sistem C karşılaştırıldığında ise; sistem B'nin sistem C'ye göre zayıf önem derecesine sahip olduğu değerlendirmesi yapılmıştır.

Tablo 2-12: Karşılaştırma matrisi örneği

Donanım Genişletebilirlik	**A**	**B**	**C**
A	**1**	5	7
B	1/5	**1**	3
C	1/7	1/3	**1**

Kaynak: Triantaphyllou, E. ve Mann, S.H. (1995). Using The Analytic Hierarchy Process For Decision Making In Engineering Applications: Some Challenges. *Inter'l Journal of Industrial Engineering: Applications and Practice*, Vol. **2**, No. 1, 1995, p, 3.

Tablo 2.12'de, Tablo 2.11'deki anket verilerinden karşılaştırma matrisinin nasıl oluşturulduğu gösterilmiştir. Köşegen üzerindeki bütün elemanların değeri 1'dir. Matriste sadece köşegen üstünde yer alan elemanların birbirleriyle karşılaştırmalarına yer verilmiştir (AB, AC ve BC). Köşegen altındaki elemanlar ise köşegen üstündeki elemanların 1'e bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İkili karşılaştırma matrisinin bazı özellikleri, aşağıda sıralanmıştır (Özyörük ve ark. 2014):

"1. Matrisin tüm elemanları pozitif sayıdır ve kare matristir.

2. Matris tam tutarlı ise aij. ajk= aik eşitliği sağlanır.

3. Matris tam tutarlıysa, herhangi bir satırından matrisin diğer tüm faktörleri elde edilir.

4. n sayısının 2'li kombinasyonu kadar açılım yapılır.

5. Matrisin en büyük özdeğerine karşılık gelen özvektör, AHS matrisinde ağırlık veya göreli önem vektörü olarak tanımlanır.

6. A matrisinin köşegenleri 1'e eşittir."

2.7.7. AHS Yönteminde Tutarlılık

AHS yönteminde son işlem tutarlılık doğrulamasıdır ve bu işlem yöntemin en önemli faydalarından biridir. Saaty, tutarlılık oranının tutarlılık indeksi ve rassal tutarlılık indeksi kullanılarak hesaplanabileceğini göstermiştir. Kusursuz tutarlılık matrisinin tutarlılık oranı değeri sıfırdır. Tutarlılık oranı değeri, gözlenen bir yargı kümesinin iç tutarlılığını yansıtmaktadır (Pauer ve ark. 2016).

AHS, kendi içinde tutarlı bir yöntem olsa da, karar vericiler tarafından faktörlerin bire bir karşılaştırmalarının tutarlı olması halinde sonuçların gerçek olduğu söylenebilmektedir. Tutarlılık oranının hesaplanması sayesinde, öncelik vektörü elde edilmektedir ve aynı zamanda faktörlerin bire bir karşılaştırılması sağlanmış olmaktadır. Tutarlılık oranı, 0,10 değerinden küçük olmalıdır. Tutarlılık oranının 0,10 değerinden büyük olması, karar vericilerin karşılaştırmalarında tutarsızlık olduğu veya modelde bir hesaplama hatası olduğu anlamına gelmektedir (Kuruoğlu ve ark. 2015).

Tutarlılık oranı (TO), Saaty tarafından geliştirilmiştir ve $TO = \frac{TI}{RTI}$ formülüyle hesaplanmaktadır. TI; tutarlılık indeksini ve RTI; rassal tutarlılık indeksini ifade etmektedir. Tutarlılık indeksi; $TI = \frac{(\lambda_{max} - n)}{(n-1)}$ formülü ile hesaplanmaktadır. (Toksarı 2007) λ_{max}; en büyük özdeğerdir ve n toplam kriter sayısıdır. Rassal tutarlılık indeksi ise; Saaty ve arkadaşları tarafından tutarlılık oranını hesaplayabilmek için standart düzeltme değeri olarak oluşturulmuştur. Rassal tutarlılık indeksinden yararlanırken, kriter sayısı n olduğunda, n'e karşılık gelen değer, rassal tutarlılık indeksi değeri olarak kabul edilir. Rassal indeks değerleri Tablo 2.13'te gösterilmiştir (Özden 2008).

Tablo 2-13: Rassal indeks değerleri

n	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**14**	**15**
RTI	0	0	0,58	0,90	1,12	1,24	1,32	1,41	1,45	1,49	1,51	1,48	1,56	1,57	1,59

Kaynak: Özden, Ü. H. (2008). Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile İlkokul Seçimi. *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt **24**, Sayı 1.

Karar ölçeklerinin karşılaştırılması için, aynı metodoloji kullanılarak farklı rassal indeks değerleri de hesaplanmıştır. Bazı akademisyenler tarafından simülasyonlardan türetilen rassal indeks değerleri Tablo 2.14'te gösterilmiştir (Franek ve Kresta 2014).

Tablo 2-14: Simülasyonlardan türetilen rassal indeks değerleri

	Oak Ridge (1980)	Wharton (1980)	Alonso and Lamata (2006)	Alonso and Lamata (2006)	Franek and Kresta (2014)
n	100	500	100.000	500.000	500.000
3	0,38	0,58	0,525	0,525	0,525
4	0,95	0,90	0,880	0,880	0,882
5	1,22	1,12	1,109	1,109	1,110
6	1,03	1,24	1,248	1,248	1,250
7	1,47	1,32	1,342	1,342	1,341
8	1,40	1,41	1,406	1,406	1,404
9	1,35	1,45	1,450	1,450	1,451
10	1,46	1,49	1,485	1,485	1,486
11	1,58	1,51	1,514	1,514	1,514
12	1,48		1,537	1,537	1,536
13	1,56		1,555	1,555	1,555
14	1,57		1,571	1,571	1,570
15	1,59		1,584	1,584	1,584

Kaynak: Franek, J. ve Kresta, A. (2014). Judgment Scales and Consistency Measure in AHP. *Procedia Economics and Finance*, **12** (2014) 164 – 173.

2.7.8. AHS Yönteminde Aksiyomlar

Analitik hiyerarşi süreci yönteminde dört aksiyom mevcuttur. Yöntemdeki ilk aksiyom; karşılıklı kıyaslamadır. Bu aksiyom, inşa ettiğimiz karşılaştırma matrislerinin eşleştirilmiş karşılıklı kıyaslamalardan oluştuğunu söylemektedir. Çünkü, bir taşın diğerinden beş kat daha ağır olduğu hükmüne varılırsa, diğer taş da, birinci taşın beşte

biri kadar bir ağırlığa sahip olmak zorundadır. Bu basit ama güçlü ilişki, AHS yönteminin temelini oluşturmaktadır (Saaty 1991).

İkinci aksiyom; homojenliktir. AHS, oranları nitelik açısından birbirinden çok farklı olmayan, homojen kriterleri mukayese edebilir. İkili mukayese edilebilmesi için kriterler, homojen olmalı veya ortak bir özellik açısından birbirlerine yakın olmalıdırlar. Aksi takdirde hatalı sonuçlar ortaya çıkacaktır. Bununla birlikte, ölçümün doğruluğunu sağlamak ve tutarlılığı arttırmak için mukayese edilecek kriterlerin sayısı maksimum dokuz olmalıdır. 1-9 skalasının ihtiyaç olan karşılaştırma aralığını kapsamaması, başka bir deyişle karşılaştırılan kriterlerin homojen olmaması halinde gruplandırma (clustering) kullanılır (Ünal 2012 p.4).

Üçüncü aksiyom; bağımsızlıktır. Sentez aksiyomu da denilen bu aksiyom; bir hiyerarşideki öğelerin önceliğinin veya kararlarının alt düzey öğelere bağlı olmadığını belirtir. Bu aksiyom, hiyerarşik kompozisyonun uygulanması ilkesi için gereklidir. İlk iki aksiyom, deneyimlerimizde, gerçek dünya uygulamalarıyla tamamen uyumludur. Buna karşın üçüncü aksiyom, ihlal edilebileceği için dikkatli bir inceleme gerektirir. Seçim uygulamalarında, alternatifler tercihi hemen hemen her zaman daha yüksek seviyeli öğelere (hedefler) bağımlıyken, hedeflerin önemi alt düzey öğelere (alternatifler) bağlı olabilir. Bu bağımlılık olduğunda, üçüncü aksiyom geçerli değildir (Farman ve Gass 2001).

Dördüncü aksiyom beklentilerdir. Beklentiler, önceki bilgilerden türetilen alternatiflerin sıralamasıyla ilgili inançlardır (Saaty ve Kułakowski 2016). Beklentiler aksiyomu, AHS ile alakalı iki düşünce ileri sürmektedir. İlk düşünce, insanların fikirlerinin arkasında bazı gerekçeler olması ve insanların fikirlerinin sonuçlara yeterince yansıtıldığından emin olmak istemeleridir. İkinci düşünce ise, seçeneklerin sırasını, hem karar vericilerin kararının, hem de karar probleminin doğasının belirlemesidir (Saaty 2008b).

2.7.9. Analitik Hiyerarşi Süreci Yönteminde Grup Kararı Verilmesi

Analitik Hiyerarşi Süreci yönteminde genel ilke, belli bir probleme ilişkin kriter ve alternatiflerin ağırlıklarının hesaplanarak, nihai karara ait ağırlıkların/ önceliklerin saptanmasıdır. Problemin çözümünde bireysel karar yerine AHS ile bir grup kararı verilmesi gerektiği takdirde, grup üyelerinin tecrübe ve bilgilerini kullanabilmeleri ve değerlendirme yapabilmeleri için probleme ait hiyerarşik yapı oluşturulur ve AHS

yönteminin diğer safhaları tatbik edilir. Grup kararı verirken beyin fırtınası yapılması ve karşılıklı fikir paylaşımı, genel olarak konunun daha iyi anlaşılmasını ve problemin daha iyi temsilini sağlar (Timor 2011 p. 37).

Grup kararı vermede iki önemli husus bulunmaktadır. Birinci husus; bir gruptaki bireysel yargıların, tüm grup için tek bir temsili yargıda nasıl toplanacağıdır. İkinci husus ise; bireysel tercihlerden bir grup seçiminin nasıl oluşturulacağıdır. Karşılıklı kıyaslama, grup için tek bir yargı elde etmek için çeşitli kişilerin yargılarını birleştirmede önemli bir rol oynar. Karşılıklı sentezlenen yargıların, sentezlenen karşılıklı yargılara eşit olması için yargılar birleştirilmelidir. Sıklıkla kullanılan aritmetik ortalama yerine geometrik ortalamanın kullanılmasının, bunu yapmanın tek yolu olduğu kanıtlanmıştır. Bireyler uzmanlarsa, yargılarını birleştirmek istemeyebilirler ama her biri kendi hiyerarşilerinden elde edilen nihai çıktılarını birleştirmek isteyebilirler. Bu durumda, nihai sonuçların geometrik ortalaması alınır. Bireylerin farklı öncelikleri varsa, yargıları (nihai sonuçlar) önceliklerinin gücüne göre ağırlıklandırılır ve sonra geometrik ortalama alınır (Saaty 2008a p. 95).

2.7.10. Analitik Hiyerarşi Süreci Yönteminin Faydaları ve Yönteme Getirilen Eleştiriler

AHS yönteminin uygulanması, diğer çok kriterli karar verme yöntemlerine göre daha kolaydır. Kolay uygulanabilmesinin sebepleri ise şunlardır (Ömürbek ve Şimşek 2012):

- İleri bir teknik seviyeye gerek olmaması,
- Yöntemin anlaşılırlığının ve kullanımının kolay olması,
- Karar veren kişilerin nitel kriterleri de değerlendirebilmesi,
- Hem nicel hem de nitel kriterlerin aynı anda bulunabilmesi,
- Hiyerarşide bulunan kriterlerin ikili karşılaştırmalar ile değerlendirilmesi,
- Yöntemin hem bireysel hem de grup çalışmalarında uygulanabilmesi,
- Pek çok konuda (tesis yeri seçmek, kaynak atamak, fayda/maliyet analizi ve sistem tasarımı yapmak gibi) uygulanabilirliğinin kolay olması.

AHS yönteminin; esnek olması, karar vericiler için sezgisel çekiciliğinin olması ve tutarsızlıkları kontrol edebilmesi gibi avantajları da vardır. Genel olarak, yöntemi

kullananlar veri girişinin çiftli karşılaştırma biçimini basit ve kullanışlı bulmaktadır. Ayrıca yöntem, kişisel çiftli kıyaslamaların geometrik ortalamasını hesaplayarak, grup kararını ortak görüş ile destekler (Gavade 2014).

AHS, insanların farklı duygularını ve anlayışlarını düzenlemekte ve bağdaştırmaktadır. Yöntem, özellikle hiyerarşik yapı ve geri bildirim mekanizmasıyla, karar vericilere genelden özele doğru ilişkileri ve ilişkilerin kuvvetini anlama, gözlem yapma ve yargılarını ortaya koyma imkanı vermektedir. Kişiler, fikirleri ve etkilerini sadece sözel olarak anlatmaktan ziyade, daha doğru bir anlayışla ortaya koyabilmekte veya değiştirebilmektedirler (Ünal 2012).

Yöntemin en önemli faydalarından biri de; kantitatif kriterlerin yanı sıra kalitatif kriterlerin de değerlendirmeye başarı ile katılabilmesidir. Yöntem, karmaşık yapıya sahip karar verme problemlerini, daha küçük alt problemlere ayırarak böl ve yönet mantığı ile çözmektedir (Ishizaka ve Nemery 2013).

Yöneticilere, gerçekleri özümsemeleri, artı ve eksilerini tartmaları, yeniden değerlendirmeleri ve kararlarını iletmelerinde kolaylık sağlamaktadır (Forman ve Selly 2001, p. 113). Bu yöntem, hiyerarşideki her bir kriterin göreceli önemini saptamada etkin ve hassas bir metodolojiye sahiptir. Bu yöntemle belirlenen göreceli önemler, matematiksel anlamda mantığa uygundur ve bu oranlarla dört işlem yapmak mümkündür (Hepler ve Mazur 2007).

Bununla birlikte, yönteme getirilen eleştiriler de bulunmaktadır. Bunlardan biri, uygulamayı oldukça zorlaştıran, bu yöntemin karmaşıklığıdır. Ayrıca, birden fazla kişi bu yöntem üzerinde çalışıyorsa, her bir kriterin ağırlığı ile ilgili farklı görüşler, meseleleri karmaşıklaştırabilir. Aynı zamanda bu yöntem, her karar verici için öznel olan deneyim, bilgi ve yargıya dayalı verileri gerektirir (Shahroodi ve ark. 2012).

Diğer bir eleştiri de sıra değişimi olarak adlandırılan durumla alakalıdır. Sıra değişimi ile; probleme yeni karar seçenekleri ilave edilmesi halinde seçeneklerin tercih sırasında meydana gelebilecek değişme kastedilmektedir (Atan ve ark. 2008).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümü; araştırmanın amacı, önemi ve literatüre katkısı, araştırma soruları, araştırmanın yöntemi, araştırmanın evreni ve örneklem seçimi, veri toplama aracı, araştırmanın modeli, araştırmanın sınırlılıkları, araştırmanın etik yönü ve verilerin toplanması, verilerin analizi alt başlıkları ile sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı; sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasını ve karşılaşılabilecek en önemli iş riski ile iş kazası nedenini, sağlık kuruluşlarında çalışanların bakış açısı ile, Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemini kullanarak belirlemektir. Demografik veriler baz alınarak yapılan analizlerle, farklı özellikteki çalışanlar için iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasının belirlenmesi ve farklı bölümlerde veya farklı nitelikte birimlerde çalışanlar için de iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin öncelik sırasının belirlenmesi çalışmanın diğer amacıdır. Ayrıca, Analitik Hiyerarşi Süreci yönteminin sağlık alanında etkin bir yöntem olarak kullanılabildiğini göstermek de amaçlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Önemi ve Literatüre Katkısı

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, her yıl yaklaşık 100 milyon çalışan yaralanmakta ve iş kazaları sebebiyle yaklaşık 200.000 ölüm meydana gelmektedir. Ayrıca, mesleki yaralanma ve hastalıkların maddi yükü de kanser, Alzheimer ve kardiyovasküler hastalıklara kıyasla yüksektir (Barkhordari ve ark. 2019).

İş sağlığı ve güvenliği, yalnızca çalışma hayatını değil, kişilerin sosyal hayatını da ilgilendiren çok önemli bir konudur. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bu alanda sürekli çalışmalar yapılmaktadır. Buna karşın iş kazaları ve meslek hastalıkları olaylarında istenilen düşüş yaşanamamaktadır. Sağlık kuruluşları, çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerindendir. Bu nedenle, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ayrıca önem arzetmektedir.

Araştırmanın yapıldığı sağlık kuruluşlarındaki iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin ve en önemli iş riskinin ve iş kazası nedeninin ne olduğunun, bu hususlardan en fazla etkilenen taraf olan çalışanların bakış açısıyla değerlendirilmesi de araştırmayı önemli kılmaktadır.

Konu ile ilgili ülkemizde yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde; bu çalışmaların çoğunluğunda "Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Ölçeği"nin uygulandığı görülmüştür. Söz konusu ölçek; "mesleki hastalıklar ve şikayetler, sağlık taraması ve kayıt sistemi, kazalar ve zehirlenmeler, yönetsel destek ve yaklaşımlar, malzeme, araç ve gereç denetimi, koruyucu önlemler, kurallar ve fiziksel ortam uygunluğu" başlıklarında 7 bölümden oluşmaktadır. İçerik olarak bu çalışmada kullanılan soru formuyla benzer tarafları olsa da, bu çalışmada kullanılan soru formu 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümlerine göre hazırlanmış çok daha kapsamlı bir ölçekten uyarlanmıştır. Ayrıca, sağlık kuruluşlarına özgü sorulardan oluşan bir soru formu daha kullanılmıştır. Dolayısıyla çalışmanın bu yönüyle literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir.

Sağlık sektöründe çok kriterli karar verme yöntemleri kullanılarak yapılan çalışmalarda genellikle; sağlık kuruluşu ve tıbbi atık yeri belirlemek, hizmet kalitesini araştırmak ve risk değerlendirmesi yapmak gibi hususların ele alındığı görülmektedir (Ağaç ve Baki 2016). Ayrıca, sağlık hizmetlerinde karar verme problemlerinin analitik hiyerarşi süreci (AHS) yöntemi ile çözüldüğü örnekler incelendiğinde, söz konusu çalışmaların konularının; tanı, hasta katılımı, tedavi, organ nakli, proje ve teknoloji değerlendirme ve seçimi, insan kaynakları planlaması, sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi ve politikaları hakkında olduğu görülmüştür (Liberatore ve Nydick 2008).

Literatürde AHS yöntemi kullanılarak iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılmış çalışmalar bulunmaktadır. Ancak, spesifik olarak sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliğinin AHS yöntemi ile incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Çalışmanın bu yönüyle, literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3.3. Araştırma Soruları

Araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan ana araştırma soruları aşağıda yer almaktadır.

Soru 1: Sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin önem sırası nedir?

Soru 2: Sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre, karşılaşılabilecek iş risklerinin önem sırası nedir?

Soru 3: Sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre, karşılaşılan iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Araştırmanın alt soruları ise şu şekildedir:

Soru 1: Sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre, özel ve kamu sağlık kuruluşlarının her birinde, karşılaşılan iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 2: Sağlık kuruluşlarındaki kadın ve erkek çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 3: Sağlık kuruluşlarındaki farklı yaş gruplarında çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 4: Sağlık kuruluşlarındaki farklı kıdeme sahip çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 5: Sağlık kuruluşlarındaki farklı eğitim seviyesinde çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 6: Sağlık kuruluşlarında farklı meslek kollarında çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 7: Sağlık kuruluşlarında farklı bölümlerde çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

Soru 8: Sağlık kuruluşlarında farklı nitelikte birimlerde çalışanlara göre, iş sağlığı ve güvenliği problemlerinin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin önem sırası nedir?

3.4. Araştırmanın Yöntemi

Çalışma tasarım olarak gözlemsel/ kesitsel bir araştırmadır. Veriler, 09/2018-12/2018 tarihleri arasında, katılımcılara araştırmanın amacı ve içeriği açıklandıktan sonra onamları alınarak, yüz yüze görüşmek suretiyle toplanmıştır. Kantitatif özelliğe sahip olan bu araştırmada, AHS formatında düzenlenen soru formları kullanılmıştır.

Çalışmada kullanılan, çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olan, analitik hiyerarşi süreci yöntemine dair detaylı bilgiler çalışmanın genel bilgiler bölümünde anlatılmıştır.

3.5. Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

İstanbul ili sağlık çalışanları sayısı (81.459 (Diğer sağlık personeli, diğer personel ve hizmet alımı dahil, diş hekimi ve eczacılar hariç)), Türkiye genelinin (864.538 (Diğer sağlık personeli, diğer personel ve hizmet alımı dahil, diş hekimi ve eczacılar hariç)) 10'da birine (10,6) tekabül ettiğinden, çalışma, İstanbul ilindeki sağlık kuruluşlarında yürütülmüştür (Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü 2018 p. 217, 240). İstanbul ilinde bulunan Sağlık Bakanlığı'na bağlı iki eğitim ve araştırma hastanesi ile altı özel hastanenin çalışanlarından, 09/2018- 12/2018 tarihleri arasında hazırlanan soru formlarını doldurmaları talep edilmiştir. Doldurulan 570 soru formundan 403 adedi tutarlı bulunarak değerlendirmeye alınmıştır. Değerlendirmeye alınan 403 adet soru formunun 177 adedi (%43,92) eğitim ve araştırma hastanelerinde, 226 adedi (%56,08) ise özel hastanelerde doldurulmuştur.

Bununla birlikte, Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemi çok kriterli karar verme yöntemlerinden biri olup, bir istatistik analiz yöntemi değildir. İstatistik yöntemlerde sonuçların güvenilir sayılması için, anakütleyi temsil etme gücüne sahip uygun örnek büyüklüğü seçilmek zorundayken, karar verme problemlerinde böyle bir genellemeye gerek duyulmaz (Önder ve ark. 2014).

3.6. Veri Toplama Aracı

Çalışmada kullanılan soru formlarından ilki, "İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları Performans Değerlendirme Ölçeği"nden, söz konusu ölçeği geliştiren yazarlardan Dr. Öğretim Üyesi Engin ÜNGÜREN'in, B sınıfı iş sağlığı ve güvenliği uzmanı Mehmet UĞUR'un, Tez İzleme Komitesindeki öğretim üyeleri Doç. Dr. Emrah ÖNDER, Doç. Dr. Selma SÖYÜK ve Dr. Öğretim Üyesi Pakize YİĞİT'in görüşleri doğrultusunda uyarlanmıştır. Üngüren ve Koç (2015) tarafından geliştirilen ölçek; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı yönetmeliklerde belirtilen işverenin ve çalışanların genel yükümlülükleri esas alınarak hazırlanmıştır. Çalışmada iş sağlığı ve güvenliği problemleri araştırıldığından, bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesine dair cümleler soru formunu oluşturmuştur. Ayrıca, Doç. Dr. Selma

SÖYÜK'ün önerileri doğrultusunda, sağlık çalışanlarına özgü risklerle ve iş kazası nedenleriyle ilgili sorulardan oluşan bir soru formu daha oluşturulmuştur.

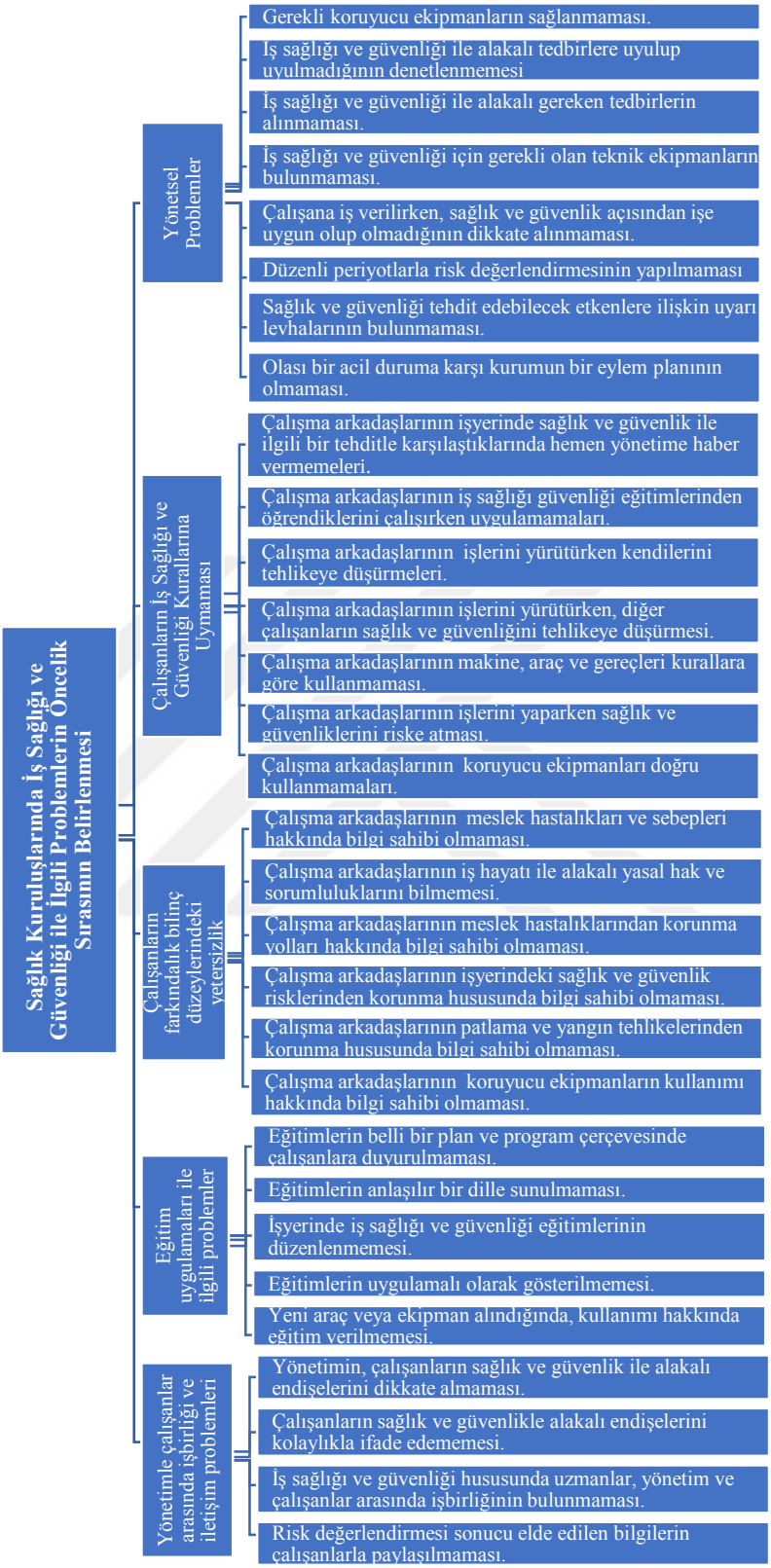
Veri toplama aşamasına geçilmeden önce, soru formlarındaki soruların anlaşılırlığı ve cevaplanma süresini ölçmek için özel bir hastanede çalışan 23 kişi ile bir pilot çalışma yapılmıştır. Çalışma sonucunda alınan geri bildirimlerle sorular anlaşılır bulunmuştur (Aydın Yüksekdağ 2019). Soru formlarının ortalama cevaplanma süresi 25- 40 dakika arasıdır.

Veriler, yüz yüze görüşme yöntemiyle elde edilmiştir. Yüz yüze görüşme yönteminin kullanılmasındaki temel neden; katılımcılar ile birebir iletişim sağlanarak katılım oranının artırılması ve AHS formatında düzenlenmiş soru formları hakkında bilgilendirme yapılabilmesidir.

Veriler, Saaty'nin 1-9 skalasına uygun formatta hazırlanan soru formları aracılığıyla toplanmıştır. "Genel Bilgiler" bölümünde de açıklandığı üzere, karşılaştırmalarda önem derecesinin 1 olması; iki kriterin eşit öneme sahip olduğu, 3 olması; bir kriterin diğerinden biraz daha önemli olduğu, 5 olması; bir kriterin diğerinden kuvvetle daha önemli olduğu, 7 olması; bir kriterin diğerinden çok daha kuvvetli üstünlüğü olduğu, 9 olması ise; bir kriterin diğerine göre mutlak öneme sahip olduğu anlamına gelmektedir. 2, 4, 6 ve 8 dereceleri ise; yukarıda açıklamalarda bulunan derecelerin ara değerleridir.

3.7. Araştırmanın Modeli

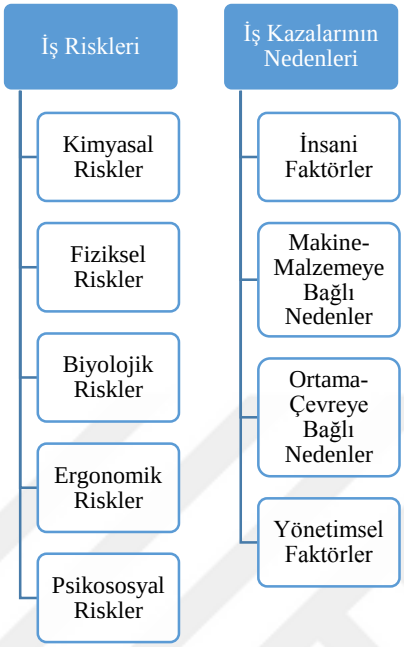
Araştırmada kullanılan ilk soru formu; yönetsel problemler, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik, eğitim uygulamaları ile ilgili problemler ile yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemleri olmak üzere toplam 5 ana faktörden ibarettir. Ayrıca, her bir ana faktöre bağlı olan alt faktörler bulunmaktadır ve toplam alt faktör sayısı 30'dur. Şekil 3.1'de çalışmaya ait analitik hiyerarşi modeli gösterilmiştir.

Şekil 3-1: Çalışmadaki birinci soru formuna ait analitik hiyerarşi modeli

İkinci soru formunda ise; kimyasal, biyolojik, fiziksel, ergonomik ve psikososyal riskler ile iş kazalarının nedenleri olarak sayılan, insani faktörler, makine-malzemeye

bağlı nedenler, ortama- çevreye bağlı nedenler ile yönetimsel faktörlerden oluşan kriterler yer almaktadır. İkinci soru formuna ilişkin analitik hiyerarşi modeli ise Şekil 3.2'de yer almaktadır.

Şekil 3-2: Çalışmadaki ikinci soru formuna ait analitik hiyerarşi modeli

3.8. Araştırmanın Kısıtları

Sağlık kuruluşlarında çalışanların iş yoğunluğu, katılımcılara ulaşmakta güçlük yaratmıştır. Analitik Hiyeraşi Süreci yöntemine göre hazırlanan soru formlarının her bir katılımcıyla yüz yüze görüşmek suretiyle doldurulması gerekmiş, bu durum da katılımcılara ulaşmayı güçleştirmiştir. Ayrıca, AHS formatında düzenlenen soru formları yapısı gereği ikili karşılaştırma gerektirdiğinden, diğer ölçek türlerine göre katılımcıların daha fazla zaman ayırmasını gerektirmiş, bu durum da katılımcıların gönüllü davranmamasına sebep olmuştur. Bir diğer kısıt ise, bazı hastanelerin yönetim politikaları gereği çalışanları ile anket çalışması yapılmasını kabul etmemeleridir.

Meslek gruplarına göre yapılan analiz kapsamında, sekiz farklı meslek grubu olmasına rağmen, ebe ve hemşirelerin sağlık kuruluşlarında sayıca daha fazla olması ve çalışmaya katılma konusunda daha gönüllü davranması, meslek grupları açısından katılımcı sayısının eşit olmamasına sebep olmuştur. Buna rağmen Analitik Hiyerarşi Süreci Yönteminde örneklem büyüklüğü ile ilgili bir kısıtlama olmadığı için çalışmaya katılan tüm meslek grupları için değerlendirme yapılmıştır.

3.9. Araştırmanın Etik Yönü

Veriler toplanmadan önce, İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı'na başvurulmuştur. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı, 21/06/2018 tarihli ve 06 sayılı toplantıda, çalışmanın etik yönden uygun bulunduğuna karar vermiştir.

Kamu hastanelerinde veri toplamak için, İstanbul İl Sağlık Müdürlüğünden, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı Başkanlığı kanalıyla izin alınmıştır. Çalışmanın yürütüldüğü özel hastanelerden birine de dilekçe ile başvuru yapılmış olup, hastane başhekimliğinden 14/09/2018 tarihli ve 2018-601 sayılı izin yazısı alınmıştır. Çalışmanın yürütüldüğü diğer özel hastanelerden ise şifahi olarak izin alınmıştır.

3.10. Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin öncelik sırasını belirlemek için AHS yöntemine göre toplanan veriler, Microsoft Excel programı ve tanımlayıcı istatistik yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Soru formlarında yer alan demografik veriler ve çalışanların bölümlerine ilişkin bilgiler, tanımlayıcı istatistik kullanılarak analiz edilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı karşılaştırma değerleri ise Microsoft Excel programına yazıldıktan sonra her bir analiz için, bu değerlerden karşılaştırma matrisi oluşturulmuştur. Normalizasyon işlemleri için karşılaştırma matrisindeki sütunların toplamları alınmıştır. Matristeki her sütun elemanı, sütun toplamına bölünerek normalize edilmiş matris oluşturulmuştur. Normalize edilmiş matrisin satır elemanlarının ortalaması alınarak da öncelikler vektörüne (lokal ağırlıklara) ulaşılmıştır.

Sonraki safhada, yapılan her analize ilişkin tutarlılık oranları hesaplanmıştır. Bunun için, öncelikler vektörü ile başlangıçtaki karşılaştırma matrisi çarpılarak tüm öncelikler matrisi oluşturulmuştur. Tüm öncelikler matrisinin elemanlarının öncelikler vektörü elemanlarına bölümü sonucu elde edilen değerlerin ortalaması alınarak λ_{max} değeri hesaplanmıştır. Tutarlılık indeksi $TI = \frac{(\lambda_{max} - n)}{(n-1)}$ formülü ile hesaplanmıştır. n, karar alternatifleri sayısıdır. Tutarlılık oranı ise; $\frac{TI}{RTI}$ formülü ile hesaplanmıştır. RTI, Saaty ve arkadaşları tarafından tutarlılık oranını hesaplayabilmek amacıyla standart düzeltme değeri olarak oluşturulan rassal tutarlılık indeksidir. Her analiz için tutarlılık

oranı Analitik Hiyerarşi Süreci yönteminde istenilen 0,10 değerinden düşük çıkmıştır. Bu oranlar, katılımcıların soru formlarını doldururken tutarlı davrandıklarını göstermektedir. Aynı zamanda veri girişleri sırasında da bir hata yapılmadığı anlaşılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde; ilk olarak, araştırmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler sunulmuştur. Tüm katılımcılar için sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerin, iş risklerinin ve iş kazası nedenlerinin Analitik Hiyerarşi Süreci yöntemi ile analizinin sonuçlarına da bu bölümde yer verilmiştir. Bu genel analizin yanı sıra, soru formlarını dolduran sağlık çalışanlarının demografik özelliklerine, çalışılan bölüme ve çalışılan bölümün niteliğine göre yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular da bu bölümde gösterilmiştir.

4.1. Araştırmaya Katılanlara İlişkin Tanımlayıcı Veriler

Çalışma, 177'si kamu sağlık kuruluşlarında, 226'sı ise özel sağlık kuruluşlarında çalışan 403 katılımcı ile tamamlanmıştır. Dolayısıyla çalışmaya katılanların %43,92'si kamu sağlık kuruluşlarında, %56,08'i özel sağlık kuruluşlarında çalışmaktadır.

Çalışmaya katılanların sosyo-demografik verileri Tablo 4.1'de gösterilmiştir. Örneklemin %71,71'i kadın, %28,29'u erkektir. Örneklemin %43,92'si 18-25 yaş aralığında, %36,48'i 26-35 yaş aralığında ve %19,6'sı ise 35 yaşın üzerindedir. Örneklemin %38,42'si 1-3 yıl arası kıdeme, %37,47'si 3-10 yıl arası kıdeme ve %24,07'si ise 10 yıl üzeri kıdeme sahiptir. Katılımcıların büyük oranı lisans mezunudur (%44,91). Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu ebe ve hemşiredir (%66,5).

Tablo 4-1: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 1

Sosyo-demografik Özellikler		**Özel**	**Kamu**	**Toplam**	**%**
Cinsiyet	Kadın	167	122	289	71,71
	Erkek	59	55	114	28,29
	Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**
Yaş	18-25	107	70	177	43,92
	26-35	73	74	147	36,48
	35 üstü	46	33	79	19,60
	Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**
Kıdem	3 yıldan az	90	65	155	38,46
	3-10 yıl	89	62	151	37,47
	10 yıl üzeri	47	50	97	24,07
	Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**
Eğitim	İlkokul	9	0	9	2,23
	Lise	52	46	98	24,32
	Ön Lisans	50	10	60	14,89
	Lisans	89	92	181	44,91
	Lisans Üstü	26	29	55	13,65
	Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**
Meslek	Doktor	12	13	25	6,20
	Ebe ve Hemşire	131	137	268	66,50
	Anestezi Teknikeri	6	2	8	1,99
	Fizyoterapist	12	4	16	3,97
	Hasta Kabul Görevlisi	11	6	17	4,22
	Laborant	13	0	13	3,23
	Temizlik Görevlisi	10	0	10	2,48
	Büro Çalışanı	31	15	46	11,41
	Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**

Çalışmaya katılanların çalıştıkları bölüme ilişkin veriler Tablo 4.2'de verilmiştir. Bölüme göre çalışan sayısına bakıldığında; 7 ila 67 arasında bir dağılım olmakla birlikte, katılımcıların çoğunuluğunun acilde çalıştığı söylenebilir (%16,62).

Tablo 4-2: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 2

Bölüm	**Özel**	**Kamu**	**Toplam**	**%**
Acil	21	46	67	16,62
Ameliyathane	14	2	16	3,97
İdari İşler	19	6	25	6,20
Hasta Kabul Hizmetleri	7	8	15	3,72
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	7	11	18	4,46
Çocuk Cerrahisi	7	12	19	4,72
Dahiliye	18	5	23	5,71
Dermatoloji	0	10	10	2,48
Kadın Hastalıkları ve Doğum	8	5	13	3,23
Yoğun Bakım	28	0	28	6,95
Genel Cerrahi	18	18	36	8,93
FTR	15	5	20	4,96
Nöroloji	2	8	10	2,48
Hematoloji	9	1	10	2,48
KBB	4	8	12	2,98
KVC	11	18	29	7,20
Laboratuvar	16	0	16	3,97
Ortopedi ve Travmatoloji	5	14	19	4,72
Organ Nakli	7	0	7	1,74
Temizlik İşleri	10	0	10	2,48
Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**

Çalışmaya katılanların çalıştıkları bölümün niteliğine ilişkin veriler ise Tablo 4.3'te verilmiştir. Bölümün niteliğine göre dağılıma bakıldığında ise çoğunluğun kliniklerde çalıştığı görülmektedir (%33,74).

Tablo 4-3: Çalışmaya katılanlara ilişkin tanımlayıcı veriler- 3

Bölümün Niteliği	**Özel**	**Kamu**	**Toplam**	**%**
Acil	23	44	67	16,62
Ameliyathane	15	2	17	4,22
Doğumhane	8	0	8	1,99
Erişkin Yoğun Bakım	19	0	19	4,72
Yenidoğan Yoğun Bakım	9	0	9	2,23
Genel Hizmetler	23	11	34	8,44
İdari İşler	12	4	16	3,97
Klinik	49	87	136	33,74
Poliklinik	52	29	81	20,10
Laboratuvar	16	0	16	3,97
Toplam	**226**	**177**	**403**	**100,00**

4.2. Genel Bulgular

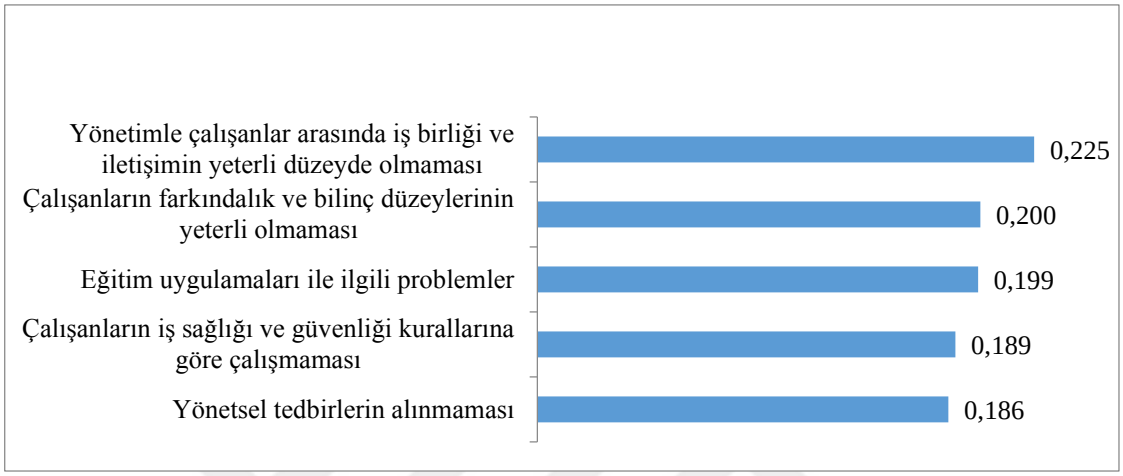
Soru formlarını dolduran tüm sağlık çalışanlarını kapsayan analiz sonucunda, ana kriterlerin AHS yöntemi ile saptanan ağırlıklarına ve ana kriterlere ait parametrelere Tablo 4.4'te yer verilmektedir.

Tablo 4-4: Ana kriterlerin AHS analizi ile saptanan ağırlıkları ve ana kriterlere ait parametreler

Kriter	**Lokal Ağırlık**	**λ_{max} TI ve RTI**	**TO**
Yönetsel problemler	0,186	λ_{max}=5,01	0,002
Çalışanların İSG kurallarına göre çalışmaması	0,189	TI=0,002	
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,200	RTI= 1,12	
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,199		
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,225		

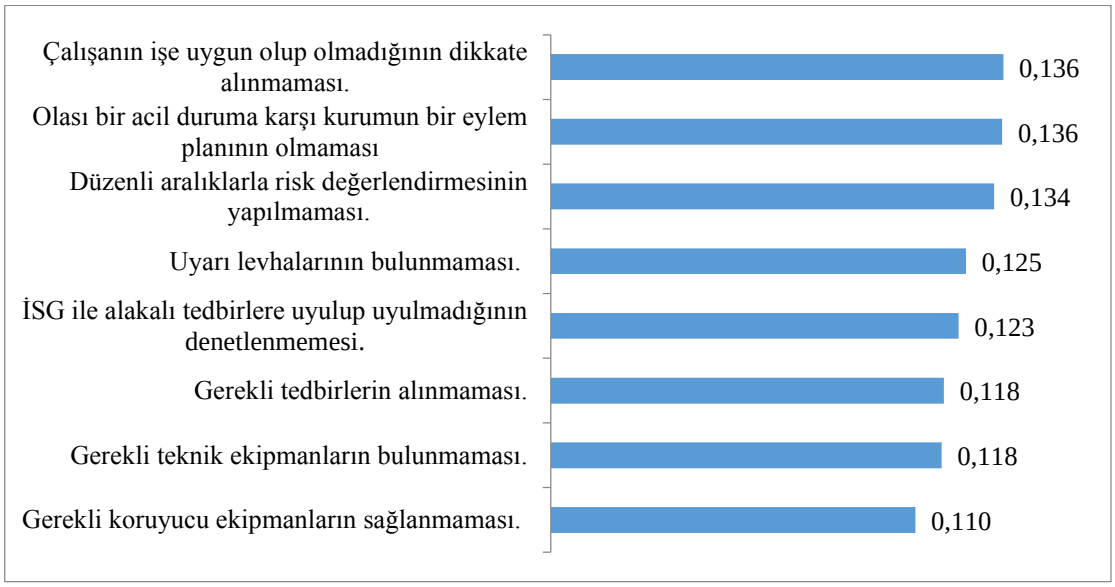
Tablo 4.4'te, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerden en önemli ana kriter başlığının, "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin

yeterli düzeyde olmaması.” (0,225) olduğu görülmektedir. “Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması.” (0,2) kriteri ise önem derecesine göre ikinci sırada yer almaktadır. Diğer yandan, “yönetsel problemler” (0,186), iş sağlığı ve güvenliği problemlerinden en az önemli problem olarak görülmüştür. Şekil 4.1’de bu ana kriterlerin ağırlıkları grafik olarak gösterilmektedir.

Şekil 4-1:Ana kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

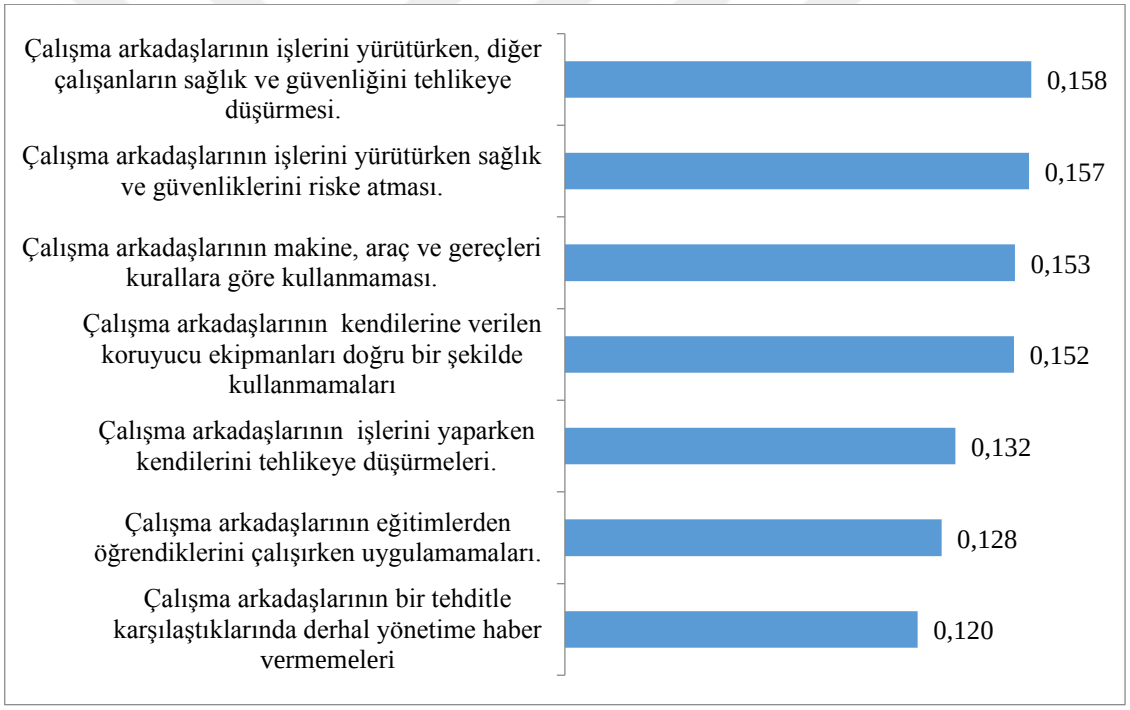
Ana kriterlerin ağırlıkları, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerin önceliğini genel olarak gösterse de, alt kriterlerin ağırlıkları da detaylı analiz yapabilmek için gereklidir. Her bir ana kriterin alt kriterleri de kendi arasında değerlendirilerek, önem dereceleri saptanmıştır. “Yönetsel Problemler” ile alakalı kriterlerin AHS ile elde edilen ağırlıkları Şekil 4.2’de gösterilmektedir.

Şekil 4-2: Yönetsel problemler ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

Şekil 4.2'de; yönetsel problemler kriterinin alt kriterleri karşılaştırıldığında; "Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması." (0,136) ve "Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması." (0,136) alt kriterlerinin en önemli problemler olarak değerlendirildiği görülmektedir. En az önemli görülen problemlerin ise; "Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması." (0,110), "Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması." (0,118) ve "Gerekli tedbirlerin alınmaması." (0,118) olduğu görülmektedir. Buradan çıkan sonuçtan, genel olarak gerekli koruyucu ve teknik ekipmanların sağlanması ve gerekli tedbirlerin alınması konularında bir problem yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

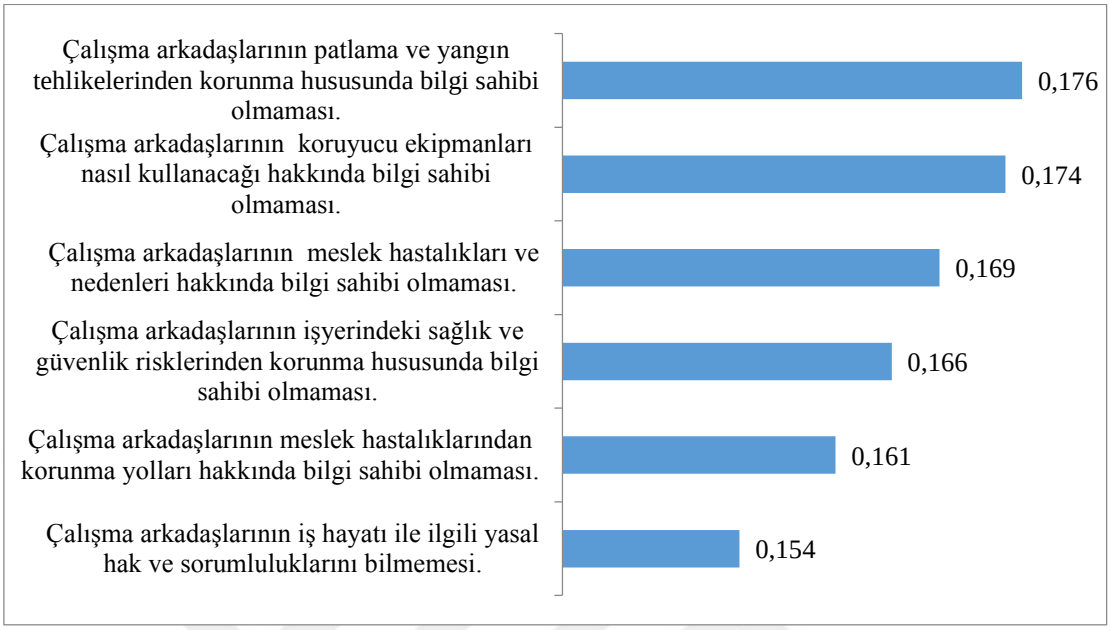
Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması problemi ile alakalı kriterlerin AHS ile elde edilen ağırlıkları Şekil 4.3'te gösterilmektedir.

Şekil 4-3: Çalışanların İSG kurallarına uymaması problemi ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

Şekil 4.3'te, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin alt kriterleri karşılaştırıldığında; "Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi." (0,158) alt kriterinin en önemli problem olarak değerlendirildiği görülmektedir. En az önemli görülen problemin ise; "Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri." (0,12) olduğu görülmektedir.

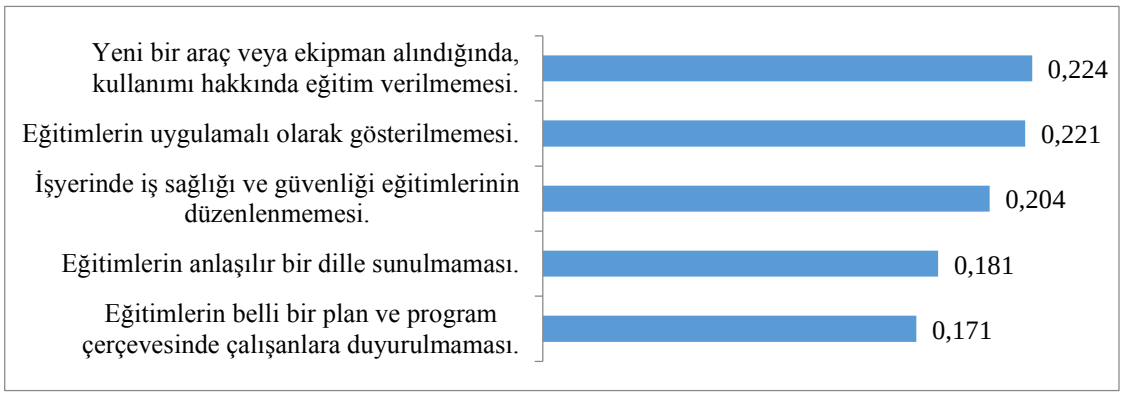
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması kriteri ile ilgili alt kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları Şekil 4.4'te gösterilmektedir.

Şekil 4-4: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması problemi ile ilgili alt kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

Şekil 4.4'te, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması kriterinin alt kriterleri karşılaştırıldığında; "Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması." (0,176) alt kriterinin en önemli problem olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. En az önemli görülen problemin ise; "Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi." (0,154) olduğu görülmektedir.

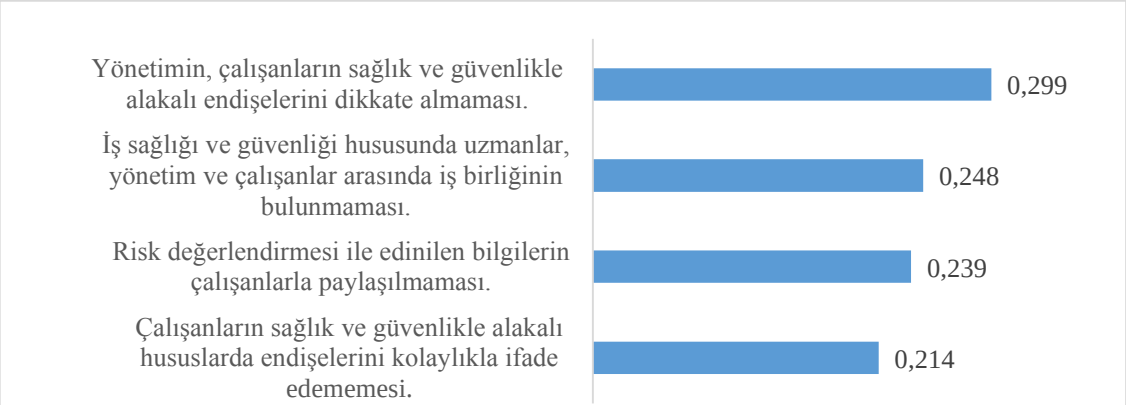
Şekil 4.5'te ise, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin AHS ile elde edilen ağırlıkları gösterilmektedir.

Şekil 4-5: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

Şekil 4.5'te, eğitim uygulamaları ile ilgili problemler karşılaştırıldığında; "Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi." (0,224) alt kriterinin en önemli problem olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. En az önemli görülen problemin ise; "Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması." (0,171) olduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriteri ile alakalı alt kriterlerin AHS ile elde edilen ağırlıkları Şekil 4.6'da gösterilmektedir.

Şekil 4-6: Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması problemi ile alakalı kriterlerin AHS ile saptanan ağırlıkları

Şekil 4.6'da, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriterinin alt kriterleri karşılaştırıldığında; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." (0,299) alt kriterinin en önemli problem olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir. En az önemli görülen problemin ise; "Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi." (0,214) olduğu görülmektedir.

Her ana kriterin kendi alt kriterlerine ait ağırlıklarının belirlenmesi önemli olduğu gibi, tüm alt kriterlerin karşılaştırılarak global ağırlıkların belirlenmesi de önemlidir. Her bir alt kriterin kendi ana kriteri içindeki ağırlığı olan lokal ağırlık ve tüm kriterler içindeki ağırlığı olan global ağırlık değerleri Tablo 4.5'te gösterilmektedir. Ayrıca, analize ilişkin λmak, TI, RTI, TO değerleri de Tablo 4.5'te gösterilmektedir.

Tablo 4-5: Alt kriterlerin lokal ve global ağırlıkları ile λ_{max}, TI, RTI, TO değerleri

Ana Kriterler	λ_{max}, TI, RTI, TO	Alt Kriterler	Lokal Ağırlıklar	Global Ağırlıklar
Yönetsel problemler	λ_{max}=8,02 TI=0,002 RTI= 1,41 TO= 0,001	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,1098	0,0204
		İSG ile ilgili tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,1229	0,0229
		Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,1184	0,0220
		Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,1177	0,0219
		Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,1364	0,0254
		Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,1336	0,0249
		Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,1251	0,0233
		Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması.	0,1360	0,0253
Çalışanların İSG kurallarına uymaması	λ_{max}=7,02 TI=0,003 RTI= 1,32 TO= 0,002	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri.	0,1196	0,0226
		Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,1277	0,0242
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,1324	0,0250
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,1582	0,0299
		Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,1526	0,0289
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,1573	0,0298
		Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanlarını doğru bir şekilde kullanmamaları	0,1522	0,0288
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	λ_{max}=6,01 TI=0,001 RTI= 1,24 TO= 0,001	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri ile ilgili bilgisi olmaması.	0,1693	0,0339
		Çalışma arkadaşlarının iş hayatına ilişkin yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,1538	0,0308
		Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,1612	0,0323
		Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,1656	0,0332
		Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,1757	0,0352
		Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,1744	0,0350

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	λ_{max}=5,01 TI=0,001 RTI= 1,12 TO= 0,001	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,1708	0,0341
		Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,1808	0,0360
		İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,2042	0,0407
		Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,2205	0,0440
		Yeni ekipman veya araç alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,2237	0,0446
Yönetim ve çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	λ_{max}=4,00 TI=0,001 RTI= 0,9 TO= 0,001	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenliğe dair endişelerini dikkate almaması.	0,2989	0,0672
		Çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili konularda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,2145	0,0482
		İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanların işbirliğinin bulunmaması.	0,2478	0,0557
		Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,2388	0,0537

Tablo 4.5'te, alt kriterlerin global ağırlıkları incelendiğinde; sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en önemli ilk beş problem, sırası ile şu şekilde saptanmıştır:

1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,0672).

2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, çalışanlar ve yönetim arasında işbirliğinin bulunmaması (0,0557).

3. Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,0537).

4. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,0482).

5. Yeni ekipman veya araç alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,0446).

En önemli görülen 4 alt kriterin ortak noktasının, yönetim ve çalışanlar arasındaki işbirliği ve iletişim problemleriyle alakalı olduğu görülmektedir.

En düşük önem derecesine sahip alt kriterler ise şu şekilde belirlenmiştir:

1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,0204).

2. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,0219).

3. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,0220).

4. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,0226).

5. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,0228).

En düşük önem derecesine sahip ilk üç alt kriterin ortak noktası, yönetsel problemler kriteri ile alakalı oluşlarıdır. Dolayısıyla, sağlık kuruluşlarında çalışanların yönetimin gerekli koyucu ve teknik ekipmanları sağladığı ve gerekli tedbirleri aldığını düşündükleri saptanmıştır.

Sağlık kuruluşlarında iş risklerine maruz kalabilme durumu da analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar ve analizle ilgili parametreler Tablo 4.6'da gösterilmektedir.

Tablo 4-6: İş risklerine maruz kalabilme durumunun AHS ile analizi

Kriter	Lokal Ağırlık	$\lambda_{max,}$ TI ve RTI	TO
Kimyasal riskler	0,203	λ_{max}=5,03	0,005
Fiziksel riskler	0,200	TI=0,006	
Biyolojik riskler	0,209	RTI= 1,12	
Ergonomik riskler	0,166		
Psikososyal riskler	0,222		

Tablo 4.6'da çalışmaya katılanların, en fazla psikososyal risklere maruz kalabileceklerini (0,222), ikinci sırada ise biyolojik risklere maruz kalabileceklerini (0,209) öngördükleri görülmektedir. En az ise ergonomik risklere maruz kalabilecekleri değerlendirmesini yapmışlardır (0,166). Sağlık çalışanlarının yaptıkları işin zorlukları, yaşadıkları stres ve son zamanlarda artan şiddet olaylarının bu sonuçları etkilediği düşünülmektedir.

Sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazalarının nedenleri de AHS yöntemi ile analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar ve analizle ilgili parametreler Tablo 4.7'de gösterilmektedir.

Tablo 4-7: İş kazalarının nedenlerinin AHS ile analizi

Kriter	Lokal Ağırlık	λ_{max}, TI ve RTI	TO
İnsani faktörler	0,319	λ_{max}=4,02	0,008
Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,225		
Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,225	TI=0,007	
Yönetimsel faktörler.	0,232	RTI= 0,9	

Tablo 4.7'de gösterilen analiz sonucuna göre; en önemli nedenin "insani faktörler" (0,319) olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle, sağlık kuruluşlarında çalışanlar, iş kazalarının en önemli nedenlerinin eğitim ve bilgi noksanlığı, dalgınlık ve dikkatsizlik, ilgisizlik, düzensizlik, psikolojik faktörler, iş tatminsizliği, güvensizlik, uyumsuzluk gibi bireye bağlı faktörler olduğunu düşünmektedirler. İkinci sırada ise; "yönetimsel faktörler" (0,232) yer almaktadır. Makine- malzemeye bağlı nedenler (0,225) ve ortama-çevreye bağlı nedenler (0,225) ise en az önemli görülen iş kazası nedenleridir.

4.3. Özel Sektör- Kamu Ayrımına Göre Elde Edilen Bulgular

Çalışma kapsamında toplanan 403 soru formunun, 177 adedi (%43,92) Sağlık Bakanlığı'na bağlı Eğitim ve Araştırma Hastanesi çalışanları tarafından doldurulmuş, 226 adedi (%56,08) ise özel hastane çalışanları tarafından doldurulmuştur. 403 soru formu için yapılan genel analizin yanı sıra özel sektörde çalışanların ve kamuda çalışanların verdikleri cevaplara göre de bir analiz yapılmıştır. Yapılan analize göre ana faktörler ve her bir alt kriter için tespit edilen en önemli iki problem Tablo 4.8'de gösterilmektedir.

Tablo 4-8: Özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar için en önemli İSG problemleri

	Özel	Kamu
Ana Faktörler	1.Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,212).	1.Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,242).
	2.Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,2).	2.Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,202).

Yönetsel problemler	1.Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,14).	1. Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması (0,157).
	2.Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması (0,134).	2. Uyarı levhalarının bulunmaması (0,135).
Çalışanların İSG kurallarına uymaması	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,15).	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması (0,168).
	2. Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması (0,148).	2.Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,167).
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	1.Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,201).	1. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,196).
	2.Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması (0,165).	2. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,187).
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	1.Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,218).	1.Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,242).
	2.Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,209).	2. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,223).
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	1.Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,315).	1.Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,279).
	2.İSG hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması (0,236).	2. İSG hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,263).

Tablo 4.8'deki analiz sonuçları incelendiğinde, özel hastanelerde çalışanlar ile kamu hastanelerinde çalışanlar tarafından yapılan değerlendirmelerin, ana faktörler ile

yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriteri dışında, farklılık gösterdiği görülmüştür.

Yapılan analize göre önem derecesi en düşük olan problemler de Tablo 4.9'da gösterilmektedir.

Tablo 4-9: Özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar için en az önemli İSG problemleri

	Özel	Kamu
Ana Faktörler	1.Çalışanların İSG kurallarına uymaması (0,191).	1.Yönetsel tedbirlerin alınmaması (0,17).
	2.Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,197).	2. Çalışanların İSG kurallarına uymaması (0,186).
Yönetsel problemler	1.Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,115).	1.Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,095).
	2.Uyarı levhalarının bulunmaması (0,117).	2.İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,111).
Çalışanların İSG kurallarına uymaması	1.Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri (0,128).	1.Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,097).
	2.Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,138).	2.Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,117).
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	1.Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,155).	1.Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,135).
	2.Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,156).	2. Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,149).
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	1.Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,178).	1.Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,151).
	2.Eğitimlerin bellli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,188).	2.Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,184).

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	1.Çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,214).	1.Çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,214).
	2.Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,235).	2. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,243).

Tablo 4.9'da, özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar tarafından yapılan değerlendirmelerin, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması alt kriteri dışında, farklılık gösterdiği görülmektedir.

Her bir alt kriterin tüm kriterler içindeki ağırlığı olan global ağırlıklarına bakıldığında ise, özel ve kamu sağlık kuruluşlarının her biri için en önemli görülen 4 problemin aynı olduğu görülmüştür. Tablo 4.10'da bu problemler ve kamu ve özel sağlık kuruluşları için elde edilen global ağırlıklar gösterilmektedir.

Tablo 4-10: Kamu ve özel sağlık kuruluşları için en önemli 4 problem ve global ağırlıkları

Problemler	**Özel**	**Kamu**
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,0669	0,0674
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0502	0,0636
Risk değerlendirmesi sonucu edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0499	0,0588
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0455	0,0518

Alt kriterlerin global değerlerine bakıldığında, en az önemli görülen problemlerin ise kamu ve özel sağlık kuruluşları için farklı olduğu görülmüştür. Özel sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre en az önemli görülen dört problem şu şeklidedir:

1. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,0228).
2. Uyarı levhalarının bulunmaması (0,0233).
3. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,0236).
4. Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması (0,0240).

Kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre en az önemli görülen dört problem ise şu şeklidedir:

1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,0161).

2. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,0182).

3. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,0188).

4. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,0199).

İş riskleri ile ilgili yapılan değerlendirmeler de, özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar açısından farklılık arz etmektedir. Bu husus Tablo 4.11'de gösterilmektedir.

Tablo 4-11: Özel ve kamu sağlık çalışanları açısından iş risklerinin değerlendirilmesi

Kriterler	**Özel Sektör**	**Kriterler**	**Kamu**
Kimyasal riskler	0,2212	Psikososyal riskler	0,2409
Psikososyal riskler	0,2075	Biyolojik riskler	0,2287
Fiziksel riskler	0,2035	Fiziksel riskler	0,1942
Biyolojik riskler	0,1941	Kimyasal riskler	0,1809
Ergonomik riskler	0,1737	Ergonomik riskler	0,1553

Tablo 4.11'de; en önemli iş riskinin, özel sağlık kuruluşlarında kimyasal riskler olarak değerlendirildiği, kamu sağlık kuruluşlarında ise psikosoyal riskler olarak değerlendirildiği görülmektedir. Kamu sağlık kuruluşlarında psikosoyal risk faktörlerinin daha baskın olduğu düşünülmektedir. Zira, 2011-2016 döneminde, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının çağrı merkezi olan Alo 170'e yapılan mobbing şikayetlerinin, kamu kurumları içerisinde en çok hastanelerden geldiği, çalışmanın psikososyal riskler bölümünde de belirtilmişti. Özel sektörde ise en çok şikayetin sanayi kuruluşlarından geldiği, hastanelerin ise sıralamada daha gerilerde yer aldığı ifade edilmişti. Yine çalışmanın yapıldığı kamu hastanelerinde, özel hastanelere kıyasla hasta yoğunluğunun ve iş yükünün fazla olması, kamu hastanelerinde psikososyal risklerin daha önemli görülmesinin nedenlerindendir.

Sağlık kuruluşlarındaki iş kazası nedenleri de özel ve kamu sağlık çalışanları açısından ayrı ayrı analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, karşılaştırma yapabilmek için, Tablo 4.12'de önem derecesine göre sıralı şekilde gösterilmektedir.

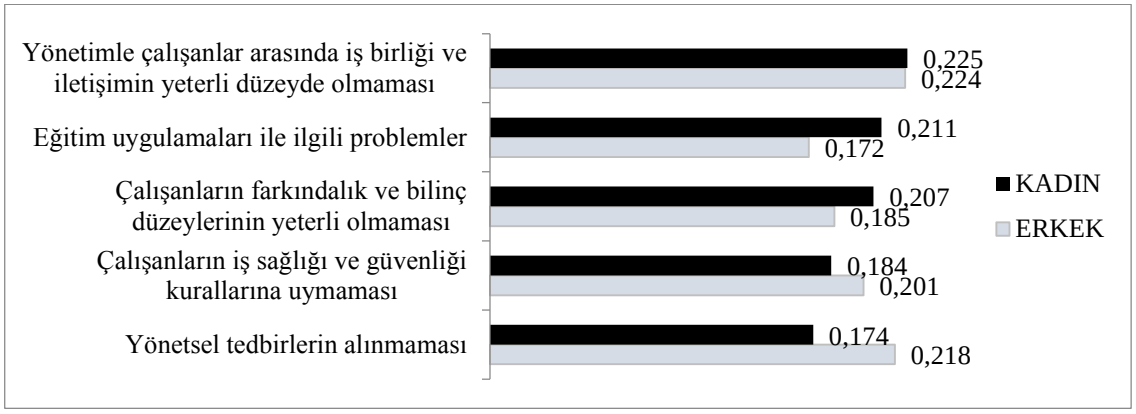
Tablo 4-12: Özel ve kamu sağlık çalışanları açısından iş kazası nedenlerinin değerlendirilmesi

Kriterler	Özel	Kriterler	Kamu
İnsani faktörler	0,3156	İnsani faktörler	0,3225
Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,2321	Yönetimsel faktörler.	0,2456
Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,2304	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,2164
Yönetimsel faktörler.	0,2219	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,2156

Tablo 4.12'de; hem özel hem de kamu sağlık kuruluşları açısından en önemli iş kazası nedeninin, insani faktörler olduğu görülmektedir. Ancak, kamu sağlık kuruluşlarında en önemli ikinci iş kazası nedeni yönetimsel faktörlerken, özel sağlık kuruluşlarında bu nedenin son sırada olduğu görülmektedir. Özel sağlık kuruluşlarında yönetimsel faktörlerin, kamu sağlık kuruluşlarına göre daha az problem teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Kamuda yönetimsel faktörlerin ikinci en önemli problem olarak görülmesine, yönetim politikaları üzerinde siyaset ve sendikaların etkili olması sebep olabilir.

4.4. Cinsiyete Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

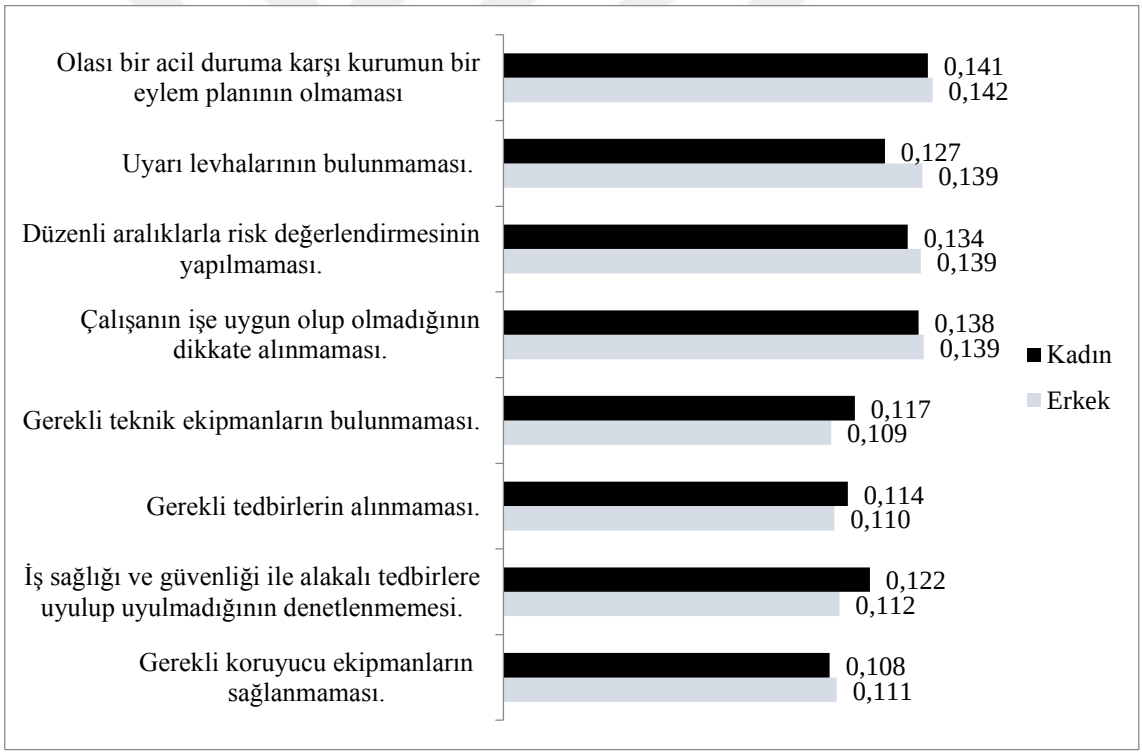
Çalışma kapsamında elde edilen veriler, kadın (289 kişi, %71,71) ve erkek (114 kişi, %28,29) katılımcılar açısından da analiz edilmiştir. Öncelikle, ana faktörler cinsiyet ayrımına göre analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Şekil 4.7'de gösterilmiştir.

Şekil 4-7: Ana faktörlerin cinsiyet ayrımına göre analizi

Şekil 4.7'de; hem kadınların hem de erkeklerin en önemli gördükleri problemin "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması." olduğu görülmektedir. Ancak, ikinci en önemli alt kriterle ilgili değerlendirme, kadınlar ve erkekler için farklı olmuştur. Kadın çalışanlar, ikinci en önemli kriterin "Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler." olduğunu düşünmesine karşın, erkek çalışanlar, "Yönetsel tedbirlerin alınmaması." kriterini en önemli ikinci kriter olarak görmüşlerdir. Erkek çalışanlar için, "Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler" en az önemli görülen kriter olmuştur. Keza kadın çalışanlar da, erkek çalışanlar için en önemli ikinci kriter olan "Yönetsel tedbirlerin alınmaması" kriterini, en az önemli kriter olarak değerlendirmişlerdir.

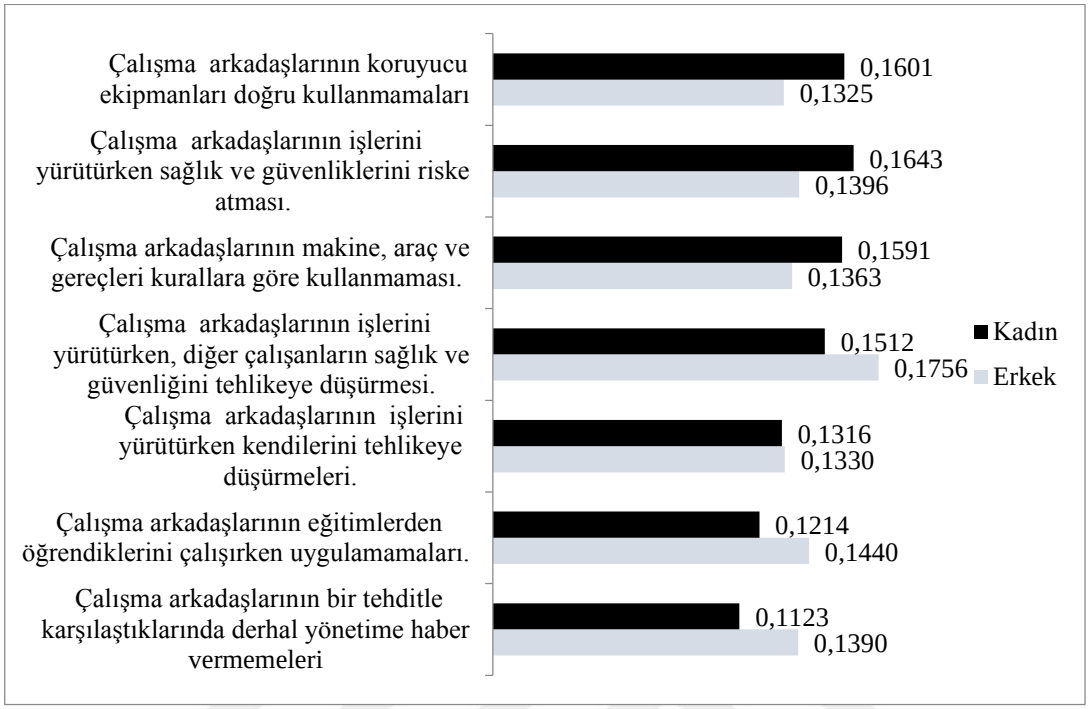
Yönetsel problemler de cinsiyet bakımından analiz edilerek, elde edilen bulgular Şekil 4.8'de gösterilmektedir.

Şekil 4-8: Yönetsel problemlerin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.8'de, en önemli yönetsel problemin, hem kadınlar için hem de erkekler için; "Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması." olduğu görülmektedir. En az önemli görülen yönetsel problemin ise; erkekler için, "Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.", kadınlar içinse, "Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması." olduğu görülmektedir.

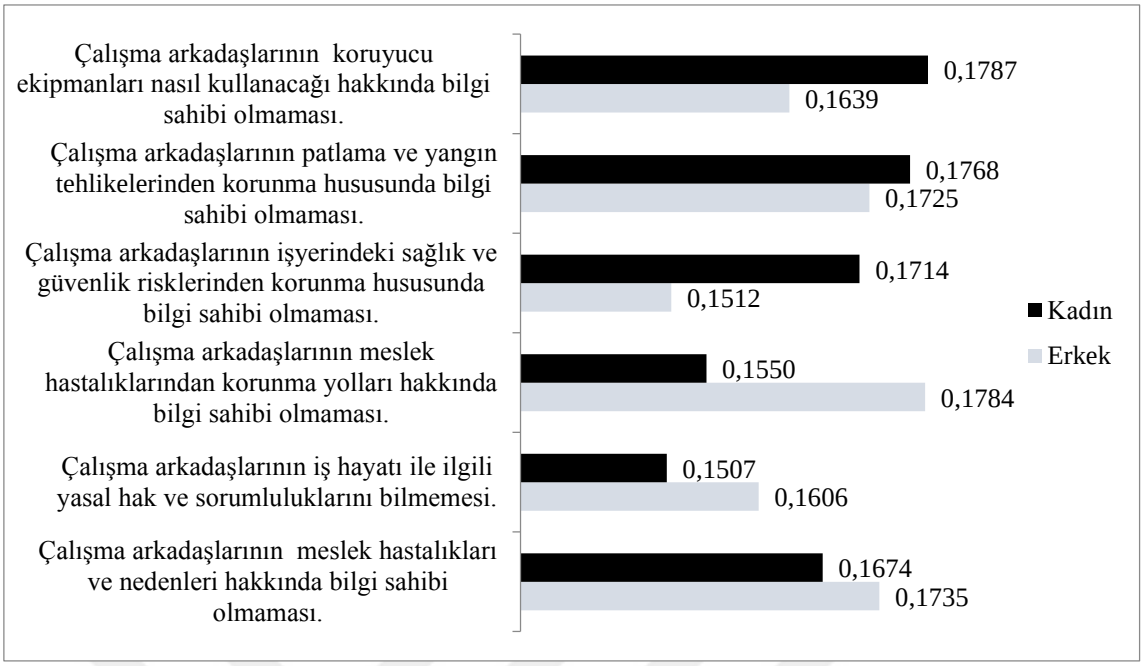
Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması ile ilgili problemlerin cinsiyet bakımından analizinin sonuçları ise Şekil 4.9'da gösterilmiştir.

Şekil 4-9: Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.9'da, "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması ile alakalı problemler" içerisinde, kadın çalışanların, "Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması." alt kriterini en önemli problem olarak görmesine karşın, erkek çalışanların, "Çalışma arkadaşlarının diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi." alt kriterini en önemli problem olarak gördüğü saptanmıştır.

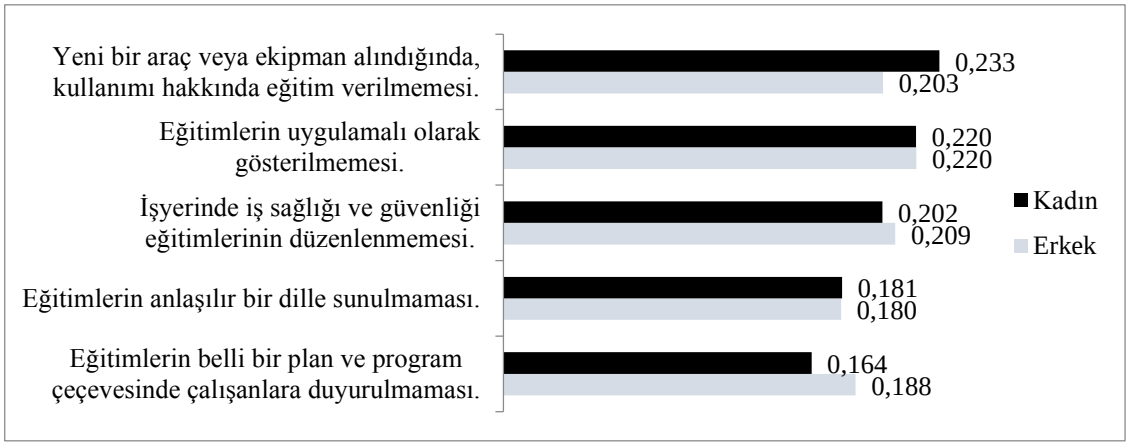
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile alakalı problemler için de cinsiyete göre bir analiz yapılmış ve elde edilen bulgular Şekil 4.10'da gösterilmiştir.

Şekil 4-10: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.10'da, "Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemler" içerisinde; kadın çalışanlar için en önemli alt kriterin "Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması." olmasına karşın, erkek çalışanlar için en önemli alt kriterin "Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması." olduğu görülmektedir.

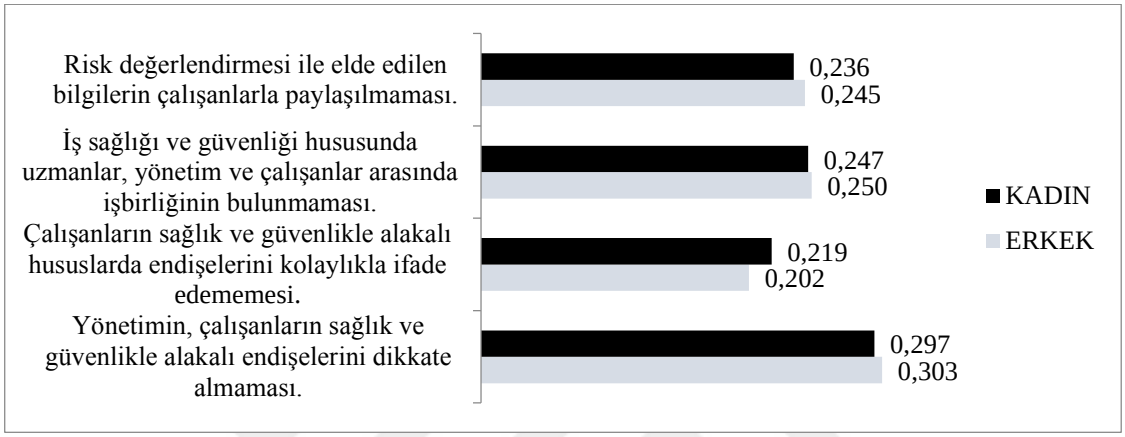
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler de cinsiyete göre analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Şekil 4.11'de gösterilmiştir.

Şekil 4-11: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.11'de, "Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler" içerisinde, kadın çalışanlar için en önemli olan alt kriterin; "Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi." olduğu, erkek çalışanlar için en önemli alt kriterin ise; "Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi." olduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin cinsiyete göre analizi sonucu ve elde edilen bulgular Şekil 4.12'de gösterilmiştir.

Şekil 4-12: Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.12'de, "Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemleri" içerisinde en önemli alt kriterin hem kadın çalışanlar hem de erkek çalışanlar için "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Her bir alt kriterin tüm kriterler içindeki ağırlığı olan global ağırlıklarına bakıldığında ise, hem kadın çalışanlar hem de erkek çalışanlar için en önemli görülen 4 problemin aynı olduğu görülmüştür. Tablo 4.13'te ise bu problemler ve kadın ve erkek çalışanlar için elde edilen global ağırlıklar gösterilmiştir.

Tablo 4-13: Kadın ve erkek çalışanlar için en önemli 4 problem ve global ağırlıkları

Problemler	Kadın	Erkek
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,067	0,068
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,056	0,056
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,053	0,055
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,049	0,045

Alt kriterlerin global değerleri hesaplandığında, en az önemli görülen problemlerden ilk üçünün kadın ve erkek çalışanlar için aynı olduğu, en az önemli görülen dördüncü problemin ise farklı olduğu görülmüştür. Kadın çalışanlara göre en az önemli görülen dört problem şu şeklidedir:

1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,019).

2. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,020).

3. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,020).

4. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,021).

Erkek çalışanlara göre en az önemli görülen dört problemin global ağırlıkları aynı olup, bu problemler şu şekildedir:

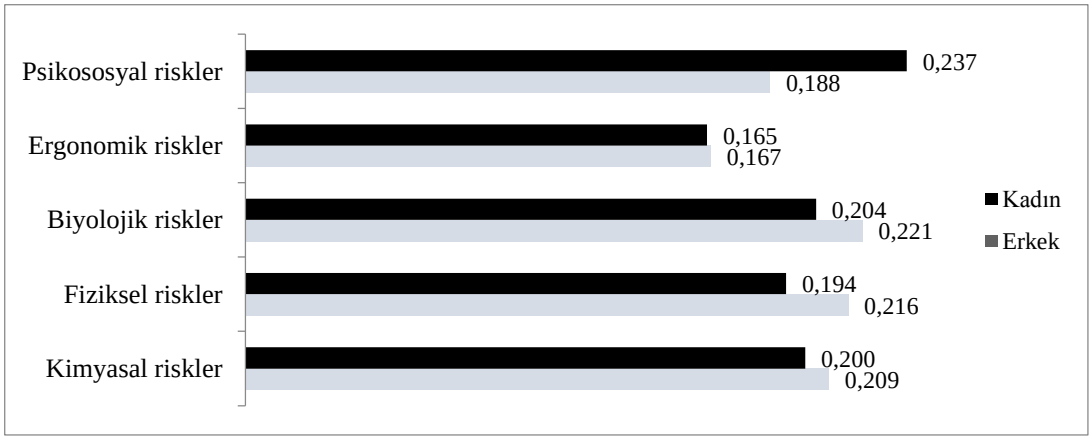
1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,024).

2. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,024).

3. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,024).

4. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,024).

İş riskleri de cinsiyet ayrımına göre analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Şekil 4.13'te gösterilmiştir.

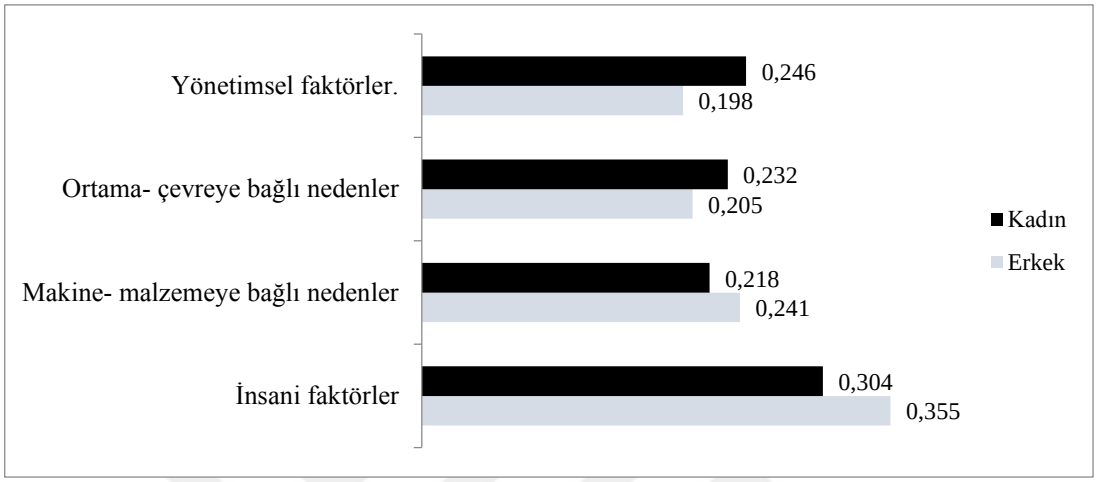

Şekil 4-13: İş risklerinin cinsiyet ayrımına göre analizi

Şekil 4.13'te, kadın çalışanların, iş risklerinden psikososyal riskleri en önemli kriter olarak gördüğü, erkek çalışanların ise biyolojik risklerin en önemli kriter olduğunu

düşündüğü görülmektedir. Kadınların duygusal olarak daha hassas olmaları, psikososyal risk etmenleri ile baş etmekte zorluk çekmelerine neden olabilmektedir.

Sağlık kuruluşlarında görülen iş kazalarının nedenleri de cinsiyet ayrımına göre analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Şekil 4.14'te gösterilmiştir.

Şekil 4-14: İş kazası nedenlerinin cinsiyete göre analizi

Şekil 4.14'te; hem kadın çalışanların hem de erkek çalışanların en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olduğunu düşündüğü görülmektedir. Önem derecesi en düşük iş kazası nedeni ise; erkek çalışanlar için yönetimsel faktörler iken, kadın çalışanlar için makine- malzemeye bağlı nedenlerdir.

4.5. Yaşa Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışma kapsamında yapılan ankete katılanlar, yaş kriterine göre, 18-25 (177 kişi, %43,92), 26-35 (147 kişi, %36,48) ve 35 yaş üstü (79 kişi, %19,6) şeklinde üç gruba ayrılmış ve bu ayrıma göre analiz yapılmıştır. İlk soru formundaki ana kriterler ve her bir alt kriter için en önemli görülen iki problem Tablo 4.14'te gösterilmiştir.

Tablo 4-14: Yaşa göre iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en önemli iki problem

Yaş	En önemli iki ana faktör
18-25	1. Yönetsel tedbirlerin alınmaması (0,205) 2. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,203)
26-35	1. Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,242) 2. Çalışanların İSG kurallarına uymaması (0,195) ve Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,195)
35 üstü	1. Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,269) 2. Yönetsel önlem ve tedbirlerin alınmaması (0,192)

Yaş	En önemli iki yönetsel problem
18-25	1. Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,139) 2. Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması (0,134)
26-35	1. Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,137) 2. Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması (0,133)
35 üstü	1. Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması (0,159) 2. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı önlemlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,137)
Yaş	**Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili en önemli iki problem**
18-25	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,162) ve çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması (0,162) 2. Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması (0,15)
26-35	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,163) 2. Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması (0,153)
35 üstü	1. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanlarını doğru kullanmamaları (0,19) 2. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması (0,159)
Yaş	**Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili en önemli iki problem**
18-25	1. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,181) 2. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,173)
26-35	1. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,175) 2. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,173) ve çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,173)
35 üstü	1. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,200) 2. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,180)
Yaş	**Eğitim uygulamaları ile ilgili en önemli iki problem**
18-25	1. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,226) 2. Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,211)
26-35	1. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,243) ve yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,243) 2. İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi (0,207)
35 üstü	1. Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,249) 2. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,229)

Yaş	Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimle ilgili en önemli iki problem
18-25	1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,323)
	2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,242)
26-35	1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0286)
	2. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,27)
35 üstü	1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,269)
	2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,266)

Tablo 4.14'te, yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriterinde üç yaş grubunda da aynı problemin en önemli bulunduğu, bunun dışındaki kriterler için yapılan değerlendirmelerin her yaş grubu için farklı olduğu görülmektedir.

İlk soru formundaki ana kriterler ve her bir alt kriter için önem derecesi en düşük iki problem ise Tablo 4.15'te gösterilmiştir.

Tablo 4-15: Yaş ayrımına göre iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en az önemli iki problem

Yaş	En az önemli iki ana faktör
18-25	1. Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,193)
	2. Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,199)
26-35	1. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,18)
	2. Yönetsel tedbirlerin alınmaması (0,187)
35üstü	1. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,171)
	2. Çalışanların İSG kurallarına uymaması (0,18)
Yaş	**En az önemli iki yönetsel problem**
18-25	1. İSG ile alakalı önlemlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,112)
	2. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,114)
26-35	1. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,114)
	2. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,117)
35üstü	1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,085)
	2. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,11)

Yaş	Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili en az önemli iki problem
18-25	1. Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,126) 2. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,128)
26-35	1. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,121) 2. Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,125)
35üstü	1. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,1) 2. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri (0,116)
Yaş	**Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili en az önemli iki problem**
18-25	1. Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,15) 2. Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,163)
26-35	1. Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,151) 2. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması (0,162)
35üstü	1. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,139) 2. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması (0,145)
Yaş	**Eğitim uygulamaları ile ilgili en az önemli iki problem**
18-25	1. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,176) 2. Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,179)
26-35	1. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,139) 2. Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,169)
35üstü	1. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,144) 2. İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi (0,187)
Yaş	**Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimle ilgili en az önemli iki problem**
18-25	1. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,213) 2. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,222)
26-35	1. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,200) 2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,244)
35üstü	1. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,222) 2. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,243)

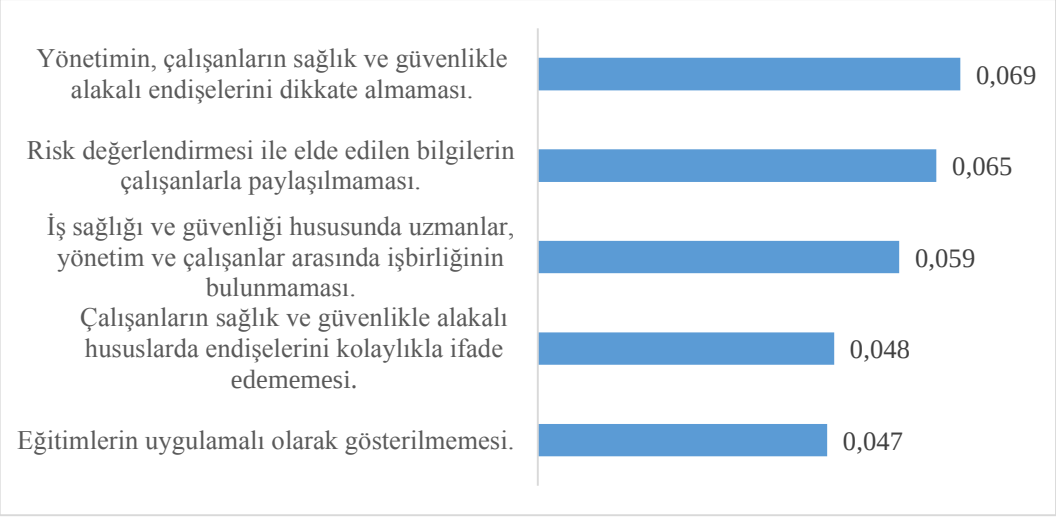
Tablo 4.15'te, bütün yaş gruplarında eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden "Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması." alt kriterinin en az önemli bulunduğu, ana kriterler ve diğer alt kriterler içinse yaş gruplarına göre farklı bulgulara ulaşıldığı görülmektedir.

18-25 yaş grubu için, tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk beş problem Şekil 4.15'te gösterilmiştir.

Şekil 4-15: 18-25 yaş grubu için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

26-35 yaş grubu için, tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk beş problem ise Şekil 4.16'da gösterilmiştir.

Şekil 4-16: 26-35 yaş grubu için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

35 yaş üstü için, tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk beş problem ise Şekil 4.17'de gösterilmiştir.

Şekil 4-17: 35 yaş üstü için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

Şekil 4.15, 4.16 ve 4.17'de yer verilen sonuçlara bakıldığında; tüm yaş grupları için tüm alt kriterler içerisinde en önemli görülen problemin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

İş riskleri yaş grupları açısından analiz edildiğinde; 18-25 yaş ve 26-35 yaş grubu için en önemli iş riskinin kimyasal riskler olduğu [(0,217) ve (0,218)], 35 yaş üstü için ise en önemli iş riskinin psikososyal riskler (0,275) olduğu tespit edilmiştir. En az önemli görülen iş riskleri ise; 18-25 yaş ve 26-35 yaş grubu için ergonomik riskler (0,168 ve 0,154) iken, 35 yaş üstü için kimyasal risklerdir (0,151).

İş kazası nedenleri, yaş grupları açısından analiz edildiğinde; tüm yaş grupları için en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olduğu değerlendirmesi yapılmıştır [18-25 (0,344), 26-35 (0,278) ve 35 üstü (0,315)]. En az önemli görülen iş kazası nedenleri ise; 18-25 yaş grubu için yönetimsel faktörler (0,197), 26-35 (0,225) ve 35 üstü (0,218) yaş grubu içinse ortama- çevreye bağlı nedenlerdir. 18-25 yaş grubunun, yönetimsel faktörleri en az önemli iş kazası nedeni olarak görmeleri, meslek hayatlarının başlangıcında olmaları ve bu nedenle yönetim politikalarını olduğu gibi kabullenmiş olmalarından kaynaklanabilir.

4.6. Kıdeme Göre Yapılan Analizden Elde Edilen Bulgular

Çalışma kapsamında yapılan ankete katılanlar, kıdeme göre, 3 yıldan az (155 kişi, %38,46), 3-10 yıl (151 kişi, %37,47) ve 10 yıl üstü (97 kişi, %24,07) şeklinde üç gruba ayrılmış ve bu ayrıma göre analiz yapılmıştır.

İlk soru formundaki ana kriterler ve her bir alt kriter için en önemli görülen iki problem Tablo 4.16'da, en az önemli görülen iki problem ise Tablo 4.17'de gösterilmiştir.

Tablo 4-16: Kıdeme göre, İSG ile alakalı en önemli iki problem

Kıdem	**En önemli iki ana faktör**
3 yıldan az	1. Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,215) 2. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,202)
3-10 yıl	1. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması (0,209) 2. Yönetsel tedbirlerin alınmaması (0,205)
10 yıl üstü	1. Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması (0,273) 2. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,217)
Kıdem	**En önemli iki yönetsel problem**
3 yıldan az	1. Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması (0,140) 2. Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,139)
3-10 yıl	1. Uyarı levhalarının bulunmaması (0,136) 2. Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması (0,130) ve çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,130)
10 yıl üstü	1. Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması (0,143) 2. Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması (0,142)
Kıdem	**Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili en önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,168) 2. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması (0,161)
3-10 yıl	1. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi (0,156) 2. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması (0,153)
10 yıl üstü	1. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları (0,182) 2. Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması (0,158)

Kıdem	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili en önemli iki problem
3 yıldan az	1. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,181) 2. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,169)
3-10 yıl	1. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,191) 2. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,186)
10 yıl üstü	1. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,199) 2. Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması (0,181)
Kıdem	**Eğitim uygulamaları ile ilgili en önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,215) 2. Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,213)
3-10 yıl	1. Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,216) 2. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,211)
10 yıl üstü	1. Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi (0,252) 2. Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi (0,243)
Kıdem	**Yönetim ve çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimle ilgili en önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,316) 2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,246)
3-10 yıl	1. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,31) 2. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,252)
10 yıl üstü	1. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,281) 2. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,263)

Tablo 4.16'da yer verilen, ana kriterler ve her bir alt kriter için en önemli görülen iki problemle ilgili analiz sonuçları incelendiğinde; hemen hemen her kıdem seviyesinde farklı bulgulara ulaşıldığı görülmektedir.

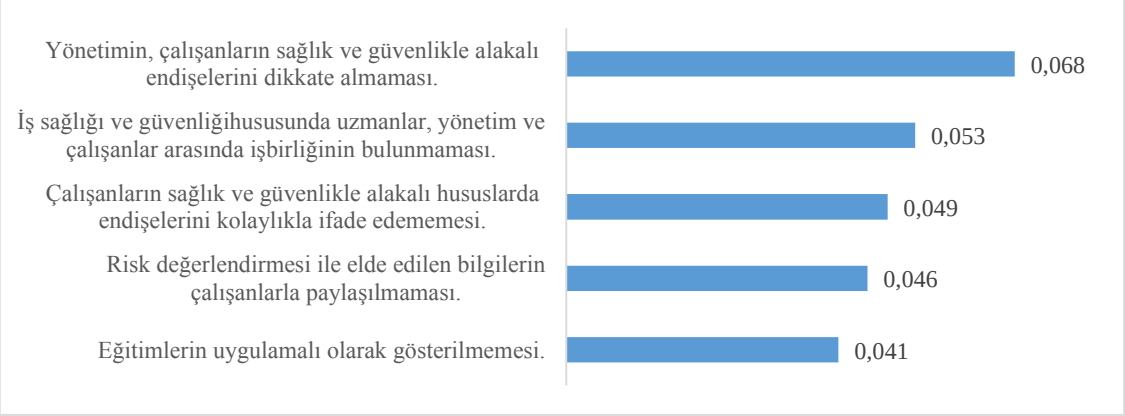
Tablo 4-17: Kıdeme göre, iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı en az önemli iki problem

Kıdem	En az önemli iki ana faktör
3 yıldan az	1. Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,192) 2. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması (0,194)
3-10 yıl	1. Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması (0,186) 2. Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler (0,196)
10 yıl üstü	1. Yönetsel tedbirlerin alınmaması (0,171) 2. Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması (0,153)
Kıdem	**En az önemli iki yönetsel problem**
3 yıldan az	1. İSGile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi (0,11) 2. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,116)
3-10 yıl	1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,114) 2. Gerekli tedbirlerin alınmaması (0,116)
10 yıl üstü	1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması (0,094) 2. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması (0,112)
Kıdem	**Çalışanların İSG kurallarına uymaması ile ilgili en az önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,12) 2. Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,125)
3-10 yıl	1. Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları (0,118) 2. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,14)
10 yıl üstü	1. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri (0,092) 2. Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri (0,118)
Kıdem	**Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili en az önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,15) 2. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması (0,165)
3-10 yıl	1. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,142) 2. Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi (0,146)
10 yıl üstü	1. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması (0,141) 2. Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması (0,149)

Kıdem	Eğitim uygulamaları ile ilgili en az önemli iki problem
3 yıldan az	1. Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,179)
	2. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,185)
3-10 yıl	1. Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,176)
	2. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,191)
10 yıl üstü	1. Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması (0,124)
	2. Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması (0,188)
Kıdem	**Yönetim ve çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimle ilgili en az önemli iki problem**
3 yıldan az	1. Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması (0,212)
	2. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,226)
3-10 yıl	1. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,209)
	2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması (0,229)
10 yıl üstü	1. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi (0,202)
	2. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması (0,254)

Tablo 4.16 ve 4.17'de yer verilen, kıdem ayrımına göre yapılan analizlerde, genellikle kıdem süresi arttıkça yapılan değerlendirmelerin de değiştiği saptanmıştır.

3 yıldan az kıdemi olanlar için tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre saptanan en önemli ilk 5 problem Şekil 4.18'de gösterilmiştir.

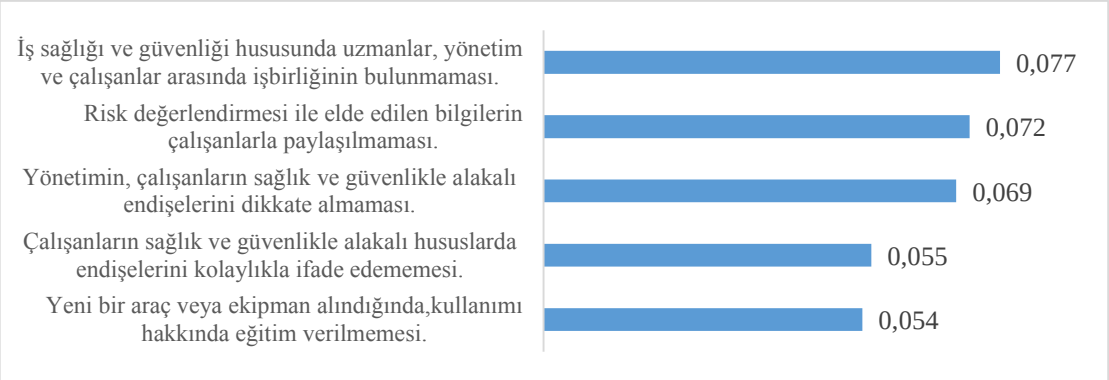
Şekil 4-18: 3 Yıldan az kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

3- 10 yıl kıdemi olanlar için tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre saptanan en önemli ilk 5 problem Şekil 4.19'da gösterilmiştir.

Şekil 4-19: 3-10 yıl kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

10 yıldan fazla kıdemi olanlar için tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre saptanan en önemli ilk 5 problem ise Şekil 4.20'de gösterilmiştir.

Şekil 4-20: 10 yıldan fazla kıdemi olanlar için global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem

Şekil 4.18, 4.19 ve 4.20 incelendiğinde, 3 yıldan az kıdemi olanlar ve 3-10 yıl kıdemi olanlar için tüm kriterler içerisinde en önemli problemin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu, 10 yıl üstü kıdemi olanlar için ise en önemli problemin; "İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması" olduğu görülmektedir.

İş riskleri kıdem açısından analiz edildiğinde; 3 yıldan az kıdemi olanlar için en önemli iş riski kimyasal riskler (0,227) iken, 3-10 yıl kıdemi olanlar için en önemli iş

riskinin biyolojik riskler (0,218) olduğu ve 10 yıl üstü kıdemi olanlar için ise en önemli iş riskinin psikososyal riskler (0,271) olduğu tespit edilmiştir. İş riskleri açısından en az önemli görülen risk ise; 3 yıldan az, 3-10 yıl ve 10 yıl üstü kıdemi olanların tamamı için ergonomik risklerdir. Lokal ağırlıkları ise sırası ile 0,164, 0,174 ve 0,153'tür.

İş kazası nedenleri kıdem açısından analiz edildiğinde; tüm gruplar için en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olduğu değerlendirilmiştir [3 yıldan az (0,329), 3-10 yıl (0,303) ve 10 yıl üstü (0,323)]. En az önemli görülen iş kazası nedeni ise; 3 yıldan az kıdemi olanlar için yönetimsel faktörler (0,194) iken, 3-10 yıl arası kıdemi olanlar (0,219) ve 10 yıl üstü (0,206) kıdemi olanlar için en az önemli iş kazası nedeni makine-malzemeye bağlı nedenlerdir. 18-25 yaş grubu çalışanlarda olduğu gibi, kıdemi 3 yıldan az olan çalışanların yönetimsel problemleri en az önemli görmesi, yönetim politikalarını henüz sorgulamamalarından kaynaklanabilir.

4.7. Eğitim Düzeyine Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışmaya katılanlar eğitim düzeyine göre, ilköğretim (9 kişi, %2,23), lise (98 kişi, %24,32), ön lisans (60 kişi, %14,89), lisans (181 kişi, %44,91) ve lisans üstü mezunları (tıp fakültesi mezunları dahil, 55 kişi, %13,65) olarak kategorize edilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemleri içeren ana faktörler eğitim düzeyine göre analiz edilerek, elde edilen bulgular Tablo 4.18'de, yönetsel problemlerin eğitim düzeyine göre analizinin sonuçları ise Tablo 4.19'da gösterilmiştir.

Tablo 4-18: Eğitim düzeyine göre, ana faktörlerin analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,221
		Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,202
	En az önemli	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,178
		Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,199
Lise	En önemli	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,224
	En az önemli	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,198
		Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,188
		Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,194
Ön Lisans	En önemli	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,222
		Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,211
	En az önemli	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,179
		Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,192
Lisans	En önemli	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,220
		Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,208
	En az önemli	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,183
		Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,190
Lisans Üstü	En önemli	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,270
		Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,198
	En az önemli	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,154
		Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,182

Tablo 4.18'de, ilköğretim haricinde tüm eğitim düzeyleri için en önemli ana faktörün "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması." olduğu görülmektedir. İlköğretim mezunları için ise en önemli ana faktör; "Çalışanların İSG kurallarına uymaması." kriteridir. En az önemli görülen problem ise; lise hariç tüm eğitim düzeylerinde, "Yönetsel tedbirlerin alınmaması." kriteridir. Lise mezunları içinse, "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına göre çalışmaması." en az önemli kriteridir.

Tablo 4-19: Yönetsel problemlerin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,165
		Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,156
		Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,156
	En az önemli	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,081
		Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,094
Lise	En önemli	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,138
		Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,137
	En az önemli	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,108
		İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,110
Ön Lisans		Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,162
	En önemli	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,159
	En az önemli	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,089
		İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,100
Lisans	En önemli	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,144
		Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,127
	En az önemli	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,117
		Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,118
Lisans Üstü	En önemli	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,157
		Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,145
	En az önemli	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,108
		Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,109

Tablo 4.19'da, eğitim düzeyine göre en önemli görülen kriterlerin farklılık arz ettiği, en az önemli görülen probleminse, ilköğretim mezunları hariç, tüm eğitim seviyelerinde "Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması." olduğu görülmüştür. İlköğretim mezunları içinse, önem derecesi en düşük problem; "Gerekli tedbirlerin alınmaması." kriteridir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin eğitim düzeyine göre analizinin sonuçları ise Tablo 4.20'de gösterilmiştir.

Tablo 4-20: Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,199
		Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,156
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,110
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,126
Lise	En önemli	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,175
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,166
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,110
		Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,127
Ön Lisans	En önemli	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,170
		Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,147
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,128
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,135
Lisans	En önemli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,161
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,159
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,123
		Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,125
Lisans Üstü	En önemli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,174
		Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,171
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,076
		Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,119

Tablo 4.20'de, "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması" probleminin eğitim düzeyine göre analizinin sonuçları incelendiğinde, lisans ve lisans üstü mezunları için en önemli problemin aynı olduğu, diğer eğitim düzeylerinin her birinde farklı bir görüşün olduğu saptanmıştır.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi sonucu elde edilen bulgular ise Tablo 4.21'de gösterilmiştir.

Tablo 4-21: Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,195
		Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,187
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,127
		Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,146
Lise	En önemli	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,194
		Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,178
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,150
		Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,153
Ön Lisans	En önemli	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,186
		Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,180
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,148
		Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,157
Lisans	En önemli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,179
		Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,173
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,151
		Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,163
Lisans Üstü	En önemli	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,203
		Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,183
	En az önemli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,145
		Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,147

Tablo 4.21'de, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemlerden en önemli olanlarının, eğitim düzeyine göre farklılık arz ettiği görülmektedir. En az önemli görülen problemin ise; ilköğretim hariç, diğer tüm eğitim düzeylerinde "Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi." olduğu görülmektedir. İlköğretim mezunları için önem derecesi en düşük

problem ise; “Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.” kriteridir.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.22’de gösterilmiştir.

Tablo 4-22: Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,282
		Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,230
	En az önemli	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,153
		Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,157
Lise	En önemli	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,249
		Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,238
	En az önemli	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,149
		Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,151
Ön Lisans	En önemli	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,215
		Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,209
	En az önemli	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,171
Lisans	En önemli	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,200
		Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,230
	En az önemli	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,201
		Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,183
Lisans Üstü	En önemli	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,191
		Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,247
	En az önemli	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,243
		Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,127
		Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,184

Tablo 4.22’de, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en önemli görülenlerin eğitim düzeyine göre farklılık arz ettiği görülmektedir. En az önemli görülen problemin ise, lise, lisans ve lisans üstü mezunları için aynı olduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin eğitim düzeyine göre analizi sonucu elde edilen bulgular Tablo 4.23’te gösterilmiştir.

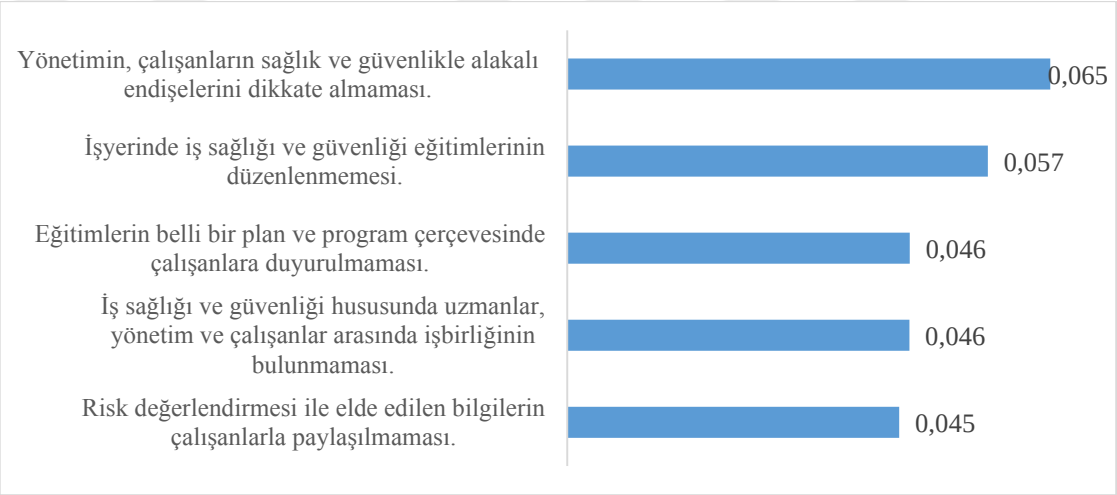
Tablo 4-23: Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerinin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	Önem Derecesi	Kriter	Lokal Ağırlık
İlköğretim	En önemli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,327
		İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,232
	En az önemli	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,216
		Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,225
Lise	En önemli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,330
		İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,240
	En az önemli	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,204
		Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,227
Ön Lisans	En önemli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,279
		İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,253
	En az önemli	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,228
		Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,239
Lisans	En önemli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,315
		İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,243
	En az önemli	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,203
		Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,238
Lisans Üstü	En önemli	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,307
		İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,268
	En az önemli	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,210
		Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,215

Tablo 4.23'te, lisans üstü hariç tüm eğitim düzeylerinde en önemli "Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemi"nin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir. Lisans üstü

mezunları için en önemli problem ise; “Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.” kriteridir. En az önemli görülen problemin ise lise mezunları hariç tüm eğitim seviyelerinde “Çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.” olduğu görülmektedir. Lise mezunları için en az önemli görülen problem ise; lisans üstü mezunları için en önemli problem olarak görülen, “Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.” kriteridir.

Tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre önem dereceleri de analiz edilmiştir. İlköğretim mezunlarının, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulduğu ilk 5 problem Şekil 4.21’de gösterilmiştir.

Şekil 4-21: İlköğretim mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.21’de, ilköğretim mezunları için tüm alt kriterler içinde en önemli kriterin, genel bulgularda olduğu gibi, “Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.” olduğu görülmektedir.

Lise mezunlarının, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulduğu ilk 5 problem Şekil 4.22’de gösterilmiştir.

Şekil 4-22: Lise mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.22'de, lise mezunları için tüm alt kriterler içinde en önemli kriterin, ilköğretim mezunlarında ve genel bulgularda olduğu gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Ön lisans mezunlarının, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulduğu ilk 5 problem Şekil 4.23'te gösterilmiştir.

Şekil 4-23: Ön lisans mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.23'te, ön lisans mezunları için tüm alt kriterler içinde en önemli kriterin, ilköğretim ve lise mezunlarında ve genel bulgularda olduğu gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Lisans mezunlarının, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulduğu ilk 5 problem Şekil 4.24'te gösterilmiştir.

Şekil 4-24: Lisans mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.24'te lisans mezunları için tüm alt kriterler içinde en önemli kriterin, ilköğretim, lise ve ön lisans mezunlarında ve genel bulgularda olduğu gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Lisans üstü mezunlarının, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulduğu ilk 5 problem Şekil 4.25'te gösterilmiştir.

Şekil 4-25: Lisans üstü mezunları için global ağırlıklara göre en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.25'te, lisans üstü mezunları için tüm alt kriterler içinde en önemli kriterin, diğer eğitim seviyesinde olanlardan farklı olarak, "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması" olduğu görülmektedir.

İş riskleri de eğitim düzeyine göre analiz edilerek, elde edilen bulgular Tablo 4.24'te gösterilmiştir.

Tablo 4-24: İş risklerinin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
	Biyolojik riskler	0,267	Psikososyal riskler	0,135
İlköğretim	Kimyasal riskler	0,236	Fiziksel riskler	0,163
	Fiziksel riskler	0,229	Ergonomik riskler	0,153
Lise	Biyolojik riskler	0,211	Psikososyal riskler	0,202
	Psikososyal riskler	0,240	Ergonomik riskler	0,164
Ön Lisans	Biyolojik riskler	0,224	Fiziksel riskler	0,185
	Kimyasal riskler	0,218	Ergonomik riskler	0,167
Lisans	Psikososyal riskler	0,217	Fiziksel riskler	0,193
	Psikososyal riskler	0,276	Kimyasal riskler	0,163
Lisans Üstü	Biyolojik riskler	0,191	Ergonomik riskler	0,180

Tablo 4.24'te, ön lisans ve lisans üstü mezunlarına göre en önemli iş riskinin ve lisans mezunlarına göre en önemli ikinci iş riskinin psikososyal riskler olduğu görülmektedir. İlköğretim mezunları için ise psikososyal riskler en az önemli görülen iş riski olmuştur. Lise, ön lisans ve lisans mezunları için ise en az önemli risk, ergonomik riskler olarak görülmüştür.

İş kazası nedenleri eğitim düzeyine göre analiz edilerek, elde edilen bulgular Tablo 4.25'te gösterilmiştir.

Tablo 4-25: İş kazası nedenlerinin eğitim düzeyine göre analizi

Eğitim Düzeyi	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,283	İnsani faktörler	0,221
İlköğretim	Yönetimsel faktörler.	0,253	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,243
	İnsani faktörler	0,348	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,199
Lise	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,245	Yönetimsel faktörler.	0,208
	İnsani faktörler	0,314	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,211
Ön Lisans	Yönetimsel faktörler.	0,244	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,231
	İnsani faktörler	0,297	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,216
Lisans	Yönetimsel faktörler.	0,244	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,243
	İnsani faktörler	0,361	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,195
Lisans Üstü	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,226	Yönetimsel faktörler.	0,218

Tablo 4.25'te, ilköğretim hariç tüm eğitim düzeylerinde en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olduğu görülmektedir. Buna karşın, insani faktörler, ilköğretim mezunları için en az önemli görülen iş kazası nedeni olarak değerlendirilmiştir. İlköğretim mezunları için en önemli iş kazası nedeni ise; makine- malzemeye bağlı nedenlerdir.

4.8. Meslek Ayrımına Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışma, 25 doktor, 268 ebe ve hemşire, 8 anestezi teknikeri, 16 fizyoterapist, 17 hasta kayıt ve danışma görevlisi, 13 laborant, 10 temizlik personeli ve 46 büro çalışanı ile yapılmıştır. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemleri içeren ana faktörler katılımcının mesleğine göre analiz edilerek, katılımcılar için en önemli bulunan iki problem Tablo 4.26'da gösterilmiştir.

Tablo 4-26: Mesleğe göre, en önemli iki ana kriter

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,279
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,194
Ebe ve hemşire	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,223
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,202
Anestezi Teknikeri	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,329
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,248
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,258
Fizyoterapist	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,188
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,250
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,237
Laborant	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,234
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,212
Temizlik Personeli	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,224
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,206
Büro Çalışanı	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,228
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,212

Tablo 4.26'da; doktor, ebe ve hemşire, anestezi teknikeri ve büro çalışanları açısından en önemli ana kriterin "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması." olduğu, laborant, temizlik personeli ve hasta kayıt görevlisi

açısından ise en önemli ana kriterin "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması." olduğu görülmektedir. Fizyoterapistler için ise en önemli kriterin "Yönetsel tedbirlerin alınmaması." olduğu saptanmıştır.

Ana faktörlerden, katılımcılar tarafından en az önemli bulunan iki problem Tablo 4.27'de gösterilmiştir.

Tablo 4-27: Mesleğe göre, en az önemli iki ana kriter

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,165
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,173
Ebe ve hemşire	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,183
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,191
Anestezi Teknikeri	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,099
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,149
Fizyoterapist	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,183
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,185
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,155
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,157
Laborant	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,179
Temizlik Personeli	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,185
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,179
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,194
Büro Çalışanı	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,172
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,184

Tablo 4.27'de, doktor, anestezi teknikeri, hasta kayıt görevlileri, temizlik personeli ve büro çalışanlarının, "Yönetsel tedbirlerin alınmaması" kriterini en az önemli buldukları görülmektedir.

Yönetsel problemlerin mesleğe göre analizi sonucu, en önemli bulunan iki problem ise Tablo 4.28'de gösterilmektedir.

Tablo 4-28: Mesleğe göre, en önemli iki yönetsel problem

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,168
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,146
Ebe ve hemşire	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,150
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,136
Anestezi Teknikeri	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,219
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,149
Fizyoterapist	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,168
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,166
Hasta Kayıt Görevlisi	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,150
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,134
Laborant	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,207
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,147
Temizlik Personeli	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,162
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,155
Büro Çalışanı	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,160
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,128

Tablo 4.28'de, hemen hemen her meslek grubu için farklı bir yönetsel problemin öncelikli olduğu tespit edilmiştir.

Yönetsel problemlerin mesleğe göre analizi sonucu, en az önemli bulunan iki problem ise Tablo 4.29'da gösterilmektedir.

Tablo 4-29: Mesleğe göre, en az önemli iki yönetsel problem

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,093
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,101
Ebe ve hemşire	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,106
	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,115
Anestezi Teknikeri	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,084
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,085
Fizyoterapist	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,089
Hasta Kayıt Görevlisi	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,094
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,103
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,114
Laborant	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,080
Temizlik Personeli	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,094
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,085
	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,095
Büro Çalışanı	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,099
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,118

Tablo 4.29'da, en az önemli görülen yönetsel problemlerin, neredeyse her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin mesleğe göre analizi yapılarak, en önemli görülen iki problem Tablo 4.30'da gösterilmiştir.

Tablo 4-30: Mesleğe göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması problemlerinden en önemli iki alt kriter

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,214
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,168
Ebe ve hemşire	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,169
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,160
Anestezi Teknikeri	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,203
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,174
Fizyoterapist	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,237
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,187
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,165
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,159
Laborant	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,222
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,171
Temizlik Personeli	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,193
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,155
Büro Çalışanı	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,156
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,149

Tablo 4.30'da, "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması" problemi ile ilgili en önemli görülen kriterin, neredeyse her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin mesleğe göre analizi sonucu, en az önemli görülen iki problem ise Tablo 4.31'de gösterilmiştir.

Tablo 4-31: Mesleğe göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,092
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,108
Ebe ve hemşire	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,108
Anestezi Teknikeri	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,121
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,072
Fizyoterapist	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,099
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,105
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,111
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,120
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,120
Laborant	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,089
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,113
Temizlik Personeli	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,113
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,128
Büro Çalışanı	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,131
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,139
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,139

Tablo 4.31'de, "Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması" problemi ile ilgili en az önemli görülen kriterin neredeyse her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin mesleğe göre analizi yapılarak, en önemli bulunan iki alt kriter Tablo 4.32'de gösterilmiştir.

Tablo 4-32: Mesleğe göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,213
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,212
Ebe ve hemşire	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,183
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,169
Anestezi Teknikeri	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,209
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,179
Fizyoterapist	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,226
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,175
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,216
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,182
Laborant	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,209
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,202
Temizlik Personeli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,179
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,173
Büro Çalışanı	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,208
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,184

Tablo 4.32'de, "Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması" problemlerinin en önemli olanının, neredeyse her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin mesleğe göre analizi sonucu, en az önemli bulunan iki alt kriter ise Tablo 4.33'te gösterilmiştir.

Tablo 4-33: Mesleğe göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,115
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,150
Ebe ve hemşire	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,155
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,159
Anestezi Teknikeri	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,133
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,152
Fizyoterapist	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,142
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,148
Hasta Kayıt Görevlisi	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,138
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,143
Laborant	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,124
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,130
Temizlik Personeli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,151
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,163
Büro Çalışanı	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,132
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,159
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,159
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,159

Tablo 4.33'te, "Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması" problemlerinin en az önemli olanının, neredeyse her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, çoğunlukla en az önemli görülen alt kriterin; "Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi." olduğu saptanmıştır.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin mesleğe göre analizi yapılarak, en önemli görülen iki problem Tablo 4.34'te gösterilmiştir.

Tablo 4-34: Mesleğe göre, eğitim uygulamaları ile ilgili en önemli iki problem

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,251
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,247
Ebe ve hemşire	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,232
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,226
Anestezi Teknikeri	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,276
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,231
Fizyoterapist	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,250
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,218
Hasta Kayıt Görevlisi	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,264
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,233
Laborant	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,250
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,216
Temizlik Personeli	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,278
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,227
Büro Çalışanı	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,254
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,238

Tablo 4.34'te, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en önemli görülenlerin hemen hemen her meslek grubu için farklı olduğu görülmektedir.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin mesleğe göre analiz sonuçlarına göre, en az önemli görülen iki problem Tablo 4.35'te gösterilmiştir.

Tablo 4-35: Mesleğe göre, eğitim uygulamaları ile ilgili en az önemli iki problem

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,150
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,176
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,176
Ebe ve hemşire	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,158
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,178
Anestezi Teknikeri	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,131
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,163
Fizyoterapist	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,135
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,187
Hasta Kayıt Görevlisi	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,151
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,161
Laborant	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,158
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,177
Temizlik Personeli	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,154
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,161
Büro Çalışanları	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,109
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,191

Tablo 4.35'te, eğitim uygulamaları ile ilgili en az önemli görülen problemlere bakıldığında, "Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması." kiterinin nispi olarak daha az önemli bulunduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin mesleğe göre analizi yapılarak, en önemli görülen iki problem ve lokal ağırlıkları Tablo 4.36'da gösterilmiştir.

Tablo 4-36: Mesleğe göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,277
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,246
Ebe ve hemşire	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,310
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,244
Anestezi Teknikeri	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,338
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,229
Fizyoterapist	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,288
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,272
Hasta Kayıt Görevlisi	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,290
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,263
Laborant	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,266
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,259
Temizlik Personeli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,319
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,234
Büro Çalışanları	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,321
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,257

Tablo 4.36'da, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." kriterinin ebe, hemşire, anestezi teknikeri, hasta kayıt görevlisi, temizlik personeli ve büro çalışanları için en önemli kriter olduğu, doktor ve laborantlar için ise en önemli ikinci problem olduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin mesleğe göre analizi sonucunda, en az önemli görülen iki problem ve lokal ağırlıkları Tablo 4.37'de gösterilmiştir.

Tablo 4-37: Mesleğe göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Meslek	Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,235
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,241
Ebe ve hemşire	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,217
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,229
Anestezi Teknikeri	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,212
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,222
Fizyoterapist	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,218
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,222
Hasta Kayıt Görevlisi	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,218
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,229
Laborant	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,229
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,246
Temizlik Personeli	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,220
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,227
Büro Çalışanları	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,177
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,246

Tablo 4.37'de, "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması" problemlerinden en az önemli bulunanının, çoğunlukla "Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi." olduğu görülmektedir.

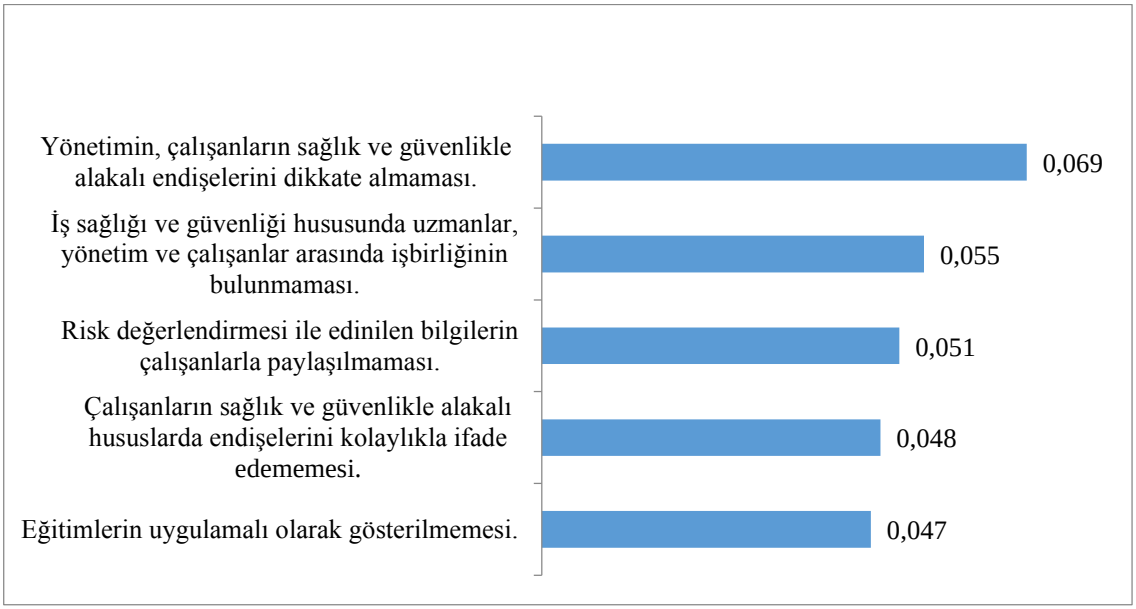
Doktorlar için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.26'da gösterilmiştir.

Şekil 4-26: Doktorlara göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.26'da, doktorlar için tüm alt kriterler içerisinde en önemli olanının; "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

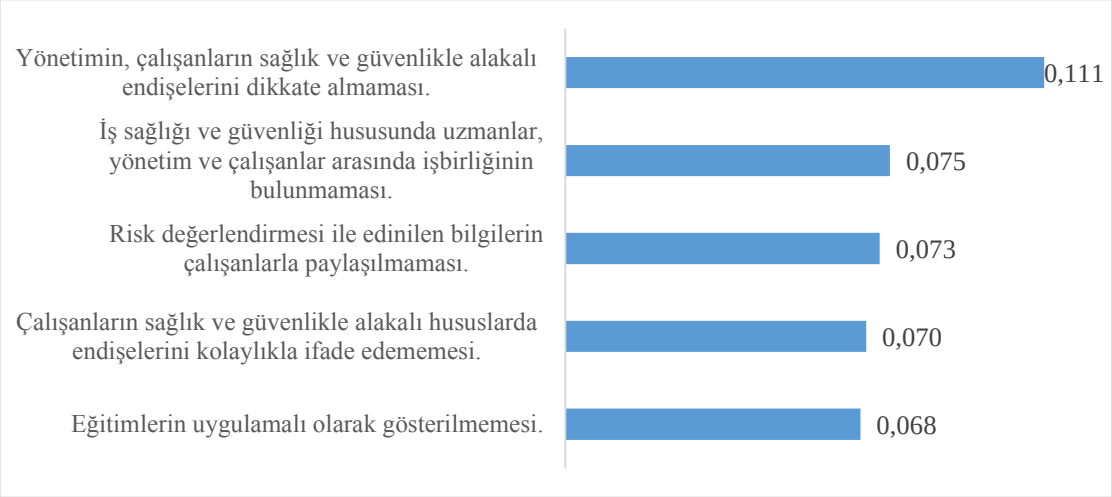
Ebe ve hemşireler için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.27'de gösterilmiştir.

Şekil 4-27: Ebe ve hemşirelere göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.27'de, ebe ve hemşireler için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

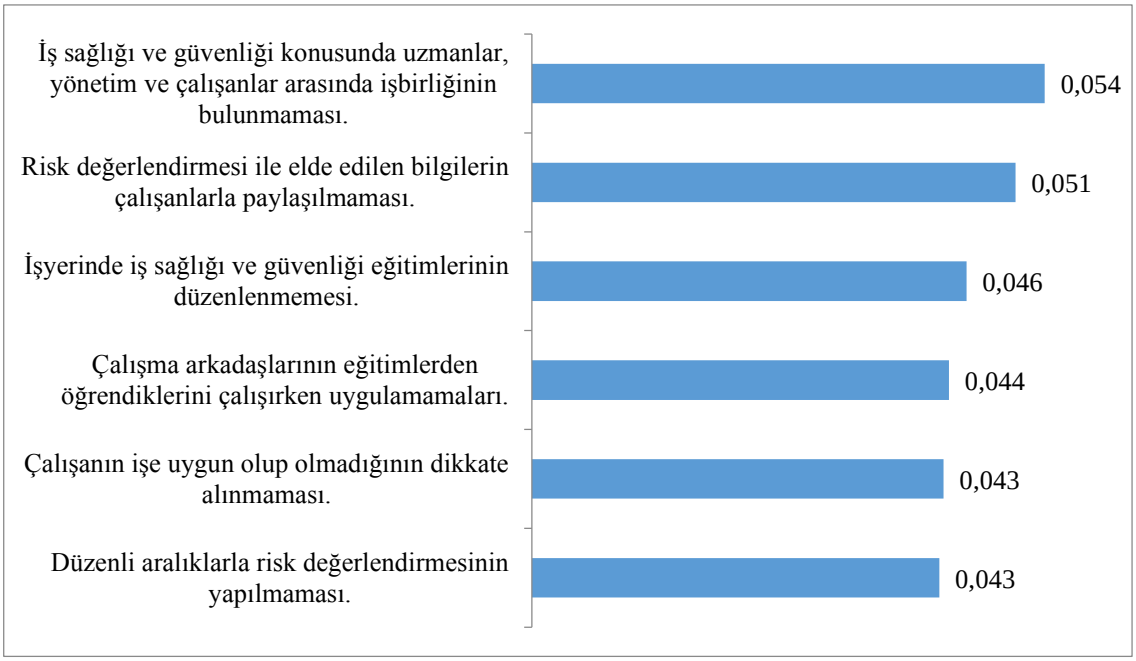
Anestezi teknikerleri için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.28'de gösterilmiştir.

Şekil 4-28: Anestezi teknikerlerine göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.28'de, anestezi teknikerleri için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin; ebe ve hemşireler gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

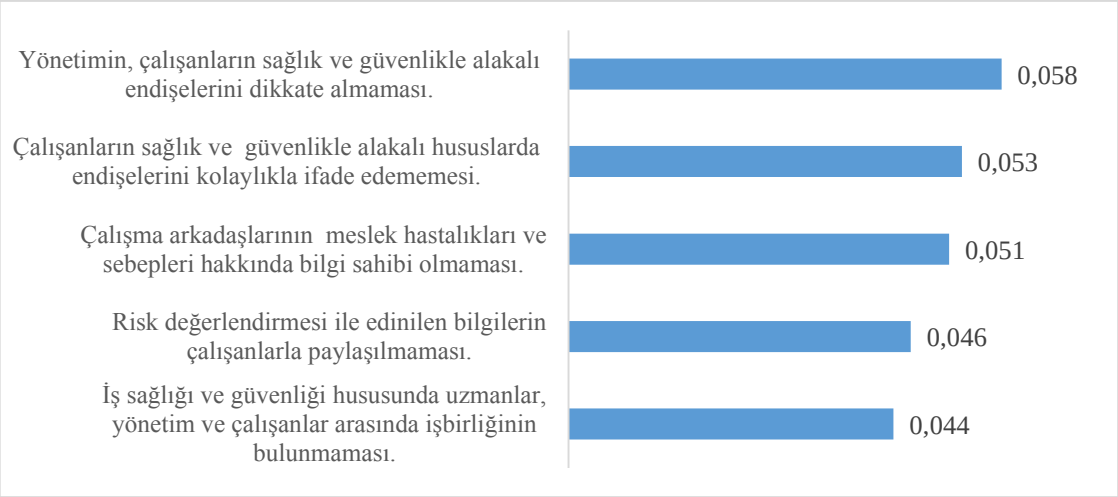
Fizyoterapistler için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.29'da gösterilmiştir.

Şekil 4-29: Fizyoterapistlere göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.29'da, fizyoterapistler için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin; "İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması." olduğu görülmektedir.

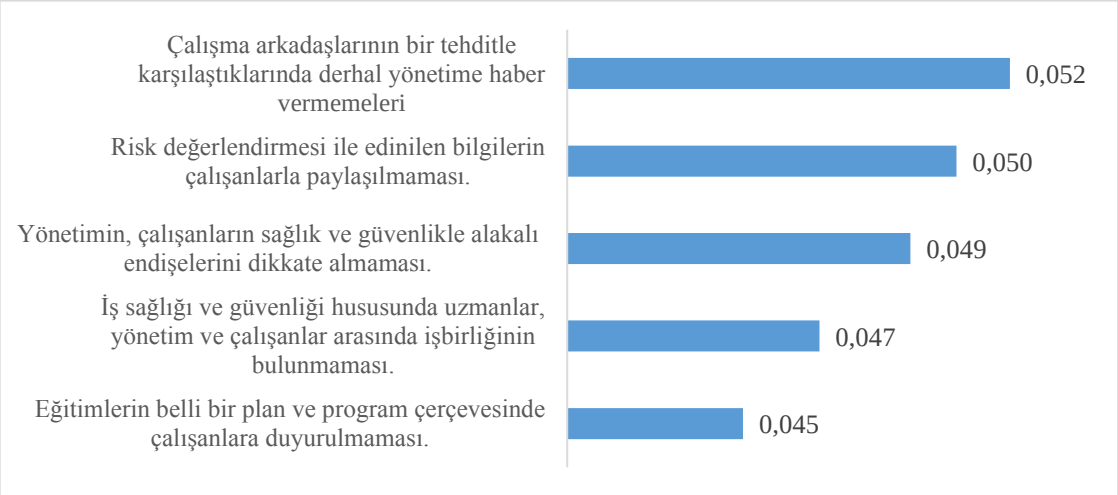
Hasta kayıt görevlileri için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.30'da gösterilmiştir.

Şekil 4-30: Hasta kayıt görevlilerine göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.30'da, hasta kayıt görevlileri için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin; anestezi teknikerleri, ebe ve hemşireler gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

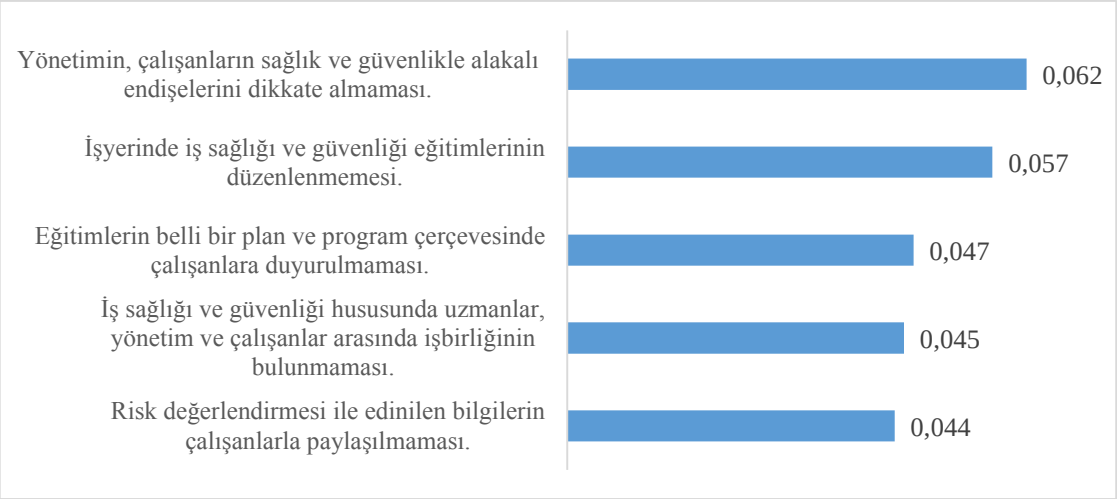
Laborantlar için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.31'de gösterilmiştir.

Şekil 4-31: Laborantlara göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.31'de, laborantlar için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin, çalışmanın genel bulgularından farklı olarak, "Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri" olduğu görülmektedir.

Temizlik personeli için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.32'de gösterilmiştir.

Şekil 4-32: Temizlik personeline göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.32'de, temizlik personeli için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin, hasta kayıt görevlileri, anestezi teknikerleri, ebe ve hemşireler gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

Büro çalışanları için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan ilk 5 kriter Şekil 4.33'te gösterilmiştir.

Şekil 4-33: Büro çalışanlarına göre tüm alt kriterler içinde en önemli ilk 5 kriter

Şekil 4.33'te, büro çalışanları için tüm alt kriterler içinde en önemli bulunan kriterin, temizlik personeli, hasta kayıt görevlileri, anestezi teknikerleri, ebe ve hemşireler gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle ilgili endişelerini dikkate almaması" olduğu görülmektedir.

İş risklerinin mesleğe göre analizi yapılarak, elde edilen bulgular Tablo 4.38'de gösterilmiştir.

Tablo 4-38: İş risklerinin meslek ayrımına göre analizi

Meslek	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	Psikososyal riskler	0,313	Fiziksel riskler	0,159
	Ergonomik riskler	0,181	Biyolojik riskler	0,173
Ebe ve hemşire	Psikososyal riskler	0,226	Ergonomik riskler	0,160
	Biyolojik riskler	0,211	Kimyasal riskler	0,197
Anestezi Teknikeri	Psikososyal riskler	0,263	Kimyasal riskler	0,123
	Biyolojik riskler	0,261	Fiziksel riskler	0,165
Fizyoterapist	Biyolojik riskler	0,295	Fiziksel riskler	0,140
Hasta Kayıt Görevlisi	Psikososyal riskler	0,200	Ergonomik riskler	0,180
	Kimyasal riskler	0,255	Ergonomik riskler	0,168
	Biyolojik riskler	0,203	Fiziksel riskler	0,173
Laborant	Fiziksel riskler	0,257	Psikososyal riskler	0,169
Temizlik Personeli	Kimyasal riskler	0,196	Biyolojik riskler	0,183
	Biyolojik riskler	0,260	Psikososyal riskler	0,134
	Kimyasal riskler	0,240	Fiziksel riskler	0,171
Büro Çalışanı	Kimyasal riskler	0,230	Ergonomik riskler	0,158
	Fiziksel riskler	0,214	Biyolojik riskler	0,188

Tablo 4.38'de, iş risklerinin mesleğe göre analizinin sonuçları incelendiğinde; en fazla psikososyal baskıya maruz kalan hemşire ve doktorların, bu doğrultuda değerlendirme yaptıkları görülmektedir. Yine ameliyathane ortamında çalışan anestezi teknikerleri de en önemli iş riskinin psikososyal riskler olduğu değerlendirmesini yapmışlardır. Büro çalışanlarının en önemli gördüğü iş riskinin kimyasal riskler olması beklenen bir sonuç olmamakla birlikte, tüm sağlık çalışanları için düşünerek genel bir değerlendirme yapmış oldukları düşünülebilir.

İş kazalarının nedenlerinin mesleğe göre analizi yapılarak, elde edilen bulgular Tablo 4.39'da gösterilmiştir.

Tablo 4-39: İş kazalarının nedenlerinin meslek ayrımına göre analizi

Meslek	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Doktor	İnsani faktörler	0,327	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,192
	Yönetimsel faktörler.	0,253	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,229
Ebe ve hemşire	İnsani faktörler	0,333	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,217
	Yönetimsel faktörler.	0,232	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,218
Anestezi Teknikeri	Yönetimsel faktörler.	0,297	İnsani faktörler	0,204
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,295	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,205
Fizyoterapist	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,329	Yönetimsel faktörler.	0,174
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,285	İnsani faktörler	0,213
Hasta Kayıt Görevlisi	İnsani faktörler	0,357	Yönetimsel faktörler.	0,170
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,238	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,235
Laborant	Yönetimsel faktörler.	0,329	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,198
	İnsani faktörler	0,238	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,235
Temizlik Personeli	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,279	İnsani faktörler	0,224
	Yönetimsel faktörler.	0,253	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,244
Büro Çalışanı	İnsani faktörler	0,305	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,214
	Yönetimsel faktörler.	0,243	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,237

Tablo 4.39'da; insani faktörlerin, doktor, ebe, hemşire, hasta kayıt görevlisi ve büro çalışanları için en önemli bulunan neden olduğu, laborantlar içinse en önemli bulunan ikinci neden olduğu görülmektedir. Buna karşın, anestezi teknikerleri ve temizlik personeli için "İnsani faktörler" en az önemli görülen iş kazası nedeni olmuştur.

4.9. Çalışılan Bölüme Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışmaya katılanların, acil (67 kişi), ameliyathane (16 kişi), idari işler (25 kişi), hasta kabul hizmetleri (15 kişi), çocuk sağlığı ve hastalıkları (18 kişi), çocuk cerrahisi (19 kişi), dahiliye (23 kişi), dermatoloji (10 kişi), kadın hastalıklari ve doğum (13 kişi), yoğun bakım (28 kişi), genel cerrahi (36 kişi), fizik tedavi ve rehabilitasyon (20 kişi), nöroloji (10 kişi), hematoloji (10 kişi), kulak burun boğaz (12 kişi), kalp damar cerrahisi (29 kişi), laboratuvar (16 kişi), ortopedi ve travmatoloji (19 kişi), organ nakli (7 kişi) ve temizlik

işlerinden (10 kişi) oluşan yirmi farklı bölümde görev yaptıkları tespit edilmiştir. Ana kriterler ve alt kriterler, çalışanların görev yaptıkları bölüme göre de analiz edilmiştir. İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemleri içeren ana faktörlerin çalışılan bölüme göre analizi sonucu her bölüm için en önemli görülen ilk iki kriter Tablo 4.40'ta gösterilmiştir.

Tablo 4-40: Bölüme göre, en önemli iki ana faktör

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,235
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,226
Ameliyathane	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,315
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,206
İdari İşler	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,258
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,234
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,254
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,249
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,326
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,269
Çocuk Cerrahisi	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,251
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,201
Dahiliye	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,293
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,186
Dermatoloji	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,277
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,257
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,225
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,205
Yoğun Bakım	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,238
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,228
Genel Cerrahi	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,263
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,225

FTR	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,251
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,202
Nöroloji	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,234
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,222
Hematoloji	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,290
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,184
KBB	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,256
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,202
KVC	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,216
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,213
Laboratuvar	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,273
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,234
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,273
Ortopedi ve Travmatoloji	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,221
Organ Nakli	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,239
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,210
Temizlik İşleri	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,224
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,206

Tablo 4.40'ta; beş ana kriterin de farklı bölümler için en önemli kriter olarak değerlendirildiği görülmüştür.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemleri içeren ana faktörlerin çalışılan bölüme göre analizi sonucu en az önemli görülen ilk iki kriter ise Tablo 4.41'de gösterilmiştir.

Tablo 4-41: Bölüme göre, en az önemli iki ana faktör

Bölüm	**Kriter**	**Lokal Ağırlık**
Acil	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,175
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,176
Ameliyathane	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,140
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,160
İdari İşler	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,147
	Yönetsel önlem ve tedbirlerin alınmaması	0,153

Hasta Kabul Hizmetleri	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,139
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,172
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,085
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,115
Çocuk Cerrahisi	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,163
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,186
Dahiliye	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,164
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,177
Dermatoloji	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,111
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,137
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,187
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,190
Yoğun Bakım	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,162
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,176
Genel Cerrahi	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,158
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,170
FTR	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,175
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,178
Nöroloji	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,157
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,184
Hematoloji	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,172
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,175
KBB	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,174
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,177
KVC	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,172
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,186
Laboratuvar	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,138
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,162
Ortopedi ve Travmatoloji	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,130
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,182
Organ Nakli	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,177
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,182
Temizlik İşleri	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,179
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,194

Tablo 4.41'de; çalışmanın yapıldığı toplam yirmi bölümden sekizinde (ameliyathane, çocuk sağlığı ve hastalıkları, çocuk cerrahisi, dahiliye, genel cerrahi, hematoloji, ortopedi ve travmatoloji ve temizlik işleri) en az önemli görülen problemin "Yönetsel tedbirlerin alınmaması" olduğu görülmektedir.

Yönetsel problemlerin çalışılan bölüme göre analizi sonucu, her bölüm için en önemli görülen ilk iki alt kriter Tablo 4.42'de gösterilmiştir.

Tablo 4-42: Bölüme göre, yönetsel problemlerden en önemli iki alt kriter

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,131
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,131
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,127
Ameliyathane	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,189
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,185
İdari İşler	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,176
	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,173
Hasta Kabul Hizmetleri	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,156
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,148
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,198
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,168
Çocuk Cerrahisi	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,139
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,133
Dahiliye	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,164
	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,135
Dermatoloji	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,144
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,143
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,182
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,175
Yoğun Bakım	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,142
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,140
Genel Cerrahi	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,166
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,159
FTR	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,158
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,155
Nöroloji	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,187
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,152

Hematoloji	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,160
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,151
KBB	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,228
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,163
KVC	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,138
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,130
Laboratuvar	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,223
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,153
Ortopedi ve Travmatoloji	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,164
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,142
Organ Nakli	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,151
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,147
Temizlik İşleri	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,162
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,155

Tablo 4.42'de; çocuk sağlığı ve hastalıkları, çocuk cerrahisi, dermatoloji, kadın hastalıkları ve doğum, nöroloji, KBB, ortopedi ve travmatoloji bölümlerinde en önemli alt kriterin; "Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması." olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra tabloda dikkat çeken bir husus da; organ nakli bölümünde en önemli, acil, çocuk sağlığı ve hastalıkları, dermatoloji, kadın hastalıkları ve doğum, KBB ve temizlik işleri bölümlerinde en önemli ikinci yönetsel problemin "Uyarı levhalarının olmaması." problemi olduğudur. Yasal prosedürler gereği hastanelerde uyarı levhalarının mutlaka bulunması gerektiği düşünülürse, bu bölümlerde çalışanların bu değerlendirmeyi yapması dikkat çekicidir.

Yönetsel problemlerin çalışılan bölüme göre analizi sonucu, her bölüm için en az önemli görülen iki alt kriter Tablo 4.43'te gösterilmiştir.

Tablo 4-43: Bölüme göre, yönetsel problemlerden en az önemli iki alt kriter

Bölüm	**Kriter**	**Lokal Ağırlık**
Acil	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,113
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,121
Ameliyathane	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,074
	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,080

İdari İşler	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,084
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,092
Hasta Kabul Hizmetleri	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,090
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,091
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,075
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,082
Çocuk Cerrahisi	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,110
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,119
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,119
Dahiliye	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,108
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,112
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,112
Dermatoloji	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,092
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,113
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,082
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,086
Yoğun Bakım	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,098
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,103
Genel Cerrahi	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,056
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,097
FTR	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,089
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,095
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,095
Nöroloji	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,075
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,092
Hematoloji	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,083
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,108
KBB	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,066
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,075
KVC	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,114
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,115
Laboratuvar	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,064
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,073
Ortopedi ve Travmatoloji	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,095
	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,105
Organ Nakli	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,095
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,099
Temizlik İşleri	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,085
	İSG ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,095

Tablo 4.43'te, hemen hemen her bölüm için farklı bir kriterin daha az önemli bulunduğu görülmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması problemi de bölüm bazında analiz edilmiş ve en önemli iki alt kriter Tablo 4.44'te verilmiştir.

Tablo 4-44: Bölüme göre, çalışanların İSG kriterlerine uymaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,178
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,152
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,228
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,178
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,177
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,167
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,162
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,152
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,181
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,176
Çocuk Cerrahisi	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,184
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,175
Dahiliye	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,190
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,162
Dermatoloji	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,192
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,166
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,224
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,195
Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,174
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,152

Genel Cerrahi	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,243
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,172
FTR	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,215
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,207
Nöroloji	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,223
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,214
Hematoloji	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,200
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,173
KBB	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,194
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,171
KVC	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,157
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,156
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,267
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,180
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,201
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,154
Organ Nakli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,208
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,186
Temizlik İşleri	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,193
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları kullanmamaları	0,155

Tablo 4.44'te, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması kriterinin bölüm bazında analizinin sonuçlarına bakıldığında, bölümden bölüme en önemli alt kriterin farklılık gösterdiği saptanmıştır.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması kriterinin bölüm bazında analizine göre saptanan en az önemli iki alt kriter ise Tablo 4.45'te verilmiştir.

Tablo 4-45: Bölüme göre, çalışanların İSG kurallarına göre çalışmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,117
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,127
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,055
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,083
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,101
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,128
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,119
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,134
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,100
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,124
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,124
Çocuk Cerrahisi	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,104
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,131
Dahiliye	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,120
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,126
Dermatoloji	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,112
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,120
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,067
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,097
Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,124
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,129
Genel Cerrahi	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,062
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,091
FTR	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,106
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,111

Nöroloji	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,052
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,058
Hematoloji	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,097
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,106
KBB	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,088
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,112
KVC	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,125
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,130
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,092
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,096
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,107
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,128
Organ Nakli	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,101
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,114
Temizlik İşleri	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,113
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,128

Tablo 4.45'te, bölümlerin çoğunluğunda, "Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri." ve "Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri." alt kriterlerinin en az önemli bulunan kriterlerden olduğu görülmektedir.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması kriteri de bölüm bazında analiz edilmiş ve her bölüm için en önemli bulunan iki alt kriter Tablo 4.46'da verilmiştir.

Tablo 4-46: Bölüme göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,176
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,173
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,199
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,186
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,201
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,180
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,194
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,186
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,231
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,210
Çocuk Cerrahisi	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,202
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,176
Dahiliye	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,223
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,170
Dermatoloji	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,225
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,171
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,191
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,180
Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,184
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,184
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,182
Genel Cerrahi	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,196
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,188
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,188

FTR	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,218
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,185
Nöroloji	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,187
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,184
Hematoloji	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,201
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,180
KBB	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,182
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,179
KVC	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,220
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,183
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,254
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,189
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,203
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,187
Organ Nakli	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,209
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,183
Temizlik İşleri	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,193
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,186

Tablo 4.46'da; ameliyathane, çocuk cerrahisi, kadın hastalıkları ve doğum, genel cerrahi, KBB, organ nakli ve temizlik işleri bölümlerinde en önemli bulunan problemin "Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması." olduğu görülmektedir. Bu problemin, çocuk sağlığı ve hastalıkları ve yoğun bakım bölümlerinde en önemli ikinci problem olduğu saptanmıştır. Bu problemden sonra, bölüm sayısı olarak, en çok üzerinde durulan problem; "Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması." kriteridir. Bu problem ise; idari işler, hasta kabul hizmetleri, çocuk sağlığı ve hastalıkları, dermatoloji, hematoloji, ortopedi ve travmatoloji bölümlerinde en önemli, ameliyathane, kadın

hastalıkları ve doğum, genel cerrahi, nöroloji ve organ nakli bölümlerinde ise ikinci en önemli problem olarak görülmüştür.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması kriterinin her bölüm için en az önemli bulunan iki alt kriteri ise Tablo 4.47'de verilmiştir.

Tablo 4-47: Bölüme göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,152
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,163
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,142
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,149
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,144
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,149
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,123
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,148
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,100
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,117
Çocuk Cerrahisi	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,126
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,160
Dahiliye	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,139
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,148
Dermatoloji	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,123
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,156
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,133
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,158
Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,137
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,143
Genel Cerrahi	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,135
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,144

FTR	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,135
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,145
Nöroloji	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,103
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,165
Hematoloji	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,133
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,154
KBB	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,135
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,159
KVC	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,131
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,135
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,099
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,137
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,137
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,141
Organ Nakli	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,109
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,149
Temizlik İşleri	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,131
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,148

Tablo 4.47'de; "Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi." alt kriterinin toplam yirmi bölümden yedisinde en az önemli, beşinde ise en az ikinci önemli kriter olduğu görülmektedir.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler de bölüm bazında analiz edilmiş ve her bir bölüm için en önemli görülen iki alt kriter Tablo 4.48'de verilmiştir.

Tablo 4-48: Bölüme göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en önemli iki alt kriter

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,218
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,212
Ameliyathane	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,302
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,245
İdari İşler	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,243
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,215
Hasta Kabul Hizmetleri	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,228
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,198
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,305
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,232
Çocuk Cerrahisi	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,238
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,233
Dahiliye	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,250
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,244
Dermatoloji	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,273
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,227
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,212
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,211
Yoğun Bakım	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,305
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,255
Genel Cerrahi	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,240
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,240
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,209
FTR	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,253
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,216
Nöroloji	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,292
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,282
Hematoloji	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,226
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,223

KBB	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,326
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,187
KVC	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,222
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,204
Laboratuvar	Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,313
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,196
Ortopedi ve Travmatoloji	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,231
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,220
Organ Nakli	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,280
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,208
Temizlik İşleri	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,278
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,227

Tablo 4.48'de; yirmi bölümden sekizinde (hasta kabul hizmetleri, çocuk sağlığı ve hastalıkları, çocuk cerrahisi, nöroloji, KBB, KVC, ortopedi ve travmatoloji, organ nakli) en önemli problemin "Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi." olduğu görülmüştür. Bu problemin beş bölüm (ameliyathane, dahiliye, genel cerrahi, FTR, hematoloji) için ise en önemli ikinci problem olarak değerlendirildiği saptanmıştır.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin bölüm bazında analiz sonucuna göre her bir bölüm için en az önemli görülen alt kriterler Tablo 4.49'da verilmiştir.

Tablo 4-49: Bölüme göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerden en az önemli iki alt kriter

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,182
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,186
Ameliyathane	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,100
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,127
İdari İşler	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,148
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,195

Hasta Kabul Hizmetleri	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,188
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,191
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,122
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,143
Çocuk Cerrahisi	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,164
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,164
Dahiliye	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,147
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,173
Dermatoloji	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,157
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,165
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,175
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,196
Yoğun Bakım	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,126
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,143
Genel Cerrahi	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,138
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,173
FTR	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,159
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,180
Nöroloji	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,123
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,146
Hematoloji	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,165
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,169
KBB	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,142
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,160
KVC	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,179
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,195
Laboratuvar	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,131
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,176
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,167
Ortopedi ve Travmatoloji	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,187
Organ Nakli	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,162
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,164
Temizlik İşleri	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,154
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,161

Tablo 4.49'da; toplam dokuz bölümde en az önemli görülen ve toplam dört bölümde ise en az ikinci önemli görülen alt kriterin "Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması." olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara

bakıldığında, eğitimlerin duyurulması konusunda bir problem yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması problemi de bölüm bazında analiz edilmiş ve her bir bölüm için en önemli iki alt kriter Tablo 4.50'de verilmiştir.

Tablo 4-50: Bölüme göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,278
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,263
Ameliyathane	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,303
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,283
İdari İşler	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,353
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,265
Hasta Kabul Hizmetleri	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,320
	risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,237
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,379
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,285
Çocuk Cerrahisi	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,305
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,279
Dahiliye	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,433
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,243
Dermatoloji	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,330
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,281
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,503
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,184
Yoğun Bakım	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,365
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,235

Genel Cerrahi	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,319
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,248
FTR	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,281
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,279
Nöroloji	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,320
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,278
Hematoloji	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,351
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,267
KBB	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,305
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,260
KVC	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,296
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,263
Laboratuvar	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,304
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,249
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,260
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,253
Organ Nakli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,367
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,270
Temizlik İşleri	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,319
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,234

Tablo 4.50'de; çalışmanın yapıldığı toplam yirmi bölümden on üçünde (acil, hasta kabul hizmetleri, çocuk sağlığı ve hastalıkları, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji, kadın hastalıkları ve doğum, yoğun bakım, nöroloji, KVC, laboratuvar, organ nakli ve temizlik işleri) en önemli problem olarak "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." kriterinin görüldüğü saptanmıştır. Ortopedi ve travmatoloji ve genel cerrahi bölümlerinde ise bu problemin en önemli ikinci problem olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin bölüm bazında analizi sonucunda, her bir bölüm için en az önemli iki alt kriter ise Tablo 4.51'de verilmiştir.

Tablo 4-51: Bölüme göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Bölüm	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,224
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,235
Ameliyathane	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,179
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,235
İdari İşler	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,149
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,233
Hasta Kabul Hizmetleri	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,216
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,226
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,151
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,184
Çocuk Cerrahisi	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,184
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,232
Dahiliye	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,136
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,188
Dermatoloji	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,157
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,231
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,147
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,166
Yoğun Bakım	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,170
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,230
Genel Cerrahi	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,215
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,218

FTR	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,198
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,242
Nöroloji	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,159
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,243
Hematoloji	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,159
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,223
KBB	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,214
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,220
KVC	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,184
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,257
Laboratuvar	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,223
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,224
Ortopedi ve Travmatoloji	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,238
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,249
Organ Nakli	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,152
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,210
Temizlik İşleri	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,220
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,227

Tablo 4.51'de; çoğunlukla en az önemli bulunan "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması" probleminin; "Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi." olduğu görülmektedir.

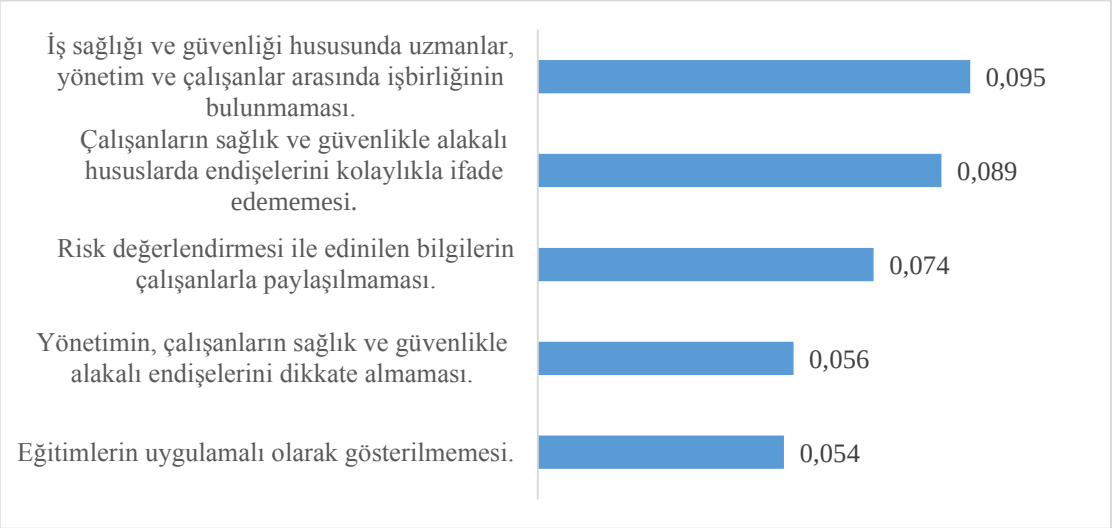
Acil serviste çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.34'te gösterilmiştir.

Şekil 4-34: Acil servis çalışanları için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.34'te, acil serviste çalışanlar için tüm alt kriter içerisinde en önemli bulunan kriterin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Ameliyathanede çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.35'te gösterilmiştir.

Şekil 4-35: Ameliyathane çalışanları için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.35'te, ameliyathanede çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde en önemli kriterin; "İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması." olduğu görülmektedir.

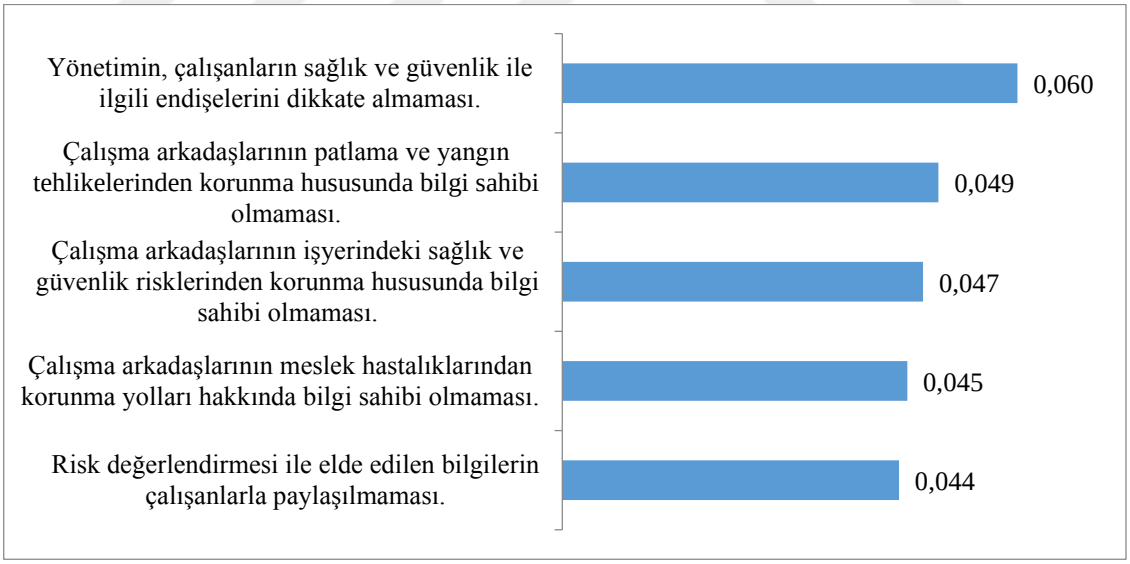
İdari işlerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.36'da gösterilmiştir.

Şekil 4-36: İdari işlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.36'da, idari işlerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

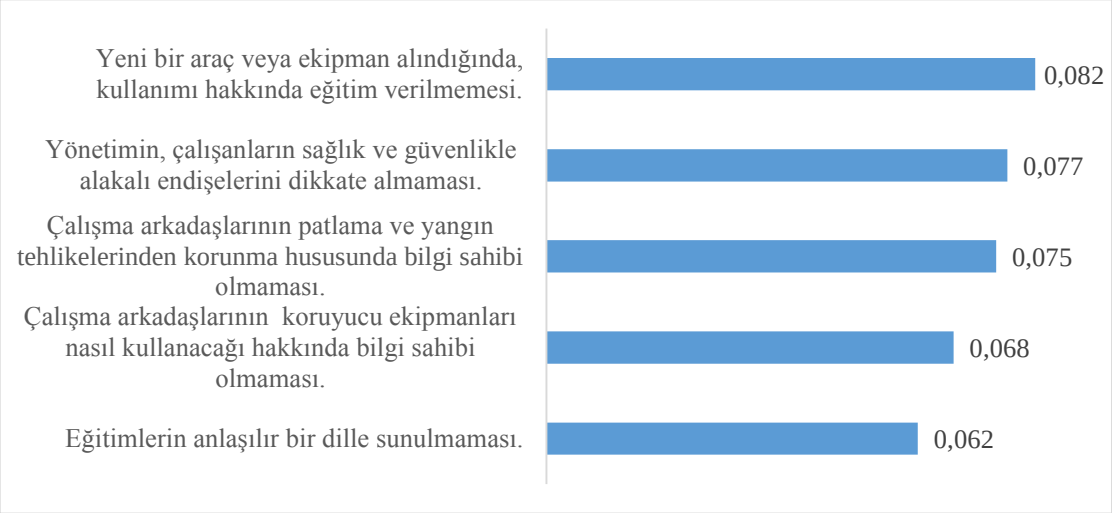
Hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.37'de gösterilmiştir.

Şekil 4-37: Hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.37'de, hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin, acil serviste çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle ilgili endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Çocuk sağlığı ve hastalıkları bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.38'de gösterilmiştir.

Şekil 4-38: Çocuk sağlığı ve hastalıkları bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.38'de, çocuk sağlığı ve hastalıkları bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin, genel bulgulardan oldukça farklı olarak, "Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi." olduğu görülmektedir.

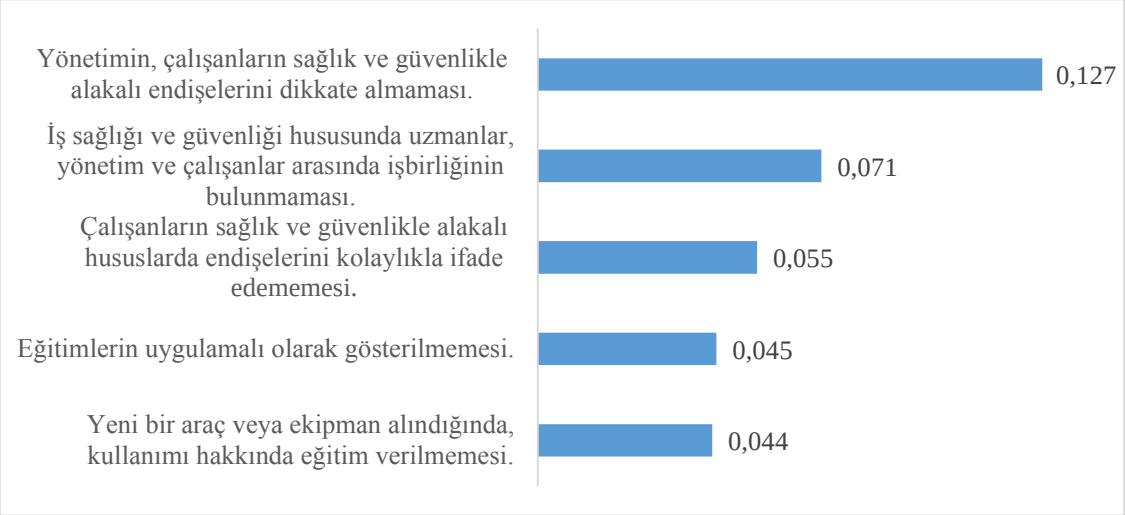
Çocuk cerrahisi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.39'da gösterilmiştir.

Şekil 4-39: Çocuk cerrahisi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.39'da, çocuk cerrahisi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin, acil serviste ve hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Dahiliye bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.40'ta gösterilmiştir.

Şekil 4-40: Dahiliye bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.40'ta, dahiliye bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin, acil serviste, çocuk cerrahisi bölümünde ve hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Dermatoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.41'de gösterilmiştir.

Şekil 4-41: Dermatoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.41'de, dermatoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin, acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye

ve hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

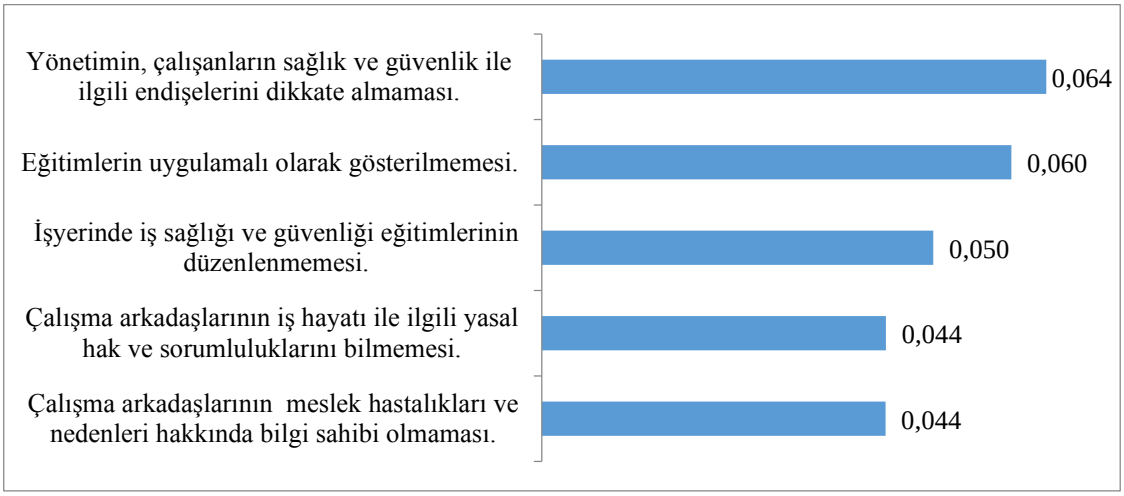
Kadın hastalıkları ve doğum bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.42'de gösterilmiştir.

Şekil 4-42: Kadın hastalıkları ve doğum bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.42'de, kadın hastalıkları ve doğum bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji ve hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Yoğun bakımda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.43'te gösterilmiştir.

Şekil 4-43: Yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.43'te, yoğun bakımda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye,

dermatoloji, kadın hastalıkları ve doğum ve hasta kabul hizmetlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Genel cerrahi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.44'te gösterilmiştir.

Şekil 4-44: Genel cerrahi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.44'te, genel cerrahi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; idari işlerde çalışanlar gibi, "Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

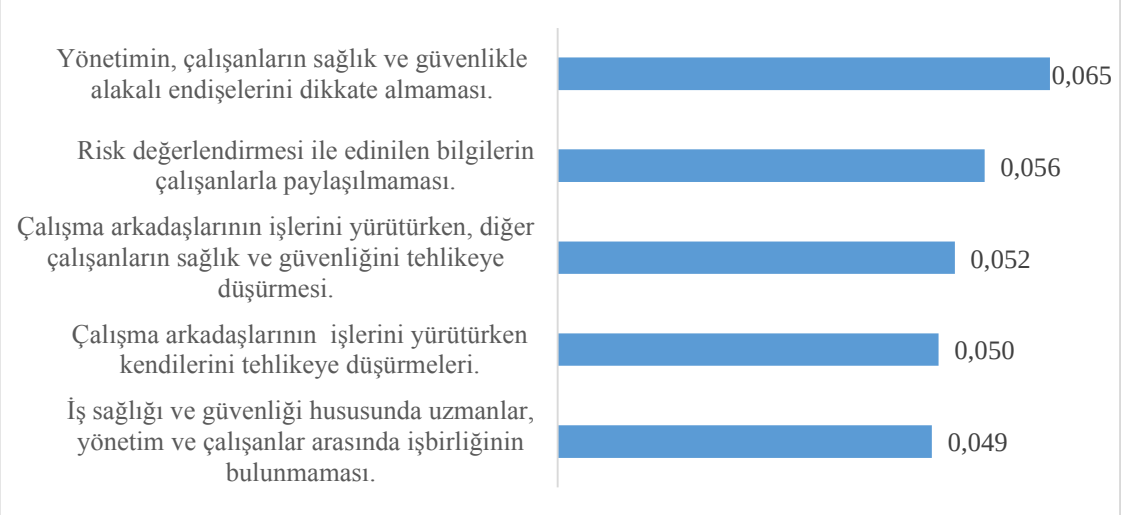
Fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.45'te gösterilmiştir.

Şekil 4-45: Fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.45'te, fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; idari işlerde ve genel cerrahi bölümünde çalışanlar gibi, "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

Nöroloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.46'da gösterilmiştir.

Şekil 4-46: Nöroloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.46'da, nöroloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji, yoğun bakım, hasta kabul hizmetleri, kadın hastalıkları ve doğum

bölümlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

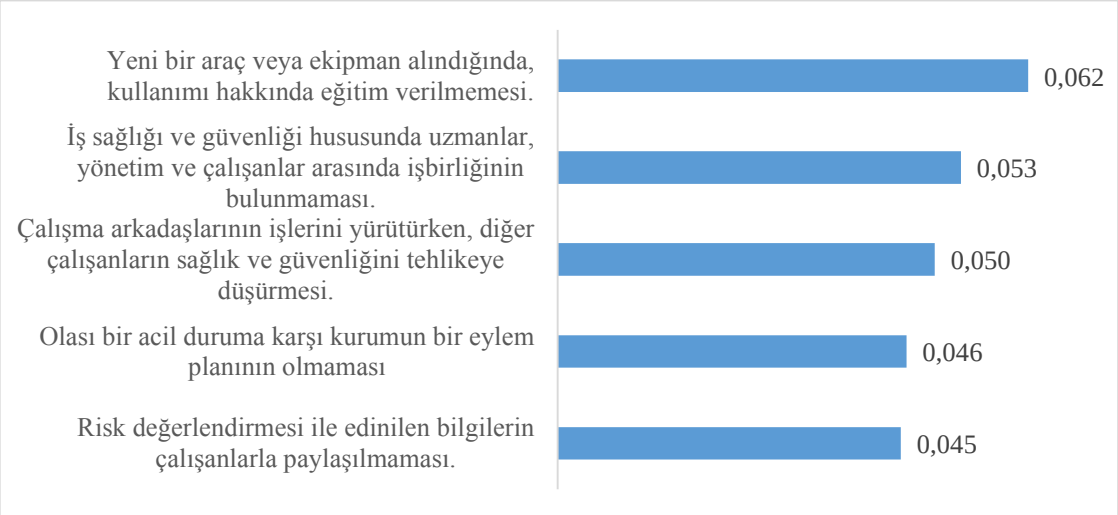
Hematoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.47'de gösterilmiştir.

Şekil 4-47: Hematoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.47'de, hematoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli kriterin; fizik tedavi ve rehabilitasyon, idari işler ve genel cerrahi bölümlerinde çalışanlar gibi, "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

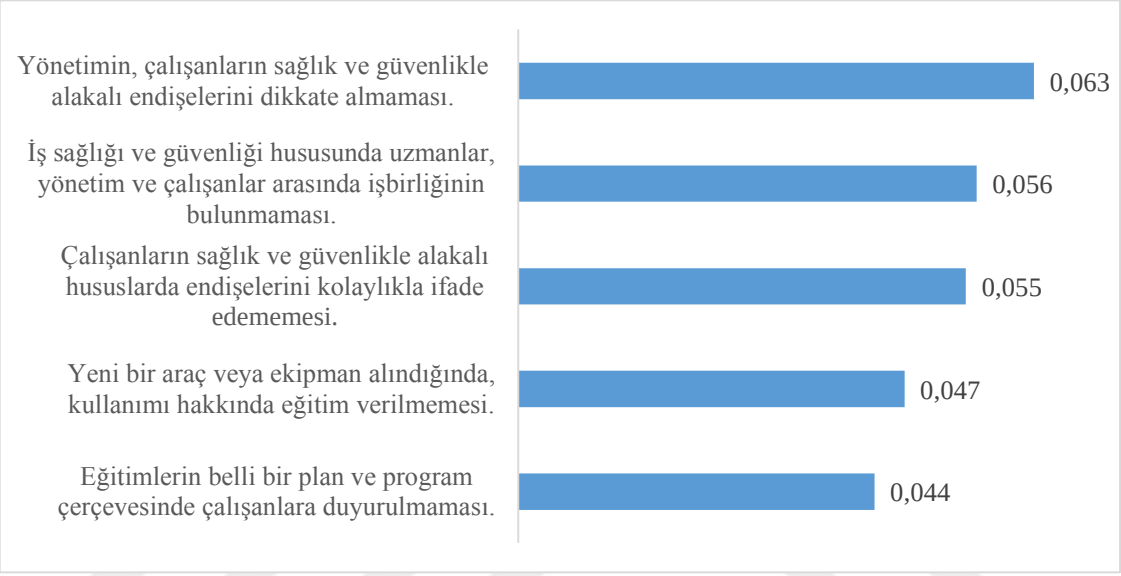
Kulak burun boğaz bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.48'de gösterilmiştir.

Şekil 4-48: Kulak burun boğaz bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.48'de, kulak burun boğaz bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; çocuk sağlığı ve hastalıkları bölümünde çalışanlar gibi, "Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi." olduğu görülmektedir.

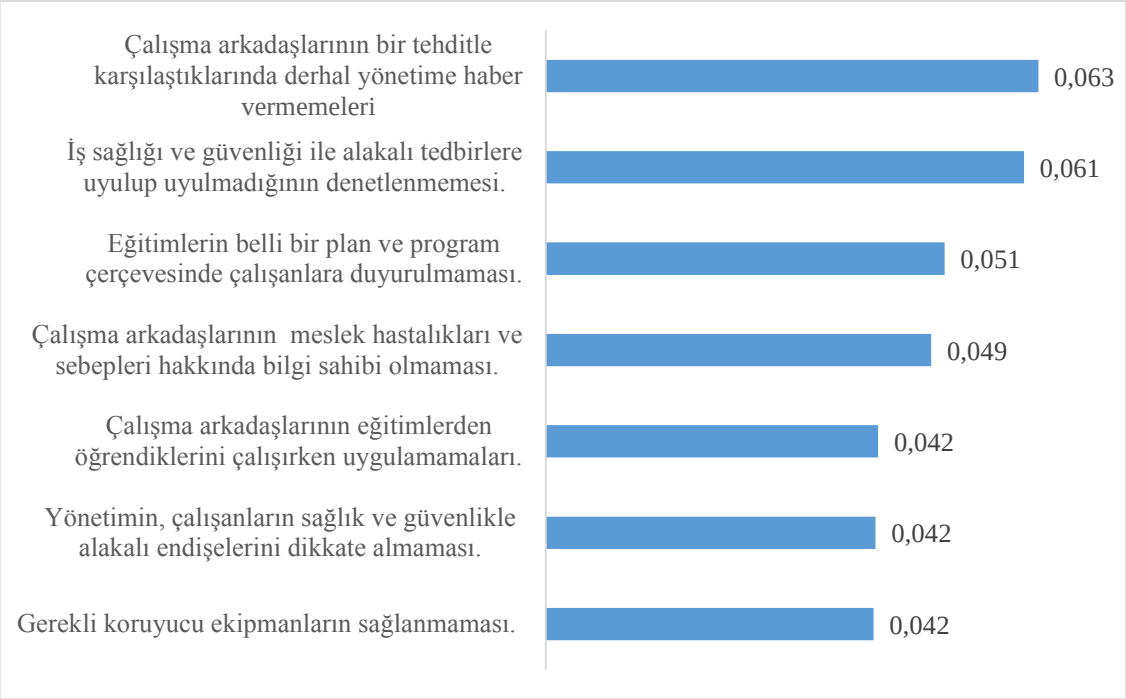
Kalp ve damar cerrahisi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.49'da gösterilmiştir.

Şekil 4-49: Kalp ve damar cerrahisi bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.49'da, kalp ve damar cerrahisi bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji, yoğun bakım, hasta kabul hizmetleri, nöroloji, kadın hastalıkları ve doğum bölümlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

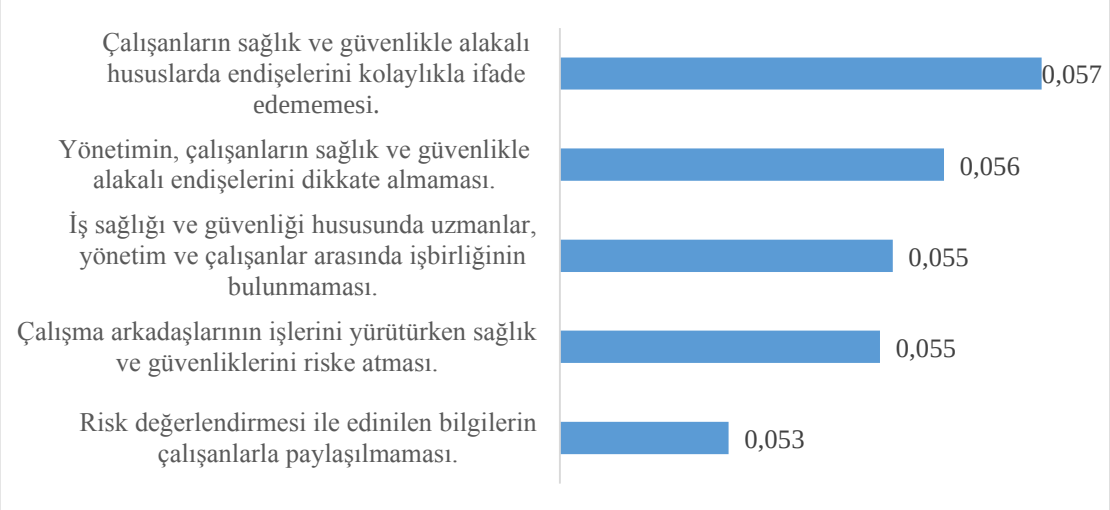
Laboratuvarda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.50'de gösterilmiştir.

Şekil 4-50: Laboratuvarda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.50'de, laboratuvarda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; genel bulgulardan farklı olarak, "Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri." olduğu görülmektedir.

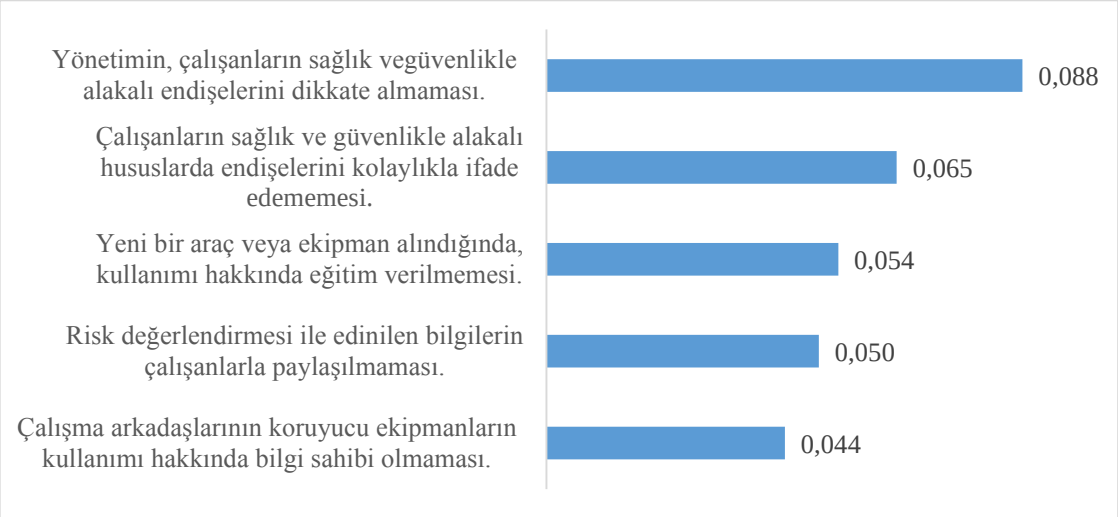
Ortopedi ve travmatoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.51'de gösterilmiştir.

Şekil 4-51: Ortopedi ve travmatoloji bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.51'de, ortopedi ve travmatoloji bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; "Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi." olduğu görülmektedir.

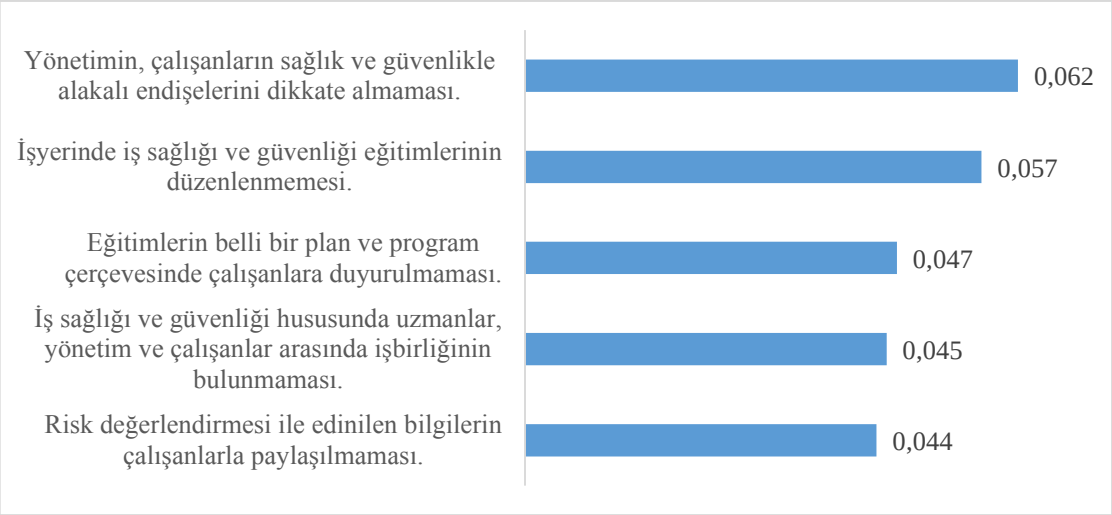
Organ nakli bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.52'de gösterilmiştir.

Şekil 4-52: Organ nakli bölümünde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.52'de, organ nakli bölümünde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji, yoğun bakım, hasta kabul hizmetleri, nöroloji, kalp ve damar cerrahisi, kadın hastalıkları ve doğum bölümlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

Temizlik işlerinde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 problem Şekil 4.53'te gösterilmiştir.

Şekil 4-53: Temizlik işlerinde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.53'te, temizlik işlerinde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; acil servis, çocuk cerrahisi, dahiliye, dermatoloji, yoğun bakım, hasta kabul hizmetleri, nöroloji, kalp ve damar cerrahisi, organ nakli, kadın hastalıkları ve doğum bölümlerinde çalışanlar gibi, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

İş riskleri de bölüm bazında analiz edilerek, elde edilen sonuçlar Tablo 4.52'de gösterilmiştir.

Tablo 4-52: İş risklerinin bölüm bazında analizi

Bölüm	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Fiziksel riskler	0,223	Kimyasal riskler	0,186
	Biyolojik riskler	0,203	Ergonomik riskler	0,188
Ameliyathane	Biyolojik riskler	0,293	Kimyasal riskler	0,147
	Psikososyal riskler	0,208	Fiziksel riskler	0,172
İdari İşler	Psikososyal riskler	0,296	Kimyasal riskler	0,124
	Fiziksel riskler	0,249	Ergonomik riskler	0,151
	Psikososyal riskler	0,232	Kimyasal riskler	0,165
Hasta Kabul Hizmetleri	Fiziksel riskler	0,210	Biyolojik riskler	0,194
	Psikososyal riskler	0,280	Kimyasal riskler	0,108
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Fiziksel riskler	0,239	Biyolojik riskler	0,139
Çocuk Cerrahisi	Kimyasal riskler	0,302	Psikososyal riskler	0,157
	Biyolojik riskler	0,197	Fiziksel riskler	0,167
Dahiliye	Kimyasal riskler	0,249	Biyolojik riskler	,129
	Psikososyal riskler	0,237	Ergonomik riskler	0,164

Dermatoloji	Biyolojik riskler	0,391	Ergonomik riskler	0,079
	Psikososyal riskler	0,191	Kimyasal riskler	0,169
	Kimyasal riskler	0,340	Psikososyal riskler	0,124
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Fiziksel riskler	0,205	Ergonomik riskler	0,142
Yoğun Bakım	Psikososyal riskler	0,276	Ergonomik riskler	0,160
	Biyolojik riskler	0,193	Fiziksel riskler	0,181
Genel Cerrahi	Psikososyal riskler	0,222	Ergonomik riskler	0,132
	Kimyasal riskler	0,218	Biyolojik riskler	0,211
FTR	Biyolojik riskler	0,295	Fiziksel riskler	0,147
	Kimyasal riskler	0,207	Ergonomik riskler	0,166
Nöroloji	Biyolojik riskler	0,351	Ergonomik riskler	0,070
	Kimyasal riskler	0,249	Fiziksel riskler	0,151
Hematoloji	Psikososyal riskler	0,333	Fiziksel riskler	0,092
	Biyolojik riskler	0,237	Kimyasal riskler	0,169
KBB	Psikososyal riskler	0,245	Ergonomik riskler	0,162
	Fiziksel riskler	0,215	Kimyasal riskler	0,175
KVC	Kimyasal riskler	0,275	Fiziksel riskler	0,145
	Psikososyal riskler	0,231	Biyolojik ve ergonomik riskler	0,174
Laboratuvar	Fiziksel riskler	0,258	Psikososyal riskler	0,150
	Kimyasal riskler	0,250	Ergonomik riskler	0,160
	Fiziksel riskler	0,237	Ergonomik riskler	0,132
Ortopedi ve Travmatoloji	Psikososyal riskler	0,227	Kimyasal ve biyolojik riskler	0,202
Organ Nakli	Psikososyal riskler	0,323	Kimyasal riskler	0,154
	Fiziksel riskler	0,193	Biyolojik riskler	0,157
Temizlik İşleri	Biyolojik riskler	0,260	Psikososyal riskler	0,134
	Kimyasal riskler	0,240	Fiziksel riskler	0,171

Tablo 4.52'de; çalışmanın yapıldığı toplam yirmi bölümden sekizinde (idari işler, hasta kabul hizmetleri, çocuk sağlığı ve hastalıkları, yoğun bakım, genel cerrahi, hematoloji, KBB, organ nakli) psikososyal risklerin en önemli iş riski olduğu görülmektedir. Beş bölümde (ameliyathane, dahiliye, dermatoloji, KVC, ortopedi ve travmatoloji) ise psikososyal riskler en önemli ikinci iş riski olarak görülmüştür. Buna karşın, psikososyal risklerin en az önemli bulunduğu dört bölüm (kadın hastalıkları ve doğum, çocuk cerrahisi, temizlik işleri ve laboratuvar) bulunmaktadır.

Sağlık kuruluşlarındaki iş kazası nedenleri de bölüm bazında analiz edilmiş ve elde edilen bulgular Tablo 4.53'te gösterilmiştir.

Tablo 4-53: İş kazası nedenlerinin bölüm bazında analizi

Bölüm	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	İnsani faktörler	0,308	Yönetimsel faktörler.	0,215
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,253	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,225
Ameliyathane	Yönetimsel faktörler.	0,260	İnsani faktörler	0,230
	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,256	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,254
İdari İşler	İnsani faktörler	0,367	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,172
	Yönetimsel faktörler.	0,238	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,223
Hasta Kabul Hizmetleri	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,304	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,161
	Yönetimsel faktörler.	0,293	İnsani faktörler	0,242
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Yönetimsel faktörler.	0,364	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,153
	İnsani faktörler	0,278	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,206
Çocuk Cerrahisi	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,312	Yönetimsel faktörler.	0,191
	İnsani faktörler	0,267	Ortama-çevreye bağlı ned.	0,231
Dahiliye	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,318	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,176
	Yönetimsel faktörler.	0,258	İnsani faktörler	0,247
Dermatoloji	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,314	Yönetimsel faktörler.	0,172
	İnsani faktörler	0,310	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,205
Kadın Hastalıkları ve Doğum	İnsani faktörler	0,411	Yönetimsel faktörler.	0,107
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,296	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,186
Yoğun Bakım	İnsani faktörler	0,317	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,210
	Yönetimsel faktörler.	0,258	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,215
Genel Cerrahi	İnsani faktörler	0,358	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,174
	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,246	Yönetimsel faktörler.	0,222
FTR	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,310	Yönetimsel faktörler.	0,192
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,267	İnsani faktörler	0,231

Nöroloji	İnsani faktörler	0,316	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,213
	Yönetimsel faktörler.	0,242	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,229
Hematoloji	İnsani faktörler	0,399	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,149
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,254	Yönetimsel faktörler.	0,198
KBB	Yönetimsel faktörler.	0,353	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,176
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,289	İnsani faktörler	0,182
KVC	İnsani faktörler	0,431	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,163
	Yönetimsel faktörler.	0,242	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,164
Laboratuvar	İnsani faktörler	0,313	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,198
	Yönetimsel faktörler.	0,269	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,220
	İnsani faktörler	0,471	Yönetimsel faktörler.	0,134
Ortopedi ve Travmatoloji	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,239	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,156
Organ Nakli	İnsani faktörler	0,342	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,195
	Yönetimsel faktörler.	0,234	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,229
Temizlik İşleri	Makine-malz. bağlı ned.	0,279	İnsani faktörler	0,224
	Yönetimsel faktörler.	0,253	Ortama-çevreye bağlı ned.	0,244

Tablo 4.53'te; çalışmanın yapıldığı toplam yirmi bölümden on bir bölümün (acil, idari işler, kadın hastalıkları ve doğum, yoğun bakım, genel cerrahi, nöroloji, hematoloji, KVC, laboratuvar, ortopedi ve travmatoloji, organ nakli) çalışanlarının, insani faktörleri en önemli iş kazası nedeni olarak değerlendirdiği görülmektedir. Çocuk sağlığı ve hastalıkları, çocuk cerrahisi ve dermatoloji bölümlerinde ise insani faktörlerin en önemli ikinci problem olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

4.10. Çalışılan Bölümün Niteliğine Göre Yapılan Analiz Sonucu Elde Edilen Bulgular

Çalışmaya katılanların görev yaptıkları bölümler, niteliklerine göre, "klinik (yatan hasta, 136 kişi), poliklinik (ayaktan hasta, 81 kişi), ameliyathane (17 kişi), erişkin yoğun bakım (19 kişi), yenidoğan yoğun bakım (9 kişi), doğumhane (8 kişi), acil (67 kişi), laboratuvar (16 kişi), idari işler (yöneticilik, satış temsilciliği, muhasebe, kalite, eğitim bilgi işlem (16 kişi)) ve genel hizmetler (psikososyal destek danışmanlığı, hasta kabul, danışma, sekreterlik, yardımcı servis işleri, veri girişi (34 kişi)) şeklinde gruplandırılmış ve bu gruplandırmaya göre de analiz yapılmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemleri içeren ana faktörler çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, her grup için en önemli iki kriter Tablo 4.54'te gösterilmiştir.

Tablo 4-54: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en önemli iki ana faktör

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,241
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,219
Ameliyathane	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,333
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,202
Doğumhane	Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına göre çalışmaması	0,323
	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,217
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,252
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,210
Yeni doğan Yoğun Bakım	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,268
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,210
Genel Hizmetler	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,238
	Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına göre çalışmaması	0,210
İdari İşler	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,250
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,226
Klinik	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,228
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,206
Poliklinik	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,241
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,212
Laboratuvar	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,273
	Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına göre çalışmaması	0,234

Tablo 4.54'te, ameliyathane, idari işler, klinik ve polikliniklerde çalışanlar için en önemli problemin; "Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması." olduğu görülmektedir. Aynı kriterin, acil ve doğumhane çalışanları içinse ikinci en önemli problem olduğu saptanmıştır.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemleri içeren ana faktörlerin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucu, her grup için en az önemli bulunan iki kriter Tablo 4.55'te gösterilmiştir.

Tablo 4-55: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en az önemli iki ana faktör

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,174
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,179
Ameliyathane	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,127
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,151
Doğumhane	Yönetsel önlem ve tedbirlerin alınmaması	0,125
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,140
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,165
Erişkin Yoğun Bakım	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,174
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,154
Yenidoğan Yoğun Bakım	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,181
Genel Hizmetler	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,167
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,181
İdari İşler	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,129
	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,170
Klinik	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,172
	Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması	0,189
Poliklinik	Yönetsel tedbirlerin alınmaması	0,170
	Çalışanların İSG kurallarına uymaması	0,176
Laboratuvar	Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması	0,138
	Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler	0,162

Tablo 4.55'te, çalışılan bölümün niteliğine göre yapılan analizin sonucunda, en az önemli görülen ana faktörün çoğunlukla, "Yönetsel tedbirlerin alınmaması" olduğu görülmektedir.

Yönetsel problemler çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, her grup için en önemli iki kriter Tablo 4.56'da gösterilmiştir.

Tablo 4-56: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en önemli iki yönetsel problem

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,132
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,129
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,129
Ameliyathane	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,190
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,168
Doğumhane	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,224
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,191
Erişkin Yoğun Bakım	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,140
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,139
Yenidoğan Yoğun Bakım	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,185
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,144
Genel Hizmetler	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,143
	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,141
İdari İşler	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,195
	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,167
Klinik	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,150
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,133
Poliklinik	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,154
	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,143
Laboratuvar	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,223
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,153

Tablo 4.56'da, ameliyathane, yenidoğan yoğun bakım ve genel hizmetlerde çalışanlar için en önemli yönetsel problemin, "Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması." olduğu görülmektedir. Acil, klinik ve polikliniklerde ise bu kriterin en önemli ikinci problem olarak değerlendirildiği saptanmıştır.

Yönetsel problemlerin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucuna göre, her grup için en az önemli iki kriter Tablo 4.57'de gösterilmiştir.

Tablo 4-57: Çalışılan bölümün niteliğine göre, en az önemli iki yönetsel problem

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,112
	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,121
Ameliyathane	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,077
	İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,086
Doğumhane	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,073
	İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,076
	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,076
Erişkin Yoğun Bakım	İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,095
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,105
Yenidoğan Yoğun Bakım	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,086
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,101
Genel Hizmetler	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,094
	Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,108
İdari İşler	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,070
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,075
Klinik	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,098
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,120
Poliklinik	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,100
	Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,100
Laboratuvar	Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,064
	Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,073

Tablo 4.57'de, yönetsel problemlerin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucuna göre çoğunlukla en az önemli görülen problemin; "Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması." olduğu görülmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uymaması problemleri de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, her grup için en önemli iki kriter Tablo 4.58'de gösterilmiştir.

Tablo 4-58: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların İSG kurallarına uymaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,175
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,151
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,228
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,167
Doğumhane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,296
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,199
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,188
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,151
Yenidoğan Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları	0,158
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,156
Genel Hizmetler	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,181
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,149
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,181
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,166
Klinik	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,167
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,166
Poliklinik	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,159
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,156
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,267
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,180

Tablo 4.58'de, ameliyathane, doğumhane ve yenidoğan yoğun bakımda çalışanlar için en önemli problemin; "Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru kullanmamaları." olduğu görülmektedir.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması problemlerinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucu bulunan, her grup için en az önemli iki kriter Tablo 4.59'da gösterilmiştir.

Tablo 4-59: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların İSG kurallarına uymaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,119
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,129
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,067
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,095
Doğumhane	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,062
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,071
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,114
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,117
Yenidoğan Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,113
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,121
Genel Hizmetler	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,120
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,125
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,084
	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.	0,115
Klinik	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,109
	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,124
Poliklinik	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,116
	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,125
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,092
	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,096

Tablo 4.59'da, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uymaması probleminin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucunda çoğunlukla en az önemli görülen alt kriterin; "Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri." olduğu görülmektedir.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması problemi de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, her grup için en önemli iki alt kriter Tablo 4.60'ta gösterilmiştir.

Tablo 4-60: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,175
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,174
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,202
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,182
Doğumhane	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,323
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,238
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,215
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,190
Yenidoğan Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,227
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,173
Genel Hizmetler	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,188
	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,174
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,212
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,168
Klinik	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,178
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,172
Poliklinik	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,188
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,183
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,254
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,189

Tablo 4.60'ta; acil, yenidoğan yoğun bakım, genel hizmetler ve laboratuvar çalışanlarının "Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması." kriterini en önemli problem olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonuçları bulunan, her grup için en az önemli iki alt kriter Tablo 4.61'de gösterilmiştir.

Tablo 4-61: Çalışılan bölümün niteliğine göre, çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,152
	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,165
Ameliyathane	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,142
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,151
Doğumhane	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,070
	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,078
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,127
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,131
Yenidoğan Yoğun Bakım	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,128
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,150
Genel Hizmetler	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,147
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,160
İdari İşler	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,140
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,153
Klinik	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,154
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,156
Poliklinik	Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile alakalı yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,146
	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,149
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,099
	Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,137

Tablo 4.61'de; yenidoğan yoğun bakım, genel hizmetler, idari işler, klinik ve poliklinik çalışanlarının "Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi." kriterini en az önemli problem olarak değerlendirdikleri görülmektedir.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilmiş ve her grup için en önemli iki kriter Tablo 4.62'de gösterilmiştir.

Tablo 4-62: Çalışılan bölümün niteliğine göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin en önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,220
Acil	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,212
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,287
Ameliyathane	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,229
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,345
Doğumhane	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,214
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,335
Erişkin Yoğun Bakım	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,218
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,264
Yenidoğan Yoğun Bakım	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,236
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,224
Genel Hizmetler	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,214
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,249
İdari İşler	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,217
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,250
Klinik	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,216
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,241
Poliklinik	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,226
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,313
Laboratuvar	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,196

Tablo 4.62'de, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin önem derecelerinin, çalışılan bölümün niteliğine göre farklı olduğu görülmektedir.

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucu bulunan, her grup için en az önemli iki kriter Tablo 4.63'te gösterilmiştir.

Tablo 4-63: Çalışılan bölümün niteliğine göre, eğitim uygulamaları ile ilgili problemlerin en az önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,181
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,186
Ameliyathane	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,119
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,141
Doğumhane	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,110
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,148
Erişkin Yoğun Bakım	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,114
	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,147
Yenidoğan Yoğun Bakım	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,122
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,188
Genel Hizmetler	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,173
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,186
İdari İşler	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,168
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,181
Klinik	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,158
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,177
Poliklinik	Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.	0,166
	Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,179
Laboratuvar	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,131
	Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,176

Tablo 4.63'te, "Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması." kriterinin çoğunlukla (acil, ameliyathane, doğumhane, yenidoğan yoğun bakım, idari işler, poliklinik) en az önemli bulunan kriter olduğu görülmektedir.

Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriteri de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilmiş ve her grup için en önemli iki kriter Tablo 4.64'te, en az önemli iki kriter ise Tablo 4.65'te gösterilmiştir.

Tablo 4-64: Çalışılan bölümün niteliğine göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,278
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,263
Ameliyathane	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,292
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,291
Doğumhane	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,367
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,311
Erişkin Yoğun Bakım	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,454
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,217
Yenidoğan Yoğun Bakım	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,322
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,236
Genel Hizmetler	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,315
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,252
İdari İşler	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,422
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,246
Klinik	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,307
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,238
Poliklinik	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,311
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,248
Laboratuvar	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,304
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,249

Tablo 4.64'te, "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." alt kriterinin nispi olarak daha önemli olduğu görülmektedir. Keza bu

kriter, acil, doğumhane, erişkin yoğun bakım, genel hizmetler, klinik, poliklinik ve laboratuvar çalışanları için en önemli görülen alt kriter olmuştur.

Tablo 4-65: Çalışılan bölümün niteliğine göre, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması probleminin en az önemli iki alt kriteri

Nitelik	Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,225
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,234
Ameliyathane	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,201
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,216
Doğumhane	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,123
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,199
Erişkin Yoğun Bakım	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,139
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,190
Yenidoğan Yoğun Bakım	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,209
	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,234
Genel Hizmetler	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,192
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,241
İdari İşler	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,154
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,179
Klinik	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,223
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,232
Poliklinik	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,211
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,229
Laboratuvar	İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.	0,223
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,224

Tablo 4.65'te, yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması kriterinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi sonucunda, çoğunlukla en

az önemli görülen kriterin "Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi." olduğu görülmektedir.

Çalışılan bölümler, bölümün niteliğine göre gruplandırılırken, acil, ameliyathane, doğumhane ve laboratuvar bölümleri özellikli bölümler olduğu için herhangi bir gruba dahil edilmeyip, ayrı tutulmuştur. Bu nedenle bölüme göre ve bölümün niteliğine göre yapılan analizlerde katılımcı sayısı ve yapılan değerlendirmeler aynı olduğundan tüm alt kriterler için global ağırlıklarına göre elde edilen sonuçlara bu kısımda tekrar değinilmemiştir. Bununla birlikte diğer altı grubun her biri için tüm alt kriterlerin global ağırlıklarına göre en önemli bulunan ilk 5 kriter şekillerle gösterilmiştir.

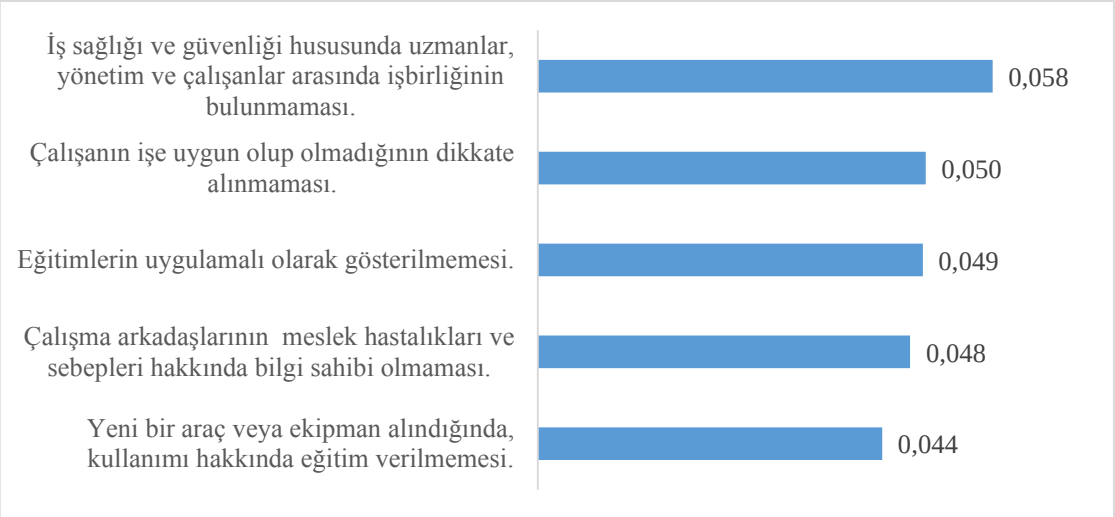
Erişkin yoğun bakımda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.54'te gösterilmiştir.

Şekil 4-54: Erişkin yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.54'te, erişkin yoğun bakımda çalışanlar için, tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; genel bulgulardan farklı olarak, "Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi." olduğu görülmektedir.

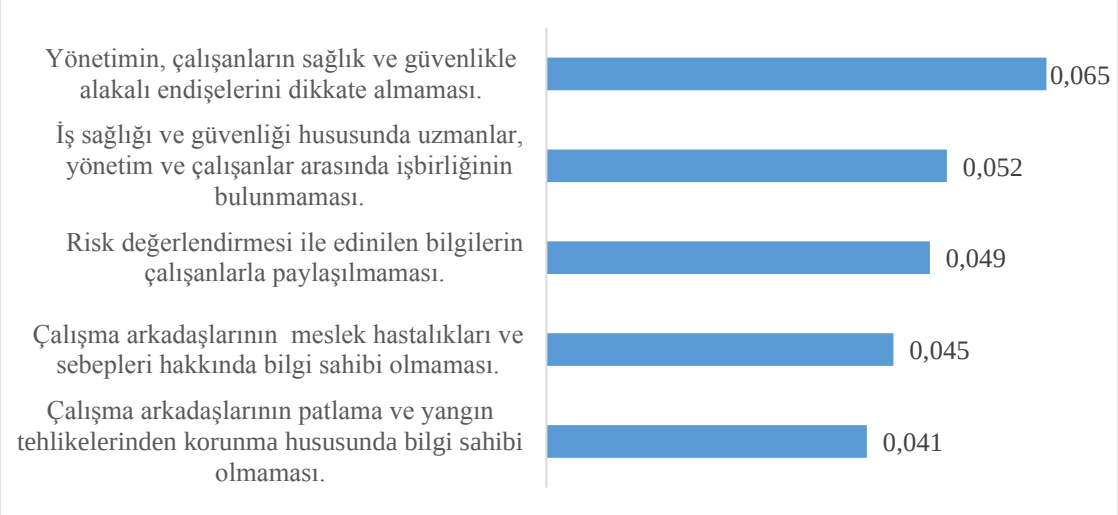
Yeni doğan yoğun bakımda çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.55'te gösterilmiştir.

Şekil 4-55:Yeni doğan yoğun bakımda çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.55'te, yeni doğan yoğun bakımda çalışanlar için, tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; "İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması." olduğu görülmektedir.

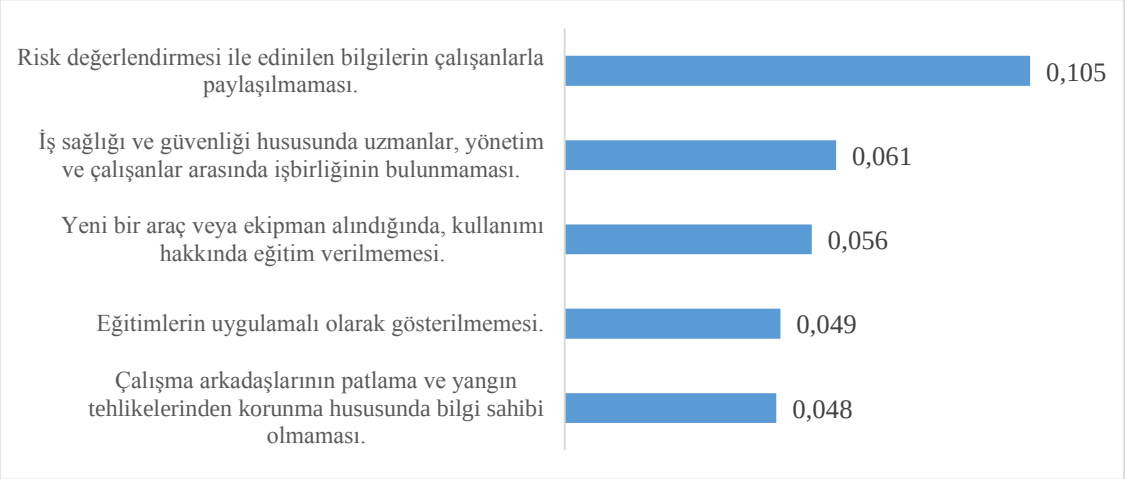
Genel hizmetlerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.56'da gösterilmiştir.

Şekil 4-56: Genel hizmetlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.56'da, genel hizmetlerde çalışanlar için, tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; "Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması." olduğu görülmektedir.

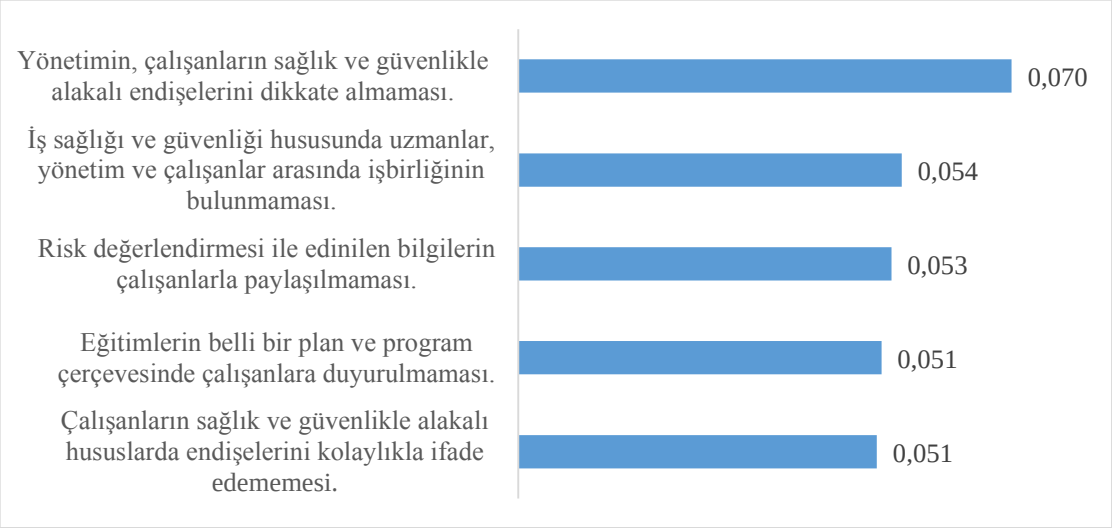
İdari işlerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.57'de gösterilmiştir.

Şekil 4-57: İdari işlerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.57'de, idari işlerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; "Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." olduğu görülmektedir.

Kliniklerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.58'de gösterilmiştir.

Şekil 4-58: Kliniklerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.58'de, kliniklerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; genel hizmetlerde çalışanlar gibi,

“Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.” olduğu görülmektedir.

Polikliniklerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen ilk 5 kriter Şekil 4.59’da gösterilmiştir.

Şekil 4-59: Polikliniklerde çalışanlar için en önemli 5 alt kriter

Şekil 4.59’da, polikliniklerde çalışanlar için tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli görülen kriterin; genel hizmetlerde ve kliniklerde çalışanlar gibi, “Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.” olduğu görülmektedir.

İş riskleri de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, elde edilen bulgular Tablo 4.66’da gösterilmiştir.

Tablo 4-66: İş risklerinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi

Nitelik	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	Fiziksel riskler	0,223	Kimyasal riskler	0,186
	Biyolojik riskler	0,203	Ergonomik riskler	0,187
Ameliyathane	Biyolojik riskler	0,275	Kimyasal riskler	0,159
	Psikososyal riskler	0,212	Ergonomik riskler	0,163
Doğumhane	Kimyasal riskler	0,269	Psikososyal riskler	0,127
	Biyolojik riskler	0,268	Ergonomik riskler	0,153
Erişkin Yoğun Bakım	Psikososyal riskler	0,297	Fiziksel riskler	0,160
	Kimyasal riskler	0,205	Biyolojik riskler	0,168
Yenidoğan Yoğun Bakım	Biyolojik riskler	0,243	Ergonomik riskler	0,137
	Psikososyal riskler	0,228	Kimyasal riskler	0,165
Genel Hizmetler	Psikososyal riskler	0,211	Fiziksel riskler	0,189
	Kimyasal riskler	0,210	Biyolojik riskler	0,189
İdari İşler	Psikososyal riskler	0,296	Kimyasal riskler	0,083
Klinik	Fiziksel riskler	0,284	Ergonomik riskler	0,140
	Kimyasal riskler	0,245	Ergonomik riskler	0,144
Poliklinik	Biyolojik riskler	0,211	Fiziksel riskler	0,190
	Psikososyal riskler	0,261	Kimyasal riskler	0,176
Laboratuvar	Biyolojik riskler	0,205	Ergonomik riskler	0,177
	Fiziksel riskler	0,258	Psikososyal riskler	0,150
	Kimyasal riskler	0,250	Ergonomik riskler	0,160

Tablo 4.66'da, çoğunlukla psikososyal risklerin en önemli risk olarak değerlendirildiği görülmektedir. Erişkin yoğun bakım, genel hizmetler, idari işler ve poliklinik çalışanları için en önemli, ameliyathane ve yenidoğan yoğun bakım çalışanları için ise ikinci en önemli risk, psikososyal riskler olarak değerlendirilmiştir. Buna karşın, laboratuvar ve doğumhane çalışanları için psikososyal riskler en az önemli görülen iş riskidir.

İş kazası nedenleri de çalışılan bölümün niteliğine göre analiz edilerek, elde edilen bulgular Tablo 4.67'de gösterilmiştir.

Tablo 4-67: İş kazası nedenlerinin çalışılan bölümün niteliğine göre analizi

Nitelik	En Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık	En Az Önemli İki Kriter	Lokal Ağırlık
Acil	İnsani faktörler	0,306	Yönetimsel faktörler.	0,218
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,251	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,225
Ameliyathane	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,262	Yönetimsel faktörler.	0,236
	İnsani faktörler	0,255	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,247
Doğumhane	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,389	Yönetimsel faktörler.	0,129
	İnsani faktörler	0,306	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,176
Erişkin Yoğun Bakım	İnsani faktörler	0,326	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,204
	Yönetimsel faktörler.	0,250	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,221
Yenidoğan Yoğun Bakım	Yönetimsel faktörler.	0,348	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,168
	İnsani faktörler	0,289	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,195
Genel Hizmetler	İnsani faktörler	0,271	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,210
	Yönetimsel faktörler.	0,269	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,249
İdari İşler	İnsani faktörler	0,391	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,173
	Yönetimsel faktörler.	0,228	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,208
Klinik	İnsani faktörler	0,369	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,206
	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,217	Yönetimsel faktörler.	0,208
Poliklinik	İnsani faktörler	0,268	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,207
	Yönetimsel faktörler.	0,263	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,261
Laboratuvar	İnsani faktörler	0,313	Ortama- çevreye bağlı nedenler	0,198
	Yönetimsel faktörler.	0,269	Makine- malzemeye bağlı nedenler	0,220

Tablo 4.67'de, insani faktörlerin nispi olarak daha fazla grupta en önemli neden olarak değerlendirildiği görülmektedir. Acil, erişkin yoğun bakım, genel hizmetler, idari işler, klinik, poliklinik, laboratuvar çalışanları için en önemli, ameliyathane, doğumhane ve yenidoğan yoğun bakım çalışanları içinse ikinci en önemli iş kazası nedeni, insani faktörler olarak değerlendirilmiştir.

5. TARTIŞMA

Hızla değişmekte olan dünyada iş koşulları ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili şartlar da değişmektedir. Alınan tüm önlemlere rağmen, iş kazaları ve meslek hastalıklarının meydana gelme sıklığında beklenen düşüş yaşanmamıştır. Bu nedenle, iş sağlığı ve güvenliği, hem ulusal hem de uluslararası alanda önem arz eden bir konudur.

Sağlık kuruluşlarındaki iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı problemlerin analitik hiyerarşi süreci yöntemiyle yapılan sıralamaya göre öncelikli olanları aşağıda belirtilmiştir. Ayrıca, çalışmanın sonuçları, iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile ilgili diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

Çalışmaya katılan tüm sağlık çalışanları tarafından en önemli görülen ilk üç iş sağlığı ve güvenliği probleminin şu şekilde olduğu saptanmıştır:

1.Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.

2. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.

3. Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.

En önemli görülen 3 alt kriter de, yönetim ve çalışanlar arasında iletişim ve işbirliğinin yeterli düzeyde olmaması problemiyle alakalıdır. Sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre, en düşük önem derecesine sahip alt kriterler ise yönetsel problemlerden olan; gerekli koruyucu ve teknik ekipmanların sağlanmaması ve gerekli tedbirlerin alınmamasıdır.

Ersöz ve ark. (2018), "Mersin İlinde hizmet sunan kamu ve özel sağlık kurumlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının değerlendirilmesi" amacıyla yaptıkları çalışmada; sağlık çalışanlarının %10.1'inin yeterli süre işyeri hekimliği hizmeti ve %0.8'inin yeterli süre iş sağlığı ve güvenliği uzmanı hizmeti alabildiği, her iki hizmet birlikte değerlendirildiğinde, sağlık çalışanlarının sadece %0.8'inin yeterli süre hizmet alabildiği, çalışanların %52.9'unun 2014 yılı içinde periyodik muayenelerinin yapıldığı, kurumlarının %94.1'inde risk değerlendirmesi yapıldığı saptanmıştır. Sadece, işyeri hekimliği, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlığı, periyodik muayeneler ve risk değerlendirmesi uygulamaları kapsamında yürütülen söz konusu araştırmadan farklı

olarak, bu çalışmada sağlık kuruluşlarında çalışanların bakış açısıyla ve daha kapsamlı bir değerlendirme yapılmıştır.

Çelik (2016), sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğine yönelik farkındalıklarını incelediği yüksek lisans tezinde; çalışanların çalıştıkları kurumda iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı iletişimlerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu yönüyle, bu çalışma sonucunda elde edilen bulguların farklı olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, Çelik'in araştırmasında, sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğine yönelik farkındalıklarının cinsiyete ve kıdeme göre anlamlı farklılık gösterdiğine dair bulguları, bu çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Karabiber ve ark. (2018), bir üniversite hastanesi sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği durumunu saptayarak, risk faktörlerini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada; "Hastanelerde Çalışan Sağlık Personeli İçin İş Güvenliği Ölçeği" puan ortalamasının tam puanın yarısına yakın olduğunu, özellikle "Mesleki Hastalıklar ve Şikayetler" ile "Yönetsel Destek ve Yaklaşımlar" başta olmak üzere iş sağlığı ve güvenliği alanlarının iyileştirilmesi gerektiğini tespit etmişlerdir. Özellikle yönetsel destek ve yaklaşımların iyileştirilmesi gerektiği sonucu, bu çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Bayer ve Günal (2018), bir üniversite hastanesinde görev yapan hemşirelerin iş sağlığı ve güvenliği algı düzeylerini inceledikleri çalışmada; katılımcıların iş sağlığı ve güvenliği algılarının yüksek düzeyde olduğunu, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanabilmesi ve güvenlik kültürünün oluşturulabilmesi için bu kapsamda alınan önlemlerin ve hazırlanan güvenlik prosedürlerinin daha gerçekçi ve kolay uygulanabilir olması, yönetimin çalışanların tavsiyelerini dinlemesi ve karar süreçlerine katılımlarını sağlaması, gerekli koruyucu ekipmanların daha sık ve fazla temin edilmesi, yönetimin daha iyi ve sık denetim yapması, yönetimin ve çalışma arkadaşlarının güvenli davranışları ve güvenlik prosedürlerine uyan çalışanları desteklemesi, yönetimin hastane çıktılarıyla ilgilendiği kadar, çalışanların güvenliğiyle ilgilenmesi gerektiğini tespit etmişlerdir. Koruyucu ekipmanların ve iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının denetiminin yetersiz bulunması dışında, söz konusu bulguların, bu çalışmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Sağlık kuruluşlarında iş risklerine maruz kalabilme durumunun analiz sonuçlarına göre ise; çalışmaya katılanların, en fazla psikososyal risklere maruz kalabileceklerini,

ikinci sırada ise biyolojik risklere maruz kalabileceklerini düşündükleri tespit edilmiştir. Çalışmaya katılanlar, en az ergonomik risklere maruz kalabilecekleri değerlendirmesini yapmışlardır. Sağlık çalışanlarının yaptıkları işin zorlukları, yaşadıkları stres ve son zamanlarda artan şiddet olaylarının bu sonuçları etkilediği düşünülmektedir.

Dayan ve Öngel (2016), "sağlık çalışanlarında olabilecek meslek hastalıkları ve şikayetlerin dağılımı ile kurumdaki iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının mevcudiyetine yönelik çalışan algılarının tespit edilmesi" amacıyla bir özel hastanede yaptıkları çalışmada; sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının varlığına ilişkin algılarının pozitif yönde olduğu ve sağlık çalışanlarının mesleklerinden kaynaklandığını düşündükleri hastalık ve şikayetler içerisinde kol ve bacak ağrıları (%65,6), aşırı yorgunluk (%64,1), uykusuzluk (%59,7) ve varis mevcudiyetinin (%54,2) ilk sıralarda yer aldığı belirtilmektedir. Ergonomik risklere bağlı kol ve bacak ağrısı şikayetinin ilk sırada olması, çalışmanın hem genel bulgularında hem de alt kırılımlar için yapılan analizlerde ergonomik risklerin son sıralarda yer alması sonucuyla farklılık göstermektedir. Bu çalışmada, katılımcılara en önemli görülen iş riskini tespit etmeye yönelik soru yöneltilmişken, Dayan ve Öngel'in çalışmalarında doğrudan hangi hastalık ve şikayetlerin yoğunlukla karşılaşıldığı sorulduğundan, farklı sonuçlara ulaşılmış olabilir.

Çalışmada, sağlık kuruluşlarında meydana gelen iş kazalarının nedenlerinin analiz sonuçlarına göre; en önemli nedenin "insani faktörler" olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle, sağlık kuruluşlarında çalışanlar, iş kazalarının en önemli nedenlerinin, eğitim ve bilgi noksanlığı, dalgınlık ve dikkatsizlik, ilgisizlik, düzensizlik, psikolojik faktörler, iş tatminsizliği, güvensizlik, uyumsuzluk gibi bireye bağlı faktörler olduğunu düşünmektedirler. İkinci sırada ise; "yönetimsel faktörler" yer almaktadır. Önem derecesi en düşük görülen iş kazası nedenleri ise; makine- malzemeye bağlı nedenler ve ortama-çevreye bağlı nedenlerdir.

Garus-Pakowska ve ark. (2017), Polonya'daki sağlık görevlilerindeki iş kazalarının, kazaların modelini ve eğilimini, kaza oranlarını, kaza nedenlerini ve sonuçlarını belirleyerek analiz etmek amacıyla yaptıkları çalışmada; yüksek oranlarda kesici alet yaralanmaları ile karşılaşıldığı ve kazaların en yaygın nedeninin sağlık görevlilerinin dikkatsiz davranması olduğu sonucuna varmışlardır. Bu çalışmada da benzer şekilde, en önemli iş kazası nedeni insani faktörler olarak görülmüştür.

Devebakan (2019) “Sağlık Kurumlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında İş Güvenliğinin Değerlendirilmesi: Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Tıbbi Sekreterler Üzerinde Bir Araştırma” başlıklı çalışmasında; araştırmanın yapıldığı hastanede iş güvenliğinin orta düzeyde sağlandığını, iş güvenliğinin en çok sağlandığı boyutun “Mesleki Hastalıklar ve Şikâyetler”, en az sağlandığı boyutun ise “Fiziksel Ortam Uygunluğu” olduğunu belirtmiştir. Bu çalışma kapsamında en az önemli iş kazası nedeni olarak ortama- çevreye bağlı nedenler görüldüğünden iki çalışmanın bulgularının farklılık arz ettiği söylenebilir.

Bayılmış ve Taş (2015), “Sakarya ili Adapazarı ilçesindeki sağlık çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğine bakışları, iş kazaları ve meslek hastalıklarına yaklaşımları ve bu alanda yaşanan güncel gelişmelere bakış açıları”nı değerlendirdikleri çalışmalarında; iş kazalarının sebeplerinin sırasıyla, yoğun iş temposu, uzun mesai saatleri, koruyucu kullanmama, dikkatsizlik ve tecrübesizlik olduğunu, sağlık çalışanlarının büyük bir çoğunluğunun 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında bir bilgiye sahip olmadığını belirtmişlerdir. Elde edilen sonuçlar, iş kazası nedenleri açısından bu çalışma ile benzerlik arz etse de, iş sağlığı ve güvenliği hakkında farkındalık ve bilinç düzeyi açısından farklı bulgulara ulaşıldığı görülmektedir.

Çalışmada, kamu ve özel sağlık kuruluşları için de ayrı ayrı analiz yapılmıştır. Kamu ve özel sağlık kuruluşlarında önem derecesi en fazla görülen ilk üç iş sağlığı ve güvenliği probleminin genel bulgularla ve birbirleriyle aynı olduğu saptanmıştır. Ancak, önem derecesi en düşük olan ilk üç iş sağlığı ve güvenliği problemine bakıldığında farklılıklar olduğu görülmüştür. Özel sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre en az önemli görülen üç problem şu şeklidedir:

1. Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.

2. Uyarı levhalarının bulunmaması.

3. Gerekli tedbirlerin alınmaması.

Kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlara göre en az önemli görülen ilk üç problem ise şu şeklidedir:

1. Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.

2. Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri.

3. İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.

Karaer ve Özmen'in (2016), bir devlet hastanesinde çalışanların iş güvenliğinin saptanması amacıyla yaptıkları çalışmada; araştırmanın yapıldığı hastanede, sağlık taraması ve kayıt sistemleri, kazalar ve zehirlenmeler, malzeme, araç-gereç denetimi, koruyucu önlemler ve kurallar ile fiziksel ortam uygunluğu alt boyutlarında iş güvenliğinin yeterli düzeyde sağlandığı, meslek hastalıkları ve şikâyetler, yönetsel destek ve yaklaşımlar alt boyutlarında ise iş güvenliğinin yeterli düzeyde sağlanamadığı saptanmıştır. Bu çalışmada da koruyucu önlemlerin alınmaması en az önemli problemlerden görülmüş, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliği ve iletişimin olmaması ise en önemli problemlerden görülmüştür. Bu yönüyle iki çalışmanın benzer bulgulara ulaştığı söylenebilir.

Yelekçi ve Ayberk (2018), özel bir hastanede çalışanların iş sağlığı ve güvenliği algılarını ve mesleki maruziyetlerini belirlemek ve elde edilecek sonuçlara göre iş kazaları ve çalışma ortamı ile ilgili faktörleri belirtmek amacıyla yaptıkları çalışmada; sağlık çalışanlarının tamamına yakınının iş sağlığı ve güvenliğine dair farkındalığının bulunduğunu, çalışma ortamlarındaki sağlık ve güvenliği tehdit eden riskleri büyük oranda farkedebildiklerinin görüldüğünü tespit etmişlerdir. Bu çalışmada da, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hususunda farkındalık ve bilinç düzeyleri ile alakalı problemlerin genellikle en az önemli görülen problemlerden olmasından yola çıkarak, iki çalışmanın bulgularında benzerlik olduğu söylenebilir.

Çalışmada, iş riskleri ile ilgili yapılan değerlendirmeler de, özel ve kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlar açısından farklılık arz etmektedir. Özel sağlık kuruluşlarında en önemli iş riskinin kimyasal riskler olarak değerlendirildiği, kamu sağlık kuruluşlarında ise en önemli iş riskinin psikososyal riskler olarak değerlendirildiği görülmektedir. Kamu sağlık kuruluşlarında, hasta yoğunluğu ve dolayısıyla iş yükü özel sağlık kuruluşlarına göre nispeten fazladır. Ayrıca, kamu sağlık kuruluşlarına müracaat eden hastalar ile özel sağlık kuruluşlarına müracaat eden hastaların sosyoekonomik durumları da genellikle farklıdır. Kamu sağlık kuruluşlarında çalışanların yapılan işin niteliğine göre ücretlerinin de düşük olması gibi sebeplerden dolayı kamu sağlık kuruluşlarında psikosoyal risk faktörlerinin daha baskın olduğu düşünülmektedir. Önem derecesi en düşük bulunan iş riski ise her iki sektör için de ergonomik riskler olmuştur.

Burunkaya ve ark. (2017), bir kamu hastanesinde sağlık çalışanlarının çalışan güvenliği ile alakalı uygulamalardan memnuniyet durumlarının ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hakkında bilgi düzeylerinin araştırılması amacıyla yaptıkları çalışmada; katılımcıların çalışan güvenliği ile alakalı uygulamalardan memnuniyet oranlarının genel olarak düşük bulunduğu, özellikle katılımcıların iş kazası/meslek hastalığı meydana geldiğinde kurumun sorumluluk alması ve desteğinin, hastanedeki çalışma saatleri ve nöbetlerden ve iş yükünden memnuniyetlerinin düşük bulunduğu, diğer taraftan katılımcıların güvenlik personeli davranışlarından, çalışma ortamındaki kişiler arası ilişkilerden ve çalışılan birimde çalışmaktan memnuniyetlerinin yüksek olduğunun görüldüğü, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu bilgi düzeyleri hakkındaki maddelere verdikleri cevapların ortalama skorlarının ise genel olarak düşük olduğu belirtilmiştir. Özellikle çalışma saatleri, iş yükü ve nöbetlerden memnun olunmaması, bu çalışmanın en önemli iş riski olarak psikososyal risklerin görülmesi sonucuyla benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada, "çalışanların iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi" kriterinin en az önemli görülen problemlerden olması ise iki çalışmanın farklı bulguları da olduğunu göstermektedir.

Çalışmada, sağlık kuruluşlarındaki iş kazası nedenlerinin analiz sonuçlarına göre; hem kamu hem de özel sağlık kuruluşları açısından en önemli nedenin, insani faktörler olduğu görülmüştür. Ancak, kamu sağlık kuruluşlarında en önemli ikinci neden yönetimsel faktörlerken, özel sağlık kuruluşlarında bu nedenin son sırada olduğu görülmektedir. Kamu sağlık kuruluşlarının yönetim politikalarında, sendikaların ve siyasetin etkisi olduğu için yönetimsel faktörler, özel sağlık kuruluşlarına göre kamu sağlık kuruluşlarında daha önemli görülmüş olabilir. Özel sağlık kuruluşlarında en önemli ikinci neden olan makine- malzemeye bağlı faktörlerin ise kamu sağlık kuruluşları için en az öneme sahip olduğu saptanmıştır.

Benli ve ark. (2016), bir kamu hastanesinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı bilgi, tavır ve davranışlarını değerlendirmek için yaptıkları çalışmada; katılımcıların, iş kazalarından korunma yöntemleri hususunda bilgili olduklarını saptamışlardır. İş kazası geçiren katılımcıların çoğunluğu, kazaların sebebinin çalışanın güvenli olmayan davranışı olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmada da, "çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalık ve bilinç düzeyleri" ile alakalı problemlerin

genellikle en az önemli görülen problemlerden olması ve en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olması nedeniyle, her iki çalışmanın benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Çalışmada, katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi, mesleği, meslekteki kıdemi, çalıştıkları bölüm ve çalıştıkları bölümün niteliği baz alınarak da analizler yapılmıştır.

Cinsiyet ve yaşa göre yapılan analizlerde; tüm alt kriterler içerisinde en önemli görülen iki kriterin kadın ve erkek çalışanlar ile tüm yaş gruplarında birbirleriyle ve genel bulgularla aynı olduğu görülmüştür. Ancak iş riskleri açısından kadınlar için en önemli iş riski; psikososyal riskler iken, erkekler için en önemli iş riskinin biyolojik riskler olduğu saptanmıştır. 18-25 ve 26-35 yaş grubu için en önemli iş riski, kimyasal riskler iken, 35 yaş üstü çalışanlar için en önemli iş riski psikososyal risklerdir. İş kazası nedenleri açısından ise; hem kadınlar, hem erkekler ve hem de tüm yaş grupları için en önemli iş kazası nedeninin insani faktörler olduğu görülmüştür.

Ocak (2019), yüksek lisans tezinde; "sıklık, kaza, risk ve koruyucu" bağımlı değişkenleri ile cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, görev, çalışma saatleri, çalışma türleri, kıdem, mesleki deneyim, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alma durumu, sağlığı etkileyen tehlike ve riskler hakkında bilgi sahibi olma durumu, iş kazası geçirmiş olma durumu, iş kazası geçirenlerin rapor alma durumu, meslek hastalığına yakalanma durumu bağımsız değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Kadınların erkeklere göre koruyucu kullanma konusunda daha bilinçli oldukları, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi alan katılımcıların diğer katılımcılara göre koruyucu materyalleri daha sık kullandıkları, bunların dışında kalan değişkenler arasında istatistiki biçimde anlamlı bir fark olmadığı belirtilmiştir. Bu çalışma, kapsam ve içerik olarak farklı olmakla birlikte, bu çalışmada da kadınların, koruyucu kullanma konusunda erkeklere göre daha hassas oldukları görülmüştür.

Çalışmada, kıdeme göre yapılan analiz sonuçlarında ise tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulunan 2 kriter ve en önemli bulunan iş riski ve iş kazası nedeni sırasıyla Tablo 5.1'de gösterilmiştir.

Tablo 5-1: Kıdeme göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni

Kıdem	Kriter
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında işbirliğinin bulunmaması.
3 yıldan az	Kimyasal riskler
	İnsani faktörler
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Risk değerlendirmesi ile elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Biyolojik riskler
3-10 yıl	İnsani faktörler
	İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında işbirliğinin bulunmaması.
	Risk değerlendirmesi sonucu elde edilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
10 yıl üstü	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler

Eğitim durumuna göre yapılan analizlerde; tüm alt kriterler içerisinde global ağırlıklarına göre en önemli bulunan iki problem, lise, ön lisans ve lisans mezunları için birbirleriyle ve genel bulgularla aynıdır. İlkokul mezunları için en önemli problem genel bulgularla aynı iken, ikinci en önemli problem "İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi." olmuştur. Lisans üstü mezunları için ise; en önemli problem; "Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması." iken, ikinci en önemli problem genel bulgularla aynı olmuştur.

Eğitim durumuna göre iş riskleri ve iş kazası nedenlerinin analiz sonuçları ise sırasıyla aşağıda gösterilmiştir.

İlköğretim: Biyolojik riskler, makine- malzemeye bağlı nedenler.

Lise: Fiziksel riskler, insani faktörler.

Ön Lisans: Psikososyal riskler, insani faktörler.

Lisans: Kimyasal riskler, insani faktörler.

Lisans Üstü: Psikososyal riskler, insani faktörler.

Mesleğe göre tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulunan iki problem ve en önemli bulunan iş riski ve iş kazası nedeni ise sırasıyla Tablo 5.2'de gösterilmiştir.

Tablo 5-2: Mesleğe göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni

Meslek	Kriter
Doktor	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler
Ebe ve Hemşire	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında iş birliğinin bulunmaması.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler
Anestezi Teknikeri	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında iş birliğinin bulunmaması.
	Psikososyal riskler
Fizyoterapist	Yönetimsel faktörler İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.
	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Biyolojik riskler
	Ortama- çevreye bağlı nedenler
Hasta kayıt görevlisi	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini rahatça ifade edememesi.
	Kimyasal riskler
	İnsani faktörler
Laborant	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri
	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Fiziksel riskler
	Yönetimsel faktörler
Temizlik Personeli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.
	Biyolojik riskler
	Makine- malzemeye bağlı nedenler
Büro Çalışanı	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Kimyasal riskler
	İnsani faktörler

Öztürk ve ark. (2012), kamu sağlık kuruluşlarında çalışanlara yönelik iş güvenliğinin sağlanıp sağlanmadığını tespit etmek amacı ile yaptıkları çalışmada; tüm çalışanların işyerlerinde iş kazası ve meslek hastalıklarıyla ender karşılaşıldığını belirttikleri, ancak geçirdikleri iş kazaları açısından hemşirelerin %34'ünün, hekim ve diğer sağlık personelinin %30'unun hasta ve yakınlarından gördükleri sözel şiddeti,

meslek hastalığı açısından ise hemşirelerin %27'sinin kanseri, hekim ve diğer sağlık personelinin %21'inin uyku bozukluğunu açıkladıkları saptanmıştır. Ölçek toplamında ise bütün sağlık çalışanları, iş yerlerinde genel olarak iş güvenliğinin sağlandığını, ancak mesleki hastalıkların ve şikâyetlerin olduğunu, yönetimin yeterince destek sağlayamadığını belirtmiştir. Bu çalışmada da, en önemli iş sağlığı ve güvenliği probleminin yönetimin çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması olduğu ve doktor ve hemşirelerin en önemli iş riskinin psikososyal riskler olduğunu düşündüğü dikkate alındığında, her iki çalışmanın benzer sonuçlara ulaştığı söylenebilir.

Çelikkalp ve ark. (2016), hemşirelerin çalıştığı hastanelerdeki mesleki sağlık ve güvenlik uygulamaları kapsamında yapılan hizmetleri değerlendirmek amacıyla Tekirdağ ilinde yaptıkları çalışmada; hemşireler için kendi çalışma ortamlarında iş güvenliği uygulamalarının yeterli düzeyde olmadığının saptandığı, ayrıca çalışılan servis, mesleki pozisyon ve hizmet içi eğitim alma durumuna göre sonuçlar arasında anlamlı farklılık belirlendiği, çalışılan kuruma, cinsiyete, eğitim durumuna, yaşa ve çalışma süresine göre ise sonuçlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmadığı belirtilmiştir. Bu çalışmada; iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı olası problemlerin öncelik sırası tespit edilmiş, iş güvenliği uygulamalarının yeterli düzeyde olup olmadığına dair genel bir değerlendirme yapılmamıştır. Cinsiyet, eğitim durumu, yaş ve kıdeme göre yapılan analizlerde tüm alt kriterler için benzer sonuçlar olduğu kadar birbirinden farklı sonuçlara da ulaşılmıştır. Bu anlamda iki çalışmanın birbirinden farklı bulgulara ulaştığı söylenebilir.

Çalışılan bölüm baz alınarak yapılan analiz sonuçlarına göre, tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulunan ilk iki kriter ve en önemli bulunan iş riski ile iş kazası nedeni ise Tablo 5.3'te sırasıyla gösterilmiştir.

Tablo 5-3: Bölüme göre en önemli iki alt kriter ile en önemli iş riski ve iş kazası nedeni

Bölüm	Kriter
Acil	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında iş birliğinin bulunmaması. Fiziksel riskler İnsani faktörler

Ameliyathane	İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında iş birliğinin bulunmaması. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.
	Biyolojik riskler
	Yönetimsel faktörler.
İdari İşler	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında iş birliğinin bulunmaması.
	Psikososyal riskler
Hasta Kabul Hizmetleri	İnsani faktörler Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.
	Psikososyal riskler
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları	Ortama- çevreye bağlı nedenler Yeni bir ekipman veya araç alındığında,doğru kullanımla ilgili eğitim verilmemesi. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Psikososyal riskler
Çocuk Cerrahisi	Yönetimsel faktörler. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. Yeni bir ekipman veya araç alındığında,doğru kullanımla ilgili eğitim verilmemesi.
	Kimyasal riskler
Dahiliye	Makine- malzemeye bağlı nedenler Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında iş birliğinin bulunmaması.
	Kimyasal riskler
Dermatoloji	Ortama- çevreye bağlı nedenler Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Biyolojik riskler
Kadın Hastalıkları ve Doğum	Makine- malzemeye bağlı nedenler Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.
	Kimyasal riskler
Yoğun Bakım	İnsani faktörler Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler

Genel Cerrahi	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler
Ftr	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.
	Biyolojik riskler
	Ortama- çevreye bağlı nedenler
Nöroloji	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.
	Biyolojik riskler
	İnsani faktörler
Hematoloji	Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler
KBB	Yeni bir ekipman veya araç alındığında, kullanımı ile ilgili eğitim verilmemesi. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.
	Psikososyal riskler
	Yönetimsel faktörler.
KVC	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.
	Kimyasal riskler
	İnsani faktörler
Laboratuvar	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.
	Fiziksel riskler
	İnsani faktörler
Ortopedi ve Travmatoloji	Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi. Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.
	Fiziksel riskler
	İnsani faktörler
Organ Nakli	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.
	Psikososyal riskler
	İnsani faktörler

Temizlik İşleri	Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması. İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi. Biyolojik riskler Makine- malzemeye bağlı nedenler

Şahin (2019), "Göğüs Hastalıkları Hastanesinde Çalışan Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Durumlarının İncelenmesi" konulu yüksek lisans tezinde; iş güvenliği ölçeğinde cinsiyet, eğitim, çalışılan bölüm açısından anlamlı fark saptandığını, yaş ve mesleki deneyim açısından ise anlamlı sonuç elde edilemediğini belirtmektedir. Bu çalışmada ise, cinsiyet, eğitim, yaş, kıdem ve çalışılan bölüme göre yapılan analizlerde farklı sonuçlar elde edilmiştir. Bu nedenle her iki çalışma, cinsiyet, eğitim ve çalışılan bölüm açısından elde ettiği sonuçlar itibariyle benzerlik gösterirken, yaş ve kıdeme göre elde edilen sonuçlar açısından farklılık söz konusudur.

Bölümün niteliğine göre yapılan analiz sonuçlarında ise; tüm alt kriterler içerisinde en önemli bulunan iki alt kriter poliklinik, klinik ve genel hizmetler için birbirleriyle ve genel bulgularla aynıdır. Diğer gruplarda ise en önemli iki alt kriter sırasıyla şu şekildedir:

Erişkin yoğun bakım: Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi ve yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.

Yenidoğan yoğun bakım: İş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında işbirliğinin bulunmaması ve çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.

İdari işler: Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması ve iş sağlığı ve güvenliği hususunda çalışanlar, uzmanlar ve yönetim arasında işbirliğinin bulunmaması.

Çalışılan bölümün niteliği baz alınarak yapılan analizlerin sonucuna göre; en önemli iş riski, erişkin yoğun bakım, genel hizmetler, idari işler ve polikliniklerde birbirleriyle ve genel bulgularla aynıdır (Psikososyal riskler). Kliniklerde en önemli görülen iş riski; kimyasal riskler iken, yenidoğan yoğun bakımda ise biyolojik risklerdir. En önemli görülen iş kazası nedeni ise; klinik, poliklinik, erişkin yoğun bakım, genel hizmetler ve idari işlerde birbirleriyle ve genel bulgularla aynıdır (İnsani faktörler). Yenidoğan yoğun bakımda çalışanlar ise en önemli iş kazası nedeninin yönetimsel faktörlerden kaynaklandığı değerlendirmesini yapmıştır.

Akarsu (2017), "Sağlık Sektöründe Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Bulgularının Yarı Nicel Değerlendirilmesi" konulu çalışmasında; bir kamu hastanesinin klinik, poliklinik, acil servis, ameliyathane ve fizik tedavi bölümlerinde sağlık çalışanlarının öncelikli gördükleri tehlikeleri tespit etmiştir. Poliklinikerde en önemli görülen tehlike şiddet olup, bu çalışmada da benzer şekilde polikliniklerde en önemli iş riski psikososyal riskler olarak değerlendirilmiştir. Her iki çalışmanın benzer bulgulara ulaştığı diğer bölüm ameliyathane olmuştur. Her iki çalışmada da ameliyathanelerde görülen en önemli iş riski biyolojik riskler olmuştur. Çalışmaların tamamen farklı sonuçlara ulaştığı bölümler de bulunmaktadır. Örneğin, Akarsu araştırmasında, fizik tedavi bölümünde görülen en önemli tehlikenin fiziksel risklerden olan havanlandırma olduğu sonucuna ulaşırken, bu çalışmada fizik tedavi bölümünde en önemli iş riski biyolojik riskler olarak görülmüştür. Yine Akarsu araştırmasında, klinik ve acil serviste en önemli görülen tehlikenin şiddet olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada ise kliniklerde en önemli iş riski kimyasal riskler, acil serviste ise fiziksel riskler olarak görülmüştür. Bu farklılık, farklı hastanelerde çalışma koşullarının değişiklik göstermesinden veya yöneltilen soruların içeriğinin aynı olmamasından kaynaklanabilir.

Yapılan literatür incelemesinde, sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği konusunun analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile incelendiği başka bir çalışma ile karşılaşılmamıştır. Ayrıca bu çalışma, analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile, sağlık alanında tıbbi atık ya da hastane yeri seçmenin veya risk değerlendirmesi yapmanın ötesinde yapılabilecek analizlere de bir örnek teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra çalışmada yapılan kapsamlı analizlerin sonuçları, yapılacak yeni çalışmalar için yol gösterici olacaktır.

Yapılan çalışma, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili problemlerin sağlık kuruluşlarında çalışanların gözünden değerlendirilmesine olanak tanımıştır. Güncel ulusal mevzuata göre oldukça kapsamlı bir şekilde hazırlanan soru formları ile, çalışmaya katılan sağlık kuruluşu çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği hususundaki hak ve yükümlülüklerine dikkat çekilmiştir. Katılımcılara karşılaşabilecekleri iş riskleri ve meydana gelebilecek iş kazası nedenleri hakkında da bir soru formu yöneltilerek, bu konudaki görüşleri de alınmıştır. Bu çalışma, hem özel, hem de kamu sağlık kuruluşlarının çalışanlarına verecekleri iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri açısından bir kaynak niteliğindedir.

Bu tez çalışması bulguları doğrultusunda, yukarıda belirtilen sonuçlardan hareketle bazı öneriler geliştirilmiş ve aşağıda sunulmuştur:

- Yapılan çalışmadan çıkarılabilecek en önemli sonuç; yönetim ve çalışanlar arasında iş sağlığı ve güvenliği hususunda yeterli ölçüde iş birliği ve iletişimin olmadığıdır. İş sağlığı ve güvenliğinin başarılı olması için tüm tarafların etkin ve iletişim halinde olması zorunludur. Çalışanlar bu konuda endişe ve taleplerini rahatlıkla ifade edebilmeli, yönetim de mutlaka bu taleplere geri dönüş yapmalıdır. Ayrıca yönetim, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili atılan adımlardan çalışanları haberdar etmelidir.
- Kamu hastanelerinde, özel hastanelere kıyasla psikososyal riskler daha önemli görüldüğünden, özellikle kamu hastanelerinde bunun nedenleri araştırılmalıdır. Kamu hastanelerindeki iş yoğunluğunu azaltmak için çalışanların maaşlarında ve özlük haklarında düzenleme yaparak, meslek seçerken sağlık sektörünü tercih etmek ve kamu hastanelerinde çalışmak cazip hale getirilmelidir. Ayrıca, çalışanların motivasyonlarını artıracak düzenlemeler yapılmalıdır.
- Özellikle kamu hastanelerinde, çalışma saatleri düzenlenmeli ve çalışma ortamının fiziki koşulları iyileştirilmelidir.
- Sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin nedenleri araştırılmalı ve güvenlik tedbirleri artırılmalıdır. Bu konuda, devlet tarafından hasta ve hasta yakınlarını bilinçlendirmeye yönelik kamu spotları ve benzeri çalışmalar yapılmalıdır.
- Sağlık kuruluşlarındaki diğer önemli risk gruplarından olan kimyasal ve biyolojik risklerle ilgili tehlikeler saptanmalı ve bu tehlikeler ortadan kaldırılmalıdır. Çalışanların kullandığı tehlikeli maddeler ile ilgili kurallar belirlenmeli ve bu kurallar hakkında çalışanlara bilgi verilmelidir.
- İş kazalarının en önemli nedeni insani faktörler olduğundan, sağlık kuruluşlarında güvenlik kültürü anlayışının benimsenmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Çalışanlar hak ve yükümlülüklerini iyi bilmeli, bir tehlike ile karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermeli ve gerekirse tehlike ortadan kalkana kadar işi durdurmalıdır. Ayrıca, çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına dahil edilmeli ve çalışan temsilcileri karar alım sürecine katılmalıdır.
- Sağlık kuruluşlarının, olası bir acil duruma karşı mutlaka bir eylem planı olmalıdır.

- Sağlık çalışanlarının lise, lisans veya lisansüstü eğitimleri sırasında mutlaka iş sağlığı ve güvenliği konularına da değinilmesi gerekmektedir. Bu eğitimden kasıt, stajlar sırasında görülen bir günlük eğitimler değildir. Bu eğitimle sağlık çalışanlarının farkındalık ve bilinç düzeylerini arttırmak amaçlanmalıdır. Çalışma hayatında ise, özellikle risk düzeyi daha fazla olan bölümlerde çalışanlara, bölüme özgü ve uygulamaya yönelik eğitimler verilmelidir. Sağlık kuruluşları diğer işyerlerine göre özellikli kuruluşlardır ve çalışanlara sadece iş sağlığı ve güvenliği mevzuatını anlatmak yeterli olmayacaktır.
- İş sağlığı ve güvenliği eğitimi formalite olmaktan çıkmalı, çalışanların katılımı mutlaka sağlanmalıdır. Bunun için eğitimler, usulüne uygun bir şekilde çalışanlara duyurulmalıdır.
- Günümüz koşullarında hızla değişen teknolojiden en fazla etkilenen kuruluşlardan biri de hastanelerdir. Bu nedenle, yeni makine ve teçhizatlar kullanılmaya başlanmadan, bununla ilgili eğitimlerin de mutlaka verilmesi gerekmektedir.
- Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile alakalı denetimler artırılmalıdır.
- Sağlık kuruluşlarında iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı yönetim politikaları belirlenirken, daha önce yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkındaki tecrübelerden yararlanılmalıdır. Bu nedenle, iş kazaları ve meslek hastalıkları hakkında kayıtların tutulması hususunda daha hassas davranılması gerekmektedir. Bu bağlamda, sağlık kuruluşları dijitalleşmeden faydalanmalıdırlar.
- Çalışmada kullanılan ölçekler; çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile alakalı hak ve yükümlülüklerini içerdiğinden, sağlık kuruluşlarında çalışanların bu ölçeği değerlendirmeleri bir bakıma eğitim niteliği taşıyacaktır. Bu itibarla, kamu ve özel sağlık kuruluşları, geliştirilen bu ölçeklerden iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde faydalanabilirler. Böylece, elde ettikleri sonuçları yürüttükleri iş sağlığı ve güvenliği politikalarını yönlendirmede kullanabilirler.

KAYNAKLAR

Abdalla, S., Apramian, S.S., Cantley, L. F. ve Cullen, M. R. (2017). Occupation and Risk for İnjuries. İçinde Mock, C. N., Nugent, R., Kobusingye, O.ve Smith, K. R. (Ed.), *Injury Prevention and Enviromental Health.* Washington (DC): The International Bank for Reconstruction and Development/ The World Bank. Erişim 04.11.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK525209/.

Abdullah, A. H., Holtorf, A. P., Al-Hussaini, M., Lemay, J., Alowayesh, M. ve Kaló, Z. (2019). Stakeholder Driven Development of a Multi-Criteria Decision Analysis Tool for Purchasing Off-Patent Pharmaceuticals in Kuwait. *Journal of Pharmaceutical Policy and Practice*, **12**: 9. Erişim 14.06.2019, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6466779/pdf/40545_2019_Article_171.pdf.

Adunlin, G., Diaby, V. ve Xiao, H. (2015). Application of Multicriteria Decision Analysis İn Health Care: A Systematic Review and Bibliometric Analysis. *Health Expect*, 2015 Dec; **18** (6): 1894– 1905.

Ağaç, G. ve Baki, B. (2016). Sağlık Alanında Çok Kriterli Karar Verme Teknikleri Kullanımı: Literatür İncelemesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 2016; **19** (3): 343-363.

Akarsu, H. (2017). Sağlık Sektöründe Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Bulgularının Yarı Nicel Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, Part C, **5** (4): 35- 45.

Akarsu, H. ve Güzel, M. (2016). S*ağlık Sektöründe Tehlike ve Riskler*. Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Yayını.

Akgün, B. M. ve Akgün, M. (2016). Koruyucu Ruh Sağlığı Bakımından Hastane Gürültü Kontrolünde Multidisipliner Çalışmanın Önemi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, Vol: **15**, Issue: 6.

Akgün, S. (2015). Sağlık Sektöründe İş Kazaları. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, Cilt **2**, Sayı 2.

Akıllı, H. ve Aydoğdu, Ö. (2013). İş Sağlığı ve Güvenliğinin Önemi. Erişim 06.10.2018, http://www.mta.gov.tr/v3.0/sayfalar/hizmetler/kutuphane/ekonomi-bultenleri/2013_16/245.pdf.

Akpınar Külekçi, E. ve Bulut, Y. (2012). Erzurum İli Oltu ve Olur İlçelerinde En Uygun Ekoturizm Etkinliğinin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Belirlenmesi. *Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Derg*., **43** (2): 175-189. Erişim 23.11.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/35499.

Akpınar, T., Çakmakkaya, B.Y. (2014). İş Sağlığı ve Güvenliği Açısından İşverenlerin Risk Değerlendirme Yükümlülüğü. *Çalışma ve Toplum*, 2014/**1**, Erişim 18.12.2017, http://calismatoplum.org/sayi40/akpinar.pdf.

Alali, H., Braeckman, L., Hecke, T.V., Clercq, B. D., Janssens, H. ve Wahab, M. A. (2017). Relationship Between Non-Standard Work Arrangements and Work-Related Accident Absence in Belgium. *Journal of Occupational Health*, **59**: 177-186, Erişim 30.08.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28111414.

Alaşar Yıldırım, Y. ve Kuruoğlu, M. (2013). Türkiye'deki İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin A.B.D. ile Kıyaslanması. *Beykent Üniversitesi Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi*. Cilt **6**(2) 2013, 105– 120.

Alavi, S.S., Dabbagh, S.T., Abbasi, M. ve Mehrdad, R. (2017). Medical Radiation Workers' Knowledge, Attitude, and Practice to Protect Themselves Against Ionizing Radiation in Tehran Province, Iran. *Journal of Education and Health Promotion*, **6**: 58, Erişim 16.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/ PMC5470307/.

Alharti, H., Sultana, N., Al-amoudi, A. ve Basudan, A. (2015). An Analytic Hierarchy Process–Based Method to Rank the Critical Success Factors of Implementing a Pharmacy Barcode System. *Perspectives in Health Information Management*, 2015 Jan 1;**12**:1g. Erişim 01.10.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26807079.

Alper, Y., (2012). Bazı Ülkelerde İşçi Sağlığı İşgüvenliği Uygulamaları ve Türkiye'deki Uygulama ile Karşılaştırılması. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, **0** (37-38), 83-101. Erişim 07.04.2018, http://dergipark.gov.tr/iusskd/issue/921/10406.

Alper, Y. ve Demir, G. (2007). İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları'nın Etkinliği ve Etkinliğin Ölçülmesi: Bursa'da Tekstil ve Otomotiv Sektöründe Bir Uygulama. *"İş, Güç"*

Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, Cilt: **9**, Sayı:2. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/235579.

Altınöz, H. (2017). Sağlık Çalışanlarında Hasta Bina Sendromu. *Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 6. Ulusal Kongresi*. Erişim 04.12.2018, http://www.saglikcalisanisagligi.org/2688-saglik-calisanlarinin-sagligi-6-ulusal-kongresi-kitabi.html.

Amin, N. A., Quek, K. F., Oxley, J. A., Noah, R. ve Nordin, R. (2018). Emotional Distress as a Predictor of Work-Related Musculoskeletal Disorders in Malaysian Nursing Professionals. *Int J Occup Environ Med*, 2018 Apr; **9**(2): 69-78. Erişim 24.06.2019, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29667644.

Arnetz., J.E., Hamblin, L., Essenmacher, L., Upfal, M.J., Ager, J. ve Lubosky, M. (2015). Understanding Patient-to-Worker Violence in Hospitals: a Qualitative Analysis of Documented Incident Reports, *J Adv Nurs*. 2015 Feb; **71** (2): 338– 348. Erişim 08.09.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5006065/.

Arpat, B. (2018). Üst Yönetimin İş Güvenliği Bağlılığını Açıklayan Değişkenlerin Güvenlik Kültürü Çerçevesinde İncelenmesi: Denizli Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, Cilt: **16**, Sayı: (3) Özel Sayı/ (3) ss. 290-313. Erişim 30.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/548923.

Arsal Yıldırım, S. ve Gerdan, S. (2017). Hastane Öncesi Acil Sağlık Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamındaki Mesleki Riskleri. *Hastane Öncesi Dergisi*, Cilt **2**, Sayı 1, Sayfa No: 37- 49. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/304508.

Asghari, M., Nassiri, P., Monazzam, MR., Golbabaei, F., Arabalibeik, H. ve Shamsipour, A. (2017). Weighting Criteria and Prioritizing of Heat Stress Indices in Surface Mining Using a Delphi Technique and Fuzzy AHP-TOPSIS Method. *J Environ Health Sci Eng*. 2017 Jan 14; **15**: 1. Erişim 12.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28101366.

Aslan, D. (2013). Bulaşıcı Hastalıklar Acısından Sağlık Calışanlarının Sağlığı. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, Cilt **22**,Sayı 1.

Atan, M., Atan, S. ve Altın, K. (2008). İnsan Kaynakları Seçiminde Analitik Hiyerarşi Süreci Kullanımı ve Bir Yazılım Önerisi. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari*

Bilimler Fakültesi Dergisi, **10**/ 3. 143- 162. Erişim 30.11.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/287430.

Ateş, M. (2011). *Sağlık Sistemleri*. İstanbul: Gerekli Kitap.

Aydın Yüksekdağ, F. (2019). Özel Bir Hastanede İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Problemlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Değerlendirilmesi. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, **22**/ 2, 319- 340.

Babalola, M. A. (2015). A Multi-Criteria Decision Analysis of Waste Treatment Options for Food and Biodegradable Waste Management in Japan. *Environments 2015*, **2**, 471-488, Erişim 23.09.2017, http://www.mdpi.com/2076-3298/2/4/471.

Badri, A., Nadeaua, S. and Gbodossou, A. (2012). Proposal of a Risk-Factor-Based Analytical Approach For İntegrating Occupational Health and Safety into Project Risk Evaluation. *Accident Analysis and Prevention*, **48** (2012) 223–234, Erişim 12.12.2018,http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.462.1137&rep=rep1&type=pdf.

Bal, C. ve Ede, Y. (2018). The Importance of Occupational Hygiene in Occupational Safety and Health Practices. *Turkish Journal of Life Sciences*, (2018) **3**/2:282-286. Erişim 27.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/604682.

Baloğlu, C. (2015a). Avrupa Birliği'nde İş Sağlığı ve Güvenliği Politikaları. *Kamu-İş*; C:**14**, S:2/2015. Erişim 26.06.2019, http://www.kamu-is.org.tr/pdf/1426.pdf.

Baloğlu, C. (2015b). Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülükleri ve Aykırılığın İş İlişkisine Etkisi. *Kamu-İş*; C:**14**, S:1/2015. Erişim 06.10.2018, http://www.kamu-is.org.tr/pdf/1412.pdf.

Barkhordari, A., Malmir, B. ve Malakoutikhah, M. (2019). An Analysis of Individual and Social Factors Affecting Occupational Accidents. *Safety and Health at Work*, 2019; **10**: 205- 212.

Bayer, E. ve Günal, D. (2018). Hemşirelerin İş Sağlığı ve Güvenliği Algılarının İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt.**10** Sayı. 25 2018 (s.503-519). Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/545187.

Bayılmış, O. ve Taş, Y. (2015). Sağlık Çalışanlarını İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Yaklaşımlarının Değerlendirmesi: Sakarya Örneği. *İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, Cilt: **17**, Sayı: 1, Sayfa: 89-117. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/235111.

Benli, A. R., Özenver, F., Sürmen, S., Kayış, S. A., Koyuncu, M. ve Sunay, D. (2016). Knowledge, Attitude and Behaviours of Hospital Staff with Regard to the Occupational Health and Safety. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, **10** (4).

Birgören, B. ve Yılmaz, F. (2015). İş Sağlığı ve Güvenliğinde Standartlar ve Mevzuat Çerçevesinde Etkin Risk Yönetimi ve Değerlendirmesi. *International Journal of Engineering Research and Development*, Vol.**7**, No.2. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/353786.

Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik. (2013). T.C. Resmi Gazete, 28678, 15.06.2013.

Björk, L., Glise, K., Pousette, A., Bertilsson, M. ve Holmgren, K. (2018). Involving the Employer to Enhance Return to Work Among Patients with Stress- related Mental Disorders – Study Protocol of a Cluster Randomized Controlled Trial in Swedish Primary Halth Care. *BMC Public Health*. 2018 Jul 6;**18**(1):838. Erişim 06.11.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29976181.

Bodur, H. (2013). Hastane Enfeksiyonları ve Kontrolü. İçinde Sur, H. vePalteki T. (Ed.), *HastaneYönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Budakoğlu, I. İ., Bakar C., Atlı, K. ve Akgün, H. S. (2007). T. C. Devlet Demir Yolları Behiç Bey Fabrikalarında Çalişan İşçilerde İş Kazaları Sıklığı ve Bazı Risk Faktörleri. *Türk Tabipleri Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, Ocak- Şubat- Mart 2007, s, 27, Erişim 27.08.2017, https://www.ttb.org.tr/dergi/index.php/msg/article/viewFile/215/197.

Burunkaya, B., Topal, K., Erdoğdu, G. ve Gereklioğlu, Ç. (2017). Sağlık Çalışanlarının Çalışan Güvenliği Uygulamalarından Memnuniyetleri ve İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Hakkındaki Bilgi Düzeyleri. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 2017; (**13**): 1-17. Erişim 25.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/396295.

Büssing, A., Falkenberg, Z., Schoppe, C., Recchia, D.R. ve Poier, D. (2017). Work Stress Associated Cool Down Reactions Among Nurses and Hospital Physicians and Their Relation to Burnout Symptoms. *BMC Health Services Researchs*, **17**: 551, Erişim 20.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5553651/.

Büyükbayram, A. ve Okçay, H. (2013). Sağlık Çalışanlarına Yönelik Şiddeti Etkileyen Sosyo-Kültürel Etmenler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, **4**(1): 46-53.

Camkurt, M.Z. (2007). İşyeri Çalışma Sistemi ve İşyeri Fiziksel Faktörlerinin İş Kazaları Üzerindeki Etkisi. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi,* Cilt: 20 Sayı: 6 / Cilt: **21** Sayı: 1, Erişim 30.08.2017, http://tuhis.org.tr/dergi/cilt20_21sayi6-1/cilt20_21_sayi6-1_bolum5.pdf.

Camkurt, M.Z. (2013). Çalışanların Kişisel Özelliklerinin İş Kazalarının Meydana Gelmesi Üzerindeki Etkisi. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, Cilt: 24 Sayı: 6/ Cilt: **25** Sayı: 1- 2, Erişim 27.08.2017, http://www.tuhis.org.tr/upload/dergi/1389608739.pdf.

Camuşcu, S. (2013). Radyasyon Güvenliği. İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.), *Hastane Yönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Ceylan, H. (2011). Türkiye'deki İş Kazalarının Genel Görünümü ve Gelişmiş Ülkelerle Kıyaslanması. *International Journal of Engineering Research and Development*, Vol. **3**, No. 2.

Chen, Z., Chen, T., Qu, Z., Yang, Z., Ji, X., Zhou, Y. et al. (2018). Use of Evidential Reasoning and AHP to Assess Regional Industrial Safety. *PLoS One*, 2018; **13** (5): e0197125. Erişim 12.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5993124/.

Civan, O. E. (2015). İş Kazası veya Meslek Hastalığından Doğan Rücu Hakkının Hukuki Niteliği ve Sosyal Güvenlik Kurumu Karşısında Sorumluluğun Koşulları, *AÜHFD*, **64** (3) 2015: 531- 594.

Coşkun Beyan, A. ve Demiral, Y. (2016). Meslek Hastalıkları ve Sürveyans. *Türk Tabipleri Birliği Mesleki Sağlık ve Güvenlik Dergisi*, Cilt **16**, Sayı 58-59 (2016). Erişim 24.06.2019, http://www.ttb.org.tr/dergi/index.php/msg/article/view/591.

Coşkun Beyan, A. ve Turşucu, D. (2017). The Usage of Behaviour Based Safety System for Decreasing Work-Related Musculoskeletal Diseases. *Türk Hijyen ve Deneysel Biyoloji Dergisi*, **74**(4): 321- 332.

Çakmak, A. F. ve Tatlı, M. (2017). Sağlık Çalışanlarının Güvenlik İklimi Algıları ve Güvenlik Tedbirlerine Uyma Davranışlarının İncelenmesi. *Karaelmas İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, Cilt **1**, Sayı 1, Sayfalar 46-57. Erişim 28.10.2018, http://dergipark.gov.tr/kisgd/issue/33576/328033.

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. Resmi Gazete, 28648, 15.05.2013.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, (2015). Avrupa Birliği'nin İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemleri İyi Uygulamaları. Erişim 27.04.2018, http://www.isgum.gov.tr/rsm/file/isgdoc/isgip/isgip_iyi_uygulamalar.pdf.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (Ankara 2013). *Meslek Hastalıkları*, Özyurt Matbaacılık. Erişim 27.08.2017, https://www.csgb.gov.tr/media/2070/meslekhastaliklari.pdf.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (Ankara 2017). *Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliği Algısı*, Uzerler Matbaacılık, Erişim 06.10.2018. http://casgem.gov.tr/dosyalar/kitap/117/dosya-117-5309.pdf.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü (2014). *Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi - III ve Eylem Planı 2014-2018*, Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. Erişim 05.12.2017, http://www.ybu.edu.tr/isg/contents/files/ulusal_isgPolitikaBelgesi.pdf.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü (2004). İş Güvenliğinin Boyutları, *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, Sayı: 19 Yıl: 4. Erişim 04.06.2019. https://www.ailevecalisma.gov.tr/isggm/dergiler/19.pdf.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü (Ağustos 2016). *İş Sağlığı ve Güvenliğinin Değişen ve Gelişen Yüzü İSGGM'nin Son 15 Yılı 2000-2015*, Ankara: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. Erişim 24.08.2017, https://www.csgb.gov.tr/media/4582/kitap05.pdf.

Çelik, E. (2016). Sağlık Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliğine Dair Farkındalıklarının İncelenmesine Yönelik Bir Alan Araştırması. Yüksek Lisans Tezi.

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği Bilim Dalı.

Çelik, Y. (2013). *Sağlık Ekonomisi,* Ankara: Siyasal Kitabevi, 2. Baskı, 2013.

Çelikkalp, Ü., Varol Saraçoğlu, G., Keloğlu, G. ve Bilgiç, Ş. (2016). Hemşirelerin Çalışma Ortamlarında İş Güvenliği Uygulamalarını Değerlendirmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin,* Cilt **15**, Sayı 5. Erişim 30.06.2019, http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=14&sid=f1221ea8-575d-4166-b0ae-00357080fcc6%40sdc-v-sessmgr02.

Çetindağ, Ş., *İş Sağlığı ve Güvenliği'nin Tarihsel Gelişimi ve Mevzuattaki Güncel Durum*, Erişim 23.08.2017, http://dosya.toprakisveren.org.tr/makale/2010-86-serifcetindag.pdf.

Çetinkaya, F. ve Baykent, G. (2017). İşyeri Çalışma Ortamı Koşullarının Ergonomik Yönden İncelenmesi (Örnek: Şekerleme Firması). *Uşak Üniversitesi Fen ve Doğa Bilimleri Dergisi*, **15**- 31.

Çiçek, Ö. ve Öçal, M. (2016), Dünyada ve Türkiye'de İş Sağlığı ve İş Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi. *Emek ve Toplum Dergisi*, Cilt: **5**, Yıl: 5, Sayı: 11 (2016/1). Erişim 23.08.2017, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/263389.

Çoban, O. ve Kartal, M. (2016). İktisadi Gelişmişlik- İş Sağlığı/ Güvenliği ve Ölümlü İş Kazaları Arasindaki İlişkinin Tespit Edilmesi: Seçilmiş Ülke Örnekleri. *ÇKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt/ Volume: **7**, Sayı/ Number:2, (Kasım/ November 2016): 201-227. Erişim 25.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/568875.

Davoodi, S., Haghighi. K.S., Kalhori, S.R.N., Hosseini, N.S., Mohammadzadeh, Z. ve Safdari, R. (2017). Occupational Disease Registries– Characteristics and Experiences, Acta Inform Med. 2017 Jun; **25**(2): 136-140. Erişim 13.09.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28883681.

Dayan, S. ve Öngel, V. (2016). İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının Sağlık Çalışanları Tarafından Değerlendirilmesi: Bir Özel Hastane Örneği, *International Conference On Eurasian Economies*, Session 4C: Sağlık Ekonomisi. Erişim 17.04.2017, http://avekon.org/papers/1710.pdf.

Demirbilek, S.ve Pazarlıoğlu, M. V. (2007). Türkiye'de İş Kazalarının Oluşumunda Etkili Olan Faktörler: Ampirik Bir Uygulama. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, Cilt: **44** Sayı: 509.

Devebakan, N. (2019). Sağlık Kurumlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında İş Güvenliğinin Değerlendirilmesi: Bir Üniversite Hastanesinde Çalışan Tıbbi Sekreterler Üzerinde Bir Araştırma. *İzmir İktisat Dergisi*, Cilt: **34**, Sayı: 1, Sayfa 77-93. Erişim 26.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/682762.

Diaz-Ledezma, C., Lichstein, P.M., Dolan, J.G. ve Parvizi, J. (2014). Diagnosis of Periprosthetic Joint Infection in Medicare Patients: Multicriteria Decision Analysis. *Clinical Orthopaedics and Related Research*, 2014 Nov; **472**(11): 3275–3284. Erişim 23.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4182413/.

Doğan, A. (2016). Ülkemizdeki İş Kazası ve Meslek Hastalıkları İstatistiklerinin İncelenmesi. İçinde Erdoğan, S., Yıldırım, D. Ç. ve Gedikli, A. (Ed.), *Uluslararası Yönetim, Ekonomi ve Politika Kongresi Bildiriler Kitabı*. Cilt 1, İstanbul: Umuttepe Yayınları; 617:641.

Durdu, H.İ. (2014). İş Kazalarının Ekonomik Analizi ve Bazı Sektörler Bazında Değerlendirilmesi. *Sosyal Güvence Dergisi*, Yıl 4, Sayı 5.

Durmaz, Ş. ve Okumuş, B. (2014). Türk İş Hukukunda İş Sağlığı ve Güvenliğinde İşverenlerin Yükümlülükleri ve İşçilerin Hakları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, Y.2014, C.**5**, S.10., ss. 26-54.

Durmuş, M. ve Tayyar N. (2017). AHP ve TOPSIS ile Farklı Kriter Ağırlıklandırma Yöntemlerinin Kullanılması ve Karar Verici Görüşleriyle Karşılaştırılması. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*. Aralık 2017, C. **12**, S. 3, 65– 80. Erişim 15.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/353149.

Dursun S. (2017). *Türkiye'de Çalışma Yaşamı Sorunları.* Erişim 27.08.2017, www.dkbb.gov.tr/upload/dosyalar/_____KAZASI_VE_MESLEK_1.ppt.

Dündar Aravacık, E. (2014). Sağlık Hizmetleri Bakımından İş Sağlığı ve Güvenliği. *Adli Bilimciler Derneği 1. Ulusal Sağlık Hukuku Kongresi*, Erişim 30.09.2017, https://www.medikalakademi.com.tr/?get_group_doc=14/1399897090-sagli-hizmeti-bakimi-guvenlik.pdf.

Dünya Sağlık Örgütü. Sağlık Çalışanı- İş Sağlığı. Erişim 24.06.2019. https://www.who.int/occupational_health/topics/hcworkers/en/.

Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği, (2013). T.C. Resmi Gazete, 28717, 24.07.2013.

Erol, S. (2015). İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda İşveren, Çalışan ve Devletin Rolü. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi*, Sayı: 4. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/371614.

Ersoy, M. (2013). The Role of Occupational Safety Measures on Reducing Accidents in Marble Quarries of Iscehisar Region. *Safety Science*, Volume **57**, August 2013, Pages 293- 302.

Ersöz, G., Kenziman, A. K., Aktaş, H. ve Kurt, Ö. (2018). Mersin İlindeki sağlık Kurumlarında Çalışan Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının Değerlendirilmesi. *Turk J Public Health*, 2018;**16**(1). Erişim 24.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/532281.

Esin, A. (2007). İş Kazalarına Değişik Yaklaşım– Davranışsal Güvenlik. *Mühendis ve Makina*, Cilt: **48**, Sayı: 567, s, 3. Erişim 28.08.2017, http://www1.mmo.org.tr/resimler/dosya_ekler/f24d240521d9907_ek.pdf?dergi=97.

Eti Aslan, F. ve Kan Öntürk, Z. (2011). Güvenli Ameliyathane Ortamı; Biyolojik, Kimyasal, Fiziksel ve Psikososyal Riskler, Etkileri ve Önlemler, *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, Cilt:**4**, Sayı:1.

Farman, EH ve Gass, SI. (2001). The Analytic Hierarchy Process – An Exposition. *Operations Research*, Vol. **49**, No. 4. Erişim 27.05.2018, professorforman.com/ahpexpo.doc.

Fatemi, F., Ardalan, A., Aguirre, B., Mansouri, N. ve Mohammadfam, I. (2017). Constructing the Indicators of Assessing Human Vulnerability to Industrial Chemical Accidents: A Consensus-based Fuzzy Delphi and Fuzzy AHP Approach. *PLoS Currents*. 2017 Apr **10**; 9. Erişim 12.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5400253/.

Fişek, A. G. (2005). Üretkenlik ve Sağlık. *isgüvenligi.net.* Erişim 03.06.2019, https://www.isguvenligi.net/author/kullanici8/.

Forman, E. H ve Selly, M. A. (2001). *Decision By Objectives (How To Convince Others That You Are Right.* World Scientific Pub. Co., USA, Petersburg.

Franek, J. ve Kresta, A. (2014). Judgment Scales and Consistency Measure in AHP. *Procedia Economics and Finance*, **12** (2014) 164 – 173. Erişim 21.05.2018, https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567114003323.

Gagliardi, D., Marinaccio, A., Valenti, A. ve Iavicoli, S. (2012). Occupational Safety and Halth in Europe: Lessons From the Past, Challenges and Opprtunities for the Future. *Industrial Health,* **50**, 7- 11. Erişim 04.03.2019, https://www.jstage.jst.go.jp/article/indhealth/50/1/50_MS1342/_pdf/-char/en.

Garg, R.,Cheung, J. P., Fung, B. K. ve Ip W. (2012). Epidemiology of Occupational Hand Injury in Hong Kong. *Hong Kong Med J,* 18, **131**:6, Erişim 27.08.2017, http://www.hkmj.org/system/files/hkm1204p131.pdf.

Garus-Pakowska, A., Gorajski, M. ve Szatko, F. (2016). Did Legal Regulations Change the Reporting Frequency of Sharp Injuries of Medical Personnel? Study From 36 Hospitals in Łódź Province, Poland. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health,* 2018; **31** (1). Erişim 29.08.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28832030.

Garus-Pakowska, A., Szatko, F. ve Ulrichs, M. (2017). Work-Related Accidents and Sharp Injuries in Paramedics—Illustrated with an Example of a Multi-Specialist Hospital, Located in Central Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health,***14**, 901. Erişim 29.08.2017, http://www.mdpi.com/1660-4601/14/8/901.

Garus-Pakowska, A., Ulrichs, M. ve Gaszy ´nska, E. (2018). Circumstances and Structure of Occupational Sharp Injuries among Healthcare Workers of a Selected Hospital in Central Poland. *International Journal of Environmental Research and Public Health*,**15**, 1722. Erişim 08.09.2018, http://www.mdpi.com/1660-4601/15/8/1722.

Gavade, R. K. (2014). Multi-Criteria Decision Making: An Overview of Different Selection Problems and Methods. *International Journal of Computer Science and Information Technologies*, Vol. **5** (4), 2014, 5643-5646. Erişim 15.06.2019, http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.433.1775&rep=rep1&type=pdf.

Ghahramanı, A. (2017). Diagnosis of Poor Safety Culture as a Major Shortcoming OHSAS 18001-Certified Companies. *Industrial Health*. 2017 Mar; **55**(2): 138–148. Erişim 09.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5383411/.

Gökdere Çinar, H., Çiçek Korkmaz, A. ve Yılmaz, D. (2016). Hemşirelerde Mobbing. *Journal of Human Rhythm*, Cilt: **2**, Sayı: 2, Sayfa: 89-93.

Gökpınar, S. (2004). "İşçi Sağlığı İş Güvenliğinin Temel İlkeleri". *İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, Sayı **19**, Yıl 4. Erişim 11.09.2018, https://www.csgb.gov.tr/media/4049/19.pdf.

Göktaş, P. (2013). Laboratuvar Güvenliği. İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.), *Hastane Yönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Gözlemen, Ş. (2011). İş Kazaları, Meslek Hastalikları ve Hukuksal Yönü Paneli. Kocaeli Makina Mühendisleri Odası. Erişim 07.09.2019, https://mmo.org.tr/sites/default/files/gonderi_dosya_ekleri/c626638d22f1862_ek_8.pdf.

Hasta ve Çalışan Güvenliğinin Sağlanmasına Dair Yönetmelik, (2011). T.C.Resmi Gazete, 27897, 06.04.2011.

Hepler, C. ve Mazur, G. (2007). "The Analytic Hierarchy Process: Methodologies and Application with Customers and Management atBlue Cross Blue Shield of Florida". *The Nineteenth Symposium on Quality Function Deployment*, September 7-8, 2007 Williamsburg.

ILO, (Ocak 2004). Türkiye'nin Onayladığı ILO Sözleşmeleri, *155 No'lu İş Sağliği ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme*. Erişim 05.12.2017, http://www.ilo.org/ankara/conventions-ratified-by-turkey/WCMS_377299/lang--tr/index.htm.

ILO, (Ağustos 2014). *Safety and Health at Work: A Vision for Sustainable Prevention*, Frankfurt: International Labor Organization, XX World Congress on Safety and Health at Work 2014. Erişim 26.08.2017, http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---safework/documents/publication/wcms_301214.pdf.

Ishizaka, A. ve Nemery, P. (2013). *Multi-Criteria Decision Analysis: Methods and Software*. John Wiley & Sons, Ltd, United Kingdom.

İlhan, B. (2006). Sağlık Çalışanlarında Görülen Mesleki Hastalıklar ve Ölümler. *Toplum ve Hekim*, Cilt **21**, sayı 3.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (1949). Erişim 02.07.2019, http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/h_rigths_turkce.pdf.

İşler, M.C. (2014). Uluslararası Kaynaklar ve 6331 Sayılı İş Sağliği ve Güvenliği Kanunu. *ÇSGB Çalışma Dünyası Dergisi*, Cilt: **2** / Sayı: 2 / Mayıs-Ağustos 2014 / Sayfa: 53-65.

İş Sağliği ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği, (2012). T.C. Resmi Gazete, 28512, 29.12.2012.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (2012). T.C. ResmiGazete, 28339, 30.06.2012.

İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği (2012). T. C. Resmi Gazete, 28509, 26.12.2012, değ., 29992M, 27.02.2017.

İş Sağliği ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (2012). T.C. ResmiGazete, 28512, 29.12.2012.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkinda Yönetmelik (2013). T.C. ResmiGazete, 28681, 18.06.2013.

Jafari, H. R. Z.ve Kooshali, M. H. Y. (2018). Work-related Musculoskeletal Disorders in Iranian Dentists: A Systematic Review And Meta-Analysis. *Safety and Health at Work*. 2018 Mar; **9**(1): 1–9.

Jakobsen, M.D., Aust, B., Dyreborg, J., Kines, P., Illum, M.B. ve Andersen, L.L. (2016). Participatory Organizational Intervention for Improved Use of Assistive Devices for Patient Transfer: Study Protocol for a Single-Blinded Cluster Randomized Controlled Trial. *BMC Musculoskelet Disord*, 2016; **17**: 501. Erişim 15.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5175320/.

Joukar, F., Mansour-Ghanaei, F., Naghipour, M.R. veAsgharnezhad, M. (2018). Needlestick Injuries Among Healthcare Workers: Why They do Not Report Their Incidence. *Iran Journalof Nurses and Midwifery Research*, 2018 Sep-Oct; **23**(5): 382–387.

Joukar, F., Mansour- Ghanaei, F., Naghipour, M.R. ve Hasandogth, T. (2017). Nurses' Knowledge toward Hepatitis B and Hepatitis C in Guilan, Iran. *The Open Nursing Journal*, **11**: 34–42.

Kanserojen veya Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (2013). T. C. ResmiGazete, 28730, 06.08.2013.

Karabiber, C., Sarb, G., Kerman, B. ve Savaş, N. (2018). Bir Tıp Fakültesi Hastanesi Sağlık Çalışanlarında İş Sağlığı-Güvenliği Durumu ve Risk Faktörleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 2018;**5**(3): 367-375.

Karadeniz, O. (2012). Dünya'da ve Türkiye'de İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları ve Sosyal Koruma Yetersizliği. *Çalışma ve Toplum*, 2012/**3**. Erişim 09.09.2018, http://calismatoplum.org/sayi34/oguz%20karadeniz.pdf.

Karaer, G. ve Özmen, D. (2016). Sağlık Çalışanlarının İş Güvenliği: Devlet Hastanesi Örneği. *Turkiye Klinikleri J Nurs Sci*, 2016; **8**(4), 306- 316.

Karamık, S. ve Şeker, U. (2015). İşletmelerde İş Güvenliğinin Verimlilik Üzerine Etkilerinin Değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, Part: C, **3**(4): 575-584. Erişim 30.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/229781.

Kaştan, Y. (2016). Osmanlı İmparatorluğu'nda Kömür Ocaklarının İşletilmesi (1839- 1918). *Osmanlı Medeniyeti Araştırmaları Dergisi,* Cilt **2**, Sayı 2.

Kavuncubaşı, Ş. (2013). Hastane Organizasyonu. İçinde Sur, H. vePalteki T. (Ed.), *HastaneYönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Kaya, P.A. (2014). Liability of Employers to Protect Workers (Responsibility for Occupational Health andSafety Measures) and The Binding Legal andCriminal Liabilities in Turkish Labour Law. *Çalışma ve Toplum*, 2014/**4**, 33-52. Erişim 29.10.2018, http://www.calismatoplum.org/sayi43/kaya.pdf.

Khaiwal, R., Singh, T., Tripathy, J.P., Mor, S., Munjal, S., Patro, B. ve ark. (2016). Assessment of Noise Pollution in and Around a Sensitive Zone in North India and its Non-Auditory Impacts. *Science of The Total Environment*, Volumes **566**–**567**, Pages 981-987. Erişim 16.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27318606.

Kılkış, İ. ve Demir, S. (2012). İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Verme Yükümlülüğü Üzerine Bir İnceleme. *Çalışma İlişkileri Dergisi*, Cilt **3**, Sayı 1, Sayfa: 23-47.

Kınlı, H. (2014). İş Kazaları Nasıl Önlenir: İngiltere Örneği. Erişim 29.04.2018, https://www.isgturkiye.com/konu/is-kazalari-nasil-onlenir-ingiltere-ornegi.1390/.

Kim, J., Park, M.S. and Kim, T-G. (2018). A Study of Cognitive Slips According to Contaminants on the Floor. *Safety Health at Work*, 2018 Jun; **9**(2): 180–183. Erişim 12.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6005904/.

Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik (2013). T.C. ResmiGazete, 28733, 12.08.2013.

Kjellstrom, T., Lemke, B. ve Otto, M. (2017). Climate Conditions, Workplace Heat and Occupational Health in South-East Asia in the Context of Climate Change. *WHO South-East Asia J Public Health,* 2017; **6**:15-21. Erişim 16.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28857058.

Ko, K., Kim, S., Kim, S-H., Son, K.Y., Lee, J. ve Lee, D.R. (2017). Knowledge, Current Status, and Barriers toward Healthcare Worker Vaccination among Family Medicine Resident Participants in a Web-Based Survey in Korea. *Korean Journal of Family Medicine,* **38**(1): 21–27.

Koçak, O. ve Koray, N. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Avrupa Birliği Uygulamaları ve Türkiye'ye Yansımaları. *OPUS- Uluslararası Toplum Araştırmaları Degisi*, Yıl: 8, Cilt: **8**, Sayı: 15.

Korkmaz, A., Avsallı, H. (2012). Çalışma Hayatında Yeni Bir Dönem: 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi SDU Faculty of Arts and Sciences Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: **26**: 153-167.

Korkut, G. ve Tetik, A. (2013). 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun Getirdiği Yenilikler ve Temel Sorunlar. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.**18**, S.3, s.455-474.

Kosan, Z., Calikoglu, E.O. ve Guraksin, A. (2018). Levels of Burnout and Their Associated Factors Among Physicians Working in Northeast Anatolia. *Niger J Clin Pract*, 2018; **21**: 875-81.

Kowalczuk, K. ve Krajewska-Kułak, E. (2017). Patient Aggression Towards Different Professional Groups of Healthcare Workers. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, Vol **24**, No 1, 113–116.

Kurt, A. Ö., Üçeş Harmanoğulları, L., Ekinci, Ö. ve Ersöz, G. (2015). Bir Üniversite Hastanesi Temizlik Çalışanlarının Biyolojik Risk Bilgi, Tutum ve Davranışları. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2015; **8**(2), 37-47.

Kuruoğlu, E., Guldal, D., Mevsim, V. ve Gunvar, T. (2015). Which Family Physician Should i Choose? The Analytic Hierarchy Process Approach for Ranking of Criteria in The Selection of a Family Physician. *BMC Medical Informtics Decision Making*, 2015; **15**: 63.

Lee, J. H., Cho, J., Kim, Y. J., Im, S. H., Jang, E. S., Kim, J.-W. ve ark. (2017). Occupational Blood Exposures in Health Care Workers: Incidence, Characteristics and Transmission of Bloodborne Pathogens in South Korea. *BMC Public Health*, 2017; **17**: 827. Erişim 06/11/2018. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5648449/.

Liao, W-H. veQiu, W-L. (2016). Applying Analytic Hierarchy Process to Assess Healthcare‑Oriented Cloud Computing Service Systems. *Springer Plus*, (2016) **5**:1030.

Erişim 30.09.2017, https://springerplus.springeropen.com/articles/10.1186/s40064-016-2686-3.

Liberatore, M. J. veNydick, R. L., (2008). The Analytic Hierarchy Process in Medical and Health Care Decision Making: A Literature Review. *European Journal of Operational Research*, Volume **189**, Issue 1, Pages 194–207. Erişim 03.01.2017, http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/ S0377221707004729.

Manyele, S. V., Ngonyani, H. A. M. ve Eliakimu, E. (2008). The Status of Occupational Safety Among Health Service Providers in Hospitals in Tanzania. *Tanzania Journal of Health Research*, Volume **10**, No. 3. Erişim 12.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/19024341.

Maruthur, N. M., Joy, S., Dolan, J., Segal, J. B., Shihab, H.M.ve Singha, S. (2013). Systematic Assessment of Benefits and Risks: Study Protocol for A Multi-Criteria Decision Analysis Using The Analytic Hierarchy Process for Comparative Effectiveness Research. *F1000 Research*. 2013; **2**: 160. Erişim 23.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3886795/.

Meydanlıoğlu, A. (2013). Sağlık Çalışanlarının Sağlığı ve Güvenliği. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, Cilt **2**, Sayı 3.

Moretti, L., Mascio, P.D. ve Bellagamba, S. (2017). Environmental, Human Health and Socio-Economic Effects of Cement Powders: The Multicriteria Analysis as Decisional Methodology, *International Journal of Environment Research and Public Health*, **14**, 645.

Munoz, D.A., Nembhard, H.B., Kraschnewski, J.L. (2014). Quantifying Complexity in Translational Research: an Integrated Approach. *Int J Health Care Qual Assur.*, 2014; **27**(8): 760–776.

Navarro Moya, P., González Carrasco, M. veVillarHoz, E. (2017). Psychosocial Risk and Protective Factors for the Health and Well-Being of Professionals Working in Emergency and Non-Emergency Medical Transport Services. Identified Via Questionnaires. *Scand J Trauma ResuscEmerg Med*., 6; **25**(1): 88. Erişim 16.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5586025/.

Ocak, G. (2019). Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları "Sivas Örneği". *Yüksek Lisans Tezi*, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık Kuruluşları Yöneticiliği Ana Bilim Dalı.

Occupational Safety and Health Administration (Erişim 2018). *A Safe Workplace is Sound Business*. Erişim 02.05.2018, https://www.osha.gov/shpguidelines/index.html.

Occupational Safety and Health Administration, (2016). *All About OSHA*. OSHA 3302-11R 2016. Erişim 02.05.2018, https://www.osha.gov/Publications/all_about_OSHA.pdf.

Odacıoğlu, Y. (2013). Tesis Güvenliği. İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.), *Hastane Yönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

OECD (2017). *Health at a Glance 2017: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing. Erişim 04.03.2019, https://read.oecd-ilibrary.org/social-issues-migration-health/health-at-a-glance-2017_health_glance-2017-en#page3.

Olcay, Z. F. veParlak, T. M. (2016). İş Sağlığı ve Güvenliği Denetimi: Türkiye ve İngiltere Örneklerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi. *ABMYO Dergisi*, Sayı **41**, (81-97).

Orhan, S., Özkan, E. ve Uysal, S. (2017). Dışarıdan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmeti Sağlama Modellerinden Biri Olarak Türkiye'de Uygulanan Ortak Sağlık Güvenlik Birimi Hizmetlerinin Etkinliği: Örnek Bir Uygulama. *İşletme Bilimi Dergisi (JOBS)*, 2017; **5**(3): 207-234.

Orhan, S. ve Uysal, S. (2019). İş Sağlığı ve Güvenliğinin Sağlanmasında Çalışan Temsilciliğinin Önemi. *Yorum-Yönetim-Yöntem Uluslararası Yönetim-Ekonomi ve Felsefe Dergisi*, Cilt: **7**, Sayı: 1, ss: 1-16. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/679182.

Öçal, M. ve Çiçek, Ö. (2017). Türkiye ve Avrupa Birliği'nde İş Kazası Verilerinin Karşılaştırmalı Analizi. *HAK-İŞ Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, Cilt: **6** Yıl: 6 Sayı:16 (2017/3). Erişim 09.09.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/393187.

Ömürbek, N. ve Şimşek, A. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Cep Telefonu Tercihlerinin Analitik Hiyerarşi Prosesi ile Belirlenmesi. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 2012, Cilt: **5**, Sayı: 1, s. 116-132.

Önder, G., Aybas, M. ve Önder E. (2014). Hemşirelerin Stres Seviyesine Etki Eden Faktörlerin Öncelik Sırasının Çok Kriterli Karar Verme Tekniği ile Belirlenmesi. *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, Vo1. **1**, No. 1. Erişim 02.10.2018, http://optimumdergi.usak.edu.tr/.

Önder, G. ve Önder, E. (2015). Analitik Hiyerarşi Süreci. İçinde Yıldırım, B.F. ve Önder, E. (Ed.) *Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri*, Bursa: Dora.

Özçelik Kaynak, K. ve Uluğtekin, N. M. (2018). Çalışma Ortamındaki Fiziksel Faktörlerin Ergonomik Analizi: Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Örneği. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, **6**(ÖS: Ergonomi2017), 319 – 325.

Özdemir, A., Karasu, F. ve Avan, H. (2018). Gaziantep 112 Acil Sağlık Hizmetleri Çalışanlarının Maruz Kaldıkları Şiddetin Değerlendirilmesi. *Hastane Öncesi Dergisi,* **3**(1): 31-42.

Özdemir, A. ve Özveri, O. (2004). Çok Kriterli Envanter Sınıflandırmasında, Analitik Hiyerarşi Süreci Analizinin Uygulanması. *D.E.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt:**19** Sayı: 2, Yıl: 2004, ss:137- 154.

Özdemir, C. S., 6331 Sayılı Kanun Kapsamında Yapı İşlerinde Alınması Gereken Tedbirler. *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl: 17, Sayı: **89**.

Özdemir, Ş. ve Topçuoğlu, H. (2009). İş Sağlığı ve Güvenliği Performans Ölçümü ve İzleme. *Mühendis ve Makina*, Cilt **50**, Sayı 592. Erişim 30.06.2019, http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=12&sid=fcd0521e-b947-4b25-85be-6248cd7c4593%40sdc-v-sessmgr02.

Özden, Ü.H. (2008). Analitik Hiyerarşi Yöntemi ile İlkokul Seçimi. *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt **24**, Sayı 1. Erişim 28.09.2017, http://dosya.marmara.edu.tr/ikf/iib-dergi/2008-1/16-ANALITIK-HIYERARSI-YONTEMI.pdf.

Özer, B., İnci, M., Duran, N., Sapan, E., Erkaslan Alagöz, G. ve Köksaldı Motor, V. (2010). Üniversite Hastanesi Sağlık Çalışanlarında HBV, HCV ve HIV Seropozitifliğinin Hastaneye Başvuranlarla Karşılaştırılması. *Journal of Experimental and Clinical Medicine*, **27**, s, 47. Erişim 26.12.2017, http://dergi.omu.edu.tr/omujecm/article/view/1009001362.

Özgüven, N. (2011). Vakıf Üniversitesi Tercihinin Analitik Hiyerarşi Süreci İle Belirlenmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı: **30**. Erişim 01.07.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/55718.

Öztürk, H., Babacan, E. ve Özdaş Anahar, E. (2012). Hastanede Çalışan Sağlık Personelinin İş Güvenliği. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2012; **1**(4).

Özveri, M. (2018). Türkiye'de Meslek Hastalıkları Alanında Yaşanan Hukuki Açmazlar. *Çalışma ve Toplum*. 2018/2. Sayı **57**. 749-786. Erişim 21.06.2019, http://www.calismatoplum.org/sayi57/ozveri.pdf.

Özyörük, B., Şirin, Y., Yoksulabakan, T., Şanver, M. ve Saraç, M. A. (2014). Performans Ölçümünde Dengelenmiş Skor Kart ve Analitik Hiyerarşi Prosesi Entegrasyonu. *TÜBAV Bilim Dergisi*, Cilt **7**, Sayı 1, Sayfa: 7- 28. Erişim 01.07.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/200975.

Pala, K. (2018). Sunuş. İçinde Pala, K. Türk Tabipleri Birliği Şehir Hastaneleri İzleme Grubu (Derl.), *Türkiye'de Sağlıkta Kamu-Özel Ortaklığı Şehir Hastaneleri*. İstanbul: İletişim.

Parlar, S. (2008). Sağlık Çalışanlarında Göz Ardı Edilen Bir Durum: Sağlıklı Çalışma Ortamı. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 2008: **7**(6). Erişim: 26.12.2017, https://www.ejmanager.com/mnstemps/1/khb_007_06-547.pdf.

Pauer, F., Schmidt, K., Babac, A., Damm, K., Frank, M. ve Schulenburg, J.-M. G. (2016). Comparison of Different Approaches Applied in Analytic Hierarchy Process – an Example of Information Needs of Patients With Rare Diseases. *BMC Medical Informatics Decision Making*, **16** (1): 117. Erişim 26.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5016921/.

Peterson, K., Rogers, B.M.E., Brosseau, L.M., Payne, J., Cooney, J., Joe, L. ve ark. (2016). Differences in Hospital Managers', Unit Managers', and Health Care Workers' Perceptions of the Safety Climate for Respiratory Protection. *Workplace Health Saf.*, 2016 Jul; **64** (7): 326- 336. Erişim 01.05.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5679198/.

Prestes, F.C., Beck, C.L.C., Magnago, T.S.B., Marion da Silva, R. ve Coelho, A.P.F. (2016). Health Problems Among Nursing Workers in a Haemodialysis Service. *Rev. Gaúcha Enferm.*, Vol. **37** No. 1. Erişim 08.09.2018, http://www.scielo.br/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1983-14472016000100409&lng=en&nrm=iso&tlng=en.

Rasouli, A., Hosseini, SM., Bahadori, M. ve Ravangard, R. (2018). Characteristics of Occupational Injuries in a Pharmaceutical Company in Iran. *Bull Emerg Trauma*, 2018 Apr; **6** (2): 155- 161. Erişim 12.12.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29719847.

Reşitoğlu, B., Bağdatoğlu, T., Bahar, L., Ertürk, E., Apaydın, S. ve Pekoğlu, E. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Sağlık Hizmetleri Öğrencilerinin Bilgi ve Farkındalıklarına Etkisi. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, Cilt: **3**, Sayı: 2, Sayfa: 459-473, Güz.

Ribeiro, R. P., Marziale, M. H. P., Martins, J. T., Galdino, M. J. Q. ve Ribeiro, P. H. V. (2018). Occupational Stress Among Health Workers of a University Hospital. *Rev. Gaúcha Enferm.*, Vol. **39**. Erişim 12.09.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30043951.

Saaty, T. L. ve Kulakowski, K. (2016). Axioms of the Analytic Hierarchy Process (AHP) and its Generalization to Dependence and Feedback: The Analytic Network Process (ANP). *Cornell University Library*. Erişim 25.05.2018, https://arxiv.org/abs/1605.05777.

Saaty, T. L. (1991). Some Mathematical Concepts of the Analytic Hierarchy Process. *Behaviormetrica*, No. **29**, 1- 9. Erişim 23.05.2018, https://www.jstage.jst.go.jp/article/bhmk1974/18/29/18_29_1/_pdf/-char/en.

Saaty, T. L. (2008a). Decision Making with the Analytic Hierarchy Process. *International Journal Services Sciences*, Vol. **1**, No. 1. Erişim 14.05.2018, https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJSSci.2008.01759.

Saaty, T. L. (2008b). Relative Measurement and its Generalization in Decision Making: Why Pairwise Comparisons are Central in Mathematics for the Measurement of Intangible Factors- The Analytic Hierarchy/ Network Process. *RACSAM (Review of the Royal Spanish Academy of Sciences, Series A, Mathematics*), **102**(2): 251–318.

Sabaei, D., Erkoyuncu, J. ve Roy. R. (2015). A Review of Multi- Criteria Decision Making Methods for Enhanced Maintenance Delivery. *Procedia CIRP*. **37** (2015) 30-35.

Sadullah, Ö. (2015). İnsan Kaynakları Yönetiminde Koruma İşlevi (İş Güvenliği ve İşgören Sağlığı). İçinde İ.Ü. İşletme Fakültesi İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri, *İnsan Kaynakları Yönetimi*, İstanbul: Beta.

Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü. (2018). *Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2017*, Ankara, Kuban Matbaacılık Yayıncılık. Erişim 03.03.2019. https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/28709,210119saglik-istatistikleri-yilligipdf.pdf?0.

Sağlık Bakanlığı Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü. 2010/50 sayılı Genelge. Erişim 28.02.2019, https://www.saglik.gov.tr/TR,11024/saglik-bolge-planlamasi-hakkinda-genelge-ile-hastane-yatak-ve-rolleri-tescil-onayi-201050.html.

Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği (2013). T.C. Resmi Gazete, 28762, 11.09.2013.

Seeberg, K.G.V., Andersen, L.L., Bengtsen, E. ve Sundstrup, E. (2019). Effectiveness of Workplace Interventions in Rehabilitating Musculoskeletal Disorders and Preventing Its Consequences Among Workers With Physical And Sedentary Employment: Systematic Review Protocol. *Systematic Reviews*, (2019) **8**: 219.

Serin, G. ve Çuhadar, M. T. (2015). İş Güvenliği ve Sağlığı Yönetim Sistemi. *SDU Teknik Bilimler Dergisi*, Cilt: **5**, Sayı:2, Sayfa: 44-59. Erişim 26.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/196153.

Shahroodi, K., Keramatpanah, A., Amini, S., Shiri, E. ve Najibzadeh, M. (2012). Application of Analytical Hierarchy Process (AHP) Technique ToEvaluate and Selecting Suppliers in an Effective Supply Chain. *Kuwait Chapter of Arabian Journal of Business and Management Review*, Vol. **1**, No.8; April 2012. Erişim 30.11.2018, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2039372.

Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretimin Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (2017). T.C. ResmiGazete, 30111, 01.07.2017.

Say, B. (2013). Çalışan Güvenliği, İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.). *HastaneYönetimi*, İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Saygun, M. (2012). Sağlık Çalışanlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Sorunları. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 2012: **11** (4). Erişim 26.12.2017, http://web.a.ebscohost.com/abstract?direct=true&profile=ehost&scope=site&authtype=crawler&jrnl=1303734X&AN=87717011&h=u40MSYy26Dj0u7eenPwY%2b81%2fX5vQOuxRMVeh4PBH1cufI7dqSIb3kRNi%2buUNSqLZIcB45rfFP5gWd3VIEQIUhA%3d%3d&crl=c&resultNs=AdminWebAuth&resultLocal=ErrCrlNotAuth&crlhashurl=login.aspx%3fdirect%3dtrue%26profile%3dehost%26scope%3dsite%26authtype%3dcrawler%26jrnl%3d1303734X%26AN%3d87717011.

Schmidt, K., Aumann, I., Hollander, I., Damm, K. veSchulenburg, J-M. (2015). Applying the Analytic Hierarchy Process in Healthcare Research: A Systematic Literature Review and Evaluation of Reporting. *BMC Medical Informatic Decision*

Making, 2015; **15**: 112. Erişim 23.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4690361/.

Schmidt, K., Babac, A., Pauer, F., Damm, K. ve Schulenburg, J-M. (2016). Measuring Patients' Priorities Using the Analytic Hierarchy Process in Comparison with Best-Worst-Scaling and Rating Cards: Methodological Aspects and Ranking Tasks. *Health Economics Review*, **6**: 50. Erişim 23.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5108732/.

Solmaz, M. ve Solmaz, T. (2017). Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **6** (3): 147-156. Erişim 22.04.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/385758.

Songur, L. ve Songur, G. (2018). Ekonomik Büyümede İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının Önemi ve Sosyal Tarafların Sorumlulukları. *Akademik Bakı Dergisi*, Sayı: **68**. Erişim 04.09.2019. http://www.akademikbakis.org/Makaleler/1361815906_200254985_43-55.pdf

Sosyal Güvenlik Kurumu (2008). Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği. Erişim 20.06.2019, http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2008/10/20081011-10.htm.

Sosyal Güvenlik Kurumu (2013- 2017). İstatistik Yıllıkları. Erişim 09.06.2019, http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari.

Sosyal Güvenlik Kurumu, (2010, değ. 2017). *Sağlık Uygulama Tebliği*, T.C. ResmiGazete, 27532 (Mükerrer), 25.03.2010, değ. 30115, 05.07.2017.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu. (2006). T.C. Resmi Gazete, 26200, 31.05.2006.

Söyük, S. (2017). *Sağlık İşletmelerinde İnsan Kaynakları Yönetimi*, İstanbul: Beta.

Söyük, S. (2018). Sağlık İşletmeleri Yönetiminde Temel Boyutlar Rehberi. İçinde Söyük, S. ve Gün, İ. (Ed.), *Hastane İşletmeleri*. İstanbul, Beta: 33-62.

Stucki, G., Bickenbach, J., Gutenbrunner, C. ve Melvin, J. (2017). Rehabılıtatıon: The Health Strategy Of The 21st Century. *Journal of Rehabilitation Medicine*, Erişim 06.12.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28140419.

Subaşı, İ. (2018). İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetiminde Eşgüdüm ve Denetiminde Etkinlik. *İş ve Hayat*, Cilt **4**, Sayı 7. Erişim 25.10.2018. http://dergipark.gov.tr/isvehayat.

Şahin, M. (2019). Göğüs Hastalıkları Hastanesinde Çalışan Personelin İş Sağlığı ve Güvenliği Durumlarının İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*, Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İş Sağlığı ve Güvenliği Ana Bilim Dalı.

Şenocak, H. (2010). Sosyal Güvenlik Sistemini Oluşturan Bileşenlerin Tarihi Süreç Işığında Değerlendirilmesi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi,* Cilt **0**, Sayı 56. Erişim 02.09.2017, http://dergipark.gov.tr/iusskd/issue/886/9855.

Şerifoğlu, U.K. ve Sungur, E. (2007). İşletmelerde Sağlık ve Güvenlik Kültürünün Oluşturulmasi; Tepe Yönetimin Rolü ve Kurum İçi İletişim Olanaklarının Kullanımı. *Yönetim Dergisi*, Yıl:18, Ekim 2007 Sayı:**58**.

Tan, F. Z. ve Çalışkan, S. (2018). Yöneticilerin İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarına Yönelik Algılarının Analizi Üzerine Bir Araştırma. *Karaelmas İş Sağlığı ve Güvenliği Dergisi*, **2**(1), 31- 44. Erişim 25.10.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/497260.

Tarım, M. (2013). Tıbbi Risk Yönetimi, İçinde Sur, H. ve Palteki T. (Ed.), *HastaneYönetimi*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.

Tatma, Ş. ve Memiş Özdemir, M. (2016). Bir Elektrikli İmalat Fabrikasinda Eğitim Seviyesi İle Kaza İlişkisi Analizi Çalışması. *1. Uluslararası İş Güvenliği ve Çalışan Sağlığı Kongresi.* Erişim 28.08.2017, http://www.isguvenligivecalisansagligikongresi.org/source/1-kongresi-kitabi.pdf.

Tei-Tominaga, M. ve Nakanishi, M. (2018). The Influence of Supportive and Ethical Work Environments on Work-Related Accidents, Injuries, and Serious Psychological Distress Among Hospital Nurses. *International Journal of Environmental Reseach and Public Health*. 2018 Feb; **15**(2): 240. Erişim: 06.11.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5858309/.

Tengilimoğlu, D. (2016). *Sağlık Hizmetleri Pazarlaması*, 4. Baskı, Ankara, Siyasal Kitabevi.

Tengilimoğlu, D., Akbolat, M. ve Işık, O. (2015). *Sağlık İşletmeleri Yönetimi*, İstanbul, Nobel.

Tepe, S. (2016). Bulanık Ortamda Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi İle İş Sağlığı ve Güvenliğinde Kazaya Neden Olma Kriterlerinin Sıralanması. *VIII. Uluslararası İş Sağlığı ve Güvenliği Konferansı*, İstanbul, Türkiye. Erişim 12.12.2018, https://www.academia.edu/28588716/BULANIK_ORTAMDA_ANAL%C4%B0T%C4

%B0K_H%C4%B0YERAR%C5%9E%C4%B0_S%C3%9CREC%C4%B0_Y%C3%96NTEM%C4%B0_%C4%B0LE_%C4%B0%C5%9E_SA%C4%9ELI%C4%9EI_VE_G%C3%9CVENL%C4%B0%C4%9E%C4%B0NDE_KAZAYA_NEDEN_OLMA_KR%C4%B0TERLER%C4%B0N%C4%B0N_SIRALANMASI.

Tepekule, E. T. ve Gümüşoğlu, Ş. (2017). Dünya Klasmanında Üretim Kapsamında İş Sağlığı ve Güvenliği Çalışmalarına Yönelik Bir Model Önerisi ve Uygulama. *Yönetim ve Ekonomi,* Yıl:2017 Cilt:**24** Sayı:1. Erişim 27.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/295703.

Terzioğlu, A. (2014). Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi. *Sosyal Güvenlik Dünyası*, **89**, 79- 83.

Tezera S.T., Chercos D.H. ve Dessie A. (2017). Self-reported Safety Practicesand Associated Factors among Employees of Dashenbreweryshare Company. Gondar, Ethiopia: a Cross-Sectionalstudy. *Journal Of Occupational Medicine And Toxicology*, **12**: 22. Erişim 24.08.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5544972/.

Timor, M. (2011). *Analitik Hiyerarşi Prosesi*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.

Toksarı, M. (2007). Analitik Hiyerarşi Prosesi Yaklaşımı Kullanılarak Mobilya Sektörü İçin Ege Bölgesi'nde Hedef Pazarın Belirlenmesi. *Yönetim ve Ekonomi,* Cilt:**14** Sayı:1.

Triantaphyllou, E. (2000). *Multi Criteria Decision Making Methods: A Comparative Study*, U.S.A.: Springer- Science- Business Media B.V.

Triantaphyllou, E. ve Mann, S.H. (1995). Using The Analytic Hierarchy Process For Decision Making In Engineering Applications: SomeChallenges. *Inter'l Journal of Industrial Engineering: Applications and Practice*, Vol. **2**, No. 1, 1995, s, 3. Erişim 26.12.2017, http://bit.csc.lsu.edu/trianta/Journal_PAPERS1/AHPapls1.pdf.

Tuncay, A. C., Ekmekçi, Ö. (2008). *Sosyal Güvenlik Hukukunun Esasları*, İstanbul, Legal Yayıncılık.

Türen, U., Gökmen, Y., Tokmak, İ. ve Bekmezci, M. (2014). Güvenlik İklimi Ölçeği'nin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.**19**, S.4, s.171-190. Erişim 28.10.2018, http://dergipark.gov.tr/download/article-file/194191.

Türen, U. ve Gökmen, Y. (2014). Türkiye'de Meydana Gelen İş Kazaları Sonucu Ölümler ile Çalışanların Yaş Faktörü Arasındaki İlişki. *Sosyal Güvenlik Dergisi*, Cilt **4**,

Sayı 1. Erişim 27.08.2017, http://www.acarindex.com/dosyalar/makale/acarindex-1423911970.pdf.

Türkiye İstatistik Kurumu (2017). *Sağlık ve Sosyal Koruma İstatistikleri*. Erişim: 10/06/2019. http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist.

Türk Tabipleri Birliği (2008). *Sağlık Çalışanlarının Meslek Riskleri*, Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları, 1. Baskı.

Tüzüner, V.L. ve Özaslan, B.Ö. (2011). Hastanelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*. Cilt/Vol:**40**, Sayı/No:2.

Tzeng, G. H. ve Huang, J. J. (2011). *Multi Attribute Decision Making: Methods and Applications*. USA: CRC Press. Erişim 03.03.2019. https://www.google.com/search?q=tzeng+huang+2011&oq=tzeng%2C+huang+&aqs=chrome.1.69i57j0.15533j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8.

Uden, L., Barber, E., Ford, N. ve Cooke, G.S. (2017). Risk of Tuberculosis Infection and Disease for Health Care Workers: An Updated Meta-Analysis. *Open Forum Infectious Diseases*, **4** (3): ofx137. Erişim 14.09.2017, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5575844/.

Uludağ, A. S. ve Doğan, H. (2016). Çok Kriterli Karar Verme Yöntemlerinin Karşılaştırılmasına Odaklı Bir Hizmet Kalitesi Uygulaması. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Y. 2016 Cilt **6**, Sayı 2, ss. 17-47.

Ulutasdemir, N., Cirpan, M., Ozturk Copur, E. ve Tanir, F. (2015). Occupational Risks of Health Professionals in Turkey as an Emerging Economy. *Annals of Global Health*, Vol. **81**, No 4.

Ulutaşdemir, N., Balsak, H., Berhuni, Ö., Özdemir, E. ve Ataşalan, E. (2015). The Impacts of Occupational Risks and Their Effects on Work Stress Levels of HealthProfessional (The Sample from the Southeast Region of Turkey). *Environ Health Prev Med*, **20**: 410– 421.

Umdu, E. (2009). İş Sağlığı ve Güvenliği Riski ve Riskin Sorumluları, *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl: 12, Sayı: **61**.

Üçüncü, K. (2015). *2014 Yılı SGK İş Kazası İstatistiklerinin Analizi.* Erişim 27.08.2017, http://www.isteguvenlik.tc/2014%20SGK%20Analiz.pdf.

Ünal, Ö. F. (2012). Performans Değerlemede Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) Uygulamaları. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, I, (2012): 37-55. Erişim 25.05.2018, http://sbad.gop.edu.tr/Makaleler/112306511_3.pdf.

Üngüren, E. ve Koç, T. S. (2015). İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları Performans Değerlendirme Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Sosyal Güvenlik Dergisi*, Ekim 2015, Cilt **5**, Sayı 2.

Vatansever, Ç. (2014). Risk Değerlendirme'de Yeni Bir Boyut: Psikososyal Tehlike ve Riskler. *Çalışma ve Toplum*, 2014/**1**. Erişim 18.12.2017, http://calismatoplum.org/sayi40/vatansever.pdf.

Vodanović, M., Sović, S. veGalić, I. (2016). Occupational Health Problems among Dentists in Croatia. *Acta Stomatol Croatica*. 2016; **50**(4): 310-320.

Yalçinöz Baysal, H., Bilgin, S. ve Öner, M. (2019). Birinci Basamaktaki Sağlık Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Görüşleri İle İş Doyumlarının Belirlenmesi. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, Cilt: **6**, Sayı: 2. s. 200- 208.

Yavuz, N. ve Doğan, A. (2019). İş Stresinin İş-Yaşam Dengesi Üzerindeki Etkisinin Esnek Çalişma Bağlaminda Test Edilmesi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl:18 Sayı:35 Bahar 2019/**1** s.41-62.

Yelekçi, S. ve Ayberk, H. S. (2018). Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Kapsamında Karşılaştıkları Sorunlar. *OHS Academy İş Sağlığı ve Güvenliği Akademi Dergisi*, **1** (3), 110- 116.

Yıldırım, S. ve Akkaynak, B. (2018). Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Sermaye Yapısı Kararlarini Etkileyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt **8**, Sayı 2, Sayfa: 53- 68.

Yılmaz, A. (2017). Sosyal Güvenlik Hukukunda İş Kazasi Kavramı: Kıta Avrupası ve Anglosakson Hukuk Sistemlerinden Birer Örnek ile Türk Hukuku Karşılaştırması. *Sosyal Güvence Dergisi*, Cilt **0**, Sayı 11, Sayfalar 107 – 127.

Yılmaz, E. ve Söyük, S. (2017). Mobbing Davranışı ve İki Kamu Hastanesi Çalışanlarına Yönelik Anket Çalışması. *Boğaziçi Tıp Dergisi*, 2017; **4** (2): 55- 61.

Yılmaz, F. (2013). 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda Önleyici Yaklaşım ve İşverenlerin Yükümlülükleri. *TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, Cilt: **24** Sayı: 6 Cilt: 25 Sayfalar: 44- 69.

Yılmaz, N. ve Şenol, M.B. (2017). İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirme Süreci İçin Bulanık Çok Kriterli Bir Model ve Uygulaması. *Journal of the Faculty of Engineering and Architecture of Gazi University*, **32**:1 (2017) 77-87.

Yuvalı, E. (2015). Mobbingin Psiko-Sosyal Sağlık ve İş Sağlığı Bakımından Sonuçları ve Mobbing Mağdurunun Başvurabileceği Hukuki Çareler. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı Cilt: **2**. Erişim 28.06.2019, https://dergipark.org.tr/download/article-file/208380.

Zare, S., Shirvan, H.E., Hemmatjo, R., Faridan, M. Hajghani, M. ve Dehaghi, B.F. (2018). Using the Analytic Network Process Method for Prioritizing and Weighing Shift Work Disorders Among the Personnel of Hospitals of Kerman University of Medical Sciences. *J Circadian Rhythms*, 2018; **16**: 10. Erişim 03.11.2018, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6183324/.

Zengin, T. (2015). Tarkan, *Ulusal/ Uluslararası Mevzuat ve Belgelerde İş Sağlığı ve Güvenliği,* Ankara, Türk Harb-İş Sendikası.

Zwetsloot, G. ve Steijger, N. (2013). Towards an Occupational Safety and Health Culture. *OSH Wiki Networking Knowledge*. Erişim 24.10.2018, https://oshwiki.eu/wiki/Towards_an_occupational_safety_and_health_culture.

https://www.evrensel.net/haber/331025/6-yilda-32-bin-262-kisi-mobbinge-ugradi, Erişim 05/03/2019.

HAM VERİLER

İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,05	0,98	0,88	0,78
2	0,95	1	0,97	1,01	0,83
3	1,02	1,03	1	1,13	0,85
4	1,13	0,99	0,88	1	1,00
5	1,29	1,21	1,17	1,00	1
Toplam	5,39	5,28	5,00	5,03	4,46

Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,03	0,94	0,89	0,71	0,75	0,97	0,82
2	0,97	1	1,05	1,28	0,96	0,95	0,90	0,82
3	1,06	0,95	1	0,98	0,87	0,93	0,91	0,91
4	1,12	0,78	1,02	1	0,95	0,88	0,95	0,87
5	1,40	1,03	1,14	1,04	1	1,09	1,07	1,00
6	1,33	1,05	1,07	1,13	0,91	1	1,14	0,97
7	1,03	1,10	1,09	1,05	0,93	0,87	1	0,96
8	1,22	1,22	1,09	1,14	0,99	1,03	1,04	1
Toplam	9,16	8,19	8,42	8,52	7,35	7,50	7,99	7,34

Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,12	0,90	0,77	0,64	0,72	0,81
2	0,89	1	0,97	0,90	0,87	0,81	0,84
3	1,11	1,03	1	0,80	0,88	0,91	0,85
4	1,30	1,11	1,26	1	1,07	0,98	1,13
5	1,56	1,14	1,13	0,94	1	0,88	0,99
6	1,39	1,23	1,10	1,03	1,14	1	0,94
7	1,23	1,19	1,18	0,88	1,01	1,07	1
Toplam	8,47	7,81	7,54	6,31	6,62	6,36	6,56

Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,11	1,15	0,98	0,94	0,93
2	0,90	1	1,03	0,91	0,86	0,86
3	0,87	0,97	1	1,05	0,97	0,95
4	1,02	1,10	0,95	1	0,91	1,00
5	1,06	1,17	1,03	1,09	1	1,00
6	1,07	1,17	1,05	1,00	1,00	1
Toplam	5,92	6,51	6,21	6,04	5,69	5,73

Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,98	0,86	0,79	0,70
2	1,02	1	0,94	0,80	0,81
3	1,16	1,06	1	1,01	0,91
4	1,26	1,25	0,99	1	1,07
5	1,42	1,24	1,09	0,93	1
Toplam	5,87	5,53	4,88	4,54	4,50

Yönetim ve Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,48	1,21	1,17
2	0,68	1	0,88	0,93
3	0,83	1,13	1	1,07
4	0,85	1,07	0,94	1
Toplam	3,35	4,68	4,03	4,17

İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,34	0,91	1,06	0,83
2	0,75	1	1,05	1,31	0,97
3	1,10	0,95	1	1,30	0,96
4	0,95	0,76	0,77	1	0,73
5	1,20	1,03	1,04	1,37	1
Toplam	4,99	5,09	4,77	6,04	4,49

İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,71	1,41	1,14
2	0,58	1	1,07	1,09
3	0,71	0,94	1	1,05
4	0,88	0,92	0,96	1
Toplam	3,17	4,56	4,44	4,28

Özel Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,10	1,07	0,92	0,92
2	0,91	1	0,91	1,02	0,96
3	0,94	1,10	1	1,12	0,86
4	1,09	0,98	0,89	1	0,97
5	1,09	1,04	1,16	1,03	1
Toplam	5,03	5,23	5,03	5,09	4,71

Özel Sağlık Kuruluşlarında Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,13	0,97	1,00	0,82	0,75	1,19	1,03
2	0,87	1	1,24	1,49	1,21	0,90	0,96	0,89
3	1,02	0,83	1	1,12	0,84	0,91	0,97	0,99
4	0,99	0,67	0,88	1	0,96	0,99	0,88	1,00
5	1,21	0,82	1,19	1,04	1	1,29	1,27	1,23
6	1,32	1,10	1,09	1,00	0,77	1	1,31	1,10
7	0,83	1,04	1,02	1,13	0,78	0,76	1	1,01
8	0,97	1,11	1,00	0,99	0,81	0,90	0,98	1
Toplam	8,25	7,69	8,41	8,79	7,21	7,52	8,59	8,27

Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,48	1,08	0,83	0,73	0,92	1,03
2	0,67	1	1,22	1,05	0,97	0,95	0,94
3	0,92	0,82	1	0,86	0,93	0,95	0,85
4	1,20	0,95	1,16	1	1,01	0,98	1,10
5	1,36	1,03	1,08	0,99	1	0,87	0,97
6	1,09	1,05	1,06	1,02	1,15	1	0,91
7	0,97	1,07	1,18	0,91	1,03	1,10	1
Toplam	7,23	7,41	7,78	6,66	6,82	6,76	6,80

Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,53	1,41	1,12	1,16	1,09
2	0,65	1	1,08	0,97	1,03	1,00
3	0,71	0,93	1	1,35	1,12	0,95
4	0,89	1,03	0,74	1	0,98	0,99
5	0,87	0,97	0,89	1,02	1	1,05
6	0,91	1,00	1,05	1,01	0,95	1
Toplam	5,03	6,46	6,17	6,48	6,25	6,08

Özel Sağlık Kuruluşlarında Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,24	0,94	0,81	0,79
2	0,81	1	0,97	0,82	0,89
3	1,07	1,03	1	1,13	0,96
4	1,23	1,22	0,89	1	1,16
5	1,26	1,13	1,05	0,86	1
Toplam	5,37	5,61	4,84	4,61	4,80

Özel Sağlık Kuruluşlarında Yönetim ve Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,63	1,34	1,20
2	0,61	1	0,97	0,95
3	0,75	1,03	1	1,08
4	0,83	1,05	0,93	1
Toplam	3,19	4,72	4,23	4,23

Özel Sağlık Kuruluşlarında İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,49	1,08	1,04	0,98
2	0,67	1	1,23	1,26	1,04
3	0,93	0,81	1	1,19	0,99
4	0,96	0,80	0,84	1	0,79
5	1,02	0,97	1,01	1,27	1
Toplam	4,58	5,06	5,16	5,75	4,80

Özel Sağlık Kuruluşlarında İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,81	1,39	1,04
2	0,55	1	1,11	1,26
3	0,72	0,90	1	1,20
4	0,96	0,79	0,83	1
Toplam	3,23	4,51	4,32	4,50

Kamu Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,99	0,87	0,85	0,63
2	1,01	1	1,05	1,00	0,68
3	1,15	0,95	1	1,15	0,84
4	1,18	1,00	0,87	1	1,04
5	1,59	1,46	1,18	0,96	1
Toplam	5,93	5,40	4,98	4,96	4,20

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,91	0,89	0,76	0,59	0,74	0,74	0,61
2	1,10	1	0,84	1,05	0,71	1,01	0,84	0,72
3	1,12	1,20	1	0,82	0,92	0,94	0,83	0,82
4	1,32	0,95	1,22	1	0,94	0,76	1,04	0,73
5	1,70	1,40	1,09	1,06	1	0,87	0,85	0,77
6	1,35	0,99	1,06	1,32	1,14	1	0,96	0,82
7	1,35	1,20	1,20	0,96	1,17	1,05	1	0,89
8	1,64	1,38	1,23	1,37	1,30	1,22	1,13	1
Toplam	10,59	9,04	8,52	8,34	7,78	7,59	7,38	6,35

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,80	0,73	0,72	0,56	0,54	0,60
2	1,25	1	0,72	0,77	0,79	0,68	0,75
3	1,36	1,38	1	0,75	0,83	0,85	0,88
4	1,39	1,30	1,34	1	1,17	0,98	1,17
5	1,78	1,27	1,21	0,86	1	0,91	1,04
6	1,87	1,46	1,17	1,02	1,10	1	1,00
7	1,67	1,34	1,14	0,86	0,96	1,00	1
Toplam	10,32	8,56	7,31	5,97	6,40	5,96	6,43

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,74	0,88	0,83	0,73	0,76
2	1,35	1	0,98	0,84	0,67	0,71
3	1,13	1,02	1	0,77	0,81	0,94
4	1,21	1,19	1,30	1	0,83	1,02
5	1,37	1,49	1,24	1,20	1	0,93
6	1,32	1,41	1,06	0,98	1,08	1
Toplam	7,38	6,84	6,46	5,62	5,12	5,36

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,73	0,77	0,77	0,60
2	1,37	1	0,91	0,78	0,71
3	1,30	1,10	1	0,89	0,86
4	1,31	1,29	1,13	1	0,97
5	1,67	1,40	1,16	1,03	1
Toplam	6,64	5,51	4,97	4,46	4,14

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Yönetim ve Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,31	1,07	1,14
2	0,77	1	0,79	0,91
3	0,94	1,27	1	1,05
4	0,88	1,09	0,95	1
Toplam	3,58	4,67	3,81	4,10

Kamu Sağlık Kuruluşlarında İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,17	0,74	1,08	0,68
2	0,85	1	0,86	1,38	0,89
3	1,35	1,17	1	1,46	0,92
4	0,93	0,72	0,68	1	0,66
5	1,47	1,12	1,09	1,51	1
Toplam	5,61	5,18	4,37	6,43	4,15

Kamu Sağlık KuruluşlarındaİŞ Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,60	1,44	1,27
2	0,63	1	1,03	0,91
3	0,70	0,98	1	0,88
4	0,78	1,10	1,14	1
Toplam	3,11	4,67	4,61	4,06

Kadın Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,02	0,83	0,79	0,77
2	0,98	1	0,87	0,93	0,85
3	1,21	1,15	1	1,03	0,84
4	1,27	1,08	0,97	1	1,01
5	1,31	1,18	1,20	0,99	1
Toplam	5,76	5,43	4,86	4,74	4,46

Kadın Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,02	0,92	0,92	0,63	0,74	0,96	0,83
2	0,97	1	1,10	1,34	0,93	0,90	0,88	0,76
3	1,08	0,90	1	1,02	0,76	0,89	0,90	0,85
4	1,08	0,74	0,97	1	0,99	0,92	0,97	0,83
5	1,57	1,07	1,32	1,01	1	1,08	0,97	0,93
6	1,35	1,11	1,12	1,09	0,93	1	1,13	0,95
7	1,03	1,13	1,11	1,02	1,03	0,88	1	0,94
8	1,21	1,31	1,18	1,21	1,07	1,05	1,06	1
Toplam	9,33	8,31	8,74	8,61	7,34	7,45	7,88	7,08

Kadın Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,13	0,84	0,75	0,55	0,66	0,74
2	0,88	1	0,95	0,87	0,84	0,73	0,76
3	1,19	1,05	1	0,86	0,84	0,84	0,82
4	1,32	1,15	1,17	1	1,00	0,90	1,00
5	1,82	1,18	1,20	1,00	1	0,89	0,97
6	1,52	1,38	1,20	1,11	1,12	1	0,93
7	1,36	1,32	1,21	1,00	1,03	1,08	1
Toplam	9,09	8,22	7,57	6,58	6,38	6,09	6,22

Kadın Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,10	1,12	0,97	0,92	0,95
2	0,91	1	1,04	0,85	0,86	0,80
3	0,89	0,96	1	0,93	0,87	0,94
4	1,03	1,18	1,07	1	0,95	0,96
5	1,09	1,17	1,15	1,05	1	0,94
6	1,05	1,24	1,06	1,04	1,06	1
Toplam	5,97	6,65	6,45	5,84	5,66	5,60

Kadın Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,93	0,80	0,76	0,69
2	1,07	1	0,95	0,79	0,78
3	1,25	1,05	1	1,00	0,84
4	1,32	1,26	1,00	1	1,01
5	1,45	1,29	1,20	0,99	1
Toplam	6,09	5,54	4,95	4,54	4,31

Kadın Çalışanlara Göre Yönetim ve Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,48	1,19	1,17
2	0,68	1	0,94	0,95
3	0,84	1,06	1	1,10
4	0,86	1,05	0,91	1
Toplam	3,38	4,59	4,04	4,22

Kadın Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,37	0,91	1,06	0,77
2	0,73	1	1,09	1,21	0,88
3	1,10	0,92	1	1,33	0,87
4	0,94	0,83	0,75	1	0,69
5	1,30	1,13	1,15	1,44	1
Toplam	5,07	5,24	4,91	6,05	4,21

Kadın Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,70	1,30	1,01
2	0,59	1	0,98	1,03
3	0,77	1,02	1	1,00
4	0,99	0,97	1,00	1
Toplam	3,34	4,69	4,28	4,04

Erkek Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,13	1,49	1,18	0,81
2	0,88	1	1,27	1,26	0,78
3	0,67	0,79	1	1,44	0,90
4	0,85	0,80	0,70	1	0,99
5	1,23	1,29	1,12	1,01	1
Toplam	4,64	5,00	5,56	5,88	4,48

Erkek Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,08	0,86	1,05	0,88	0,66	0,86	0,81
2	0,92	1	1,16	1,14	0,89	0,75	0,82	0,61
3	1,15	0,86	1	0,97	0,72	0,81	0,85	0,80
4	0,95	0,87	1,04	1	0,80	0,75	0,74	0,91
5	1,14	1,12	1,39	1,24	1	1,11	0,96	1,08
6	1,52	1,34	1,23	1,33	0,89	1	0,91	0,89
7	1,16	1,22	1,18	1,35	1,04	1,09	1	0,98
8	1,24	1,63	1,26	1,09	0,93	1,13	1,02	1
Toplam	9,09	9,12	9,12	9,19	7,15	7,31	7,16	7,08

Erkek Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,09	1,08	0,81	0,96	0,89	1,05
2	0,92	1	1,04	1,01	0,95	1,08	1,10
3	0,92	0,97	1	0,66	1,02	1,13	0,91
4	1,23	0,99	1,51	1	1,25	1,20	1,55
5	1,04	1,05	0,98	0,80	1	0,85	1,04
6	1,13	0,92	0,88	0,84	1,18	1	0,96
7	0,95	0,91	1,10	0,64	0,97	1,05	1
Toplam	7,19	6,93	7,59	5,75	7,33	7,19	7,61

Erkek Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,14	1,23	1,03	1,01	0,88
2	0,88	1	1,01	1,10	0,85	1,01
3	0,81	0,99	1	1,45	1,30	0,97
4	0,97	0,91	0,69	1	0,82	1,11
5	0,99	1,17	0,77	1,22	1	1,15
6	1,14	0,99	1,03	0,90	0,87	1
Toplam	5,79	6,21	5,74	6,69	5,86	6,11

Erkek Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,11	1,02	0,88	0,73
2	0,90	1	0,93	0,82	0,89
3	0,98	1,07	1	1,06	1,15
4	1,13	1,22	0,95	1	1,27
5	1,37	1,12	0,87	0,79	1
Toplam	5,38	5,53	4,77	4,55	5,03

Erkek Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,48	1,27	1,20
2	0,68	1	0,75	0,88
3	0,78	1,34	1	0,99
4	0,84	1,13	1,01	1
Toplam	3,30	4,95	4,03	4,07

Erkek Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,27	0,93	1,04	1,02
2	0,79	1	0,95	1,60	1,23
3	1,08	1,06	1	1,23	1,24
4	0,96	0,63	0,81	1	0,84
5	0,98	0,81	0,81	1,19	1
Toplam	4,80	4,76	4,49	6,07	5,32

Erkek Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,73	1,73	1,54
2	0,58	1	1,33	1,26
3	0,58	0,75	1	1,17
4	0,65	0,79	0,85	1
Toplam	2,81	4,27	4,91	4,97

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,18	1,07	0,99	0,91
2	0,85	1	1,08	1,17	0,95
3	0,93	0,92	1	1,26	1,00
4	1,01	0,86	0,80	1	1,19
5	1,10	1,05	1,00	0,84	1
Toplam	4,89	5,01	4,95	5,25	5,05

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,21	0,98	0,87	0,73	0,76	0,98	0,90
2	0,82	1	0,89	1,17	0,93	0,88	0,80	0,72
3	1,02	1,13	1	1,15	0,87	1,06	0,93	0,86
4	1,15	0,86	0,87	1	0,87	1,05	1,01	1,03
5	1,37	1,07	1,15	1,14	1	1,06	1,14	1,03
6	1,32	1,13	0,95	0,95	0,95	1	1,35	1,02
7	1,02	1,25	1,08	0,99	0,88	0,74	1	0,98
8	1,11	1,38	1,17	0,97	0,97	0,98	1,02	1
Toplam	8,82	9,03	8,08	8,23	7,20	7,54	8,23	7,55

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,12	1,01	0,70	0,73	0,74	1,10
2	0,89	1	1,01	0,91	0,82	0,72	0,90
3	0,99	0,99	1	0,80	0,90	0,98	0,99
4	1,44	1,10	1,24	1	1,26	0,86	1,15
5	1,37	1,22	1,11	0,79	1	0,91	1,08
6	1,35	1,39	1,02	1,16	1,10	1	1,03
7	0,91	1,12	1,01	0,87	0,92	0,97	1
Toplam	7,95	7,93	7,41	6,23	6,74	6,19	7,24

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,20	1,18	1,10	1,02	1,02
2	0,83	1	0,93	0,79	0,92	0,96
3	0,84	1,07	1	1,17	1,10	0,89
4	0,91	1,27	0,85	1	0,97	0,92
5	0,98	1,09	0,91	1,03	1	0,99
6	0,98	1,05	1,12	1,09	1,01	1
Toplam	5,54	6,69	6,00	6,18	6,02	5,78

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,16	0,88	0,76	0,70
2	0,86	1	0,96	0,79	0,88
3	1,13	1,04	1	1,02	1,04
4	1,32	1,26	0,98	1	1,18
5	1,43	1,14	0,96	0,85	1
Toplam	5,75	5,60	4,78	4,42	4,79

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,50	1,41	1,40
2	0,67	1	0,96	1,03
3	0,71	1,04	1	1,25
4	0,71	0,97	0,80	1
Toplam	3,09	4,51	4,17	4,68

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,43	0,92	1,19	0,96
2	0,70	1	1,06	1,23	0,95
3	1,08	0,95	1	1,27	1,14
4	0,84	0,81	0,79	1	0,82
5	1,04	1,06	0,88	1,22	1
Toplam	4,66	5,25	4,65	5,91	4,87

18-25 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,75	1,52	1,47
2	0,57	1	1,10	1,25
3	0,66	0,91	1	1,30
4	0,68	0,80	0,77	1
Toplam	2,91	4,46	4,39	5,02

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,03	1,06	0,88	0,77
2	0,97	1	1,13	1,00	0,84
3	0,94	0,89	1	1,05	0,69
4	1,14	1,00	0,95	1	0,83
5	1,30	1,19	1,44	1,20	1
Toplam	5,35	5,11	5,58	5,13	4,13

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,08	1,02	1,03	0,80	0,81	1,02	0,91
2	0,93	1	1,15	1,25	0,90	1,02	0,99	1,06
3	0,98	0,87	1	0,81	0,97	0,79	0,89	1,03
4	0,97	0,80	1,23	1	1,04	0,79	0,96	0,76
5	1,25	1,11	1,03	0,96	1	1,29	1,08	1,07
6	1,24	0,98	1,27	1,26	0,78	1	1,10	1,01
7	0,99	1,01	1,12	1,04	0,92	0,91	1	0,99
8	1,10	0,94	0,98	1,31	0,94	1,00	1,01	1
Toplam	8,45	7,78	8,80	8,67	7,35	7,60	8,06	7,81

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kriterlerine Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,29	0,86	0,90	0,61	0,70	0,72
2	0,78	1	0,91	0,90	0,94	0,84	0,79
3	1,16	1,10	1	0,75	1,02	1,00	0,88
4	1,11	1,11	1,33	1	0,97	1,18	1,35
5	1,64	1,06	0,98	1,03	1	0,90	1,02
6	1,42	1,19	1,00	0,85	1,11	1	0,92
7	1,39	1,26	1,13	0,74	0,98	1,09	1
Toplam	8,50	8,02	7,21	6,18	6,63	6,70	6,68

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,22	1,21	0,97	0,94	0,94
2	0,82	1	1,08	1,02	0,79	0,77
3	0,83	0,93	1	1,03	0,99	1,07
4	1,03	0,98	0,97	1	1,01	1,03
5	1,06	1,27	1,01	0,99	1	1,00
6	1,06	1,30	0,94	0,97	1,00	1
Toplam	5,80	6,69	6,21	5,97	5,73	5,81

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,77	0,64	0,57	0,65
2	1,30	1	0,84	0,68	0,65
3	1,57	1,19	1	0,88	0,80
4	1,77	1,48	1,14	1	1,00
5	1,54	1,53	1,25	1,00	1
Toplam	7,18	5,97	4,86	4,12	4,11

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,52	1,17	0,99
2	0,66	1	0,81	0,80
3	0,85	1,24	1	0,90
4	1,01	1,24	1,11	1
Toplam	3,52	5,00	4,09	3,69

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,63	1,04	1,09	0,81
2	0,62	1	1,01	1,50	1,01
3	0,96	0,99	1	1,63	1,01
4	0,92	0,66	0,62	1	0,76
5	1,23	0,99	0,99	1,31	1
Toplam	4,72	5,27	4,65	6,53	4,60

26-35 Yaş Grubunda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,48	1,13	0,92
2	0,68	1	1,08	0,94
3	0,89	0,93	1	0,83
4	1,09	1,06	1,21	1
Toplam	3,65	4,47	4,41	3,69

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,08	1,09	0,98	0,76
2	0,92	1	1,01	0,92	0,73
3	0,91	0,99	1	0,95	0,56
4	1,02	1,08	1,05	1	0,68
5	1,31	1,37	1,79	1,47	1
Toplam	5,17	5,52	5,94	5,33	3,73

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,67	0,71	0,70	0,53	0,62	0,87	0,55
2	1,50	1	1,28	1,63	1,17	0,96	1,00	0,65
3	1,41	0,78	1	0,98	0,71	0,95	0,91	0,83
4	1,43	0,61	1,02	1	0,98	0,72	0,79	0,77
5	1,87	0,86	1,40	1,02	1	0,84	0,91	0,83
6	1,61	1,05	1,06	1,39	1,18	1	0,84	0,81
7	1,16	1,00	1,10	1,26	1,10	1,19	1	0,84
8	1,82	1,53	1,21	1,30	1,21	1,24	1,19	1
Toplam	11,81	7,49	8,77	9,27	7,89	7,52	7,51	6,28

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,86	0,78	0,72	0,53	0,69	0,52
2	1,16	1	1,02	0,90	0,87	1,01	0,83
3	1,28	0,98	1	0,86	0,65	0,66	0,56
4	1,38	1,11	1,16	1	0,88	0,90	0,80
5	1,88	1,14	1,53	1,13	1	0,79	0,76
6	1,46	0,99	1,51	1,11	1,27	1	0,79
7	1,91	1,20	1,78	1,26	1,32	1,27	1
Toplam	10,06	7,29	8,79	6,98	6,54	6,32	5,26

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,78	0,97	0,78	0,79	0,75
2	1,28	1	1,20	1,02	0,86	0,82
3	1,03	0,83	1	0,88	0,71	0,87
4	1,28	0,98	1,14	1	0,66	1,14
5	1,26	1,17	1,40	1,51	1	0,99
6	1,34	1,22	1,15	0,88	1,01	1
Toplam	7,18	5,98	6,87	6,07	5,03	5,57

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,72	0,78	0,66	0,56
2	1,39	1	1,02	0,76	0,80
3	1,28	0,98	1	0,86	0,72
4	1,51	1,31	1,16	1	0,94
5	1,77	1,26	1,39	1,06	1
Toplam	6,95	5,27	5,35	4,35	4,02

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,37	0,91	1,08
2	0,73	1	0,87	1,00
3	1,10	1,16	1	1,03
4	0,93	1,00	0,97	1
Toplam	3,75	4,53	3,75	4,10

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,80	0,70	0,76	0,64
2	1,25	1	1,12	1,16	0,95
3	1,43	0,90	1	0,91	0,59
4	1,31	0,86	1,10	1	0,52
5	1,57	1,06	1,69	1,94	1
Toplam	6,56	4,61	5,61	5,77	3,69

35 Yaş Üstü Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,55	1,62	1,04
2	0,65	1	1,12	1,09
3	0,62	0,89	1	1,11
4	0,96	0,91	0,90	1
Toplam	3,22	4,35	4,64	4,24

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,07	0,95	1,05	0,87
2	0,94	1	0,99	1,11	0,84
3	1,05	1,01	1	1,14	0,89
4	0,96	0,90	0,88	1	1,06
5	1,14	1,19	1,12	0,94	1
Toplam	5,09	5,16	4,94	5,24	4,67

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,15	0,96	0,98	0,77	0,77	1,03	0,87
2	0,87	1	0,91	1,13	0,98	0,81	0,81	0,64
3	1,05	1,10	1	1,01	0,96	0,93	0,96	0,88
4	1,02	0,88	0,99	1	0,85	0,95	0,95	0,91
5	1,29	1,02	1,04	1,17	1	1,11	1,24	1,08
6	1,29	1,23	1,07	1,05	0,90	1	1,43	1,10
7	0,97	1,24	1,04	1,06	0,81	0,70	1	0,88
8	1,15	1,57	1,14	1,10	0,92	0,91	1,14	1
Toplam	8,63	9,20	8,15	8,50	7,20	7,20	8,60	7,35

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,02	0,93	0,67	0,70	0,69	1,00
2	0,98	1	0,95	0,84	0,82	0,69	0,90
3	1,08	1,05	1	0,74	0,83	0,88	0,93
4	1,49	1,19	1,36	1	1,22	0,99	1,13
5	1,42	1,22	1,21	0,82	1	0,92	1,02
6	1,46	1,45	1,14	1,01	1,09	1	0,92
7	1,00	1,11	1,07	0,88	0,98	1,09	1
Toplam	8,44	8,03	7,66	5,97	6,64	6,25	6,90

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,26	1,20	1,09	1,01	1,02
2	0,80	1	0,97	0,77	0,93	0,98
3	0,84	1,03	1	1,13	1,17	0,93
4	0,92	1,30	0,88	1	1,00	0,93
5	0,99	1,08	0,85	1,00	1	1,05
6	0,98	1,02	1,08	1,08	0,96	1
Toplam	5,53	6,68	5,98	6,06	6,06	5,90

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,14	0,83	0,91	0,81
2	0,88	1	0,94	0,81	0,86
3	1,21	1,06	1	0,99	0,99
4	1,10	1,23	1,01	1	1,05
5	1,23	1,17	1,01	0,95	1
Toplam	5,43	5,60	4,80	4,65	4,70

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,42	1,33	1,42
2	0,70	1	0,97	1,03
3	0,75	1,03	1	1,26
4	0,71	0,97	0,79	1
Toplam	3,16	4,42	4,09	4,71

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,61	0,98	1,26	0,97
2	0,62	1	1,06	1,16	0,89
3	1,03	0,94	1	1,29	1,15
4	0,79	0,86	0,78	1	0,75
5	1,03	1,13	0,87	1,33	1
Toplam	4,47	5,54	4,68	6,04	4,75

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,66	1,34	1,46
2	0,60	1	1,18	1,33
3	0,75	0,85	1	1,33
4	0,69	0,75	0,75	1
Toplam	3,04	4,26	4,27	5,11

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,16	1,19	0,87	0,94
2	0,87	1	1,23	1,16	1,01
3	0,84	0,81	1	1,14	0,89
4	1,15	0,86	0,87	1	1,04
5	1,06	0,99	1,13	0,96	1
Toplam	4,92	4,82	5,42	5,13	4,88

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,17	1,02	0,81	0,75	0,83	0,90	0,88
2	0,86	1	1,09	1,29	0,86	1,09	0,90	1,03
3	0,98	0,92	1	0,97	0,90	0,93	0,78	1,00
4	1,23	0,77	1,03	1	1,05	0,91	0,96	0,87
5	1,34	1,16	1,11	0,95	1	1,02	0,86	0,96
6	1,20	0,92	1,07	1,10	0,98	1	1,00	0,87
7	1,12	1,11	1,28	1,05	1,17	1,00	1	1,07
8	1,13	0,97	1,00	1,15	1,04	1,14	0,94	1
Toplam	8,85	8,01	8,60	8,32	7,75	7,93	7,33	7,69

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,57	1,04	1,00	0,68	0,87	0,88
2	0,64	1	0,95	0,87	0,89	0,76	0,73
3	0,96	1,06	1	0,89	1,08	1,13	0,96
4	1,00	1,15	1,13	1	1,09	0,97	1,39
5	1,46	1,12	0,92	0,92	1	0,89	1,06
6	1,15	1,32	0,88	1,03	1,12	1	1,10
7	1,13	1,37	1,04	0,72	0,94	0,91	1
Toplam	7,36	8,58	6,95	6,42	6,81	6,53	7,14

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,89	0,92	0,83	0,77	0,77
2	1,12	1	0,96	0,80	0,82	0,68
3	1,09	1,05	1	0,98	0,91	0,88
4	1,20	1,26	1,02	1	0,81	1,00
5	1,30	1,22	1,10	1,23	1	0,94
6	1,30	1,47	1,14	1,00	1,06	1
Toplam	7,02	6,89	6,13	5,84	5,37	5,26

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,13	1,07	0,84	0,79
2	0,89	1	0,90	0,86	0,80
3	0,93	1,12	1	1,11	1,01
4	1,19	1,16	0,90	1	1,06
5	1,26	1,25	0,99	0,94	1
Toplam	5,27	5,66	4,86	4,75	4,66

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,62	1,37	1,12
2	0,62	1	0,96	0,87
3	0,73	1,04	1	0,96
4	0,89	1,15	1,04	1
Toplam	3,24	4,82	4,37	3,95

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,46	0,96	1,02	0,86
2	0,68	1	0,93	1,32	1,00
3	1,04	1,07	1	1,42	1,02
4	0,98	0,76	0,70	1	0,97
5	1,16	1,00	0,98	1,03	1
Toplam	4,86	5,29	4,58	5,78	4,86

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,54	1,44	1,01
2	0,65	1	0,99	0,94
3	0,70	1,01	1	0,90
4	0,99	1,06	1,11	1
Toplam	3,34	4,60	4,54	3,86

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,89	0,75	0,69	0,48
2	1,13	1	0,64	0,70	0,59
3	1,33	1,57	1	1,11	0,74
4	1,45	1,42	0,90	1	0,86
5	2,08	1,69	1,34	1,16	1
Toplam	6,99	6,57	4,63	4,67	3,68

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,71	0,79	0,86	0,57	0,59	0,99	0,66
2	1,41	1	1,23	1,52	1,11	0,97	1,09	0,84
3	1,26	0,81	1	0,95	0,71	0,92	1,06	0,84
4	1,17	0,66	1,05	1	0,98	0,74	0,94	0,82
5	1,76	0,90	1,41	1,02	1	1,15	1,20	0,94
6	1,68	1,03	1,09	1,35	0,87	1	0,99	0,93
7	1,01	0,92	0,94	1,07	0,83	1,01	1	0,92
8	1,52	1,19	1,19	1,22	1,06	1,07	1,09	1
Toplam	10,82	7,22	8,71	8,98	7,13	7,47	8,35	6,95

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,78	0,70	0,65	0,50	0,57	0,52
2	1,29	1	1,05	1,07	0,93	1,18	0,96
3	1,42	0,95	1	0,76	0,72	0,69	0,60
4	1,55	0,93	1,31	1	0,84	0,96	0,82
5	1,98	1,07	1,40	1,19	1	0,80	0,84
6	1,74	0,85	1,45	1,04	1,25	1	0,75
7	1,92	1,05	1,67	1,21	1,20	1,33	1
Toplam	10,90	6,63	8,58	6,93	6,44	6,53	5,49

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,89	1,05	0,86	0,82	0,82
2	1,13	1	1,15	1,04	0,83	0,86
3	0,95	0,87	1	0,84	0,63	0,86
4	1,17	0,96	1,19	1	0,72	1,07
5	1,22	1,21	1,58	1,39	1	0,91
6	1,22	1,17	1,16	0,94	1,09	1
Toplam	6,69	6,09	7,13	6,07	5,09	5,52

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,62	0,64	0,58	0,46
2	1,61	1	1,02	0,70	0,75
3	1,55	0,98	1	0,92	0,69
4	1,72	1,43	1,09	1	1,14
5	2,17	1,34	1,44	0,88	1
Toplam	8,05	5,36	5,20	4,08	4,04

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,37	0,86	0,94
2	0,73	1	0,67	0,89
3	1,16	1,49	1	0,96
4	1,07	1,12	1,04	1
Toplam	3,95	4,99	3,58	3,79

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,87	0,75	0,84	0,63
2	1,15	1	1,24	1,58	1,06
3	1,33	0,81	1	1,15	0,66
4	1,19	0,63	0,87	1	0,45
5	1,60	0,95	1,52	2,24	1
Toplam	6,26	4,25	5,39	6,81	3,79

10 Yıl Üzeri Kıdemi Olan Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,13	1,49	0,93
2	0,47	1	1,02	1,01
3	0,67	0,98	1	0,89
4	1,08	0,99	1,12	1
Toplam	3,22	5,10	4,63	3,82

İlköğretim Mezunlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,94	1,00	0,85	0,71
2	1,06	1	0,94	1,58	1,03
3	1,00	1,06	1	0,94	1,11
4	1,17	0,63	1,06	1	1,28
5	1,42	0,97	0,90	0,78	1
Toplam	5,65	4,61	4,91	5,17	5,12

İlköğretim Mezunlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,62	0,97	0,66	0,65	0,42	0,60	0,81
2	0,62	1	1,74	0,76	0,52	0,89	0,83	0,49
3	1,03	0,57	1	0,63	0,63	0,65	0,54	0,54
4	1,53	1,31	1,60	1	0,50	0,74	0,58	0,86
5	1,54	1,91	1,60	1,99	1	0,58	0,63	1,86
6	2,40	1,12	1,54	1,35	1,71	1	1,17	1,02
7	1,68	1,21	1,84	1,73	1,59	0,85	1	0,97
8	1,24	2,02	1,84	1,16	0,54	0,98	1,03	1
Toplam	11,03	10,77	12,14	9,27	7,13	6,12	6,38	7,56

İlköğretim Mezunlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	2,61	1,83	0,91	0,49	0,76	0,72
2	0,38	1	1,88	0,90	1,15	1,38	0,52
3	0,55	0,53	1	1,16	0,71	1,47	0,47
4	1,10	1,11	0,86	1	0,51	1,02	1,15
5	2,02	0,87	1,40	1,97	1	1,79	1,48
6	1,31	0,73	0,68	0,98	0,56	1	1,48
7	1,39	1,91	2,14	0,87	0,67	0,67	1
Toplam	7,76	8,76	9,79	7,79	5,10	8,09	6,83

İlköğretim Mezunlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,68	1,89	0,62	1,24	0,97
2	0,60	1	1,76	0,96	0,64	0,81
3	0,53	0,57	1	1,13	1,21	0,43
4	1,62	1,04	0,89	1	0,91	1,31
5	0,81	1,57	0,83	1,10	1	0,71
6	1,03	1,24	2,31	0,76	1,40	1
Toplam	5,57	7,09	8,67	5,57	6,40	5,24

İlköğretim Mezunlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,91	1,13	1,16	0,85
2	0,52	1	0,67	0,96	0,96
3	0,89	1,48	1	2,40	2,01
4	0,86	1,04	0,42	1	0,97
5	1,17	1,04	0,50	1,03	1
Toplam	4,44	6,47	3,72	6,55	5,79

İlköğretim Mezunlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,24	1,31	1,89
2	0,81	1	0,91	0,81
3	0,76	1,10	1	0,96
4	0,53	1,24	1,04	1
Toplam	3,09	4,58	4,26	4,66

İlköğretim Mezunlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,27	1,11	0,98	0,96
2	0,44	1	0,80	0,92	1,40
3	0,90	1,25	1	2,12	2,22
4	1,02	1,09	0,47	1	2,22
5	1,04	0,71	0,45	0,45	1
Toplam	4,40	6,32	3,83	5,47	7,81

İlköğretim Mezunlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,00	0,88	0,69
2	1,00	1	1,16	1,41
3	1,13	0,86	1	0,97
4	1,44	0,71	1,03	1
Toplam	4,57	3,57	4,07	4,08

Lise Mezunlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,03	1,05	1,02	0,90
2	0,97	1	0,95	1,08	0,76
3	0,95	1,06	1	1,14	0,78
4	0,98	0,92	0,88	1	1,08
5	1,12	1,32	1,28	0,93	1
Toplam	5,02	5,33	5,16	5,17	4,51

Lise Mezunlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,14	0,97	0,90	0,75	0,71	0,85	0,71
2	0,88	1	1,01	1,01	0,95	0,84	0,77	0,70
3	1,03	0,99	1	1,13	0,84	1,07	0,82	0,99
4	1,11	0,99	0,88	1	0,89	0,99	0,85	0,78
5	1,33	1,06	1,20	1,13	1	1,08	0,93	1,12
6	1,40	1,18	0,94	1,01	0,92	1	1,26	0,95
7	1,18	1,31	1,22	1,17	1,08	0,79	1	1,05
8	1,41	1,43	1,01	1,28	0,89	1,06	0,95	1
Toplam	9,34	9,10	8,22	8,63	7,31	7,55	7,43	7,31

Lise Mezunlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,92	0,79	0,57	0,63	0,61	1,07
2	1,09	1	0,88	1,01	0,78	0,65	0,96
3	1,26	1,14	1	0,83	1,00	0,85	1,01
4	1,76	0,99	1,20	1	1,27	0,82	1,37
5	1,59	1,28	1,00	0,79	1	0,92	1,13
6	1,64	1,54	1,18	1,22	1,08	1	1,14
7	0,94	1,05	0,99	0,73	0,88	0,88	1
Toplam	9,28	7,92	7,04	6,14	6,65	5,73	7,67

Lise Mezunlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,49	1,23	1,15	1,11	1,07
2	0,67	1	0,97	1,04	0,93	0,85
3	0,81	1,03	1	1,08	0,95	0,96
4	0,87	0,96	0,93	1	0,81	0,98
5	0,90	1,08	1,06	1,24	1	1,19
6	0,93	1,18	1,04	1,02	0,84	1
Toplam	5,19	6,74	6,23	6,53	5,63	6,05

Lise Mezunlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,97	0,78	0,65	0,52
2	1,03	1	0,62	0,75	0,57
3	1,28	1,61	1	0,79	0,99
4	1,54	1,34	1,26	1	1,28
5	1,91	1,76	1,01	0,78	1
Toplam	6,77	6,68	4,68	3,97	4,36

Lise Mezunlarına Göre Yönetim ve Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,41	1,56	1,47
2	0,71	1	0,88	1,17
3	0,64	1,14	1	1,23
4	0,68	0,86	0,81	1
Toplam	3,03	4,41	4,25	4,87

Lise Mezunlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,21	0,80	1,13	1,06
2	0,83	1	1,19	1,70	1,21
3	1,25	0,84	1	1,19	1,09
4	0,89	0,59	0,84	1	0,63
5	0,95	0,83	0,92	1,59	1
Toplam	4,91	4,46	4,75	6,61	4,99

Lise Mezunlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,93	1,42	1,51
2	0,52	1	0,84	1,02
3	0,70	1,19	1	1,22
4	0,66	0,98	0,82	1
Toplam	2,88	5,09	4,08	4,76

Ön Lisans Mezunlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,04	0,83	0,86	0,76
2	0,96	1	1,06	1,17	1,10
3	1,20	0,94	1	0,93	0,79
4	1,17	0,85	1,07	1	0,87
5	1,31	0,91	1,27	1,14	1
Toplam	5,63	4,75	5,23	5,11	4,52

Ön Lisans Mezunlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,92	0,91	0,75	0,64	0,62	0,58	0,57
2	1,09	1	1,00	1,06	0,68	0,76	0,59	0,56
3	1,10	1,00	1	1,08	0,79	0,94	0,64	0,89
4	1,33	0,95	0,93	1	0,80	0,73	0,66	0,67
5	1,56	1,46	1,26	1,24	1	0,92	0,67	0,86
6	1,62	1,32	1,06	1,37	1,09	1	1,00	0,84
7	1,73	1,70	1,56	1,53	1,50	1,00	1	0,89
8	1,76	1,78	1,12	1,50	1,16	1,20	1,12	1
Toplam	11,1865	10,11	8,85	9,53	7,67	7,16	6,25	6,28

Ön Lisans Mezunlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,56	1,17	1,05	1,00	1,39	1,28
2	0,64	1	1,33	1,19	0,98	1,25	1,00
3	0,86	0,75	1	1,06	1,04	1,09	0,92
4	0,95	0,84	0,95	1	0,99	0,95	1,10
5	1,00	1,02	0,96	1,01	1	1,00	1,01
6	0,72	0,80	0,92	1,05	1,00	1	0,89
7	0,78	1,00	1,09	0,91	0,99	1,13	1
Toplam	5,95	6,99	7,42	7,26	6,99	7,81	7,20

Ön Lisans Mezunlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,19	1,44	1,05	1,11	1,05
2	0,84	1	1,18	0,63	0,90	0,89
3	0,69	0,85	1	1,42	1,19	0,98
4	0,95	1,59	0,71	1	0,95	1,49
5	0,90	1,12	0,84	1,06	1	1,01
6	0,95	1,13	1,02	0,67	0,99	1
Toplam	5,35	6,87	6,18	5,82	6,13	6,42

Ön Lisans Mezunlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,48	1,12	0,77	0,96
2	0,68	1	0,93	1,04	1,56
3	0,89	1,08	1	1,27	0,96
4	1,29	0,96	0,79	1	1,50
5	1,04	0,64	1,04	0,66	1
Toplam	4,90	5,16	4,87	4,75	5,99

Ön Lisans Mezunlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,22	1,24	1,03
2	0,82	1	0,81	1,06
3	0,80	1,24	1	1,08
4	0,97	0,94	0,93	1
Toplam	3,59	4,40	3,98	4,17

Ön Lisans Mezunlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,30	0,81	1,03	0,66
2	0,77	1	0,87	1,43	0,72
3	1,24	1,14	1	1,29	1,06
4	0,97	0,70	0,78	1	0,75
5	1,51	1,39	0,95	1,33	1
Toplam	5,48	5,53	4,41	6,09	4,18

Ön Lisans Mezunlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,75	1,53	0,97
2	0,57	1	1,27	1,05
3	0,65	0,79	1	1,06
4	1,04	0,95	0,95	1
Toplam	3,26	4,48	4,75	4,08

Lisans Mezunlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,10	0,87	0,90	0,75
2	0,91	1	0,96	1,00	0,90
3	1,15	1,04	1	1,13	0,92
4	1,11	1,00	0,88	1	1,00
5	1,33	1,11	1,09	1,00	1
Toplam	5,50	5,25	4,80	5,04	4,57

Lisans Mezunlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,07	1,05	0,90	0,83	0,86	1,09	0,76
2	0,93	1	0,96	1,29	1,12	1,04	1,01	0,75
3	0,95	1,05	1	0,94	0,96	0,91	1,03	0,78
4	1,12	0,77	1,07	1	1,21	0,85	1,07	0,93
5	1,21	0, 90	1,04	0,83	1	1,08	0,93	0,83
6	1,17	0,97	1,10	1,17	0,93	1	1,02	0,87
7	0,91	0,99	0,97	0,94	1,07	0,98	1	1,04
8	1,31	1,34	1,28	1,07	1,20	1,15	0,96	1
Toplam	8,59	8,08	8,46	8,14	8,31	7,87	8,11	6,97

Lisans Mezunlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,17	0,99	0,96	0,66	0,72	0,75
2	0,86	1	0,96	0,80	0,91	0,76	0,82
3	1,01	1,04	1	0,72	0,88	0,87	0,83
4	1,04	1,25	1,39	1	1,03	1,15	1,02
5	1,52	1,10	1,13	0,97	1	0,84	0,90
6	1,38	1,32	1,15	0,87	1,19	1	0,85
7	1,34	1,22	1,20	0,98	1,11	1,17	1
Toplam	8,16	8,09	7,82	6,30	6,78	6,51	6,18

Lisans Mezunlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,08	1,08	0,99	0,89	0,87
2	0,92	1	0,96	0,89	0,82	0,85
3	0,93	1,04	1	0,93	1,01	1,01
4	1,01	1,12	1,07	1	1,01	0,94
5	1,12	1,22	0,99	0,99	1	0,93
6	1,15	1,18	0,99	1,06	1,08	1
Toplam	6,14	6,64	6,09	5,86	5,81	5,59

Lisans Mezunlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,96	0,85	0,99	0,82
2	1,04	1	1,18	0,82	0,80
3	1,18	0,85	1	1,08	0,81
4	1,01	1,22	0,93	1	0,91
5	1,22	1,25	1,24	1,09	1
Toplam	5,45	5,28	5,19	4,98	4,35

Lisans Mezunlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,78	1,19	1,25
2	0,56	1	0,96	0,85
3	0,84	1,04	1	1,08
4	0,80	1,18	0,93	1
Toplam	3,20	5,01	4,08	4,17

Lisans Mezunlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,48	1,07	1,12	0,88
2	0,68	1	1,07	1,18	0,98
3	0,94	0,93	1	1,48	0,91
4	0,89	0,85	0,68	1	0,82
5	1,13	1,02	1,10	1,23	1
Toplam	4,64	5,28	4,92	6,01	4,58

Lisans Mezunlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,48	1,31	1,05
2	0,68	1	1,17	1,15
3	0,77	0,86	1	0,89
4	0,95	0,87	1,13	1
Toplam	3,39	4,20	4,60	4,09

Lisans Üstü Mezunlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,73	0,84	0,85	0,58
2	1,36	1	1,21	0,97	0,65
3	1,20	0,83	1	1,11	0,61
4	1,17	1,03	0,90	1	0,89
5	1,72	1,53	1,64	1,12	1
Toplam	6,45	5,13	5,58	5,05	3,74

Lisans Üstü Mezunlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,85	0,82	1,00	1,03	0,72	0,79	0,84
2	1,18	1	1,30	0,98	0,95	0,74	0,62	0,57
3	1,22	0,77	1	1,55	0,96	0,84	0,73	0,81
4	1,00	1,02	0,64	1	0,76	0,96	0,70	1,02
5	0,97	1,05	1,05	1,32	1	0,98	0,71	0,84
6	1,39	1,35	1,19	1,04	1,02	1	0,79	0,88
7	1,26	1,60	1,38	1,42	1,42	1,27	1	0,96
8	1,19	1,74	1,23	0,98	1,19	1,14	1,04	1
Toplam	9,21	9,38	8,61	9,29	8,33	7,65	6,38	6,93

Lisans Üstü Mezunlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,84	0,57	0,45	0,40	0,45	0,42
2	1,20	1	0,77	0,83	0,78	0,88	0,66
3	1,75	1,29	1	0,70	0,62	0,91	0,67
4	2,21	1,21	1,42	1	1,10	0,78	1,19
5	2,49	1,28	1,62	0,91	1	0,73	0,95
6	2,24	1,13	1,10	1,28	1,36	1	0,89
7	2,38	1,51	1,50	0,84	1,05	1,13	1
Toplam	13,28	8,25	7,98	6,02	6,32	5,88	5,78

Lisans Üstü Mezunlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,04	1,21	0,87	0,88	0,80
2	0,96	1	1,00	0,88	0,68	0,80
3	0,83	1,00	1	0,91	0,76	0,85
4	1,14	1,14	1,10	1	0,68	0,94
5	1,13	1,46	1,31	1,48	1	1,07
6	1,24	1,24	1,18	1,06	0,94	1
Toplam	6,31	6,89	6,80	6,20	4,94	5,46

Lisans Üstü Mezunlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,62	0,75	0,52	0,49
2	1,62	1	1,03	0,61	0,74
3	1,33	0,97	1	0,88	0,98
4	1,92	1,63	1,14	1	0,94
5	2,06	1,36	1,02	1,07	1
Toplam	7,93	5,57	4,95	4,08	4,14

Lisans Üstü Mezunlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,11	0,77	0,67
2	0,90	1	0,74	0,77
3	1,30	1,35	1	0,80
4	1,48	1,29	1,25	1
Toplam	4,68	4,75	3,76	3,25

Lisans Üstü Mezunlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,09	0,76	0,80	0,57
2	0,91	1	0,99	1,11	0,83
3	1,31	1,01	1	0,93	0,72
4	1,24	0,90	1,08	1	0,54
5	1,75	1,20	1,39	1,87	1
Toplam	6,22	5,21	5,22	5,71	3,66

Lisans Üstü Mezunlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,41	1,75	1,16
2	0,41	1	1,01	1,01
3	0,57	0,99	1	1,35
4	0,86	0,99	0,74	1
Toplam	2,84	5,39	4,50	4,53

Doktorlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,84	1,13	0,69	0,62
2	1,19	1	0,93	1,05	0,81
3	0,88	1,07	1	0,97	0,58
4	1,44	0,96	1,03	1	0,58
5	1,60	1,24	1,72	1,72	1
Toplam	6,12	5,11	5,83	5,43	3,59

Doktorlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,12	0,89	0,69	0,86	0,82	0,75	0,60
2	0,89	1	0,82	0,97	0,66	0,65	0,49	0,83
3	1,13	1,23	1	0,71	0,59	0,84	0,61	1,11
4	1,45	1,03	1,42	1	0,90	0,54	0,58	0,59
5	1,17	1,51	1,70	1,11	1	0,75	0,75	0,89
6	1,23	1,55	1,20	1,86	1,33	1	0,73	0,98
7	1,33	2,05	1,65	1,72	1,33	1,38	1	0,91
8	1,66	1,21	0,90	1,68	1,13	1,02	1,10	1
Toplam	9,84	10,69	9,56	9,73	7,81	6,98	6,01	6,91

Doktorlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,29	0,82	0,83	0,57	0,70	0,60
2	0,77	1	0,85	0,60	0,55	0,69	0,42
3	1,23	1,17	1	0,63	0,71	1,47	0,47
4	1,21	1,66	1,59	1	0,51	1,02	1,15
5	1,74	1,82	1,40	1,97	1	1,79	1,48
6	1,44	1,45	0,68	0,98	0,56	1	1,48
7	1,66	2,39	2,14	0,87	0,67	0,67	1
Toplam	9,04	10,79	8,48	6,88	4,58	7,34	6,61

Doktorlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,47	0,83	0,65	0,68	0,66
2	2,12	1	0,92	0,97	0,70	0,61
3	1,20	1,08	1	0,89	0,79	0,74
4	1,55	1,03	1,13	1	0,51	0,68
5	1,48	1,44	1,26	1,97	1	0,96
6	1,52	1,64	1,36	1,48	1,04	1
Toplam	8,87	6,66	6,50	6,95	4,71	4,65

Doktorlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,61	0,87	0,75	0,65
2	1,65	1	0,95	0,51	0,69
3	1,16	1,05	1	0,67	0,77
4	1,33	1,95	1,50	1	0,81
5	1,53	1,46	1,30	1,24	1
Toplam	6,67	6,06	5,61	4,17	3,92

Doktorlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,24	0,86	0,88
2	0,81	1	1,09	1,00
3	1,16	0,92	1	0,74
4	1,14	1,00	1,35	1
Toplam	4,11	4,16	4,30	3,61

Doktorlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,19	0,87	0,87	0,66
2	0,84	1	0,77	0,94	0,62
3	1,14	1,31	1	0,75	0,51
4	1,15	1,07	1,34	1	0,43
5	1,52	1,61	1,98	2,31	1
Toplam	5,65	6,16	5,96	5,87	3,22

Doktorlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,85	1,78	0,94
2	0,54	1	0,79	0,90
3	0,56	1,26	1	1,07
4	1,06	1,11	0,93	1
Toplam	3,16	5,22	4,51	3,92

Ebe ve Hemşirelere Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1,00	1,18	0,97	0,93	0,75
2	0,85	1,00	0,92	1,00	0,82
3	1,03	1,08	1,00	1,08	0,87
4	1,08	1,00	0,92	1,00	1,07
5	1,33	1,21	1,15	0,93	1,00
Toplam	5,28	5,48	4,96	4,95	4,52

Ebe ve Hemşirelere Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,04	0,90	0,91	0,69	0,70	0,94	0,72
2	0,96	1	0,95	1,26	0,87	0,93	0,82	0,68
3	1,11	1,05	1	0,95	0,80	0,95	0,95	0,85
4	1,10	0,79	1,06	1	0,96	0,90	1,01	0,80
5	1,45	1,14	1,25	1,04	1	1,01	1,02	0,92
6	1,42	1,08	1,05	1,11	0,99	1	1,07	0,83
7	1,07	1,22	1,05	0,99	0,98	0,93	1	0,88
8	1,39	1,48	1,18	1,26	1,09	1,21	1,13	1
Toplam	9,48	8,80	8,44	8,52	7,39	7,64	7,94	6,67

Ebe ve Hemşirelere Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	2	3	4	5	6	7
1	1,00	0,99	0,77	0,69	0,60	0,60	0,81
2	1,01	1,00	0,85	0,86	0,78	0,72	0,79
3	1,29	1,18	1,00	0,76	0,87	0,88	0,85
4	1,45	1,16	1,32	1,00	1,05	0,94	1,11
5	1,67	1,27	1,14	0,95	1,00	0,74	1,02
6	1,67	1,38	1,13	1,07	1,36	1,00	0,91
7	1,23	1,26	1,18	0,90	0,98	1,10	1,00
Toplam	9,34	8,24	7,40	6,22	6,65	5,98	6,49

Ebe ve Hemşirelere Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	2	3	4	5	6
1	1,00	1,14	1,15	0,96	0,95	0,90
2	0,88	1,00	1,03	0,98	0,90	0,82
3	0,87	0,98	1,00	0,96	0,98	0,94
4	1,04	1,02	1,04	1,00	0,96	0,93
5	1,05	1,11	1,02	1,04	1,00	0,87
6	1,12	1,22	1,06	1,07	1,15	1,00
Toplam	5,95	6,46	6,29	6,02	5,95	5,46

Ebe ve Hemşirelere Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	2	3	4	5
1	1,00	0,87	0,85	0,70	0,64
2	1,16	1,00	0,89	0,75	0,78
3	1,18	1,13	1,00	0,95	0,94
4	1,43	1,34	1,05	1,00	1,11
5	1,56	1,29	1,06	0,90	1,00
Toplam	6,33	5,62	4,85	4,30	4,47

Ebe ve Hemşirelere Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1,00	1,50	1,27	1,30
2	0,67	1,00	0,89	0,98
3	0,79	1,12	1,00	1,08
4	0,77	1,02	0,93	1,00
Toplam	3,23	4,63	4,09	4,36

Ebe ve Hemşirelere Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1,00	1,28	0,81	1,11	0,81
2	0,78	1,00	1,07	1,38	1,02
3	1,23	0,93	1,00	1,31	0,91
4	0,90	0,73	0,76	1,00	0,69
5	1,23	0,98	1,10	1,46	1,00
Toplam	5,14	4,93	4,75	6,25	4,42

Ebe ve Hemşirelere Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1,00	1,81	1,56	1,18
2	0,55	1,00	1,03	1,09
3	0,64	0,97	1,00	0,99
4	0,84	0,92	1,01	1,00
Toplam	3,04	4,70	4,60	4,26

Anestezi Teknikerlerine Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,46	0,50	0,41	0,45
2	2,19	1	1,36	0,47	0,54
3	1,99	0,74	1	0,58	0,44
4	2,45	2,12	1,73	1	0,50
5	2,21	1,86	2,28	1,99	1
Toplam	9,83	6,18	6,87	4,44	2,93

Anestezi Teknikerlerine Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,44	0,76	1,73	0,38	0,47	0,86	0,66
2	2,28	1	1,32	0,58	0,44	0,50	0,71	0,66
3	1,32	0,76	1	0,87	0,66	0,44	0,58	0,58
4	0,58	1,73	1,15	1	0,31	0,44	0,58	0,62
5	2,62	2,28	1,51	3,20	1	1,85	1,97	1,61
6	2,14	2,01	2,28	2,26	0,54	1	0,58	0,76
7	1,16	1,42	1,73	1,73	0,51	1,73	1	1,51
8	1,51	1,51	1,73	1,63	0,62	1,32	0,66	1
TOPLAM	12,60	11,15	11,48	12,99	4,47	7,74	6,93	7,40

Anestezi Teknikerlerine Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,87	0,42	0,52	0,39	0,39	0,41
2	1,15	1	0,66	0,58	0,58	0,66	0,66
3	2,38	1,51	1	0,66	0,76	0,76	0,66
4	1,93	1,73	1,51	1	0,66	0,76	0,76
5	2,59	1,73	1,32	1,51	1	0,76	0,66
6	2,59	1,51	1,32	1,32	1,32	1	0,66
7	2,43	1,51	1,51	1,32	1,51	1,51	1
TOPLAM	14,06	9,87	7,73	6,90	6,21	5,84	4,82

Anestezi Teknikerlerine Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,48	0,94	0,94	1,08	1,08
2	2,10	1	0,54	0,36	0,71	0,62
3	1,07	1,85	1	1,00	1,00	1,00
4	1,07	2,79	1,00	1	1,15	1,32
5	0,93	1,40	1,00	0,87	1	0,76
6	0,93	1,61	1,00	0,76	1,32	1
Toplam	7,09	9,12	5,48	4,93	6,25	5,77

Anestezi Teknikerlerine Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,82	0,47	0,47	0,82
2	1,22	1	0,50	0,58	1,15
3	2,12	1,99	1	0,66	0,84
4	2,12	1,73	1,51	1	1,15
5	1,22	0,87	1,19	0,87	1
Toplam	7,68	6,41	4,67	3,58	4,96

Anestezi Teknikerlerine Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,28	1,36	2,05
2	0,78	1	0,90	0,78
3	0,74	1,11	1	0,96
4	0,49	1,28	1,04	1
Toplam	3,01	4,66	4,30	4,80

Anestezi Teknikerlerine Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,86	0,36	0,41	0,31
2	0,54	1	0,44	1,73	0,76
3	2,79	2,28	1	1,15	0,87
4	2,43	0,58	0,87	1	0,76
5	3,20	1,32	1,15	1,32	1
Toplam	9,95	7,04	3,82	5,61	3,70

Anestezi Teknikerlerine Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	0,97	0,81	0,58
2	1,03	1	1,51	1,30
3	1,23	0,66	1	0,61
4	1,73	0,77	1,63	1
Toplam	5,00	3,40	4,95	3,49

Fizyoterapistlere Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,20	1,79	1,62	1,03
2	0,84	1	0,94	0,94	1,00
3	0,56	1,07	1	1,03	1,23
4	0,62	1,07	0,97	1	1,08
5	0,97	1,00	0,81	0,93	1
Toplam	3,98	5,33	5,51	5,52	5,34

Fizyoterapistlere Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,36	1,46	0,98	0,71	1,40	1,22	1,40
2	0,74	1	1,08	1,73	0,71	0,61	1,45	1,61
3	0,68	0,93	1	0,89	1,20	0,34	0,76	1,07
4	1,02	0,58	1,12	1	1,32	0,71	1,08	1,23
5	1,42	1,40	0,84	0,76	1	2,14	1,97	1,91
6	0,71	1,63	2,94	1,40	0,47	1	2,46	1,73
7	0,82	0,69	1,32	0,93	0,51	0,41	1	0,63
8	0,71	0,62	0,94	0,81	0,52	0,58	1,59	1
Toplam	7,10	8,21	10,70	8,50	6,43	7,19	11,52	10,58

Fizyoterapistlere Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,84	1,51	1,99	1,23	1,73	1,66
2	1,18	1	2,79	1,73	1,68	1,97	2,62
3	0,66	0,36	1	0,87	1,08	0,94	0,76
4	0,50	0,58	1,15	1	1,32	1,30	1,61
5	0,81	0,60	0,93	0,76	1	0,85	0,76
6	0,58	0,51	1,07	0,77	1,17	1	0,90
7	0,60	0,38	1,32	0,62	1,32	1,11	1
Toplam	5,34	4,27	9,76	7,74	8,79	8,91	9,30

Fizyoterapistlere Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,12	1,18	0,77	0,81	0,90
2	0,89	1	2,12	0,32	0,77	0,60
3	0,84	0,47	1	1,50	1,07	1,56
4	1,30	3,10	0,67	1	2,12	1,08
5	1,24	1,30	0,94	0,47	1	1,04
6	1,11	1,68	0,64	0,93	0,96	1
Toplam	6,39	8,68	6,55	4,99	6,72	6,17

Fizyoterapistlere Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,62	0,49	1,15	0,94
2	0,38	1	1,03	0,64	0,50
3	2,05	0,97	1	1,50	1,00
4	0,87	1,56	0,67	1	1,02
5	1,07	1,99	1,00	0,98	1
Toplam	5,37	8,14	4,19	5,26	4,46

Fizyoterapistlere Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,08	0,94	0,62
2	0,93	1	0,76	0,87
3	1,07	1,32	1	1,30
4	1,61	1,15	0,77	1
Toplam	4,60	4,54	3,47	3,80

Fizyoterapistlere Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,22	1,29	0,57	0,75
2	0,82	1	0,67	0,94	0,46
3	0,78	1,50	1	2,70	2,35
4	1,75	1,07	0,37	1	1,00
5	1,33	2,19	0,42	1,00	1
Toplam	5,68	6,97	3,75	6,21	5,56

Fizyoterapistlere Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	0,94	0,35	1,61
2	1,07	1	1,22	1,56
3	2,88	0,82	1	1,40
4	0,62	0,64	0,71	1
Toplam	5,57	3,40	3,28	5,57

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,60	0,94	0,78	0,77
2	1,67	1	1,42	1,65	1,01
3	1,07	0,70	1	3,14	0,98
4	1,29	0,61	0,32	1	1,10
5	1,29	0,99	1,02	0,91	1
Toplam	6,32	3,90	4,70	7,48	4,86

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,41	1,46	1,00	0,74	1,17	0,94	1,15
2	0,71	1	2,06	2,03	1,20	1,25	0,95	1,07
3	0,69	0,49	1	1,56	1,37	1,80	1,57	0,70
4	1,00	0,49	0,64	1	1,04	1,14	1,04	0,64
5	1,35	0,84	0,73	0,96	1	1,03	1,42	0,81
6	0,85	0,80	0,56	0,88	0,97	1	1,35	1,57
7	1,07	1,05	0,64	0,97	0,70	0,74	1	1,43
8	0,87	0,94	1,42	1,57	1,24	0,64	0,70	1
Toplam	7,53	7,01	8,50	9,96	8,27	8,77	8,97	8,37

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,68	1,50	0,95	0,77	1,42	0,77
2	0,60	1	1,12	0,90	0,86	0,68	0,91
3	0,66	0,89	1	0,91	1,34	1,02	1,53
4	1,05	1,12	1,09	1	1,15	1,29	1,70
5	1,29	1,16	0,75	0,87	1	1,60	1,29
6	0,70	1,47	0,98	0,78	0,63	1	1,50
7	1,29	1,10	0,65	0,59	0,77	0,67	1
Toplam	6,60	8,42	7,10	5,99	6,53	7,68	8,70

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,75	1,10	1,67	1,20	1,34
2	0,57	1	0,85	0,97	1,34	1,43
3	0,91	1,18	1	1,68	1,11	0,94
4	0,60	1,03	0,60	1	1,08	0,88
5	0,84	0,75	0,90	0,93	1	0,83
6	0,75	0,70	1,07	1,14	1,21	1
Toplam	4,66	6,41	5,52	7,38	6,93	6,41

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,53	1,57	1,29	0,78
2	0,66	1	1,17	1,52	0,77
3	0,64	0,86	1	1,37	0,51
4	0,77	0,66	0,73	1	0,72
5	1,28	1,29	1,97	1,40	1
Toplam	4,34	5,34	6,44	6,58	3,78

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,01	1,73	1,05
2	0,99	1	1,07	1,23
3	0,58	0,94	1	1,07
4	0,96	0,82	0,94	1
Toplam	3,52	3,77	4,73	4,34

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,92	1,32	1,70	0,88
2	0,52	1	1,34	1,07	0,68
3	0,76	0,75	1	1,50	1,32
4	0,59	0,94	0,67	1	1,25
5	1,14	1,47	0,76	0,80	1
Toplam	4,00	6,07	5,08	6,08	5,13

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,27	1,44	1,53
2	0,44	1	1,53	1,38
3	0,70	0,66	1	1,89
4	0,66	0,72	0,53	1
Toplam	2,79	4,65	4,49	5,80

Laborantlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,26	0,94	0,89	1,22
2	0,79	1	1,65	1,45	1,15
3	1,06	0,61	1	1,13	0,96
4	1,12	0,69	0,88	1	0,88
5	0,82	0,87	1,05	1,14	1
Toplam	4,79	4,43	5,52	5,61	5,20

Laborantlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,84	1,03	0,75	0,81	0,38	1,50	2,44
2	1,19	1	1,84	2,21	1,87	1,88	2,50	3,00
3	0,97	0,54	1	1,85	2,10	1,14	0,46	0,92
4	1,34	0,45	0,54	1	0,90	1,36	1,54	1,48
5	1,23	0,54	0,48	1,12	1	1,25	0,97	1,90
6	2,61	0,53	0,88	0,74	0,80	1	2,78	2,33
7	0,67	0,40	2,16	0,65	1,03	0,36	1	0,55
8	0,41	0,33	1,09	0,68	0,53	0,43	1,82	1
Toplam	9,42	4,64	9,02	8,99	9,02	7,80	12,57	13,62

Laborantlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	2,65	2,65	1,34	0,96	2,17	1,48
2	0,38	1	1,73	0,82	2,78	0,96	1,97
3	0,38	0,58	1	0,75	0,54	1,04	0,66
4	0,75	1,22	1,33	1	0,54	0,97	0,86
5	1,05	0,36	1,84	1,84	1	1,10	0,75
6	0,46	1,05	0,96	1,03	0,91	1	0,75
7	0,68	0,51	1,53	1,16	1,34	1,33	1
Toplam	4,69	7,36	11,04	7,95	8,07	8,56	7,46

Laborantlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,30	1,18	1,36	1,15	1,63
2	0,77	1	0,75	0,72	0,58	1,14
3	0,85	1,34	1	1,73	1,14	0,97
4	0,74	1,39	0,58	1	0,69	1,34
5	0,87	1,73	0,88	1,46	1	2,33
6	0,61	0,88	1,03	0,75	0,43	1
Toplam	4,83	7,64	5,42	7,01	4,99	8,41

Laborantlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,35	1,30	1,64	1,18
2	0,74	1	0,82	0,84	1,08
3	0,77	1,22	1	1,22	0,96
4	0,61	1,18	0,82	1	0,53
5	0,85	0,92	1,04	1,88	1
Toplam	3,96	5,68	4,98	6,58	4,76

Laborantlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,73	0,69	0,92
2	0,58	1	1,34	0,88
3	1,44	0,75	1	0,86
4	1,08	1,14	1,17	1
Toplam	4,10	4,61	4,20	3,66

Laborantlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,14	1,06	0,80	0,96
2	0,88	1	1,88	1,66	1,28
3	0,94	0,53	1	1,08	1,28
4	1,26	0,60	0,92	1	1,35
5	1,05	0,78	0,78	0,74	1
Toplam	5,12	4,05	5,65	5,28	5,87

Laborantlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,73	1,05	0,51
2	0,58	1	0,61	1,06
3	0,95	1,65	1	0,59
4	1,94	0,94	1,68	1
Toplam	4,47	5,32	4,34	3,17

Temizlik Personeline Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,95	1,00	0,87	0,73
2	1,05	1	0,95	1,69	1,03
3	1,00	1,05	1	0,85	1,10
4	1,15	0,59	1,17	1	1,39
5	1,37	0,98	0,91	0,72	1
Toplam	5,57	4,57	5,04	5,13	5,24

Temizlik Personeline Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,54	0,98	0,68	0,68	0,46	0,63	0,82
2	0,65	1	1,65	0,78	0,50	0,81	0,76	0,48
3	1,03	0,61	1	0,66	0,66	0,68	0,58	0,58
4	1,46	1,28	1,53	1	0,54	0,76	0,61	0,87
5	1,48	2,00	1,53	1,85	1	0,62	0,66	1,75
6	2,20	1,24	1,48	1,31	1,62	1	1,15	1,02
7	1,59	1,32	1,73	1,63	1,51	0,87	1	0,98
8	1,21	2,10	1,73	1,15	0,57	0,98	1,03	1
Toplam	10,62	11,09	11,62	9,07	7,08	6,17	6,41	7,49

Temizlik Personeline Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	2,37	1,72	0,92	0,53	0,78	0,74
2	0,42	1	1,76	0,91	1,14	1,33	0,56
3	0,58	0,57	1	1,14	0,74	1,41	0,50
4	1,09	1,10	0,87	1	0,54	1,02	1,14
5	1,89	0,88	1,36	1,84	1	1,69	1,43
6	1,28	0,75	0,71	0,98	0,59	1	1,43
7	1,35	1,79	1,98	0,88	0,70	0,70	1
Toplam	7,60	8,46	9,40	7,68	5,24	7,94	6,79

Temizlik Personeline Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,08	1,08	0,99	0,89	0,87
2	0,92	1	0,96	0,89	0,82	0,85
3	0,93	1,04	1	0,93	1,01	1,01
4	1,01	1,12	1,07	1	1,01	0,94
5	1,12	1,22	0,99	0,99	1	0,93
6	1,15	1,18	0,99	1,06	1,08	1
Toplam	6,14	6,64	6,09	5,86	5,81	5,59

Temizlik Personeline Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,79	1,12	1,14	0,87
2	0,56	1	0,63	0,97	0,97
3	0,90	1,59	1	2,20	1,87
4	0,87	1,03	0,46	1	0,98
5	1,15	1,03	0,53	1,03	1
Toplam	4,48	6,45	3,73	6,33	5,68

Temizlik Personeline Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,21	1,28	1,78
2	0,82	1	0,92	0,82
3	0,78	1,09	1	0,97
4	0,56	1,21	1,03	1
Toplam	3,17	4,52	4,23	4,57

Temizlik Personeline GöreİŞ Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,09	1,10	1,10	1,08
2	0,48	1	0,82	0,93	1,51
3	0,91	1,22	1	1,97	2,05
4	0,91	1,08	0,51	1	2,05
5	0,93	0,66	0,49	0,49	1
Toplam	4,23	6,05	3,91	5,48	7,70

Temizlik Personeline GöreİŞ Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,00	0,90	0,72
2	1,00	1	1,14	1,37
3	1,12	0,87	1	0,98
4	1,39	0,73	1,03	1
Toplam	4,51	3,61	4,07	4,06

Büro Çalışanlarına Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,78	0,89	0,73	0,94
2	1,27	1	0,91	0,84	0,71
3	1,12	1,10	1	1,36	0,81
4	1,36	1,19	0,74	1	0,94
5	1,06	1,42	1,23	1,06	1
Toplam	5,82	5,50	4,77	5,00	4,40

Büro Çalışanlarına Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,01	0,88	0,90	0,78	1,00	1,18	1,20
2	0,99	1	1,27	1,39	1,89	1,24	1,41	1,31
3	1,14	0,79	1	1,07	1,02	0,96	1,06	1,29
4	1,11	0,72	0,94	1	1,24	0,91	0,85	1,42
5	1,28	0,53	0,98	0,81	1	1,60	1,19	1,10
6	1,00	0,81	1,04	1,10	0,63	1	1,27	1,19
7	0,85	0,71	0,95	1,18	0,84	0,79	1	1,56
8	0,83	0,76	0,78	0,71	0,91	0,84	0,64	1
Toplam	8,20	6,32	7,82	8,15	8,30	8,34	8,60	10,07

Büro Çalışanlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,51	1,25	0,87	0,69	0,86	0,74
2	0,66	1	1,19	1,27	1,17	1,05	1,05
3	0,80	0,84	1	1,15	1,17	1,04	0,96
4	1,14	0,79	0,87	1	1,43	1,13	0,93
5	1,44	0,85	0,86	0,70	1	1,47	0,77
6	1,17	0,95	0,96	0,88	0,68	1	0,92
7	1,36	0,96	1,04	1,07	1,30	1,09	1
Toplam	7,57	6,90	7,17	6,95	7,45	7,64	6,36

Büro Çalışanlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,33	1,18	1,19	0,95	1,07
2	0,75	1	1,17	1,08	0,77	1,11
3	0,84	0,86	1	1,23	0,82	1,10
4	0,84	0,92	0,81	1	0,77	1,62
5	1,05	1,30	1,21	1,30	1	1,88
6	0,93	0,90	0,91	0,62	0,53	1
Toplam	5,43	6,31	6,29	6,43	4,84	7,78

Büro Çalışanlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,50	0,61	0,45	0,43
2	2,02	1	1,08	0,61	0,71
3	1,65	0,93	1	0,95	1,02
4	2,22	1,63	1,05	1	1,06
5	2,31	1,41	0,98	0,94	1
Toplam	9,19	5,47	4,72	3,95	4,22

Büro Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,06	1,39	1,02
2	0,48	1	0,75	0,75
3	0,72	1,33	1	1,07
4	0,98	1,34	0,93	1
Toplam	3,18	5,73	4,07	3,84

Büro Çalışanlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,27	1,46	1,05	1,04
2	0,79	1	1,26	1,43	1,06
3	0,68	0,80	1	1,50	0,93
4	0,95	0,70	0,67	1	0,70
5	0,96	0,94	1,08	1,43	1
Toplam	4,38	4,70	5,47	6,40	4,74

Büro Çalışanlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,85	1,32	0,95
2	0,54	1	1,54	0,99
3	0,76	0,65	1	1,12
4	1,05	1,02	0,89	1
Toplam	3,35	4,51	4,76	4,06

Acil Serviste Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,21	1,42	1,31	1,04
2	0,82	1	1,03	1,00	0,62
3	0,70	0,97	1	1,02	0,80
4	0,76	1,00	0,98	1	1,03
5	0,96	1,60	1,24	0,97	1
Toplam	4,25	5,79	5,66	5,31	4,50

Ameliyathanede Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,88	0,50	1,01	0,45
2	1,14	1	0,78	0,71	0,64
3	2,01	1,28	1	1,14	0,48
4	0,99	1,40	0,88	1	0,60
5	2,21	1,56	2,10	1,68	1
Toplam	7,35	6,11	5,26	5,54	3,17

İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,71	1,05	0,60	0,60
2	1,40	1	0,61	0,54	0,51
3	0,95	1,63	1	1,16	0,76
4	1,66	1,85	0,86	1	0,98
5	1,66	1,97	1,31	1,02	1
Toplam	6,66	7,16	4,85	4,32	3,85

Hasta Kayıt Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,80	0,62	1,44	0,80
2	1,25	1	1,60	1,25	1,29
3	1,61	0,62	1	2,24	1,61
4	0,69	0,80	0,45	1	0,72
5	1,25	0,78	0,62	1,39	1
Toplam	5,80	4,00	4,29	7,32	5,42

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,92	0,28	0,32	0,33
2	1,08	1	0,48	0,37	0,59
3	3,57	2,08	1	2,08	1,36
4	3,09	2,69	0,48	1	1,92
5	3,04	1,68	0,74	0,52	1
Toplam	11,79	8,38	2,98	4,30	5,20

Çocuk CerrahisiBölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,02	0,88	0,53	0,81
2	0,98	1	1,40	0,73	1,07
3	1,14	0,72	1	0,97	0,90
4	1,89	1,38	1,04	1	1,19
5	1,24	0,94	1,11	0,84	1
Toplam	6,25	5,05	5,42	4,06	4,97

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,00	0,76	0,73	0,72
2	1,00	1	1,00	1,27	0,64
3	1,31	1,00	1	0,98	0,47
4	1,37	0,79	1,02	1	0,60
5	1,39	1,57	2,12	1,66	1
Toplam	6,08	5,37	5,91	5,63	3,43

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,52	0,37	0,80	1,00
2	1,93	1	1,55	3,32	0,80
3	2,67	0,64	1	1,93	0,64
4	1,25	0,30	0,52	1	0,42
5	1,00	1,25	1,55	2,41	1
Toplam	7,85	3,71	5,00	9,47	3,86

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,83	0,85	0,97	0,79
2	0,55	1	0,77	1,67	1,05
3	1,18	1,30	1	0,66	0,88
4	1,03	0,60	1,51	1	1,80
5	1,27	0,95	1,14	0,56	1
Toplam	5,02	5,67	5,27	4,87	5,51

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,51	1,55	1,04	0,87
2	0,66	1	0,38	0,73	1,67
3	0,65	2,61	1	1,25	1,19
4	0,96	1,37	0,80	1	1,12
5	1,16	0,60	0,84	0,89	1
Toplam	4,42	7,09	4,57	4,92	5,85

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,26	0,85	0,51	0,59
2	0,79	1	1,46	0,97	0,61
3	1,17	0,69	1	0,95	0,65
4	1,97	1,04	1,06	1	0,91
5	1,69	1,63	1,54	1,10	1
Toplam	6,62	5,62	5,91	4,52	3,76

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,28	1,68	1,40	1,08
2	0,78	1	1,06	1,12	0,97
3	0,59	0,94	1	0,97	1,06
4	0,72	0,89	1,03	1	0,83
5	0,92	1,03	0,94	1,21	1
Toplam	4,01	5,15	5,71	5,70	4,95

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,68	1,45	0,80	0,82
2	1,46	1	1,17	1,41	1,11
3	0,69	0,85	1	2,52	1,06
4	1,25	0,71	0,40	1	0,80
5	1,21	0,90	0,94	1,25	1
Toplam	5,61	4,15	4,97	6,98	4,79

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,78	1,28	0,82	0,70
2	1,28	1	0,80	1,55	0,37
3	0,78	1,25	1	1,55	0,53
4	1,21	0,64	0,64	1	1,01
5	1,43	2,69	1,87	0,99	1
Toplam	5,70	6,36	5,59	5,92	3,62

Kulak Burun Boğaz Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,03	0,74	1,29	1,08
2	0,97	1	1,85	1,72	1,20
3	1,34	0,54	1	0,75	1,01
4	0,78	0,58	1,34	1	1,37
5	0,93	0,83	0,99	0,73	1
Toplam	5,02	3,98	5,92	5,49	5,66

Kalp ve Damar Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,47	1,25	1,03	0,79
2	0,68	1	0,87	0,67	1,16
3	0,80	1,15	1	0,99	0,83
4	0,97	1,50	1,01	1	0,98
5	1,26	0,86	1,21	1,02	1
Toplam	4,70	5,98	5,35	4,71	4,76

Laboratuvarda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,70	1,34	1,37	1,78
2	0,59	1	1,72	1,55	1,57
3	0,75	0,58	1	1,55	1,41
4	0,73	0,65	0,64	1	1,32
5	0,56	0,64	0,71	0,76	1
Toplam	3,63	4,56	5,41	6,23	7,07

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,35	0,94	0,81	0,51
2	2,82	1	1,32	1,83	0,79
3	1,06	0,76	1	0,96	1,01
4	1,24	0,55	1,04	1	1,34
5	1,96	1,26	0,99	0,75	1
Toplam	8,08	3,92	5,29	5,35	4,65

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,37	0,78	0,78	0,85
2	0,73	1	0,53	1,49	0,85
3	1,27	1,87	1	1,00	0,53
4	1,27	0,67	1,00	1	1,00
5	1,17	1,17	1,87	1,00	1
Toplam	5,45	6,08	5,19	5,28	4,24

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,95	1,00	0,87	0,73
2	1,05	1	0,95	1,69	1,03
3	1,00	1,05	1	0,85	1,10
4	1,15	0,59	1,17	1	1,39
5	1,37	0,98	0,91	0,72	1
Toplam	5,57	4,57	5,04	5,13	5,24

Acil Serviste Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,34	1,19	0,85	0,98	0,99	1,13	0,98
2	0,75	1	0,87	1,10	0,99	1,04	0,82	0,77
3	0,84	1,15	1	0,73	0,95	1,10	1,20	1,24
4	1,17	0,91	1,37	1	1,21	0,97	0,98	0,84
5	1,02	1,01	1,06	0,82	1	1,12	0,85	1,20
6	1,01	0,96	0,91	1,03	0,90	1	1,14	1,16
7	0,88	1,22	0,84	1,02	1,17	0,88	1	1,21
8	1,02	1,30	0,80	1,19	0,83	0,86	0,83	1
Toplam	7,69	8,90	8,04	7,74	8,03	7,96	7,96	8,40

Ameliyathanede Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,75	1,00	1,71	0,43	0,62	0,84	0,71
2	1,34	1	1,32	0,66	0,35	0,42	0,47	0,48
3	1	0,76	1	0,81	0,42	0,46	0,60	0,39
4	0,59	1,51	1,23	1	0,41	0,62	0,69	0,54
5	2,33	2,86	2,37	2,43	1	0,95	1,56	0,84
6	1,62	2,37	2,16	1,61	1,05	1	0,79	0,67
7	1,19	2,11	1,67	1,46	0,64	1,27	1	0,64
8	1,41	2,10	2,57	1,87	1,19	1,49	1,56	1
Toplam	10,47	13,45	13,32	11,54	5,50	6,83	7,51	5,27

İdari İşlerde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,79	0,60	0,91	1,03	1,09	1,25	1,80
2	1,26	1	1,24	1,47	2,16	1,24	1,89	1,45
3	1,66	0,81	1	1,45	1,75	1,47	2,04	2,11
4	1,10	0,68	0,69	1	1,77	0,90	1,08	1,58
5	0,97	0,46	0,57	0,57	1	1,40	1,58	1,37
6	0,92	0,81	0,68	1,11	0,72	1	1,28	1,38
7	0,80	0,53	0,49	0,92	0,63	0,78	1	1,18
8	0,56	0,69	0,47	0,63	0,73	0,72	0,85	1
Toplam	8,26	5,77	5,75	8,07	9,79	8,60	10,98	11,86

Hasta Kayıt Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,75	0,78	0,87	0,50	0,52	0,84	0,80
2	1,33	1	1,35	1,49	1,24	0,87	1,15	1,34
3	1,29	0,74	1	1,61	0,65	0,84	0,81	1,04
4	1,15	0,67	0,62	1	0,60	0,58	0,81	0,70
5	2,00	0,81	1,54	1,66	1	1,00	1,08	0,99
6	1,93	1,15	1,19	1,74	1	1	1,38	1,15
7	1,19	0,87	1,24	1,24	0,93	0,73	1	1,96
8	1,25	0,75	0,96	1,44	1,01	0,87	0,51	1
Toplam	11,15	6,74	8,66	11,05	6,93	6,40	7,57	8,98

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,79	1,28	0,41	0,43	1,28	0,58	0,30
2	1,26	1	1,12	1,00	1,36	1,43	0,51	0,29
3	0,78	0,89	1	0,76	0,59	0,54	0,48	0,39
4	2,42	0,10	1,32	1	1,71	0,97	1,22	0,86
5	2,32	0,73	1,68	0,59	1	0,74	0,64	0,50
6	0,78	0,70	1,87	1,03	1,35	1	0,89	0,74
7	1,72	1,98	2,08	0,82	1,56	1,13	1	1,66
8	3,35	3,47	2,57	1,17	1,99	1,35	0,60	1
Toplam	13,63	10,56	12,92	6,78	10,00	8,43	5,92	5,73

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,14	0,89	1,22	0,75	0,78	0,87	0,67
2	0,88	1	0,84	1,80	0,74	1,07	1,15	0,51
3	1,12	1,19	1	0,80	0,82	1,26	0,83	0,88
4	0,82	0,56	1,26	1	1,49	0,83	0,95	1,53
5	1,33	1,35	1,22	0,67	1	1,29	0,87	1,06
6	1,28	0,94	0,79	1,21	0,78	1	1,14	0,77
7	1,15	0,87	1,20	1,06	1,14	0,88	1	1,22
8	1,49	1,95	1,14	0,66	0,94	1,30	0,82	1
Toplam	9,07	8,99	8,35	8,41	7,67	8,41	7,63	7,65

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,96	1,22	1,08	0,68	0,72	0,83	0,91
2	1,04	1	1,22	1,53	0,95	0,84	1,15	1,18
3	0,82	0,82	1	1,44	0,83	0,99	0,71	0,78
4	0,92	0,65	0,69	1	0,83	1,15	0,84	0,99
5	1,47	1,06	1,21	1,20	1	1,93	2,00	1,00
6	1,39	1,19	1,01	0,87	0,52	1	1,18	1,56
7	1,21	0,87	1,42	1,19	0,50	0,85	1	0,91
8	1,10	0,84	1,29	1,01	1	0,64	1,10	1
Toplam	8,95	7,40	9,05	9,33	6,31	8,13	8,81	8,33

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,64	0,52	1,93	0,30	0,89	0,58	0,64
2	1,55	1	1,25	1,00	0,47	1,93	0,47	1,55
3	1,93	0,80	1	0,95	1,31	0,95	0,71	0,64
4	0,52	1	1,05	1	1,48	0,65	2,37	0,80
5	3,32	2,14	0,76	0,68	1	0,64	0,76	0,52
6	1,13	0,52	1,05	1,53	1,55	1	1,00	0,68
7	1,72	2,14	1,40	0,42	1,31	1	1	1,18
8	1,55	0,64	1,55	1,25	1,93	1,48	0,84	1
Toplam	12,72	8,89	8,58	8,76	9,35	8,55	7,74	7,02

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,22	0,92	1,03	1,05	0,69	0,67	0,64
2	0,82	1	0,86	1,15	0,98	0,98	0,60	0,51
3	1,09	1,16	1	0,43	0,45	0,74	0,66	0,25
4	0,97	0,87	2,33	1	0,24	0,39	0,63	0,40
5	0,96	1,02	2,21	4,21	1	0,44	0,30	0,55
6	1,46	1,02	1,35	2,59	2,26	1	1,25	0,94
7	1,49	1,66	1,51	1,60	3,35	0,80	1	1,42
8	1,56	1,95	4,00	2,52	1,81	1,07	0,70	1
Toplam	9,34	9,91	14,18	14,52	11,14	6,11	5,81	5,71

Yoğun Bakım Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,91	1,00	1,16	0,94	0,79	1,15	1,12
2	0,52	1	1,15	1,37	1,16	0,49	0,41	0,59
3	1,00	0,87	1	1,21	0,63	0,65	1,02	1,37
4	0,87	0,73	0,82	1	0,83	0,92	1,04	0,59
5	1,077	0,86	1,59	1,21	1	0,96	1,12	1,42
6	1,27	2,04	1,55	1,09	1,04	1	1,03	0,68
7	0,87	2,47	0,98	0,96	0,90	0,97	1	0,95
8	0,89	1,69	0,73	1,69	0,70	1,47	1,05	1
Toplam	7,48	11,56	8,83	9,68	7,19	7,25	7,81	7,74

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,38	0,49	0,52	0,37	0,33	0,48	0,45
2	2,61	1	0,66	1,40	0,58	1,15	0,70	1,05
3	2,06	1,51	1	1,06	0,76	1,00	0,79	1,08
4	1,94	0,72	0,95	1	0,48	0,51	0,70	0,83
5	2,73	1,72	1,32	2,09	1	1,01	1,38	0,83
6	3,05	0,87	1,00	1,97	0,99	1	0,95	0,66
7	2,08	1,43	1,26	1,43	0,73	1,05	1	0,52
8	2,21	0,96	0,93	1,20	1,21	1,51	1,93	1
Toplam	17,68	8,59	7,60	10,65	6,11	7,56	7,94	6,42

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,51	1,64	1,22	0,72	1,39	1,42	1,59
2	0,66	1	1,25	1,98	0,85	0,84	1,67	1,72
3	0,61	0,80	1	0,86	1,03	0,38	0,80	1,00
4	0,82	0,51	1,16	1	1,39	0,90	0,90	1,06
5	1,40	1,18	0,97	0,72	1	1,84	1,82	1,77
6	0,72	1,19	2,65	1,12	0,54	1	2,42	1,83
7	0,70	0,60	1,25	1,11	0,55	0,41	1	0,64
8	0,63	0,58	1,00	0,95	0,57	0,55	1,57	1
Toplam	6,55	7,36	10,91	8,94	6,65	7,30	11,60	10,60

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,15	0,72	1,00	1,31	2,67	1,00	0,47
2	0,87	1	0,84	1,39	0,90	1,39	1,73	0,90
3	1,39	1,19	1	1,12	1,72	1,72	1,55	0,90
4	1	0,72	0,90	1	1,72	1,12	2,03	0,72
5	0,76	1,11	0,58	0,58	1	1,26	1,63	0,64
6	0,38	0,72	0,58	0,90	0,80	1	0,52	0,30
7	1	0,58	0,64	0,49	0,61	1,93	1	0,52
8	2,14	1,12	1,12	1,39	1,55	3,35	1,93	1
Toplam	8,54	7,57	6,38	7,87	9,61	14,43	11,40	5,44

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,68	0,63	0,39	0,66	0,60	1,67	0,50
2	1,46	1	1,28	0,70	1,14	0,76	1,31	0,42
3	1,59	0,78	1	1,44	0,78	0,83	1,03	1,43
4	2,56	1,43	0,70	1	0,23	2,39	0,42	1,24
5	1,51	0,87	1,28	4,28	1	0,61	1,63	1,18
6	1,68	1,31	1,21	0,42	1,63	1	2,69	0,90
7	0,60	0,76	0,97	2,41	0,61	0,37	1	1,35
8	1,98	2,41	0,70	0,81	0,85	1,11	0,74	1
Toplam	12,38	9,25	7,75	11,45	6,91	7,67	10,49	8,02

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	2,59	0,80	0,46	0,58	0,35	0,48	0,28
2	0,39	1	1,00	0,38	0,55	0,54	0,75	0,28
3	1,25	0,10	1	0,50	0,70	0,50	0,69	0,39
4	2,19	2,63	1,99	1	1,12	0,48	0,94	0,42
5	1,73	1,82	1,42	0,89	1	0,82	0,89	0,43
6	2,86	1,86	1,98	2,08	1,23	1	0,35	0,65
7	2,08	1,33	1,44	1,07	1,12	2,86	1	0,87
8	3,60	3,53	2,57	2,38	2,33	1,55	1,14	1
Toplam	15,10	15,75	12,21	8,76	8,62	8,09	6,25	4,32

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,96	1,29	1,06	0,62	0,66	1,14	0,77
2	1,04	1	0,66	1,55	1,39	1,09	1,07	1,23
3	0,78	1,51	1	1,04	0,77	1,12	0,85	0,95
4	0,94	0,65	0,96	1	0,99	1,17	0,68	1,09
5	1,61	0,72	1,29	1,02	1	1,04	1,02	0,89
6	1,51	0,92	0,89	0,85	0,96	1	1,13	1,00
7	0,88	0,94	1,18	1,47	0,98	0,89	1	1,01
8	1,30	0,81	1,05	0,91	1,12	1,00	0,99	1
Toplam	9,04	7,51	8,32	8,90	7,85	7,97	7,87	7,96

Laboratuvarda Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,14	1,35	1,11	1,24	0,67	2,03	3,11
2	0,88	1	2,40	2,79	2,43	1,92	2,77	3,21
3	0,74	0,42	1	2,32	2,56	1,68	0,81	1,41
4	0,90	0,36	0,43	1	1,34	1,80	1,99	2,01
5	0,81	0,41	0,39	0,75	1	1,76	1,48	1,69
6	1,49	0,52	0,60	0,56	0,57	1	2,63	2,28
7	0,49	0,36	1,24	0,50	0,68	0,38	1	0,81
8	0,32	0,31	0,71	0,50	0,60	0,44	1,24	1
Toplam	6,63	4,52	8,12	9,52	10,40	9,64	13,94	15,52

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,39	0,89	1,03	0,85	0,61	1,47	0,62
2	0,72	1	1,43	1,25	0,71	0,75	0,78	0,44
3	1,12	0,70	1	0,69	1,18	1,86	1,09	0,77
4	0,97	0,80	1,46	1	1,47	1,49	1,77	0,70
5	1,18	1,42	0,84	0,68	1	1,49	1,10	1,04
6	1,65	1,33	0,54	0,67	0,67	1	1,68	1,05
7	0,68	1,28	0,92	0,57	0,91	0,60	1	0,59
8	1,61	2,29	1,29	1,43	0,97	0,95	1,69	1
Toplam	8,93	10,20	8,38	7,31	7,76	8,76	10,57	6,21

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,85	0,53	0,53	0,62	0,62	3,00	1,58
2	1,17	1	1,14	1,74	1,87	0,73	1,04	1,04
3	1,87	0,88	1	1,87	0,73	0,76	1,37	0,73
4	1,87	0,57	0,53	1	1,87	0,57	0,57	0,57
5	1,60	0,53	1,37	0,53	1	0,96	0,32	0,55
6	1,60	1,37	1,32	1,74	1,04	1	0,35	0,53
7	0,33	0,97	0,73	1,74	3,15	2,86	1	0,73
8	0,63	0,97	1,37	1,74	1,81	1,87	1,37	1
Toplam	10,08	7,14	8,00	10,92	12,10	9,39	9,01	6,74

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,54	0,98	0,68	0,68	0,46	0,63	0,82
2	0,65	1	1,65	0,78	0,50	0,81	0,76	0,48
3	1,03	0,61	1	0,66	0,66	0,68	0,58	0,58
4	1,46	1,28	1,53	1	0,54	0,76	0,61	0,87
5	1,48	2,00	1,53	1,85	1	0,62	0,66	1,75
6	2,20	1,24	1,48	1,31	1,62	1	1,15	1,02
7	1,59	1,32	1,73	1,63	1,51	0,87	1	0,98
8	1,22	2,10	1,73	1,15	0,57	0,98	1,03	1
Toplam	10,62	11,09	11,62	9,07	7,08	6,17	6,41	7,49

Acil Servis Çalışanlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,10	0,99	0,70	0,71	0,68	0,72
2	0,91	1	0,95	0,85	0,67	0,94	1,00
3	1,01	1,05	1	0,63	0,94	0,94	1,01
4	1,42	1,18	1,59	1	1,47	0,99	1,23
5	1,40	1,49	1,06	0,68	1	1,03	1,02
6	1,48	1,06	1,07	1,01	0,97	1	0,95
7	1,39	1,00	0,99	0,81	0,98	1,05	1
Toplam	8,62	7,88	7,65	5,68	6,75	6,63	6,92

Ameliyathane Çalışanlarına Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,98	0,26	0,29	0,25	0,32	0,34
2	1,02	1	0,54	0,51	0,52	0,55	0,56
3	3,89	1,87	1	0,51	0,75	0,59	0,66
4	3,44	1,96	1,98	1	0,59	0,67	0,63
5	3,99	1,92	1,34	1,71	1	0,71	0,50
6	3,10	1,83	1,71	1,49	1,41	1	0,51
7	2,94	1,80	1,51	1,59	1,99	1,96	1
Toplam	19,38	11,34	8,32	7,09	6,50	5,80	4,20

İdari İşlerde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,39	0,91	0,47	0,39	0,52	0,51
2	0,72	1	0,78	1,10	1,15	1,13	1,08
3	1,10	1,28	1	1,23	1,23	1,72	1,43
4	2,13	0,91	0,81	1	1,52	1,06	0,72
5	2,56	0,87	0,82	0,66	1	0,60	0,67
6	1,94	0,88	0,58	0,95	1,66	1	0,66
7	1,97	0,92	0,70	1,39	1,49	1,52	1
Toplam	11,42	7,25	5,59	6,80	8,43	7,55	6,07

Hasta Kayıt Hizmetlerinde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,44	1,20	1,35	0,72	1,04	0,66
2	0,69	1	0,99	1,00	1,05	0,62	0,69
3	0,83	1,01	1	1,25	0,96	0,90	0,86
4	0,74	1,00	0,80	1	1,21	1,16	1,21
5	1,39	0,96	1,04	0,83	1	2,33	0,77
6	0,96	1,61	1,11	0,86	0,43	1	1,80
7	1,51	1,44	1,16	0,83	1,30	0,56	1
Toplam	7,13	8,45	7,30	7,12	6,66	7,61	7,00

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,67	1,26	1,56	0,36	1,40	0,45
2	1,49	1	1,55	1,26	1,15	1,71	1,38
3	0,79	0,64	1	1,03	0,56	0,67	0,59
4	0,64	0,79	0,97	1	2,20	1,44	1,63
5	2,81	0,87	1,79	0,45	1	1,78	1,68
6	0,71	0,59	1,49	0,69	0,56	1	1,89
7	2,20	0,73	1,68	0,61	0,59	0,53	1
Toplam	9,65	5,29	9,75	6,61	6,42	8,53	8,63

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,69	0,69	1,11	0,37	0,86	0,66
2	1,44	1	1,02	0,82	0,96	1,12	0,59
3	1,45	0,98	1	0,71	0,72	1,08	1,00
4	0,90	1,22	1,42	1	0,89	0,92	0,60
5	2,69	1,05	1,40	1,12	1	1,06	0,95
6	1,16	0,89	0,92	1,08	0,95	1	0,67
7	1,51	1,69	1,00	1,68	1,06	1,49	1
Toplam	10,15	7,52	7,44	7,52	5,94	7,54	5,47

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,83	0,86	0,90	0,80	1,11	1,39
2	1,20	1	1,27	1,11	1,23	1,22	1,09
3	1,16	0,79	1	0,72	0,92	0,92	0,82
4	1,11	0,90	1,39	1	2,08	1,88	1,39
5	1,25	0,81	1,09	0,48	1	1,03	1,08
6	0,90	0,82	1,09	0,53	0,97	1	0,81
7	0,72	0,92	1,21	0,72	0,93	1,24	1
Toplam	7,34	6,07	7,92	5,47	7,92	8,40	7,57

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,38	0,89	0,80	1,00	0,80	2,41
2	0,72	1	1,00	2,18	2,04	0,89	0,89
3	1,12	1,00	1	0,64	1,55	1,55	0,57
4	1,25	0,46	1,55	1	1,16	3,32	2,18
5	1,00	0,49	0,64	0,86	1	0,80	1,31
6	1,25	1,12	0,64	0,30	1,25	1	0,95
7	0,42	1,12	1,75	0,46	0,76	1,05	1
Toplam	6,76	6,58	7,48	6,24	8,76	9,42	9,31

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	2,05	1,27	0,84	0,80	0,53	0,90
2	0,49	1	0,51	0,45	0,54	0,46	0,36
3	0,79	1,98	1	0,46	0,37	0,38	0,81
4	1,19	2,24	2,15	1	0,41	0,43	0,58
5	1,26	1,84	2,73	2,44	1	0,68	0,51
6	1,89	2,20	2,64	2,34	1,47	1	0,41
7	1,12	2,76	1,24	1,74	1,96	2,45	1
Toplam	7,73	14,07	11,54	9,27	6,54	5,92	4,56

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,46	0,92	0,74	0,75	0,86	1,19
2	0,68	1	1,67	1,34	0,59	0,48	0,69
3	1,09	0,60	1	1,15	0,97	1,05	0,91
4	1,36	0,75	0,87	1	0,90	0,60	1,07
5	1,34	1,70	1,03	1,11	1	0,79	0,91
6	1,16	2,09	0,95	1,68	1,27	1	0,90
7	0,84	1,46	1,10	0,94	1,10	1,11	1
Toplam	7,47	9,06	7,53	7,96	6,57	5,90	6,66

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,49	0,42	0,38	0,36	0,33	0,52
2	2,03	1	0,43	0,63	0,50	0,50	0,49
3	2,36	2,30	1	0,53	0,51	0,45	0,49
4	2,63	1,60	1,89	1	0,90	0,66	1,13
5	2,81	2,00	1,97	1,11	1	0,30	0,90
6	3,02	2,01	2,23	1,51	3,39	1	1,03
7	1,91	2,05	2,03	0,89	1,11	0,97	1
Toplam	15,75	11,45	9,98	6,04	7,76	4,21	5,56

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,08	1,73	2,20	1,28	1,88	1,77
2	0,92	1	2,68	1,82	1,69	1,54	2,04
3	0,58	0,37	1	1,00	1,12	0,85	0,80
4	0,45	0,55	1,00	1	1,39	1,11	1,46
5	0,78	0,59	0,89	0,72	1	0,98	0,72
6	0,53	0,65	1,17	0,90	1,02	1	0,92
7	0,57	0,49	1,25	0,68	1,39	1,09	1
Toplam	4,83	4,74	9,72	8,33	8,89	8,45	8,72

NörolojiBölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,72	0,52	0,25	0,38	0,20	0,44
2	1,39	1	0,21	0,19	0,54	0,23	0,33
3	1,92	4,78	1	1,12	1,89	1,25	1,73
4	3,94	5,34	0,90	1	1,87	1,12	1,73
5	2,65	1,84	0,53	0,53	1	0,64	0,90
6	4,90	4,28	0,80	0,90	1,55	1	1,36
7	2,27	3,00	0,58	0,58	1,12	0,74	1
Toplam	18,07	20,96	4,54	4,57	8,35	5,18	7,49

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,82	0,59	0,60	0,74	0,72	0,52
2	1,21	1	0,74	0,65	0,68	0,87	0,63
3	1,69	1,34	1	0,35	0,29	0,80	0,61
4	1,67	1,54	2,83	1	0,72	0,65	0,85
5	1,34	1,46	3,44	1,39	1	1,21	1,21
6	1,39	1,14	1,25	1,54	0,82	1	0,83
7	1,92	1,59	1,65	1,17	0,82	1,20	1
Toplam	10,23	8,91	11,49	6,70	5,08	6,46	5,65

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	3,00	0,87	0,97	0,76	0,77	0,46
2	0,33	1	0,83	0,83	0,48	0,54	0,57
3	1,14	1,21	1	0,79	1,25	1,37	3,02
4	1,03	1,20	1,26	1	2,19	1,73	1,98
5	1,32	2,07	0,80	0,46	1	1,90	1,98
6	1,30	1,85	0,73	0,58	0,53	1	2,28
7	2,19	1,77	0,33	0,50	0,50	0,44	1
Toplam	8,30	12,09	5,82	5,14	6,72	7,75	11,29

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,28	0,77	0,88	0,80	0,58	1,29
2	0,78	1	1,05	1,00	0,86	0,97	0,97
3	1,30	0,95	1	1,29	1,33	1,39	0,69
4	1,13	1,00	0,77	1	0,51	0,85	1,12
5	1,25	1,16	0,75	1,97	1	0,80	1,13
6	1,73	1,04	0,72	1,17	1,25	1	0,67
7	0,77	1,03	1,44	0,89	0,88	1,49	1
Toplam	7,97	7,45	6,51	8,20	6,64	7,07	6,88

LaboratuvardaÇalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	3,10	3,10	1,86	1,41	2,63	2,01
2	0,32	1	2,28	1,12	3,02	1,35	1,73
3	0,32	0,44	1	0,79	0,80	1,51	0,81
4	0,54	0,89	1,26	1	0,70	1,43	1,30
5	0,71	0,33	1,25	1,43	1	1,63	1,17
6	0,38	0,74	0,66	0,70	0,61	1	1,09
7	0,50	0,58	1,23	0,77	0,85	0,91	1
Toplam	3,77	7,08	10,78	7,67	8,39	10,46	9,12

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,94	1,09	0,78	1,41	0,58	1,59
2	1,06	1	1,03	0,87	1,48	0,52	1,53
3	0,92	0,97	1	1,00	1,23	0,62	0,77
4	1,29	1,15	1,00	1	0,96	0,86	1,65
5	0,71	0,68	0,81	1,05	1	0,67	1,93
6	1,72	1,94	1,60	1,16	1,50	1	1,36
7	0,63	0,65	1,29	0,61	0,52	0,74	1
Toplam	7,33	7,33	7,83	6,45	8,09	4,98	9,83

Organ NakliBölümündeÇalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,87	1,87	0,53	0,73	0,73	0,40
2	0,53	1	1,00	1,00	0,86	0,53	0,53
3	0,53	1,00	1	0,53	1,37	0,53	1,00
4	1,87	1,00	1,87	1	0,73	0,73	0,78
5	1,37	1,16	0,73	1,37	1	0,42	0,57
6	1,37	1,87	1,87	1,37	2,39	1	0,57
7	2,47	1,87	1,00	1,27	1,74	1,74	1
Toplam	9,15	9,78	9,35	7,08	8,82	5,69	4,87

Temizlik İşlerindeÇalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	2,37	1,72	0,92	0,53	0,78	0,74
2	0,42	1	1,76	0,91	1,14	1,33	0,56
3	0,58	0,57	1	1,14	0,74	1,41	0,50
4	1,09	1,10	0,87	1	0,54	1,02	1,14
5	1,89	0,88	1,36	1,84	1	1,69	1,43
6	1,28	0,75	0,71	0,98	0,59	1	1,43
7	1,35	1,79	1,98	0,88	0,70	0,70	1
Toplam	7,60	8,46	9,40	7,68	5,24	7,94	6,79

Acil Servis Çalışanlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,12	0,96	1,17	1,02	0,99
2	0,90	1	1,10	1,14	0,90	1,01
3	1,05	0,91	1	1,22	1,18	1,00
4	0,86	0,87	0,82	1	0,88	1,09
5	0,98	1,11	0,85	1,14	1	1,04
6	1,01	0,99	1,00	0,92	0,96	1
Toplam	5,79	6,00	5,72	6,59	5,94	6,14

Ameliyathane Çalışanlarına Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,65	0,91	0,91	0,90	1,04
2	1,54	1	0,65	0,69	0,75	0,70
3	1,10	1,53	1	0,87	0,67	0,76
4	1,10	1,46	1,15	1	0,72	0,89
5	1,11	1,34	1,49	1,39	1	0,66
6	0,96	1,43	1,32	1,13	1,51	1
Toplam	6,81	7,41	6,51	5,98	5,56	5,04

İdari İşlerde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,61	1,10	1,11	0,87	1,00
2	0,62	1	1,11	0,88	0,84	0,88
3	0,91	0,90	1	1,47	0,66	0,66
4	0,90	1,14	0,68	1	0,92	0,81
5	1,15	1,20	1,53	1,09	1	1,42
6	1,00	1,14	1,52	1,23	0,71	1
Toplam	5,58	6,98	6,93	6,78	4,98	5,77

Hasta Kayıt Hizmetlerinde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,92	0,60	0,71	0,67	0,67
2	1,08	1	0,75	0,86	0,75	1,00
3	1,67	1,34	1	0,83	0,97	0,86
4	1,40	1,16	1,20	1	0,92	1,16
5	1,50	1,34	1,03	1,08	1	1,20
6	1,50	1,00	1,16	0,86	0,83	1
Toplam	8,15	6,76	5,74	5,35	5,13	5,89

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,61	0,65	0,62	0,58	0,55
2	1,63	1	1,24	1,22	1,34	0,46
3	1,53	0,81	1	0,54	0,44	0,61
4	1,61	0,82	1,84	1	0,33	1,48
5	1,73	0,74	2,30	2,99	1	0,92
6	1,81	2,16	1,65	0,68	1,08	1
Toplam	9,31	6,14	8,68	7,05	4,77	5,02

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,40	0,73	1,07	1,15	0,72
2	0,71	1	0,87	0,78	0,55	0,77
3	1,38	1,15	1	0,68	1,11	1,19
4	0,94	1,28	1,48	1	0,87	0,82
5	0,87	1,82	0,90	1,15	1	0,55
6	1,40	1,31	0,84	1,22	1,82	1
Toplam	6,29	7,96	5,81	5,89	6,50	5,05

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,30	1,93	1,47	1,21	1,38
2	0,77	1	1,22	0,94	1,37	0,98
3	0,52	0,82	1	0,94	0,89	1,03
4	0,68	1,07	1,06	1	0,94	1,27
5	0,83	0,73	1,12	1,06	1	1,06
6	0,73	1,02	0,97	0,78	0,95	1
Toplam	4,52	5,94	7,31	6,19	6,35	6,72

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,25	1,55	1,55	0,72	0,52
2	0,80	1	1,00	2,60	0,33	0,80
3	0,64	1,00	1	0,80	0,57	0,95
4	0,64	0,38	1,25	1	1,93	1,25
5	1,38	3,06	1,75	0,52	1	1,55
6	1,93	1,25	1,05	0,80	0,64	1
Toplam	6,40	7,93	7,59	7,28	5,20	6,07

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,63	0,69	0,82	0,76	0,98
2	1,60	1	0,65	0,91	1,07	0,92
3	1,44	1,54	1	1,11	0,78	0,66
4	1,22	1,10	0,90	1	0,84	0,80
5	1,32	0,94	1,29	1,19	1	0,90
6	1,02	1,09	1,53	1,25	1,11	1
Toplam	7,60	6,28	6,06	6,28	5,55	5,26

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,38	1,36	0,82	1,37	0,80
2	0,73	1	1,16	1,58	1,11	1,30
3	0,73	0,86	1	1,45	1,14	1,15
4	1,21	0,63	0,69	1	0,90	0,65
5	0,73	0,90	0,88	1,11	1	0,72
6	1,25	0,77	0,87	1,55	1,40	1
Toplam	5,65	5,54	5,96	7,52	6,91	5,62

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,92	1,04	0,63	0,59	0,86
2	1,09	1	1,18	0,60	0,85	0,68
3	0,97	0,85	1	1,09	0,75	0,79
4	1,58	1,66	0,91	1	0,89	1,01
5	1,69	1,18	1,34	1,12	1	0,74
6	1,16	1,46	1,26	0,99	1,34	1
Toplam	7,48	7,07	6,73	5,44	5,42	5,09

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,22	1,21	0,90	0,94	1,08
2	0,82	1	1,63	0,36	0,72	0,66
3	0,83	0,61	1	1,63	1,17	1,59
4	1,11	2,76	0,61	1	2,14	1,25
5	1,06	1,38	0,85	0,47	1	0,95
6	0,93	1,51	0,63	0,80	1,05	1
Toplam	5,74	8,49	5,94	5,16	7,03	6,53

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	2,02	0,94	0,80	1,43	0,90
2	0,50	1	0,70	0,68	0,47	0,59
3	1,06	1,43	1	0,80	1,12	0,81
4	1,25	1,46	1,25	1	0,72	1,31
5	0,70	2,14	0,90	1,39	1	1,00
6	1,11	1,71	1,24	0,76	1,00	1
Toplam	5,61	9,76	6,02	5,44	5,73	5,61

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,63	1,65	1,18	0,57	1,53
2	1,59	1	0,46	0,65	1,18	1,03
3	0,61	2,16	1	1,21	1,46	0,59
4	0,84	1,54	0,82	1	0,53	0,59
5	1,76	0,84	0,68	1,87	1	1,76
6	0,66	0,97	1,69	1,69	0,57	1
Toplam	6,46	7,14	6,31	7,60	5,32	6,51

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,74	1,58	1,10	0,64	1,05
2	1,34	1	1,58	0,82	0,82	1,24
3	0,63	0,63	1	0,50	1,28	0,97
4	0,91	1,23	1,98	1	0,74	0,62
5	1,57	1,23	0,78	1,34	1	0,71
6	0,95	0,81	1,03	1,61	1,40	1
Toplam	6,41	5,64	7,95	6,38	5,88	5,59

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,56	2,03	1,16	1,23	1,23
2	0,64	1	0,70	0,95	1,02	0,63
3	0,49	1,42	1	1,13	1,81	1,23
4	0,86	1,05	0,88	1	1,29	0,77
5	0,82	0,98	0,55	0,78	1	0,89
6	0,82	1,58	0,82	1,29	1,12	1
Toplam	4,62	7,59	5,98	6,32	7,47	5,76

Laboratuvarda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,78	1,68	1,77	1,58	2,14
2	0,56	1	1,14	1,13	0,83	1,44
3	0,60	0,88	1	2,19	1,56	1,40
4	0,56	0,88	0,46	1	1,06	1,64
5	0,63	1,20	0,64	0,94	1	2,62
6	0,47	0,69	0,71	0,61	0,38	1
Toplam	3,82	6,44	5,62	7,65	6,41	10,24

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,74	1,26	0,77	0,97	0,51
2	1,35	1	1,72	0,80	0,80	0,97
3	0,79	0,58	1	0,81	0,56	1,45
4	1,29	1,25	1,23	1	1,01	1,19
5	1,03	1,25	1,78	0,99	1	1,62
6	1,96	1,03	0,69	0,84	0,62	1
Toplam	7,43	5,85	7,68	5,22	4,95	6,76

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,37	1,37	1,37	1,00	0,55
2	0,73	1	0,58	0,73	0,55	0,55
3	0,73	1,72	1	0,55	1,04	0,76
4	0,73	1,37	1,81	1	0,81	1,00
5	1,00	1,81	0,96	1,23	1	0,96
6	1,81	1,81	1,32	1,00	1,04	1
Toplam	6,00	9,07	7,04	5,88	5,44	4,83

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,59	1,78	0,65	1,21	0,98
2	0,63	1	1,66	0,97	0,67	0,82
3	0,56	0,60	1	1,12	1,18	0,47
4	1,54	1,03	0,90	1	0,92	1,28
5	0,82	1,50	0,84	1,09	1	0,74
6	1,03	1,21	2,12	0,78	1,36	1
Toplam	5,58	6,94	8,30	5,60	6,34	5,28

Acil Servis Çalışanlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,91	0,98	0,88	0,80
2	1,10	1	0,83	0,87	0,89
3	1,02	1,21	1	1,12	1,12
4	1,14	1,15	0,90	1	1,15
5	1,25	1,12	0,89	0,87	1
Toplam	5,51	5,39	4,59	4,73	4,97

Ameliyathane Çalışanlarına Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,95	0,40	0,31	0,41
2	1,05	1	0,43	0,46	0,71
3	2,52	2,33	1	0,61	0,78
4	3,27	2,17	1,65	1	1,05
5	2,44	1,41	1,28	0,95	1
Toplam	10,28	7,87	4,75	3,32	3,96

İdari İşlerde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,83	0,76	0,75	0,52
2	1,20	1	1,86	1,11	1,16
3	1,32	0,54	1	1,73	1,19
4	1,33	0,90	0,58	1	1,46
5	1,92	0,86	0,84	0,69	1
Toplam	6,77	4,13	5,03	5,28	5,33

Hasta Kayıt Hizmetlerinde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,30	0,96	0,96	0,83
2	0,77	1	0,89	1,29	0,83
3	1,04	1,13	1	1,05	0,67
4	1,04	0,78	0,96	1	1,12
5	1,21	1,20	1,50	0,89	1
Toplam	5,06	5,40	5,31	5,19	4,44

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,58	0,48	0,78	0,46
2	1,72	1	1,78	0,91	1,06
3	2,08	0,56	1	0,54	0,33
4	1,28	1,09	1,84	1	0,54
5	2,17	0,95	3,04	1,87	1
Toplam	8,25	4,18	8,15	5,11	3,38

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,83	0,89	0,56	0,91
2	1,21	1	0,82	0,65	0,62
3	1,12	1,22	1	1,10	0,76
4	1,78	1,53	0,91	1	0,92
5	1,10	1,60	1,32	1,08	1
Toplam	6,21	6,18	4,94	4,40	4,21

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,82	0,81	0,89	0,86
2	1,22	1	1,28	0,74	0,72
3	1,24	0,78	1	0,48	0,48
4	1,12	1,35	2,09	1	1,10
5	1,16	1,38	2,10	0,91	1
Toplam	5,75	5,32	7,28	4,02	4,16

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,11	1,84	0,80	1,31
2	0,90	1	0,80	0,68	1,25
3	0,54	1,25	1	0,57	0,80
4	1,25	1,48	1,75	1	1,72
5	0,76	0,80	1,25	0,58	1
Toplam	4,45	5,63	6,63	3,64	6,08

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,88	0,74	0,88	0,96
2	1,14	1	1,37	0,91	0,81
3	1,35	0,73	1	1,21	1,07
4	1,13	1,10	0,83	1	1,32
5	1,05	1,24	0,93	0,76	1
Toplam	5,67	4,95	4,87	4,75	5,16

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,28	1,11	0,34	0,38
2	0,78	1	0,47	0,34	1,27
3	0,90	2,15	1	1,09	2,10
4	2,98	2,92	0,91	1	1,82
5	2,64	0,79	0,48	0,55	1
Toplam	8,31	8,14	3,96	3,32	6,57

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,75	0,65	0,56	0,64
2	1,33	1	0,78	0,82	0,63
3	1,53	1,28	1	0,82	0,88
4	1,77	1,23	1,22	1	1,04
5	1,57	1,60	1,14	0,96	1
Toplam	7,20	5,86	4,80	4,16	4,18

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,73	0,51	1,06	0,95
2	0,58	1	1,08	0,76	0,63
3	1,98	0,92	1	1,54	1,12
4	0,95	1,32	0,65	1	0,87
5	1,05	1,60	0,90	1,15	1
Toplam	5,55	6,57	4,13	5,51	4,56

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,64	0,90	0,52	0,39
2	1,55	1	0,90	0,47	0,42
3	1,12	1,11	1	0,55	0,61
4	1,92	2,14	1,81	1	1,06
5	2,56	2,37	1,63	0,94	1
Toplam	8,14	7,26	6,24	3,48	3,49

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,06	0,82	0,85	0,78
2	0,94	1	0,51	1,54	0,62
3	1,21	1,97	1	1,32	0,54
4	1,17	0,65	0,76	1	2,58
5	1,28	1,60	1,84	0,39	1
Toplam	5,61	6,28	4,93	5,10	5,53

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,50	1,00	1,10	0,37
2	1,98	1	1,47	0,71	0,38
3	1,00	0,68	1	1,01	0,62
4	0,91	1,41	0,99	1	0,72
5	2,68	2,63	1,63	1,38	1
Toplam	7,57	6,22	6,09	5,19	3,09

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,04	1,14	1,09	0,92
2	0,97	1	1,35	1,08	0,72
3	0,88	0,74	1	1,46	0,90
4	0,92	0,93	0,68	1	0,98
5	1,08	1,39	1,11	1,02	1
Toplam	4,84	5,10	5,28	5,65	4,52

Laboratuvarda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları ile İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,87	1,63	2,26	1,70
2	0,54	1	1,17	1,26	1,38
3	0,61	0,85	1	1,62	0,95
4	0,44	0,80	0,62	1	0,69
5	0,59	0,72	1,05	1,46	1
Toplam	3,18	5,24	5,47	7,59	5,73

Ortopedi ve Travmatoloji BölümündeÇalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,22	0,87	1,30	0,53
2	0,82	1	1,06	0,74	0,69
3	1,15	0,94	1	0,90	1,62
4	0,77	1,35	1,11	1	0,84
5	1,88	1,44	0,62	1,19	1
Toplam	5,63	5,96	4,65	5,13	4,69

Organ NakliBölümündeÇalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,37	1,00	0,76	0,76
2	0,73	1	0,76	1,00	0,73
3	1,00	1,32	1	0,61	0,46
4	1,32	1,00	1,64	1	0,63
5	1,32	1,37	2,17	1,58	1
Toplam	5,37	6,06	6,57	4,95	3,58

Temizlik İşlerindeÇalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,79	1,12	1,14	0,87
2	0,56	1	0,63	0,97	0,97
3	0,90	1,59	1	2,20	1,87
4	0,87	1,03	0,46	1	0,98
5	1,15	1,03	0,53	1,03	1
Toplam	4,48	6,45	3,73	6,33	5,68

Acil Servis Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,27	1,12	1,11
2	0,79	1	0,74	1,32
3	0,89	1,34	1	1,05
4	0,90	0,76	0,95	1
Toplam	3,58	4,37	3,82	4,48

Ameliyathane Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	0,51	0,67	0,83
2	1,96	1	0,93	0,96
3	1,49	1,07	1	1,49
4	1,21	1,04	0,67	1
Toplam	5,65	3,63	3,28	4,27

İdari işlerde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,51	1,02	0,59
2	0,66	1	0,50	0,46
3	0,98	1,98	1	0,78
4	1,71	2,18	1,28	1
Toplam	4,35	6,66	3,81	2,82

Hasta Kayıt HizmetlerindeÇalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,51	1,34	0,89
2	0,40	1	1,61	0,87
3	0,75	0,62	1	1,44
4	1,12	1,15	0,69	1
Toplam	3,26	5,28	4,65	4,20

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,13	1,57	2,10
2	0,47	1	0,51	1,56
3	0,64	1,97	1	1,79
4	0,48	0,64	0,56	1
Toplam	2,58	5,74	3,64	6,45

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,15	1,33	1,53
2	0,87	1	1,45	0,63
3	0,75	0,69	1	0,63
4	0,65	1,58	1,59	1
Toplam	3,27	4,42	5,37	3,80

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	3,15	1,84	2,39
2	0,32	1	1,15	1,29
3	0,54	0,87	1	2,60
4	0,42	0,78	0,38	1
Toplam	2,28	5,79	4,38	7,28

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,55	1,84	1,23
2	0,64	1	0,52	0,52
3	0,54	1,93	1	0,80
4	0,82	1,93	1,25	1
Toplam	3,00	6,42	4,60	3,55

Kadın Hastalıkları ve DoğumBölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1,00	4,02	2,67	2,81
2	0,25	1,00	1,58	1,22
3	0,37	0,63	1,00	1,33
4	0,36	0,82	0,75	1,00
Toplam	1,98	6,47	6,00	6,37

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,26	1,44	1,65
2	0,44	1	0,84	0,66
3	0,69	1,19	1	1,09
4	0,61	1,51	0,92	1
Toplam	2,74	5,96	4,20	4,40

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,19	1,00	0,88
2	0,84	1	0,88	0,84
3	1,00	1,14	1	0,49
4	1,14	1,19	2,05	1
Toplam	3,97	4,52	4,93	3,21

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,25	0,95	0,76
2	0,80	1	0,68	0,76
3	1,05	1,47	1	1,05
4	1,31	1,32	0,95	1
Toplam	4,16	5,04	3,59	3,57

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,00	1,46	1,06
2	0,50	1	0,54	0,68
3	0,68	1,85	1	0,80
4	0,94	1,48	1,25	1
Toplam	3,12	6,33	4,25	3,54

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,31	1,25	0,43
2	0,76	1	0,55	0,50
3	0,80	1,82	1	1,01
4	2,35	1,98	0,99	1
Toplam	4,91	6,12	3,79	2,94

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,40	0,52	0,74
2	0,71	1	0,95	0,89
3	1,94	1,05	1	1,15
4	1,34	1,13	0,87	1
Toplam	5,00	4,58	3,34	3,78

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,09	1,28	1,50
2	0,91	1	1,04	1,25
3	0,78	0,96	1	1,73
4	0,66	0,80	0,58	1
Toplam	3,36	3,85	3,90	5,49

Laboratuvarda Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,76	1,03	1,30
2	0,57	1	1,86	0,90
3	0,97	0,54	1	1,16
4	0,77	1,11	0,86	1
Toplam	3,31	4,41	4,75	4,35

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,03	1,15	0,88
2	0,97	1	1,04	1,17
3	0,87	0,96	1	1,19
4	1,14	0,85	0,84	1
Toplam	3,98	3,84	4,03	4,24

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,37	1,87	2,56
2	0,73	1	1,42	1,87
3	0,53	0,70	1	0,39
4	0,39	0,53	2,56	1
Toplam	2,65	3,61	6,86	5,83

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İş Birliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,21	1,28	1,78
2	0,82	1	0,92	0,82
3	0,78	1,09	1	0,97
4	0,56	1,21	1,03	1
Toplam	3,17	4,52	4,23	4,57

Acil Servis Çalışanlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,13	0,92	0,79	0,84
2	0,89	1	1,20	1,51	1,06
3	1,09	0,84	1	1,24	1,00
4	1,26	0,66	0,81	1	1,09
5	1,19	0,95	1,00	0,92	1
Toplam	5,43	4,57	4,92	5,46	4,98

Ameliyathane Çalışanlarına Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,42	0,33	0,75	0,74
2	0,71	1	0,43	1,61	1,00
3	3,00	2,34	1	0,88	1,26
4	1,33	0,62	1,14	1	0,64
5	1,36	1,00	0,79	1,56	1
Toplam	7,40	6,38	3,69	5,80	4,64

İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,53	0,66	0,58	0,57
2	1,88	1	1,19	1,72	1,05
3	1,52	0,84	1	1,25	0,49
4	1,74	0,58	0,80	1	0,37
5	1,76	0,96	2,03	2,67	1
Toplam	7,90	3,91	5,68	7,21	3,48

Hasta Kayıt HizmetlerindeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,45	0,81	0,64	0,48
2	0,69	1	1,54	1,45	0,75
3	1,24	0,65	1	1,25	0,97
4	1,56	0,69	0,80	1	1,20
5	2,07	1,33	1,03	0,83	1
Toplam	6,56	5,12	5,18	5,17	4,41

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları BölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,54	0,54	0,54	0,38
2	1,84	1	1,61	1,16	1,00
3	1,87	0,62	1	0,47	0,36
4	1,87	0,86	2,11	1	0,95
5	2,66	1,00	2,74	1,05	1
Toplam	**9,23**	**4,03**	**8,00**	**4,22**	**3,70**

Çocuk Cerrahisi BölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,93	1,52	2,50	1,32
2	0,52	1	1,03	0,66	1,35
3	0,66	0,97	1	1,68	1,10
4	0,40	1,51	0,60	1	1,56
5	0,76	0,74	0,91	0,64	1
Toplam	3,33	6,15	5,05	6,48	6,34

Dahiliye BölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,10	1,78	1,00	0,88
2	0,48	1	2,26	1,30	1,26
3	0,56	0,44	1	0,80	0,72
4	1,00	0,77	1,25	1	0,47
5	1,14	0,79	1,39	2,14	1
Toplam	4,18	5,10	7,68	6,24	4,32

Dermatoloji BölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,55	0,20	2,29	1,05
2	0,64	1	0,39	3,55	0,84
3	4,90	2,54	1	3,00	1,55
4	0,44	0,28	0,33	1	0,42
5	0,95	1,18	0,64	2,41	1
Toplam	7,93	6,55	2,58	12,25	4,86

Kadın Hastalıkları ve DoğumBölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	3,38	1,66	1,75	2,07
2	0,30	1	1,34	2,29	1,61
3	0,60	0,75	1	1,97	1,28
4	0,57	0,44	0,51	1	1,66
5	0,48	0,62	0,78	0,60	1
Toplam	2,95	6,18	5,29	7,61	7,62

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,05	1,00	1,01	0,85
2	0,96	1	1,09	1,33	0,48
3	1,00	0,92	1	0,98	1,00
4	0,99	0,75	1,02	1	0,47
5	1,17	2,10	1,00	2,14	1
Toplam	5,11	5,82	5,11	6,47	3,79

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,17	0,92	1,30	1,22
2	0,85	1	1,00	1,73	1,16
3	1,09	1,00	1	1,39	1,00
4	0,77	0,58	0,72	1	0,40
5	0,82	0,86	1,00	2,52	1
Toplam	4,53	4,61	4,64	7,94	4,77

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,38	1,37	0,81	0,84
2	0,72	1	0,75	0,95	0,56
3	0,73	1,34	1	2,90	2,55
4	1,23	1,05	0,34	1	1,06
5	1,19	1,77	0,39	0,95	1
Toplam	4,88	6,54	3,85	6,61	6,01

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	3,24	0,56	2,29	1,35
2	0,31	1	0,40	3,08	1,10
3	1,79	2,52	1	4,39	1,92
4	0,44	0,32	0,23	1	0,31
5	0,74	0,91	0,52	3,27	1
Toplam	4,28	7,99	2,70	14,04	5,67

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,78	0,52	1,69	0,42
2	0,56	1	0,37	0,43	0,36
3	1,93	2,69	1	0,95	0,74
4	0,59	2,33	1,05	1	0,40
5	2,39	2,76	1,36	2,47	1
Toplam	6,48	10,55	4,30	6,54	2,92

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,80	0,67	1,13	0,92
2	1,25	1	0,88	1,50	1,00
3	1,50	1,13	1	0,80	0,79
4	0,88	0,67	1,25	1	0,46
5	1,09	1,00	1,27	2,16	1
Toplam	5,71	4,61	5,07	6,59	4,17

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,30	1,71	1,58	0,95
2	0,44	1	0,70	0,69	1,00
3	0,59	1,43	1	1,14	0,63
4	0,63	1,46	0,87	1	0,75
5	1,05	1,00	1,60	1,34	1
Toplam	3,70	7,18	5,88	5,75	4,33

LaboratuvardaÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,63	1,51	1,23	1,09
2	0,61	1	1,89	2,09	1,69
3	0,66	0,53	1	1,58	1,40
4	0,81	0,48	0,63	1	1,46
5	0,92	0,59	0,71	0,68	1
Toplam	4,01	4,23	5,74	6,59	6,64

Ortopedi ve Travmatoloji BölümündeÇalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,93	0,75	1,92	0,86
2	1,08	1	1,71	1,62	0,84
3	1,33	0,58	1	1,47	0,98
4	0,52	0,62	0,68	1	0,65
5	1,16	1,19	1,02	1,53	1
Toplam	5,09	4,32	5,17	7,56	4,33

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,76	0,62	0,72	0,39
2	0,57	1	2,36	0,63	0,85
3	1,60	0,42	1	1,17	0,49
4	1,39	1,58	0,85	1	0,36
5	2,54	1,17	2,04	2,79	1
Toplam	7,09	5,94	6,88	6,32	3,10

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	2,09	1,10	1,10	1,08
2	0,48	1	0,82	0,93	1,51
3	0,91	1,22	1	1,97	2,05
4	0,91	1,08	0,51	1	2,05
5	0,93	0,66	0,49	0,49	1
Toplam	4,23	6,05	3,91	5,48	7,70

Acil Servis Çalışanlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,40	1,57	1,08
2	0,71	1	1,25	1,26
3	0,64	0,80	1	1,34
4	0,93	0,79	0,75	1
Toplam	3,28	3,99	4,57	4,67

Ameliyathane Çalışanlarına Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,04	0,90	0,77
2	0,96	1	1,07	1,04
3	1,12	0,93	1	1,06
4	1,30	0,96	0,94	1
Toplam	4,37	3,94	3,91	3,87

İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,11	1,86	1,38
2	0,47	1	1,58	0,97
3	0,54	0,63	1	0,76
4	0,72	1,03	1,31	1
Toplam	2,73	4,78	5,76	4,11

Hasta Kayıt Hizmetlerinde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,06	0,83	0,58
2	0,49	1	0,75	0,52
3	1,20	1,34	1	1,54
4	1,73	1,92	0,65	1
Toplam	4,41	6,32	3,23	3,63

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,02	1,56	0,60
2	0,49	1	0,65	0,53
3	0,64	1,53	1	0,58
4	1,68	1,90	1,73	1
Toplam	3,81	6,46	4,94	2,70

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,03	0,92	1,45
2	0,97	1	1,53	1,74
3	1,09	0,65	1	1,07
4	0,69	0,58	0,93	1
Toplam	3,75	3,26	4,38	5,26

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,17	0,65	0,72
2	0,46	1	0,56	0,96
3	1,54	1,77	1	1,15
4	1,39	1,05	0,87	1
Toplam	4,39	5,99	3,08	3,83

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,07	1,72	1,48
2	0,93	1	1,25	2,41
3	0,58	0,80	1	1,12
4	0,68	0,42	0,89	1
Toplam	3,19	3,29	4,85	6,01

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,59	2,64	2,98
2	0,63	1	2,06	2,65
3	0,38	0,49	1	2,54
4	0,34	0,38	0,39	1
Toplam	2,34	3,45	6,09	9,17

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,53	1,50	0,70
2	0,39	1	0,98	1,37
3	0,67	1,02	1	0,94
4	1,44	0,73	1,07	1
Toplam	3,50	5,29	4,54	4,00

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,36	1,38	1,49
2	0,42	1	0,67	0,95
3	0,73	1,50	1	1,00
4	0,67	1,06	1,00	1
Toplam	2,82	5,91	4,04	4,44

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,06	0,50	1,39
2	0,94	1	1,05	1,43
3	1,98	0,95	1	1,31
4	0,72	0,70	0,76	1
Toplam	4,65	3,71	3,32	5,12

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,39	1,35	1,44
2	0,72	1	0,85	0,90
3	0,74	1,17	1	0,84
4	0,69	1,11	1,18	1
Toplam	3,16	4,67	4,38	4,19

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	0,94	4,42	2,09
2	1,06	1	1,35	0,95
3	0,23	0,74	1	0,94
4	0,48	1,05	1,06	1
Toplam	2,77	3,73	7,84	4,98

KBB BölümündeÇalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	0,78	1,01	0,47
2	1,29	1	2,53	0,63
3	0,99	0,39	1	0,69
4	2,13	1,58	1,44	1
Toplam	5,41	3,75	5,99	2,80

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,76	2,15	2,17
2	0,36	1	1,31	0,53
3	0,47	0,76	1	0,70
4	0,46	1,90	1,43	1
Toplam	2,29	6,42	5,89	4,40

Laboratuvarda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,19	1,46	0,87
2	0,46	1	0,86	1,45
3	0,68	1,16	1	0,60
4	1,15	0,69	1,65	1
Toplam	3,29	5,04	4,98	3,92

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,81	3,72	2,11
2	0,36	1	1,28	2,93
3	0,27	0,78	1	1,42
4	0,47	0,34	0,71	1
Toplam	2,10	4,93	6,70	7,46

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,56	1,60	0,92
2	0,39	1	0,86	1,17
3	0,62	1,16	1	1,17
4	1,09	0,85	0,85	1
Toplam	3,10	5,58	4,32	4,26

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,00	0,90	0,72
2	1,00	1	1,14	1,37
3	1,12	0,87	1	0,98
4	1,39	0,73	1,03	1
Toplam	4,51	3,61	4,07	4,06

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,45	1,29	0,89	0,87
2	0,69	1	0,36	0,79	1,74
3	0,78	2,78	1	1,25	1,24
4	1,13	1,27	0,80	1	1,11
5	1,15	0,58	0,81	0,90	1
Toplam	4,74	7,08	4,26	4,83	5,95

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	2,22	0,80	1,18	1,13	0,77	1,09	1,12
2	0,45	1	1,03	1,34	1,46	0,42	0,29	0,58
3	1,25	0,97	1	1,19	0,92	0,79	1,12	1,57
4	0,84	0,75	0,84	1	0,76	0,94	1,09	0,70
5	0,89	0,69	1,08	1,31	1	0,91	0,96	1,23
6	1,29	2,40	1,26	1,06	1,10	1	0,96	0,63
7	0,92	3,51	0,89	0,92	1,04	1,04	1	0,93
8	0,89	1,73	0,64	1,43	0,82	1,59	1,08	1
Toplam	7,53	13,26	7,55	9,44	8,23	7,46	7,60	7,75

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,58	1,02	0,79	0,76	0,91	1,34
2	0,63	1	1,90	1,35	0,47	0,32	0,54
3	0,98	0,53	1	1,74	1,16	1,34	0,92
4	1,27	0,74	0,58	1	0,91	0,46	1,15
5	1,32	2,13	0,86	1,09	1	0,71	0,98
6	1,10	3,09	0,75	2,17	1,41	1	1,00
7	0,75	1,84	1,08	0,87	1,02	1,00	1
Toplam	7,05	10,91	7,18	9,00	6,74	5,73	6,94

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,23	1,33	0,60	1,42	0,61
2	0,81	1	1,19	2,07	1,45	1,83
3	0,75	0,84	1	1,46	1,22	1,27
4	1,68	0,48	0,69	1	0,84	0,49
5	0,70	0,69	0,82	1,19	1	0,58
6	1,64	0,55	0,79	2,05	1,73	1
Toplam	6,58	4,79	5,82	8,37	7,66	5,78

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,79	1,42	0,27	0,35
2	0,56	1	0,73	0,25	0,85
3	0,71	1,37	1	0,79	1,19
4	3,70	4,06	1,27	1	1,21
5	2,88	1,17	0,84	0,83	1
Toplam	8,85	9,40	5,25	3,13	4,60

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	3,00	2,13	2,60
2	0,33	1	0,79	0,53
3	0,47	1,26	1	0,86
4	0,38	1,88	1,16	1
Toplam	2,19	7,14	5,09	4,99

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,03	1,09	1,15	1,03
2	0,97	1	1,06	1,02	0,35
3	0,92	0,94	1	0,77	0,75
4	0,87	0,98	1,29	1	0,46
5	0,97	2,83	1,33	2,18	1
Toplam	4,73	6,78	5,77	6,13	3,59

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,71	1,29	0,87
2	0,37	1	0,91	1,25
3	0,77	1,09	1	0,89
4	1,15	0,80	1,12	1
Toplam	3,30	5,60	4,33	4,01

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,64	2,27	1,47	0,86
2	0,61	1	0,44	0,62	1,54
3	0,44	2,29	1	1,25	1,10
4	0,68	1,60	0,80	1	1,13
5	1,16	0,65	0,91	0,88	1
Toplam	3,89	7,18	5,41	5,23	5,63

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	1,39	1,62	1,10	0,63	0,83	1,28	1,13
2	0,72	1	1,44	1,44	0,71	0,69	0,85	0,63
3	0,62	0,69	1	1,27	0,28	0,42	0,84	1,03
4	0,91	0,69	0,79	1	0,99	0,88	0,94	0,42
5	1,59	1,40	3,59	1,01	1	1,10	1,53	1,95
6	1,21	1,44	2,40	1,14	0,91	1	1,21	0,81
7	0,78	1,17	1,20	1,07	0,66	0,83	1	1,01
8	0,89	1,60	0,97	2,37	0,51	1,24	0,99	1
Toplam	7,71	9,39	13,01	10,40	5,69	6,99	8,63	7,97

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,24	0,74	0,64	0,72	0,78	0,92
2	0,81	1	1,28	1,33	0,94	1,09	1,12
3	1,35	0,78	1	0,48	0,67	0,63	0,89
4	1,57	0,75	2,06	1	0,86	1,03	0,91
5	1,39	1,06	1,48	1,16	1	1,00	0,78
6	1,28	0,92	1,58	0,97	1,00	1	0,71
7	1,09	0,89	1,13	1,10	1,29	1,41	1
Toplam	8,48	6,65	9,28	6,68	6,49	6,95	6,32

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,74	1,43	1,63	1,28	1,43
2	0,57	1	1,10	0,89	0,63	0,63
3	0,70	0,91	1	1,44	0,97	0,95
4	0,61	1,13	0,69	1	1,03	1,16
5	0,78	1,58	1,03	0,97	1	1,12
6	0,70	1,58	1,06	0,86	0,89	1
Toplam	4,37	7,95	6,31	6,79	5,80	6,29

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,63	0,66	0,53	0,45
2	1,58	1	0,80	0,86	0,78
3	1,53	1,25	1	0,59	0,83
4	1,89	1,16	1,69	1	1,24
5	2,20	1,28	1,21	0,81	1
Toplam	8,21	5,32	5,35	3,79	4,31

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,24	0,63	0,63
2	0,81	1	0,95	1,06
3	1,58	1,06	1	1,79
4	1,58	0,95	0,56	1
Toplam	4,97	4,24	3,14	4,48

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,08	0,84	0,77	0,58
2	0,93	1	1,15	2,31	0,89
3	1,18	0,87	1	1,64	1,81
4	1,30	0,43	0,61	1	0,48
5	1,72	1,12	0,55	2,06	1
Toplam	6,14	4,50	4,16	7,78	4,76

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,20	2,04	0,44
2	0,45	1	0,78	0,71
3	0,49	1,28	1	0,73
4	2,29	1,41	1,36	1
Toplam	4,23	5,89	5,19	2,88

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,76	0,88	0,77	0,82
2	1,31	1	1,10	1,05	0,89
3	1,14	0,91	1	1,92	1,18
4	1,29	0,95	0,52	1	0,94
5	1,22	1,12	0,84	1,07	1
Toplam	5,97	4,74	4,34	5,82	4,84

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,95	0,80	0,73	0,45	0,66	0,67	0,91
2	1,05	1	1,25	1,29	1,19	1,00	0,95	1,12
3	1,24	0,80	1	1,27	0,95	1,02	0,81	0,83
4	1,37	0,77	0,78	1	0,69	0,82	0,73	0,98
5	2,21	0,83	1,05	1,44	1	0,94	1,16	0,99
6	1,50	0,99	0,97	1,21	1,06	1	1,21	1,26
7	1,48	1,05	1,23	1,36	0,85	0,82	1	1,48
8	1,10	0,89	1,19	1,02	1,00	0,79	0,67	1
Toplam	10,98	7,30	8,30	9,32	7,21	7,07	7,21	8,56

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,70	1,55	1,03	0,58	1,05	0,70
2	0,59	1	1,06	1,02	0,95	0,78	0,66
3	0,65	0,94	1	0,99	0,88	1,03	0,89
4	0,97	0,98	1,01	1	1,12	1,19	1,29
5	1,74	1,05	1,14	0,89	1	2,38	1,18
6	0,95	1,28	0,97	0,84	0,42	1	1,86
7	1,43	1,52	1,13	0,78	0,85	0,54	1
Toplam	7,32	8,47	7,86	6,55	5,80	7,97	7,56

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,70	1,19	1,06	0,95	1,04
2	0,59	1	1,03	0,84	0,93	1,00
3	0,84	0,97	1	1,14	1,08	0,77
4	0,95	1,19	0,88	1	0,94	1,10
5	1,06	1,07	0,93	1,06	1	1,19
6	0,97	1,00	1,30	0,91	0,84	1
Toplam	5,40	6,93	6,32	6,01	5,74	6,09

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,61	1,00	1,12	0,77
2	0,62	1	0,87	1,24	1,03
3	1,00	1,15	1	1,33	0,77
4	0,89	0,81	0,75	1	0,93
5	1,30	0,97	1,30	1,07	1
Toplam	4,81	5,54	4,93	5,76	4,50

Genel Hizmetlerde Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,99	1,34	0,99
2	0,50	1	0,83	0,89
3	0,74	1,21	1	1,24
4	1,01	1,12	0,80	1
Toplam	3,26	5,32	3,98	4,13

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,68	1,20	0,87	0,72
2	0,60	1	1,53	0,99	0,80
3	0,83	0,66	1	1,22	1,10
4	1,15	1,01	0,82	1	1,16
5	1,39	1,25	0,91	0,86	1
Toplam	4,96	5,59	5,46	4,95	4,78

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,96	0,95	0,75
2	0,51	1	1,17	0,81
3	1,05	0,86	1	1,14
4	1,34	1,23	0,88	1
Toplam	3,90	5,05	4,00	3,70

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,89	1,12	0,90	0,52
2	1,12	1	0,50	0,58	0,41
3	0,89	1,99	1	1,35	0,92
4	1,11	1,73	0,74	1	1,46
5	1,92	2,46	1,09	0,68	1
Toplam	6,04	8,07	4,46	4,51	4,31

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,92	0,64	1,18	1,18	0,81	1,81	2,21
2	1,08	1	1,15	1,49	2,06	1,07	2,28	1,67
3	1,56	0,86	1	1,86	2,00	1,55	2,66	2,89
4	0,84	0,67	0,53	1	2,10	0,91	1,22	1,55
5	0,84	0,48	0,50	0,47	1	1,57	1,85	1,94
6	1,23	0,93	0,64	1,09	0,63	1	1,49	1,87
7	0,55	0,43	0,37	0,82	0,54	0,66	1	1,05
8	0,45	0,59	0,34	0,64	0,51	0,53	0,95	1
Toplam	7,59	5,91	5,19	8,56	10,03	8,10	13,25	14,17

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	1,18	0,58	0,37	0,38	0,38	0,44
2	0,84	1	1,07	1,22	1,72	1,35	1,31
3	1,73	0,93	1	1,21	1,20	1,96	1,58
4	2,72	0,82	0,83	1	1,27	0,89	0,78
5	2,63	0,58	0,84	0,79	1	0,41	0,60
6	2,63	0,74	0,51	1,13	2,44	1	0,58
7	2,26	0,76	0,63	1,28	1,68	1,73	1
Toplam	13,82	6,02	5,46	6,99	9,69	7,72	6,29

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,21	1,02	0,90	0,81	0,83
2	0,83	1	1,30	0,90	0,57	0,78
3	0,98	0,77	1	2,10	0,63	0,64
4	1,11	1,11	0,48	1	1,28	1,14
5	1,23	1,74	1,58	0,78	1	1,72
6	1,20	1,27	1,56	0,88	0,58	1
Toplam	6,35	7,10	6,93	6,56	4,88	6,12

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,85	0,92	0,83	0,68
2	1,17	1	0,98	0,81	0,69
3	1,08	1,02	1	0,88	0,74
4	1,21	1,24	1,14	1	0,93
5	1,47	1,46	1,36	1,08	1
Toplam	5,94	5,57	5,40	4,59	4,03

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,13	0,78	0,40
2	0,89	1	0,59	0,38
3	1,28	1,69	1	0,59
4	2,47	2,65	1,70	1
Toplam	5,64	6,46	4,07	2,37

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,37	0,34	0,40	0,39
2	2,73	1	1,14	2,51	1,31
3	2,97	0,88	1	1,23	0,47
4	2,49	0,40	0,81	1	0,34
5	2,53	0,76	2,14	2,91	1
Toplam	11,73	3,41	5,43	8,05	3,52

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	2,16	2,10	1,61
2	0,46	1	1,29	0,98
3	0,48	0,78	1	0,76
4	0,62	1,02	1,32	1
Toplam	2,56	4,96	5,71	4,34

Kliniklerde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,02	0,87	0,78	0,69
2	0,98	1	1,16	1,09	0,91
3	1,15	0,86	1	0,98	0,81
4	1,28	0,92	1,02	1	0,99
5	1,44	1,10	1,24	1,01	1
Toplam	5,85	4,90	5,29	4,86	4,40

Kliniklerde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,90	0,80	0,90	0,62	0,60	0,94	0,66
2	1,11	1	0,88	1,28	0,83	1,13	1,00	0,83
3	1,24	1,13	1	0,89	0,96	1,16	0,93	0,80
4	1,11	0,77	1,12	1	1,03	0,91	1,11	0,87
5	1,62	1,20	1,04	0,97	1	1,09	0,99	0,83
6	1,65	0,88	0,86	1,09	0,91	1	1,08	0,82
7	1,06	1,00	1,08	0,89	1,01	0,92	1	0,80
8	1,50	1,20	1,24	1,15	1,20	1,21	1,24	1
Toplam	10,32	8,11	8,04	8,18	7,57	8,03	8,28	6,61

Kliniklerde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,95	0,72	0,72	0,61	0,55	0,92
2	1,05	1	0,81	0,85	0,93	0,78	0,77
3	1,39	1,24	1	0,79	1,01	0,88	0,88
4	1,39	1,18	1,26	1	1,08	1,05	1,33
5	1,64	1,08	0,99	0,93	1	0,72	1,08
6	1,81	1,28	1,13	0,96	1,39	1	0,92
7	1,08	1,30	1,13	0,75	0,92	1,09	1
Toplam	9,35	8,02	7,04	6,00	6,94	6,07	6,91

Kliniklerde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	1,08	1,30	1,00	0,96	0,89
2	0,92	1	1,07	0,93	0,85	0,81
3	0,77	0,94	1	0,83	1,01	1,09
4	1,00	1,08	1,21	1	1,00	0,94
5	1,04	1,18	0,99	1,00	1	0,92
6	1,13	1,24	0,92	1,07	1,08	1
Toplam	5,86	6,52	6,48	5,82	5,90	5,64

Kliniklerde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,35	1,30	1,64	1,18
2	0,74	1	0,82	0,84	1,08
3	0,77	1,22	1	1,22	0,96
4	0,61	1,18	0,82	1	0,53
5	0,85	0,92	1,04	1,88	1
Toplam	3,96	5,68	4,98	6,58	4,76

Kliniklerde Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,46	1,24	1,29
2	0,69	1	1,00	0,95
3	0,81	1,00	1	1,06
4	0,77	1,05	0,94	1
Toplam	3,26	4,51	4,18	4,30

Kliniklerde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,81	0,97	1,68	0,98
2	0,55	1	1,06	1,21	1,11
3	1,03	0,95	1	1,51	0,98
4	0,60	0,82	0,66	1	0,68
5	1,03	0,90	1,02	1,46	1
Toplam	4,20	5,48	4,72	6,87	4,74

Kliniklerde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,85	1,70	1,71
2	0,54	1	1,10	1,08
3	0,59	0,91	1	0,99
4	0,59	0,92	1,01	1
Toplam	2,71	4,69	4,81	4,78

Polikliniklerde Çalışanlara Göre İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Ana Faktörlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,02	0,85	0,73	0,73
2	0,98	1	0,86	0,98	0,67
3	1,18	1,16	1	1,27	0,80
4	1,37	1,03	0,79	1	0,97
5	1,38	1,50	1,25	1,03	1
Toplam	5,90	5,70	4,76	5,00	4,16

Polikliniklerde Çalışanlara Göre Yönetsel Tedbirlerin Alınmaması İle İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
1	1	0,97	1,09	0,70	0,60	0,93	0,81	0,55
2	1,02	1	1,08	1,41	0,96	0,88	0,86	0,70
3	0,91	0,92	1	1,07	0,68	0,63	0,68	0,73
4	1,42	0,70	0,93	1	0,85	0,79	0,71	0,84
5	1,66	1,03	1,46	1,17	1	1,03	1,22	0,87
6	1,08	1,14	1,58	1,27	0,96	1	1,10	0,94
7	1,24	1,15	1,47	1,40	0,81	0,90	1	0,90
8	1,82	1,43	1,37	1,18	1,15	1,05	1,11	1
Toplam	10,19	8,37	10,00	9,22	7,03	7,21	7,49	6,52

Polikliniklerde Çalışanlara Göre Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile İlgili Problemlerin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1	1	0,84	0,98	0,96	0,68	0,95	0,78
2	1,19	1	1,09	0,97	0,89	0,87	0,89
3	1,02	0,92	1	0,81	0,66	0,73	0,66
4	1,05	1,03	1,23	1	1,09	1,03	1,11
5	1,46	1,13	1,51	0,91	1	0,88	1,08
6	1,06	1,15	1,38	0,97	1,14	1	1,04
7	1,28	1,13	1,52	0,90	0,92	0,96	1
Toplam	8,05	7,20	8,71	6,53	6,39	6,41	6,56

Polikliniklerde Çalışanlara Göre Çalışanların Farkındalık ve Bilinç Düzeylerindeki Yetersizlik ile İlgili ProblemlerinKarşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
1	1	0,90	1,06	0,83	0,75	0,89
2	1,11	1	1,00	0,68	0,86	0,70
3	0,95	1,00	1	1,03	0,85	0,89
4	1,20	1,48	0,97	1	0,88	1,16
5	1,34	1,17	1,17	1,13	1	1,04
6	1,12	1,43	1,12	0,86	0,96	1
Toplam	6,72	6,98	6,32	5,53	5,30	5,68

Polikliniklerde Çalışanlara Göre Eğitim Uygulamaları İle İlgili Problemlerin Analiz Bilgilerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	0,96	0,65	0,82	0,79
2	1,04	11	1,15	0,78	0,66
3	1,55	0,87	1	0,80	0,70
4	1,22	1,28	1,25	1	1,02
5	1,27	1,52	1,44	0,98	1
Toplam	6,08	5,64	5,48	4,38	4,16

Polikliniklerde Çalışanlarına Göre Yönetimle Çalışanlar Arasında İşbirliği ve İletişim Problemlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,54	1,34	1,20
2	0,65	1	0,83	1,00
3	0,74	1,21	1	1,13
4	0,83	1,00	0,89	1
Toplam	3,22	4,76	4,06	4,33

Polikliniklerde Çalışanlara Göre İş Risklerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	1	1,09	0,90	0,81	0,70
2	0,92	1	0,88	1,06	0,75
3	1,11	1,14	1	1,17	0,83
4	1,23	0,94	0,86	1	0,57
5	1,43	1,33	1,21	1,76	1
Toplam	5,69	5,51	4,84	5,80	3,84

Polikliniklerde Çalışanlara Göre İş Kazalarının Nedenlerinin Karşılaştırma Matrisi

	1	**2**	**3**	**4**
1	1	1,60	1,01	0,83
2	0,62	1	0,82	0,93
3	0,99	1,22	1	1,04
4	1,21	1,08	0,96	1
Toplam	3,82	4,90	3,79	3,80

Özel Sağlık Kuruluşlarında Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.		0,0669
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0502
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0499
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0455
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0429
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0412
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0406
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0401
Eğitimlerin belli bir plan ve program çerçevesinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0371
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0352
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0331
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanların kullanımı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0327
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0319
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0310
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer çalışanların sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0287
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara göre kullanmaması.		0,0282
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0282
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0281
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0280
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri.		0,0272
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0268
İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0265
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0263
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0245
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0243
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması.		0,0240
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0236
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0233
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	+	0,0228
		1,0000

Kamu Sağlık Kuruluşlarında Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.	0,0674
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0636
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0588
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0518
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0489
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0450
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0405
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0393
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0375
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0370
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0357
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0314
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0310
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0310
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0304
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0299
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0293
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0291
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0271
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması.	0,0266
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0257
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0229
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0224
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0223
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0218
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0206
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0199
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0188
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0182
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması. +	0,0161
	1,0000

Kadın Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0668
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0555
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0531
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0493
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0490
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0464
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0426
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0381
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0369
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0365
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0354
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0347
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0346
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0320
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0311
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0302
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0294
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0292
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0278
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0245
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0242
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0240
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0233
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0223
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0220
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0212
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0206
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0203
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0199
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0188
		1,0000

Erkek Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0679
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0559
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0548
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0453
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0379
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0360
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0353
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0348
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0330
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0323
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0321
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0319
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0310
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0310
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0304
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0303
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0303
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0302
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0297
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0289
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0281
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0280
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0279
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0274
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0267
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0266
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0243
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0241
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0239
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması. +	0,0237
	1,0000

18-25 Yaş Grubu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0644
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0481
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0442
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0437
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0424
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0407
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0401
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0366
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0351
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0345
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0341
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0340
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0337
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0331
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0326
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0325
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0304
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0301
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0284
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0277
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0274
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0272
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0270
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0257
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0254
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0254
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0251
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0250
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0234
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi. +	0,0230
	1,0000

26-35 Yaş Grubu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0691
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0652
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0591
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0485
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0474
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0473
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0403
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0329
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0317
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0314
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0311
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0311
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0301
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0297
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0295
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0292
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0291
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0272
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0271
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0270
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0256
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0249
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0243
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0241
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0240
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0236
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0231
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0222
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0219
Gerekli tedbirlerin alınmaması. +	0,0213
	1,0000

35 Yaş Üzeri Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0723
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0716
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0654
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0598
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0469
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0431
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0358
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0351
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0342
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0342
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0308
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0305
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0287
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0287
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0287
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0283
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0270
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0263
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0257
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0256
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0254
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0248
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0248
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0244
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0237
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0219
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0210
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0208
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0180
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması. +	0,0164
	1,0000

3 Yıldan Az Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0679
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0528
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0487
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0456
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0412
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0409
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0400
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0366
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0356
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0343
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0342
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0340
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0335
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0333
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0326
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0313
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0304
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0294
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0281
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0274
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0272
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0269
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0253
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0242
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0239
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0232
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0232
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0230
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0228
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi. +	0,0217
	1,0000

3-10 Yıl Arası Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0633
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0514
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0467
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0427
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0422
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0413
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0404
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0375
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0355
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0347
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0346
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0326
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0320
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0319
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0310
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0302
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0300
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0296
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0292
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0279
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0272
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0266
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0266
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0264
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0259
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0259
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0248
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0246
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0238
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0234
		1,0000

10 Yıldan Fazla Kıdemi Olan Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0768
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0717
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0694
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0551
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0536
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0518
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0432
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0411
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0401
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0393
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0361
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0356
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0323
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0305
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0279
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0264
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0242
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0238
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0229
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0220
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0206
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0205
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0201
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0195
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0181
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0171
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0166
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0162
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0141
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0135
		1,0000

İlköğretim Mezunu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0651
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0567
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0462
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0461
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0447
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0439
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0430
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0395
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0379
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0374
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0357
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0344
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0324
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0320
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0316
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0308
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0298
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0295
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0293
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0284
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0278
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0277
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0277
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0257
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0246
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0244
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0199
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0176
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0167
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	+	0,0144
		1,0000

Lise Mezunu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0739
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0537
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0508
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0483
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0461
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0456
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0415
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0378
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0347
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0328
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0322
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0313
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0312
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0298
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0292
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0292
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0288
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0285
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0273
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0271
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0268
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0265
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0265
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0244
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0241
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0238
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0229
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0219
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0214
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0207
	1,0000

Ön Lisans Mezunu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0620
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0563
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0531
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0507
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0421
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0410
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0402
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0392
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0360
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0358
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0346
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0335
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0322
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0311
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0310
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0301
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0300
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0293
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0290
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0290
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0285
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0285
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0284
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0271
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0249
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0237
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0202
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0188
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0179
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması. +	0,0160
	1,0000

Lisans Mezunu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0693
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0535
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0524
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0457
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0447
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0401
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0387
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0381
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0372
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0365
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0359
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0355
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0342
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0340
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0306
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0302
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0294
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0283
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0264
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0243
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0237
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0234
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0233
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0229
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0227
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0225
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0221
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0216
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0214
		1,0000

Lisans Üstü Mezunu Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0829
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0724
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0581
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0566
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0485
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0476
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0390
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0370
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0361
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0345
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0338
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0332
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0331
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0324
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0297
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0289
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0267
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0264
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0254
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0248
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0241
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0236
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0224
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0202
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0185
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0184
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0170
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0168
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0167
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0151
	1,0000

Doktorlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0774
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0686
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0674
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0656
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0474
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0466
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0416
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0369
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0367
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0333
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0333
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0325
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0289
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0284
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0277
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0277
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0274
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0261
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0259
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0244
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0241
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0240
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0214
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0210
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0199
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0180
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0178
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0178
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0167
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi. +	0,0154
	1,0000

Ebe ve Hemşirelere Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0692
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0545
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0510
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0483
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0469
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0456
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0414
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0368
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0360
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0339
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0338
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0333
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0320
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0319
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0312
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0309
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0293
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0286
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0281
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0280
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0259
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0251
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0248
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0240
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0226
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0225
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0221
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0220
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0203
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0198
	1,0000

Anestezi Teknikerlerine Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,1110
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0753
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0729
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0697
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0684
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0573
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0493
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0405
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0353
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0325
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0311
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0303
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0293
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0266
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0260
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0255
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0233
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0232
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0227
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0217
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0198
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0173
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0147
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0143
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0133
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0125
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0097
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0086
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0084
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması. +	0,0083
	1,0000

Fizyoterapistlere Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0539
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0508
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0457
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0438
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0433
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0428
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0424
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0415
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0407
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0400
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0385
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0355
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0346
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0341
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0329
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0324
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0307
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0300
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0282
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0278
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0267
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0260
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0250
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0247
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0243
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0230
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0211
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0206
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0205
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri. +	0,0194
	1,0000

Hasta Kayıt Görevlilerine Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0583
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0529
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0512
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0461
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0437
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0432
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0414
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0412
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0398
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0391
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0387
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0374
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0366
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0362
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0339
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0338
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0326
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0300
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0300
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0299
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0253
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0238
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0233
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0208
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0206
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0192
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0189
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0184
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0177
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	+	0,0160
		1,0000

Laborantlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0519
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0505
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0492
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0468
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0447
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0440
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0436
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0400
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0387
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0386
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0374
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0357
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0347
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0342
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0319
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0316
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0290
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0283
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0272
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0270
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0263
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0244
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0242
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0242
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0241
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0229
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0207
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0198
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	+	0,0170
		1,0000

Temizlik Personeline Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0619
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0573
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0467
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0454
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0441
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0432
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0426
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0370
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0352
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0347
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0340
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0336
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0332
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0328
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0324
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0322
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0317
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0303
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0297
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0291
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0290
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0286
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0277
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0276
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0253
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0249
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0203
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0172
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0171
Gerekli tedbirlerin alınmaması. +	0,0152
	1,0000

Büro Çalışanlarına Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0731
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0587
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0560
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0517
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0486
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0440
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0425
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0402
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0389
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0389
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0337
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0337
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0336
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0287
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0280
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0276
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0274
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0267
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0258
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0257
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0256
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0242
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0222
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0220
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0217
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0213
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0210
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0210
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0204
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	+	0,0170
		1,0000

Acil Servis Çalışanlarına Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0628
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0595
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0530
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0507
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0410
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0398
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0381
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0349
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0342
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0311
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0309
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0309
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0307
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0304
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0297
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0297
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0297
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0295
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0294
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0293
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0287
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0284
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0268
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0267
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0265
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0264
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0253
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0230
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0223
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0205
	1,0000

Ameliyathane Çalışanlarına Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0954
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0891
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0741
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0564
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0543
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0440
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0411
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0408
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0383
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0365
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0346
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0323
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0307
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0292
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0285
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0268
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0265
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0258
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0248
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0229
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0213
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0211
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0189
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0179
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0138
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0134
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0124
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0112
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0104
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0088
	1,0000

İdari İşlerde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0910
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0685
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0600
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0570
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0503
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0464
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0457
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0418
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0386
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0374
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0366
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0346
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0312
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0310
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0300
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0269
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0265
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0261
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0246
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0219
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0204
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0203
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0193
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0188
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0186
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0178
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0170
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0149
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0140
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	+	0,0128
		1,0000

Hasta Kayıt Hizmetlerinde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0596
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0493
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0473
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0452
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0441
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0435
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0420
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0403
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0403
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0380
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0375
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0374
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0357
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0348
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0332
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0318
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0295
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0275
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0271
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0269
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0265
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0261
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0254
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0253
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0234
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0201
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0198
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0156
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0155
		1,0000

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0820
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0773
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0755
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0683
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0623
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0582
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0559
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0556
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0536
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0383
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0381
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0376
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0327
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0327
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0309
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0208
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0202
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0192
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0168
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0148
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0143
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0143
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0142
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0124
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0114
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0101
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0092
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0089
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0069
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	+	0,0064
		1,0000

Çocuk Cerrahisi Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0606
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0597
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0585
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0555
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0507
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0462
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0411
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0411
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0376
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0370
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0367
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0351
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0328
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0319
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0304
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0298
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0274
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0272
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0270
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0263
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0235
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0226
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0216
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0212
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0211
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0209
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0197
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0194
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0194
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0180
		1,0000

Dahiliye Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,1268
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0713
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0551
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0449
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0438
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0397
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0394
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0353
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0337
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0312
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0302
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0300
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0288
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0279
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0269
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0264
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0263
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0256
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0248
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0246
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0245
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0234
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0223
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0221
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0215
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0199
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0193
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0184
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0183
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması. +	0,0177
	1,0000

Dermatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0848
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0723
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0595
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0531
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0488
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0461
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0421
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0404
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0379
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0372
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0360
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0346
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0338
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0335
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0332
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0311
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0303
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0266
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0252
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0198
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0197
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0196
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0183
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0180
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0179
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0175
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0174
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0163
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0155
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0126
		1,0000

Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0941
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0477
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0474
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0464
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0441
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0432
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0395
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0376
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0372
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0364
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0358
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0344
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0341
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0329
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0327
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0323
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0313
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0310
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0300
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0275
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0253
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0246
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0243
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0240
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0205
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0197
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0186
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0176
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0168
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	+0,0128
	1,0000

Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0643
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0599
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0499
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0439
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0438
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0433
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0413
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0405
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0403
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0341
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0334
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0326
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0324
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0320
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0309
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0303
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0299
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0299
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0282
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0280
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0265
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0247
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0247
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0242
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0236
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0224
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0220
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0219
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0209
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları. +	0,0200
	1,0000

Genel Cerrahi Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0840
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0653
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0573
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0564
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0540
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0539
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0470
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0447
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0389
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0333
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0320
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0320
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0317
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0312
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0299
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0288
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0262
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0253
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0250
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0245
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0230
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0219
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0210
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0207
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0207
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0194
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0167
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0153
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0113
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması. +	0,0088
	1,0000

Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0567
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0564
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0488
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0442
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0414
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0401
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0399
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0398
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0389
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0389
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0381
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0377
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0352
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0338
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0330
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0315
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0296
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0289
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0278
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0268
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0258
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0245
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0240
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0239
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0239
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0229
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0225
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0224
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0214
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri. +	0,0204
	1,0000

Nöroloji Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0647
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0561
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0521
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0500
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0491
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0471
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0458
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0443
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0415
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0408
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0407
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0396
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0366
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0344
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0321
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0312
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0280
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0278
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0246
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0242
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0241
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0231
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0229
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0229
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0196
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0194
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0170
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0137
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0135
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları. +	0,0123
	1,0000

Hematoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,1018
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0775
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0647
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0461
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0395
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0390
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0382
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0369
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0356
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0331
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0308
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0307
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0303
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0296
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0288
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0286
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0284
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0276
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0271
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0259
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0245
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0231
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0224
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0208
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0197
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0192
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0189
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0186
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0173
Gerekli tedbirlerin alınmaması. +	0,0143
	1,0000

KBB Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0620
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0532
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0497
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0460
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0452
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0437
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0411
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0383
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0373
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0356
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0352
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0351
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0350
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0330
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0322
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0317
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0315
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0303
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0298
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0296
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0287
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0282
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0269
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0259
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0238
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0229
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0226
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0159
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0151
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi. +	0,0134
	1,0000

KVC Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0631
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0561
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0547
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0472
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0435
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0426
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0415
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0410
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0391
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0381
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0340
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0325
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0298
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0291
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0281
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0275
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0273
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0270
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0270
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0269
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0268
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0259
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0255
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0251
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmamaması.	0,0248
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0247
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0244
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0227
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0224
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi. +	0,0216
	1,0000

Laboratuvarda Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0626
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0608
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0507
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0490
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0422
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0419
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.		0,0417
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0389
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0366
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0344
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0330
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0328
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0322
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0318
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0314
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0309
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0308
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0298
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0297
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0293
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0285
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0284
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0265
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0243
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0225
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0216
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0213
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0201
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0191
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	+	0,0175
		1,0000

Ortopedi ve Travmatoloji Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0574
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0559
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0551
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0549
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0526
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0445
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0425
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0419
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0386
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0381
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0377
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0369
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0361
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0354
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0349
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0340
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0322
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0314
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0292
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0291
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0256
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0249
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0213
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0185
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0168
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0163
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0162
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0148
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0137
Uyarı levhalarının bulunmaması. +	0,0124
	1,0000

Organ Nakli Bölümünde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0878
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0646
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0538
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0502
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0439
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0399
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0383
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0370
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0369
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0365
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0364
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0357
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0328
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0316
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0313
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0310
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0274
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0268
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0258
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0241
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0232
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0229
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0229
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0224
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0220
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0213
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0202
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0180
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0180
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması. +	0,0172
	1,0000

Temizlik İşlerinde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0619
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0573
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0467
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0454
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0441
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0432
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0426
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0380
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0370
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0366
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0360
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0347
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0332
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0328
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0317
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0314
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0303
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0292
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0291
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0290
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0286
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0277
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0276
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0257
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0253
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0249
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0203
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0172
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0171
Gerekli tedbirlerin alınmaması. +	0,0152
	1,0000

Erişkin Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0844
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0791
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0550
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0467
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0378
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0377
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0370
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0355
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0331
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0314
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0304
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0298
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0294
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0291
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0288
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0285
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0281
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0280
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0280
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0279
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0279
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0275
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0257
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0241
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0236
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0230
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0220
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0216
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0210
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi. +	0,0199
	1,0000

Yenidoğan Yoğun Bakımda Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
İş sağlığı ve güvenliği hususunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0582
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0497
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0493
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0477
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0441
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0427
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0423
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0385
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0378
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0367
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0362
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0358
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0351
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0344
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0338
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0337
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0316
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0301
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0285
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0271
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0270
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0244
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0241
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0237
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0234
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0230
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0227
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0223
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0187
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri. +	0,0174
	1,0000

Genel Hizmetlerde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0645
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0517
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0495
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0448
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0414
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0405
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0395
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0393
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0393
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0387
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0381
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0380
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0369
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0350
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0337
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0313
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0305
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0295
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0293
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0263
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0251
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0239
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0235
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0234
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0228
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0202
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0196
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0180
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0157
		1,0000

Yönetim ve İdari İşlerde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,1054
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0614
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0560
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0488
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0479
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0447
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0416
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0407
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0385
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0380
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0379
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0377
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0362
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0345
Gerekli tedbirlerin alınmaması.	0,0331
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0317
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0284
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0233
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0225
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0214
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0214
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0211
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0206
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0194
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0192
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0184
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0148
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0128
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0120
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri +	0,0108
	1,0000

Kliniklerde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER		GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.		0,0699
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.		0,0544
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.		0,0529
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.		0,0515
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.		0,0508
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.		0,0445
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.		0,0411
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.		0,0364
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.		0,0341
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.		0,0338
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0337
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.		0,0326
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0324
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0324
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.		0,0320
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.		0,0298
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları		0,0297
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.		0,0295
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.		0,0290
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.		0,0290
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması		0,0258
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.		0,0253
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.		0,0229
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri		0,0222
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.		0,0217
Gerekli tedbirlerin alınmaması.		0,0214
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.		0,0213
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.		0,0211
Uyarı levhalarının bulunmaması.		0,0207
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	+	0,0169
		1,0000

Polikliniklerde Çalışanlara Göre Tüm Alt Kriterlerin Global Ağırlıkları

ALT KRİTERLER	GLOBAL AĞIRLIKLAR
Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlik ile ilgili endişelerini dikkate almaması.	0,0749
İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.	0,0598
Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.	0,0553
Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.	0,0509
Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.	0,0487
Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.	0,0457
Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0399
Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.	0,0387
İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.	0,0380
Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0375
Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.	0,0361
Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.	0,0335
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0334
Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve nedenleri hakkında bilgi sahibi olmaması.	0,0316
Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.	0,0309
Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.	0,0279
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.	0,0274
Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları	0,0270
Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.	0,0269
Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması	0,0261
Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.	0,0244
Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.	0,0243
Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.	0,0235
Uyarı levhalarının bulunmaması.	0,0228
Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri	0,0220
İş sağlığı ve güvenliğiyle alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.	0,0204
Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.	0,0204
Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.	0,0187
Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.	0,0171
Gerekli tedbirlerin alınmaması. +	0,0171
	1,0000

FORMLAR

İş Sağlığı ve Güvenliği Konusunda Karşılaşılan Problemlerin Değerlendirildiği Analitik Hiyerarşi Süreci Soru Formu

AÇIKLAMA !!!

Karşılaştırmada "Eşit Önemli" den "Tamamen Önemli" ye kadar 9 basamaklı sözel bir ağırlıklandırma ölçeği kullanılmaktadır ve ölçek iki taraflı olarak düzenlenmiştir.

Anket sorularında karşılaştırmanız istenen sağda ve solda yer alan kriterleri bir terazinin 2 kefesine konmuş cisimler olarak düşünebilirsiniz. Sizden istenen hangi kriterin diğerine göre önemli olduğu (ağır bastığı) ve bu önemin derecesinin ne oranda (ne ağırlıkta?) olduğudur.

Soru üzerinde sağ ve solda görülen kriterlerden hangisinin önemli olduğuna karar verdikten sonra önem derecesini ifade eden ağırlığı işaretlemeniz gerekmektedir. (Her soru için tek bir seçenek işaretleyiniz.)

Örneğin 1. Soruda "*ABC*" kriteri ile "XYZ" kriterini karşılaştırmanız istenmiştir. Sizce "*XYZ*" kriteri "*ABC*" kriterine göre daha önemli ve bu önem derecesi "***Çok Kuvvetli Derecede Önemli***" ise aşağıdaki gibi bir işaretleme yapmanız gerekmektedir.

Çalışmada kurum ve kişi adlarına kesinlikle yer verilmeyecektir. Bu bilgiler, gerektiği takdirde, verilerin sanal olmadığını ispatlamak için alınmaktadır.

		Tamamıyla Önemli	Cok Kuvvetli Derecede Önemli	Kuvvetli Derecede Önemli	Biraz Önemli	Eşit Önemli	Biraz Önemli	Kuvvetli Derecede Önemli	Cok Kuvvetli Derecede Önemli	Tamamıyla Önemli	
		9	8	7	6	5	4	3	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1.	ABC																	**x**	XYZ

Tamamıyla Önemli
Çok Kuvvetli Derecede Önemli
Kuvvetli Derecede Önemli
Biraz Önemli
Eşit Önemli
Biraz Önemli
Kuvvetli Derecede Önemli
Çok Kuvvetli Derecede Önemli
Tamamıyla Önemli
9 8 7 6 5 4 3 2 1 2 3 4 5 6 7 8 9
İş sağlığı ve güvenliği konusunda karşılaştığınız problemleri ikili olarak karşılaştırınız.
1 Yönetsel tedbirlerin alınmaması
Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması
2 Yönetsel tedbirlerin alınmaması
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması
3 Yönetsel tedbirlerin alınmaması
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler
4 Yönetsel tedbirlerin alınmaması
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması
5 Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması
6 Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler
7 Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması
8 Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması
Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler
9 Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerinin yeterli olmaması
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması
10 Eğitim uygulamaları ile ilgili problemler
Yönetimle çalışanlar arasında iş birliği ve iletişimin yeterli düzeyde olmaması

	İş sağlığı ve güvenliği konusunda yönetsel problemleri ikili olarak karşılaştırınız.																
1	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi.
2	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Gerekli tedbirlerin alınmaması.
3	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.
4	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.
5	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.
6	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Uyarı levhalarının bulunmaması.
7	Gerekli koruyucu ekipmanların sağlanmaması.																Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması
8	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Gerekli tedbirlerin alınmaması.
9	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.
10	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.
11	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.
12	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Uyarı levhalarının bulunmaması.
13	İş sağlığı ve güvenliği ile alakalı tedbirlere uyulup uyulmadığının denetlenmemesi																Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması

14	**Gerekli tedbirlerin alınmaması.**																**Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.**
15	**Gerekli tedbirlerin alınmaması.**																**Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.**
16	**Gerekli tedbirlerin alınmaması.**																**Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.**
17	**Gerekli tedbirlerin alınmaması.**																**Uyarı levhalarının bulunmaması.**
18	**Gerekli tedbirlerin alınmaması.**																**Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması**
19	**Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.**																**Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.**
20	**Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.**																**Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.**
21	**Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.**																**Uyarı levhalarının bulunmaması.**
22	**Gerekli teknik ekipmanların bulunmaması.**																**Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması**
23	**Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.**																**Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.**
24	**Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.**																**Uyarı levhalarının bulunmaması.**

25	Çalışanın işe uygun olup olmadığının dikkate alınmaması.																Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması
26	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.																Uyarı levhalarının bulunmaması.
27	Düzenli aralıklarla risk değerlendirmesinin yapılmaması.																Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması
28	Uyarı levhalarının bulunmaması.																Olası bir acil duruma karşı kurumun bir eylem planının olmaması
Çalışanların İSG Kurallarına Uymaması ile ilgili problemleri ikili olarak karşılaştırınız.																	
1	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.
2	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.
3	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.
4	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.
5	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.
6	Çalışma arkadaşlarının bir tehditle karşılaştıklarında derhal yönetime haber vermemeleri																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları

7	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.
8	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.
9	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.																Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.
10	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.
11	Çalışma arkadaşlarının eğitimlerden öğrendiklerini çalışırken uygulamamaları.																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları
12	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.
13	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.																Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.
14	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.
15	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken kendilerini tehlikeye düşürmeleri.																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları
16	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.																Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.

17	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yaparken sağlık ve güvenliklerini riske atması.
18	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken, diğer personelin sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürmesi.																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları
19	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.																Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.
20	Çalışma arkadaşlarının makine, araç ve gereçleri kurallara uygun bir şekilde kullanmaması.																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları
21	Çalışma arkadaşlarının işlerini yürütürken sağlık ve güvenliklerini riske atması.																Çalışma arkadaşlarının kendilerine verilen koruyucu ekipmanları doğru bir şekilde kullanmamaları
Çalışanların farkındalık ve bilinç düzeylerindeki yetersizlik ile ilgili problemleri ikili olarak karşılaştırınız.																	
1	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.																Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.
2	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.																Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.
3	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.																Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.
4	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.																Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.
5	Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıkları ve sebepleri hakkında bilgi sahibi olmaması.																Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.

6	**Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.**																**Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.**
7	**Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.**																**Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**
8	**Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.**																**Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**
9	**Çalışma arkadaşlarının iş hayatı ile ilgili yasal hak ve sorumluluklarını bilmemesi.**																**Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.**
10	**Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**
11	**Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**
12	**Çalışma arkadaşlarının meslek hastalıklarından korunma yolları hakkında bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.**
13	**Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**
14	**Çalışma arkadaşlarının işyerindeki sağlık ve güvenlik risklerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.**

15	**Çalışma arkadaşlarının patlama ve yangın tehlikelerinden korunma hususunda bilgi sahibi olmaması.**																**Çalışma arkadaşlarının koruyucu ekipmanları nasıl kullanacağı hakkında bilgi sahibi olmaması.**

Eğitim uygulamaları ile ilgili problemleri ikili olarak karşılaştırınız.

1	**Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.**																**Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.**
2	**Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.**																**İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.**
3	**Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.**																**Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.**
4	**Eğitimlerin belirli bir plan ve program dahilinde çalışanlara duyurulmaması.**																**Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.**
5	**Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.**																**İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.**
6	**Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.**																**Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.**
7	**Eğitimlerin anlaşılır bir dille sunulmaması.**																**Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.**
8	**İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.**																**Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.**
9	**İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenlenmemesi.**																**Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.**
10	**Eğitimlerin uygulamalı olarak gösterilmemesi.**																**Yeni bir araç veya ekipman alındığında, kullanımı hakkında eğitim verilmemesi.**

Yönetimle çalışanlar arasında işbirliği ve iletişim problemlerini ikili olarak karşılaştırınız.

1	**Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.**																**Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.**
2	**Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.**																**İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.**
3	**Yönetimin, çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı endişelerini dikkate almaması.**																**Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.**
4	**Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.**																**İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.**
5	**Çalışanların sağlık ve güvenlikle alakalı hususlarda endişelerini kolaylıkla ifade edememesi.**																**Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.**
6	**İş sağlığı ve güvenliği konusunda uzmanlar, yönetim ve çalışanlar arasında işbirliğinin bulunmaması.**																**Risk değerlendirmesi ile edinilen bilgilerin çalışanlarla paylaşılmaması.**

İş Riskleri ve İş Kazalarının Nedenleri Hakkında Soru Formu

		9	8	7	6	5	4	3	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
İş risklerini önem derecesine göre ikili olarak karşılaştırınız.																			
1	Kimyasal riskler (antiseptik ve dezenfektan maddeler, anestezik gazlar, ilaçlardan kaynaklanan)																		Fiziksel riskler(Radyasyon, gürültü, elektrik, havalandırma, kaygan zeminlerden kaynaklanan)
2	Kimyasal riskler																		Biyolojik riskler(Enfeksiyon riski)
3	Kimyasal riskler																		Ergonomik riskler(uzun süre masa başı çalışmaktan ya da ayakta durmaktan, hasta taşımakdan kaynaklanan)
4	Kimyasal riskler																		Psikososyal riskler(stres, şiddete maruz kalma gibi)
5	Fiziksel riskler																		Biyolojik riskler
6	Fiziksel riskler																		Ergonomik riskler
7	Fiziksel riskler																		Psikososyal riskler
8	Biyolojik riskler																		Ergonomik riskler
9	Biyolojik riskler																		Psikososyal riskler
10	Ergonomik riskler																		Psikososyal riskler

İş kazalarının nedenlerini önem derecesine göre ikili olarak karşılaştırınız.

1	İnsani faktörler(Eğitim ve bilgi eksikliği, dalgınlık ve dikkatsizlik, ilgisizlik, düzensizlik, psikolojik faktörler, iş tatminsizliği, güvensizlik, uyumsuzluk gibi bireye bağlı faktörler)														Makine-malzemeye bağlı nedenler(malzemenin fiziksel ve kimyasal özellikleri, yeterli koruyucu tedbirlerin alınmaması, malzeme yorgunluğu gibi)
2	İnsani faktörler														Ortama- çevreye bağlı nedenler (sıcaklık, nem, aydınlatma, gürültü gibi fiziksel etkiler, mekanik etkiler, bilgilendirme levhalarının olmayışı vs.)
3	İnsani faktörler														Yönetimsel faktörler.(Yönetim politikalarından kaynaklanan)
4	Makine- malzemeye bağlı nedenler														Ortama- çevreye bağlı nedenler
5	Makine- malzemeye bağlı nedenler														Yönetimsel faktörler.
6	Ortama- çevreye bağlı nedenler														Yönetimsel faktörler.

	Yaşınız	:
	Cinsiyet:	:
	Eğitim Durumunuz	:
	Göreviniz	:
	Kıdeminiz (yıl)	:
	Çalışılan departman	:
	Sağlık Kuruluşu Türü (Kamu-Özel)	:

ETIK KURUL KARARI

Tarih ve Sayı: 26/06/2018-182499

BEKVCJZ63

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu
Başkanlığı

Sayı :35980450-663.05-
Konu :Fatma AYDIN YÜKSEKDAĞ

Sayın Fatma AYDIN YÜKSEKDAĞ

Sorumlu araştırıcılığını üstlendiğiniz 17.05.2018 tarih ve 55301 sayılı "Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Problemlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Analizi" konu başlıklı çalışma kurulumuzun 21.06.2018 tarih 06 sayılı toplantısında görüşülerek etik yönden uygun bulunmuş olup, karar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

e-İmzalı
Prof. Dr. N. Tolga SARUÇ
Başkan

Doğrulamak İçin:http://194.27.128.66/envision.Sorgula/belgedogrulama.aspx?V=BEKVCJZ63

Ayrıntılı bilgi için irtibat : Güldane ÇELİK Dahili : 11816

İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü
34452 Beyazıt/Fatih-İstanbul
Tel : 0212 440 20 89 Faks : 0212 440 20 88
e-posta : sosyalbilimleretikkurul@istanbul.edu.tr Elektronik Ağ : www.istanbul.edu.tr

K-Q TSE-ISO-EN 9000

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU BAŞKANLIĞI

İlgili makama,

İ.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi **Fatma Aydın YÜKSEKDAĞ** "Sağlık Kuruluşlarında İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Problemlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Analizi" başlıklı, **2018/91** dosya numaralı 17.05.2018 tarih ve **55301** sayılı başvurusu ile İ.Ü. Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'na başvurmuştur. 21.06.2018 tarihinde gerçekleşen inceleme sonucunda, adı geçen çalışmada etik açıdan bir sorun olmadığına oybirliği ile karar verilmiştir. Gereğini bilgilerinize saygılarımızla sunarız.

Unvanı / Adı / Soyadı	Kurumu	Araştırma ile ilişki	Karar	İmza
Prof. Dr. Naci Tolga SARUÇ (Başkan)	İktisat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Doç. Dr. Çiğdem Börke TUNALI (Başkan Yardımcısı)	İktisat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	B. Tunalı.
Prof. Dr. Aydın TOPALOĞLU	İlahiyat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Yasemin IŞIKTAÇ	Hukuk Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Suat GEZGİN	İletişim Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR	İktisat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Seyhan NİŞEL	İşletme Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR	Edebiyat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Selim YAZICI	Siyasal Bilgiler Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Doç. Dr. Hanife Özlem SERTEL BERK	Edebiyat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Prof. Dr. Rasim İlker GÖKBULUT	Ulaştırma ve Lojistik Fakültesi	E ☐ H ☑	☐ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Doç. Dr. Haluk ZÜLFİKAR	İktisat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	
Doç. Dr. Enes KABAKCI	Edebiyat Fakültesi	E ☐ H ☑	☑ Onay ☐ Katılmadı ☐ Ret ☐ M.Katılmadı	

ÖZGEÇMIŞ

Kişisel Bilgiler

Adı	Fatma	**Soyadı**	AYDIN YÜKSEKDAĞ
Doğ.Yeri	Ürgüp	**Doğ.Tar.**	30.11.1981
Uyruğu	T.C.	**TC Kim No**	---
Email	fatma.aydin.yuksekdag@gmail.com	**Tel**	05065840224

Eğitim Düzeyi

	MezunOlduğuKurumunAdı	**Mez.Yılı**
Doktora	İstanbul Üniversitesi	2019
Yük.Lis.	Beykent Üniversitesi	2012
Lisans	Erciyes Üniversitesi	2004
Lise	Açık Öğretim Lisesi	1999

İş Deneyimi

	Görevi	**Kurum**	**Süre (Yıl - Yıl)**
1.	Müfettiş	SGK	2009-2015
2.	Uzman Yardımcısı	Gelir İdaresi Başkanlığı	2006-2009

Yabancı Dil	**OkuduğunuAnlama**	**Konuşma**	**Yazma**	**KPDS/ÜDS Puanı**
İngilizce	İyi	Orta	Orta	76

	Sayısal	**EşitAğırlık**	**Sözel**
LES Puanı	65,95	69,48	67,49

Bilgisayar Bilgisi

Program	**Kullanmabecerisi**
Microsoft Office (Word, Excel, Power Point)	Çok iyi

Yayınları/Tebligleri Sertifikaları/Ödülleri

Yüksekdağ, F. (2009). Başbakanlık'ın "Acil Sağlık Hizmetlerinin Sunumu"Konusundaki 2008/13 sayılı Genelgesinin 5510 Sayılı Yasanın 73. Maddesi Hükmü Karşısında Uygulanabilirliği, *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl:12, Sayı: 61, 69-72.

Terzioğlu, A. ve Yüksekdağ, F. (2010). 5951 Sayılı Yasanın Teşvik Yasalarına İlişkin Düzenlemeleri. *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl:13, Sayı: 66, 64-68.

Terzioğlu, A. ve Yüksekdağ, F. (2010). İşyerinin Devri Halinde İşverenlerin Sorumluluğu. *E-Yaklaşım*, Nisan 2010, Sayı: 208.

Terzioğlu, A. ve Yüksekdağ, F. (2010). İş Güvencesi Kapsamındaki İşçinin İş Sözleşmesinin, İşçinin Yeterliliğinden ve Davranışından veya İşletme Gerekleri İle Feshi. *E-Yaklaşım*, Mayıs 2010, Sayı: 209.

Terzioğlu, A. ve Yüksekdağ, F. (2010). Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinde Gün Sayıları İle İlgili Özellikli Durumlar. *Yaklaşım*, Haziran 2010, Sayı: 210.

Sürücü, S. ve Yüksekdağ, F. (2011). Sosyal Güvenlik Destek Prim Borçlarının 6111 Sayılı Kanun Uyarınca Yapılandırılması. *Yaklaşım*, Mayıs 2011, Sayı: 221.

Yüksekdağ, F. (2012). Sağlık Harcamalarını Etkileyen Faktörler ve Türkiye'de Sağlık Harcamalarının Seyri. *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl:15, Sayı: 80.

Yüksekdağ, F. (2012). Acil Sağlık Hizmetleri ve Yeşil Alan Muayenesi. *Yaklaşım,* Eylül 2012, Sayı: 237.

Yüksekdağ, F. (2012). Milton I. Roemer'in Sağlık Sistemleri Sınıflandırması Çerçevesinde Brezilya, Çin ve Türkiye Sağlık Sistemlerinin Karşılaştırılması, *Sosyal Güvenlik Dünyası*, Yıl:15, Sayı: 82.

Yüksekdağ, F. (2013). Özel Hastanelerde Çalışan Hekimlerin Hukuki Sorumlulukları, *Yaklaşım*, Ocak 2013, Sayı: 241.

Yüksekdağ, F. (2013).Tamamlayıcı veya Destekleyici Sağlık Sigortası, *E-Yaklaşım,* Mart 2013, Sayı: 243.

Yüksekdağ, F. (2013). İşverenlerin "Sağlık Gözetimi" Yükümlülüğü, *Yaklaşım*, Mayıs 2013, Sayı: 245.

Yüksekdağ, F. (2013). Çocuk İşçiliği ve Türkiye Analizi, *Sosyal Güvenlik Dünyası,* Yıl:16, Sayı: 86.

Yüksekdağ, F. (2013). Fazla Çalışma İle İlgili İhtilaflı Konular. *Yaklaşım*, Kasım 2013, Sayı: 251.

Yüksekdağ, F. (2014) Yıllık İzin Hakkının Ücrete Dönüşmesi, *E-Yaklaşım,* Ocak 2014, Sayı: 253.

Yüksekdağ, F. (2014) Yıllık Ücretli İzin Hakkının Mevsimlik İşler Yönünden Değerlendirilmesi. *Yaklaşım*, Şubat 2014, Sayı: 254.

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). Eşit Davranma İlkesi ve Ayrımcılık Tazminatı. *Sosyal Güvenlik Dünyası,* Yıl:17, Sayı: 89.

Yüksekdağ, F. (2014) İşverenlerin Eğitim Verme Yükümlülüğü. *E-Yaklaşım*, Mayıs 2014, Sayı: 257.

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). İşçinin Devamsızlığı Nedeniyle İş Akdinin Feshi. *Dünya Gazetesi* (25/04/2014).

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). Sigortalılık İçin Fiili Çalışma Zorunlu Mudur?**.** *Dünya Gazetesi* (09/05/2014).

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). Hizmet Akdine Tabi Olarak Başka Bir İş Yerinde Çalışan Limited Şirket Ortağının Sigortalılık Statüsü. *Dünya Gazetesi* (23/05/2014).

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). İbra Sözleşmesinin Geçerlilik Koşulları. *Dünya Gazetesi* (13/06/2014).

Aydın Yüksekdağ, F. (2014). Asıl İşveren/Alt İşveren İlişkisinde Muvazaa. *Yaklaşım*, Eylül 2014, Sayı: 261.

Aydın Yüksekdağ, F. (2019). Özel Bir Hastanede İş Sağlığı ve Güvenliği ile İlgili Problemlerin Analitik Hiyerarşi Süreci Yöntemi ile Değerlendirilmesi. Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi, 22/ 2, 319- 340.

Özel İlgi Alanları (Hobileri):

Kültür turizmi, el sanatları, müzik.

SAĞLIK KURULUŞLARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ PROBLEMLERİN ANALİTİK HİYERARŞİ SÜRECİ YÖNTEMİ İLE ANALİZİ

ORIJINALLIK RAPORU

%13	%10	%5	%6
BENZERLIK ENDEKSI	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCI ÖDEVLERI

BIRINCIL KAYNAKLAR

1	www.sgk.gov.tr İnternet Kaynağı	%1
2	Submitted to Istanbul Aydin University Öğrenci Ödevi	%1
3	acikarsiv.yeniyuzyil.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	<%1
4	Submitted to Beykent Universitesi Öğrenci Ödevi	<%1
5	dergipark.gov.tr İnternet Kaynağı	<%1
6	iohscexpo.org İnternet Kaynağı	<%1
7	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	<%1
8	Fatma CILDIR PELITOGLU, Sami OZGUR. "Development of a Health Attitude Scale for	<%1